

OPETUS- JA KOULUTUSSANASTO (OKSA)

**Undervisnings- och utbildningsordlista
Vocabulary of Education**

Luonnos 3/2021

Varhaiskasvatuskäsitteiden päivitys

25.10.2021

**HUOM! Sanasto ei sisällä kaikkia OKSAn
käsitteitä!**

Sisällysluettelo

| | |
|--|-----|
| Käsittekaavioluettelo..... | 4 |
| Käsiteltävät käsitteet..... | 5 |
| 1 Yleisiä käsitteitä..... | 7 |
| 2 Koulutusjärjestelmä..... | 16 |
| 3 Toimijat..... | 25 |
| 3.1 Varhaiskasvatuksen toimijat..... | 25 |
| 3.2 Koulutustoimijat..... | 31 |
| 3.2.1 Koulutustoimijoihin liittyviä käsitteitä..... | 43 |
| 3.3 Koulutusorganisaatiot..... | 47 |
| 3.4 Koulutuksen toimielimiä..... | 56 |
| 3.5 Henkilöstö..... | 57 |
| 3.6 Henkilön rooleja oppimisessa tai koulutuksessa..... | 87 |
| 4 Koulutuksen ja opetuksen sisällöt ja normit..... | 108 |
| 4.1 Normatiivinen ohjaus..... | 108 |
| 4.1.1 Säädökset..... | 108 |
| 4.1.2 Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja varhaiskasvatussuunnitelmat..... | 112 |
| 4.1.3 Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet..... | 115 |
| 4.2 Koulutustoimijan opetussuunnitelmat ja koulutustarjonta..... | 119 |
| 4.3 Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan..... | 119 |
| 5 Haku ja valinta..... | 126 |
| 5.1 Varhaiskasvatuksen haku ja valinta..... | 126 |
| 5.2 Haku..... | 131 |
| 5.2.1 Henkilön toiminta koulutukseen pääsemiseksi..... | 131 |
| 5.2.2 Koulutukseen hakemisen vaiheita..... | 137 |
| 5.2.3 Hakutapoja ja -tyyppejä..... | 139 |
| 5.2.4 Muita hakukäsitteitä..... | 144 |
| 5.3 Valinta..... | 148 |
| 5.3.1 Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä..... | 148 |
| 5.3.2 Haku ja valinta: tietojärjestelmän käsitteitä..... | 153 |
| 5.3.2.1 Hakukohde..... | 153 |
| 6 Koulutuksen toteuttaminen ja opintoprosessit..... | 157 |
| 6.1 Varhaiskasvatus..... | 157 |
| 6.1.1 Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja..... | 157 |
| 6.1.2 Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja..... | 164 |
| 6.2 Opetus (1)..... | 171 |
| 6.2.1 Opetuksen (1) ja opiskelun koodistokäsitteitä..... | 183 |
| 6.3 Koulutus (1)..... | 185 |
| 6.3.1 Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan..... | 185 |
| 6.3.2 Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan eli tutkintoon johtavat ja tutkintoon johtamattomat koulutukset (1)..... | 194 |
| 6.4 Ilmoittautuminen..... | 196 |
| 6.5 Opintojen keskeytyminen ja keskeyttäminen..... | 200 |
| 6.6 Opiskelun tuki..... | 200 |
| 6.6.1 Oppilaan ohjaus ja opinto-ohjaus..... | 201 |
| 6.6.2 Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut..... | 202 |
| 6.6.3 Muut opiskelua tukevat palvelut..... | 206 |
| 6.6.4 Oppilaan ja opiskelijan tukeminen perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa..... | 206 |
| 6.6.5 Oppilaan ja opiskelijan suorituksen arviointi..... | 216 |
| 6.7 Varhaiskasvatukseen, opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut..... | 227 |
| 6.8 Muita koulutuksen toteuttamiseen/läpivientiin ja opintoprosesseihin liittyviä käsitteitä..... | 234 |
| 7 Varhaiskasvatus- ja koulutusjärjestelmän, oppimistulosten ja osaamisen arviointi..... | 238 |
| 7.1 Arvioinnin peruskäsitteitä..... | 238 |
| 7.2 Laatu..... | 255 |
| 8 Muita opetustoimeen liittyviä käsitteitä..... | 259 |
| 9 Liite 2: European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS) -tietoelementtien nimiä ja sisältökuvia suomeksi..... | 272 |

| | |
|--|-----|
| 9.1 Koulutustoimija (Learning Opportunity Provider)..... | 272 |
| 9.2 Koulutus (Learning Opportunity)..... | 276 |
| 10 Lisättäväksi sovittuja käsitteitä..... | 280 |
| 11 Lisättäväksi ehdotettuja käsitteitä..... | 281 |
| Englanninkielinen hakemisto / English index..... | 297 |
| Ruotsinkielinen hakemisto / Svenskt register..... | 304 |
| Suomenkielinen hakemisto..... | 310 |

Käsitekaavioluettelo

| | |
|---|-----|
| Käsitekaavio 1. Kasvatus, opetus ja koulutus..... | 14 |
| Käsitekaavio 2. Koulutustoiminta..... | 20 |
| Käsitekaavio 3. Koulutusjärjestelmä..... | 23 |
| Käsitekaavio 4. Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat..... | 29 |
| Käsitekaavio 5. Koulutustoimijat..... | 36 |
| Käsitekaavio 6. Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka..... | 41 |
| Käsitekaavio 7. Koulutusorganisaatiot..... | 54 |
| Käsitekaavio 8. Koulutuksen henkilöstö..... | 64 |
| Käsitekaavio 9. Muu koulutuksen henkilöstö..... | 70 |
| Käsitekaavio 10. Varhaiskasvatuksen henkilöstö..... | 78 |
| Käsitekaavio 11. Opettaja..... | 85 |
| Käsitekaavio 12. Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa..... | 104 |
| Käsitekaavio 13. Opiskelijan rooleja..... | 105 |
| Käsitekaavio 14. Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan..... | 106 |
| Käsitekaavio 15. Varhaiskasvatussuunnitelmat..... | 113 |
| Käsitekaavio 16. Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet..... | 117 |
| Käsitekaavio 17. Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan..... | 123 |
| Käsitekaavio 18. Varhaiskasvatuksen haku ja valinta..... | 129 |
| Käsitekaavio 19. Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi..... | 135 |
| Käsitekaavio 20. Koulutukseen hakemisen vaiheita..... | 137 |
| Käsitekaavio 21. Hakutapoja ja -tyyppejä..... | 143 |
| Käsitekaavio 22. Muita hakukäsitteitä..... | 146 |
| Käsitekaavio 23. Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä..... | 151 |
| Käsitekaavio 24. Hakukohde..... | 155 |
| Käsitekaavio 25. Kaavio 2: UUSI Varhaiskasvatuksen toimintamuodot..... | 162 |
| Käsitekaavio 26. Kaavio 2: VANHA Varhaiskasvatuksen toimintamuodot..... | 163 |
| Käsitekaavio 27. Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja..... | 169 |
| Käsitekaavio 28. Opetus (1)..... | 181 |
| Käsitekaavio 29. Opetuksen (1) ja opiskelun koodistokäsitteitä..... | 184 |
| Käsitekaavio 30. Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan..... | 192 |
| Käsitekaavio 31. Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan..... | 194 |
| Käsitekaavio 32. Ilmoittautumiskäsitteitä..... | 198 |
| Käsitekaavio 33. Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut..... | 204 |
| Käsitekaavio 34. Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa..... | 214 |
| Käsitekaavio 35. Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi..... | 225 |
| Käsitekaavio 36. Varhaiskasvatuksen maksut..... | 227 |
| Käsitekaavio 37. Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut..... | 232 |
| Käsitekaavio 38. Arviointi..... | 249 |
| Käsitekaavio 39. Arviointeihin liittyviä käsitteitä..... | 253 |
| Käsitekaavio 40. Laatuksikäsitteitä..... | 257 |
| Käsitekaavio 41. Oppiminen..... | 295 |

Käsittävät käsitteet

Seijan kysymykset sanastossa merkinnällä **Seija**:

| Käsite | Aihealue | Tila | Huomatus |
|--|---------------------------------------|--------------------------|---|
| Käsitelty 8.10.2021 | | | |
| kehityksen ja oppimisen tuki | Tukeminen | Käsitelty | Kokous 1, liitos lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan |
| lapsi | Henkilön rooleja | Käsitelty | Kokous 1 |
| Käsitelty 18.10.2021 | | | |
| Varhaiskasvatustoimijakohtainen lapsimäärä (Bruttomäärä) | Tilastointi | Käsitelty, ei sanastoon? | Kokous 2, Pitäisikö myös määritellä varhaiskasvatuspaikkojen määrä? |
| Varhaiskasvatustoimijakohtainen työntekijämäärä (Bruttomäärä) | Tilastointi | Käsitelty, ei sanastoon? | Kokous 2, Verrattava vielä varhaiskasvatuksen henkilöstöön ja varhaiskasvatuksen työntekijään, kun ne on muokattu! (editointikommentti) Määritelmässä pitäisi viitata kasvatusta- ja hoitovastuulliseen henkilöstöön! Tarkistettava, kun henkilöstökäsitteet on käyty läpi. |
| Henkilöpohjainen lapsimäärä (Nettomäärä) | Tilastointi | Käsitelty, ei sanastoon? | Kokous 2 |
| Henkilöpohjainen työntekijämäärä (Nettomäärä) | Tilastointi | Käsitelty, ei sanastoon? | Kokous 2, (editointikommentti) Määritelmässä pitäisi viitata kasvatusta- ja hoitovastuulliseen henkilöstöön! Tarkistettava, kun henkilöstökäsitteet on käyty läpi. |
| Poiminta-ajankohta | Tilastointi | Käsitelty, ei sanastoon? | Kokous 2 |
| varhaiskasvatuksen palveluntuottaja | Toimijat | Käsitelty | Kokous 2 |
| varhaiskasvatustoimija | Toimijat | Käsitelty | Kokous 2 |
| varhaiskasvatuksen järjestäjä | Toimijat | Käsitelty | Kokous 2 |
| Käsittelyyn 8.11.2021: toimintamuodot + aloitus haku, valinta, henkilöstö, jos ehditään | | | |
| varhaiskasvatustoiminta | Toimintamuodot | luonnos/kysymys | Päivitys, verrattava toimintamuotoon |
| varhaiskasvatuksen toimintamuoto | Toimintamuodot | luonnos | Uusi |
| päiväkotitoiminta | Toimintamuodot | luonnos | Päivitys |
| perhepäivähoito | Toimintamuodot | luonnos | Päivitys |
| avoin varhaiskasvatustoiminta | Toimintamuodot | luonnos | Päivitys |
| varhaiskasvatuspalvelu | Toimintamuodot | luonnos/kysymys | Kokous 1, keskusteltu ja muokattu |
| yksityinen varhaiskasvatus | Toimintamuodot | luonnos | Päivitys |
| varhaiskasvatuksen järjestämisuoto | Toimintamuodot | luonnos | Uusi |
| Käsittelyyn 8.11. ja 24.11.2021: haku, valinta, henkilöstö | | | |
| Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma | Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet | Käsitelty/tarkistus | Kokous 1, Liitos kehityksen ja oppimisen tukeen |

| | | | |
|---|-----------------|---------------------|------------------------------|
| varhaiskasvatuspaikka | Haku ja valinta | luonnos | Päivitys |
| Varhaiskasvatuspaikkojen määrä | Haku ja valinta | luonnos | Uusi/ehdotus |
| varhaiskasvatuspaikan vastaanottaminen | Haku ja valinta | Poisto/ kysymys | Poisto? |
| varhaiskasvatukseen hakija | Haku ja valinta | luonnos/ kysymys | Päivitys |
| varhaiskasvatukseen hakeminen | Haku ja valinta | luonnos/ kysymys | Päivitys |
| varhaiskasvatuksen työntekijä | Henkilöstö | luonnos | Uusi |
| päiväkodin varajohtaja | Henkilöstö | luonnos | Uusi |
| Varhaiskasvatushenkilöstö | Henkilöstö | Luonnos | |
| "kasvatus- ja hoitovastuullinen henkilöstö / kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimiva henkilöstö / kasvatus-, opetus- ja hoitovastuullinen henkilöstö" | Henkilöstö | luonnos | Uusi |
| päiväkodin johtaja ja ryhmässä toimiva johtaja | Henkilöstö | luonnos | Päivitys johtajaan |
| varhaiskasvatuksen vastuuhenkilö; vastuuhenkilö | Henkilöstö | | Päivitys |
| henkilöstö | Henkilöstö | luonnos | Päivitys, laajempi kuin VAKA |
| varhaiskasvatuksen asiakasmaksu | Maksut | luonnos | Päivitys |

Ruotsin käsitteet

| Käsite | Tila | Huomatus |
|---|-----------------|---|
| varhaiskasvatuksen toimintakieli | ehdotus | |
| täydentävä varhaiskasvatus | ehdotus | |
| varhaiskasvatuksen ruokailu | ehdotus? | Mahdollisesti jo keskusteltu? |
| steinerpedagoginen varhaiskasvattaja | ehdotus | Lisätty 2019 ja tarkistettu sähköpostilla |
| varhaiskasvatuksen toimintamuoto | ehdotus | |
| varhaiskasvatuksen järjestämisimuoto | ehdotus | |
| varhaiskasvatuksen työntekijä | ehdotus | |
| päiväkodin varajohtaja | ehdotus/kysymys | |
| "kasvatus- ja hoitovastuullinen henkilöstö vai kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimiva henkilöstö vai kasvatus-, opetus- ja hoitovastuullinen henkilöstö" | ? | |
| kehityksen ja oppimisen tuki | ehdotus | |
| Varhaiskasvatuspaikkojen määrä | ehdotus | |

Lisäksi mahdollisesti tilastoinnin käsitteet (5), jos lisätään sanastoon.

1 Yleisiä käsitteitä

1

kasvatus

sv fostran

en < education (1); upbringing

määritelmä

vuorovaikutukseen perustuva toiminta, jonka tavoitteena on kehittää yksilöstä eettisesti vastuukykyinen yhteiskunnan jäsen

huomautus

Kasvatuksen myötä kulttuuriset arvot, tavat ja normit välittyvät ja muovautuvat. Osaltaan kasvatuksen tavoite on siirtää kulttuuriperintöä sekä tärkeinä pidettyjä arvoja ja traditioita seuraavalle sukupolvelle, mutta kasvatuksen avulla halutaan myös uudistaa ajattelu- ja toimintatapoja. Kasvatuksen sivistystehtävänä on tietoisesti ohjata yksilöllisen identiteetin muotoutumista ja huolehtia, että muotoutuminen tapahtuu sosiaalisesti hyväksyttävällä tavalla.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaan *lapsen* suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, *opetuksen (1)* ja *hoidon* muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu pedagogiikka.

Perusopetuksella on opetustavoitteiden lisäksi kasvatustavoitteita. Perusopetuslain (628/1998) mukaan perusopetuksella pyritään kasvattamaan oppilaita ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antamaan heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja.

Yliopistolain (558/2009) mukaan *yliopistojen* tehtävänä on edistää vapaata tutkimusta sekä tieteellistä ja taiteellista sivistystä, antaa tutkimukseen perustuvaa ylintä *opetusta (1)* sekä kasvattaa *opiskelijoita* palvelemaan isänmaata ja ihmiskuntaa.

Englannin käsite education on laajempi kuin suomen kasvatus, niin että termillä education viitataan kasvatuksen lisäksi muun muassa *opetukseen (1)*, *koulutukseen (1)* ja sivistykseen.

Käsitteen tunnus: c116

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaaviot: [Kasvatus](#), [opetus ja koulutus](#) ja [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

2

opetus (1)

sv undervisning (1)

en teaching (1); instruction (1); < education (2)

määritelmä

vuorovaikutukseen perustuva toiminta, jonka tavoitteena on *oppiminen*

huomautus

Opetuksella (1) ja *kasvatuksella* on osin yhteneväisiä tavoitteita.

Englannin käsite education on laajempi kuin suomen opetus (1), niin että termillä education viitataan opetuksen (1) lisäksi muun muassa *kasvatukseen*, *koulutukseen* (1) ja sivistykseen.

Käsitteen tunnus: c117

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaaviot: *Kasvatus*, *opetus ja koulutus*, *Varhaiskasvatuksessa*, *opetuksessa* (1), *koulutuksessa* (1), *opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus* (1) ja *koulutus* (1) kielen mukaan, *Opetus* (1) ja *Opetuksen* (1) ja opiskelun koodistokäsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<lukiolaki>

Ruotsin kielityöryhmän kysymys lokakuu 2016: "Handledning" voisi olla opetus (1) -käsitteen (toinen) vastine ruotsiksi?

OKSA-jaos 30.8.2019 (mm. Erja V.): Nyt kun OKSA-sanastossa ollaan määrittelemässä *ohjaus*-käsitettä, opetus (1) -käsitteen määritelmä pistää silmään, vaikka sitä aikanaan paljon viilattiinkin. Opetus (1) -käsitteen määritelmää olisi syytä sopivassa kohtaa tarkastella uudelleen ja tarkentaa.

OKSA-jaos 30.8.2019 (mm. Erja V.): Perusopetuksessa opetus liittyisi tavoitteiden saavuttamiseen.

Perusopetuslaki 628/1998, 2 §: Opetuksen tavoitteet: Tässä laissa tarkoitetun opetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 10.9.2019: Millä tavalla määritelmä on puutteellinen, mihin suuntaan sitä kannattaisi kehittää jne.? Erittely auttaa määritelmän korjaamisessa.

3

<varhaiskasvatus>

hoito

sv vård

en care

määritelmä

toiminta, jonka tavoitteena on huolenpito *lapsesta* sekä lapsen hyvinvoinnin ja kehityksen edistäminen

huomautus

Hoito kuuluu osana *varhaiskasvatukseen*. Varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaan varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista *kasvatuksen*, *opetuksen* (1) ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta.

Varhaiskasvatuksen hoitotilanteet ovat aina samanaikaisesti kasvatus- ja opetustilanteita, joissa opitaan laaja-alaisesti erilaisia tietoja ja taitoja.

Käsitteen tunnus: c399

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: *Kasvatus*, *opetus ja koulutus*

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 18.10.2021: Onko Sanastokeskuksen ehdottama englannin vastine "care" OK?

4

oppiminen

hakusana: oppimaan oppiminen

sv lärande; inläring; ~ lära sig *verb*

en learning

määritelmä

prosessi, jossa yksilö omaksuu uusia tai muuttaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä

huomautus

Erityisesti *varhaiskasvatuksessa* ja *perusopetuksessa* painottuu oppimaan oppiminen, joka voidaan määritellä prosessiksi, joka edistää yksilön kykyä omaksua uusia tai muuttaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä.

Käsitteen tunnus: c118

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: [Kasvatus, opetus ja koulutus](#) ja [Oppiminen](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

5

opettaminen; opetus (2)

sv undervisning (2); ~ lära ut *verb*

en teaching (2); instruction (2); tuition (1); ~ facilitation

määritelmä

opetuksen (1) osa, jossa henkilö auttaa tai ohjaa toista henkilöä oppimaan

huomautus

Englannin sanalla facilitation viitataan esimerkiksi erityistarpeisen (kuten vammaisen) oppilaan tai opiskelijan avustajan toimintaan, jonka tavoitteena on auttaa *oppilasta* tai *opiskelijaa* osallistumaan opetukseen (1). Lisäksi sanalla facilitation viitataan esimerkiksi vertaisopetukseen, jossa edistyneemmät opiskelijat auttavat varhaisemmassa vaiheessa olevia opiskelijoita *opiskelussa*.

Ks. *opettaja*.

Käsitteen tunnus: c119

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Kasvatus, opetus ja koulutus](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Ruotsin kielityöryhmän kysymys lokakuu 2016: "Handledning" voisi olla opettaminen -käsitteen (toinen) vastine ruotsiksi?

6

<varhaiskasvatus, opetus ja koulutus>

ohjaus; > opintojen ohjaus <lukiokoulutus>

hakusana: vertaisohjaus

sv handledning

en guidance; guidance for studies (2) <lukiokoulutuksen opintojen ohjaus>

määritelmä

varhaiskasvatuksen ja *koulutuksen (1)* yhteydessä tapahtuva, vuorovaikutukseen perustuva toiminta, jossa *oppijan* lähtökohdat huomioon ottaen annetaan oppijalle ohjeita, neuvoja, *palautetta* ja tukea tavoitteiden saavuttamiseksi

huomautus

Ohjausta voidaan antaa eri *oppimisympäristöissä*. Ohjaus voi olla toteutettu ajasta ja paikasta riippumatta.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaan *lasten* tulee saada *oppimiseensa varhaiskasvatushenkilöstön* ohjausta ja tukea.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan jokaisen *opettajan* tehtävänä on ohjata tukea tarvitsevaa *oppilasta* koulunkäynnissä ja eri oppiaineiden *opiskelussa*.

Perusopetuksessa ohjaus liittyy kaikkiin opetustilanteisiin, oppiaineisiin ja oppilaalle annettavaan arviointipalautteeseen. Ohjauksen tavoitteena on, että tukea tarvitsevan oppilaan itseluottamus, itsearviointi- ja oppimaan oppimisen taidot sekä kyky suunnitella tulevaisuuttaan vahvistuvat.

opintojen ohjaus: *Lukiokoulutuksessa* käytetään termiä opintojen ohjaus. Sillä tarkoitetaan lukiokoulutuksen *oppimäärää* suorittavalle *opiskelijalle opinto-ohjauksen (1)* lisäksi annettavaa henkilökohtaista ja muuta opintoihin ja jatko-opintoihin *hakeutumiseen* liittyvää ohjausta. Opintojen ohjausta (samoin kuin opinto-ohjausta (1)) voivat antaa *opinto-ohjaajan* lisäksi muun muassa *aineenopettajat* ja *ryhmänohjaaja*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan *opiskelijalla* on oikeus saada *opetusta (1)* ja ohjausta.

Ohjausta voidaan toteuttaa myös vertaisoppijoiden eli keskenään samassa tilanteessa olevien oppijoiden toimesta (nk. vertaisohjaus).

Vrt. *oppilaanohjaus, opinto-ohjaus*.

Ks. myös työpaikalla järjestettävä ohjaus.

Käsitteen tunnus: c1637

Luokka: <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

Käsitteekaavio: *Kasvatus, opetus ja koulutus*

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus ruotsi kesken> <varhaiskasvatus englanti kesken>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 18.10.2021: Käykö varhaiskasvatukselle sama englanninkielinen vastine "guidance" kuin muilla koulutusasteilla?

7

opiskelu

sv < studier *pl*

en study (4)

määritelmä

toiminta, jossa henkilö käyttää aikaa ja tietoista huomiota uusien tietojen tai taitojen omaksumiseen tai osaamisen kartuttamiseen

huomautus

Ruotsin termi studier viittaa myös suomen opinnot-käsitteeseen.

Käsitteen tunnus: c120

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitteekaaviot: [Kasvatus, opetus ja koulutus](#) ja [Opetuksen \(1\) ja opiskelun koodistokäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

8

osaamisen hankkiminen

hakusana: puuttuva osaaminen; puuttuvan osaamisen hankkiminen

sv förvärvande *n* av kunnande

en acquisition of competence; acquiring competence

määritelmä

[ammattillisen koulutuksen opiskelijan](#) toiminta, jossa opiskelija pyrkii saavuttamaan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmansa mukaista osaamista

huomautus

Osaamisen kertyminen on osaamisen hankkimistavasta riippumatonta.

Yleiskielessä käytetään usein ilmaisuja puuttuva osaaminen ja puuttuvan osaamisen hankkiminen, mutta on suositettavaa käyttää niiden sijaan ilmaisuja hankittava osaaminen ja osaamisen hankkiminen.

Käsitteen tunnus: c1691

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

9

koulutus (1)

sv utbildning (1)

inte: skolning

en < education (3); training

määritelmä

organisoitu toiminta, jonka ensisijaisena tavoitteena on tuottaa osaamista

huomautus

Määritelmän sana "ensisijaisena" viittaa siihen, että voidaan ajatella, että on myös muuta organisoitua toimintaa, jonka yhtenä tavoitteena on tuottaa osaamista – esimerkiksi sosiaalipolitiikka –, mutta koulutuksessa (1) osaamisen tuottaminen on ensisijainen tavoite.

Koulutuksen (1) tavoitteena oleva osaaminen voidaan tuottaa *opetuksen (1)* tai muun *oppimiseen* tähtäävän toiminnan avulla.

Koulutus (1) on laaja ja varsin abstrakti käsite.

Tutkintotavoitteisuuden mukaan koulutus (1) voidaan jakaa tutkintoon johtavaan koulutukseen, tutkintoon valmistavaan koulutukseen ja koulutukseen, joka ei johda eikä valmista tutkintoon.

Englannin käsite education on laajempi kuin suomen koulutus (1), niin että termillä education viitataan koulutuksen (1) lisäksi muun muassa *kasvatukseen*, *opetukseen (1)* ja sivistykseen.

Vrt. *koulutus (2)*.

Ks. myös *opettaminen*, *oppiminen*, *opiskelu*.

Käsitteen tunnus: c121

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaaviot: *Kasvatus*, *opetus ja koulutus*, *Koulutustoiminta*, *Varhaiskasvatuksessa*, *opetuksessa (1)*, *koulutuksessa (1)*, *opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan*, *Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan* ja *Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan*

<kieliversiointiin korkeakoulut>

OKSA-jaos 2.10.2020: tarvitaanko erikseen lakisääteinen koulutus ja ei-lakisääteinen koulutus?

OKSA-jaos 2.10.2020: tällä hetkellä koulutus (1):n alla on kyllä myös ei-lakisääteisiä, kuten henkilöstökoulutus

OKSA-jaos 2.10.2020: OKSA on ajateltu koulutusjärjestelmän kuvaukseksi, jolloin OKSAn koulutukset olisivat lähinnä lakisääteisiä koulutuksia

OKSA-jaos 2.10.2020: Jatkuvan oppimisen sanastossa myös koulutukset jotka on OKSAssa määritelty koulutus (1):nä, voisi mahdollisesti määritellä koulutus (2):na (täydennyskoulutus, muuntokoulutus, erikoistumiskoulutus...)

10

koulutus (2)

sv utbildning (2)

en studies (1); learning opportunity (1); > study programme (1); > degree programme (1); > education programme (1) <ammattillinen koulutus>; ~ learning opportunity specification <koulutuksen (2) kuvauksesta; SFS-EN 15982:en ja SFS-EN 15981/AC>
search term: LOS

määritelmä

suunniteltu opintojen ja järjestelyjen kokonaisuus, jonka tavoitteena on lisätä johonkin aihepiiriin tai alaan liittyvää osaamista tai tarjota valmiudet tutkinnon tai muun kokonaisuuden suorittamiseen

huomautus

Koulutukset (2) ovat tapa käytännössä organisoida ja toteuttaa *koulutusta* (1).

Koulutukset (2) voivat olla tutkintoon (esimerkiksi filosofian maisterin tutkinto) johtavia tai tutkintoon johtamattomia. Esimerkkejä tutkintoon johtamattomista koulutuksista ovat *korkeakoulun* (1) opintokokonaisuus (2), *ammattillisen koulutuksen* tutkinnon osa, *avoimena yliopisto-opetuksena* tarjottava opintojakso, ammattilliseen koulutukseen valmentava koulutus, korkeakoulun (1) erikoistumiskoulutus ja tutkintokoulutukseen valmentava koulutus.

learning opportunity specification: Standardissa Metadata for Learning Opportunities, Advertising (SFS-EN 15982:en) käytetään termiä learning opportunity specification (lyhenne LOS), jolla tarkoitetaan opetussuunnitelmassa (2) määritellyn koulutuksen (2) rakenteen, sisällön ja tavoitteiden kuvausta.

learning opportunity specification: Standardissa European Learner Mobility Achievement Information (SFS-EN 15981/AC) käsite learning opportunity specification on määritelty lähes samoin kuin em. standardissa.

Käsitteen tunnus: c122

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: [Kasvatus, opetus ja koulutus](#), [Koulutustoiminta](#) ja [Muita hakukäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin ammattillinen>

<ammattillinen englanti kesken> <ammattillinen ruotsi kesken>

CSC:n koulutustarjonta-arkkitehtuurin valmistelijan kysymykset syyskuu 2019: Voiko opintojakso olla koulutus (2)? Tai jos ei, niin voiko koulutus (2) koostua vain yhdestä opintojaksosta? ("[Tätä] kautta päätetään, että onko tässä koulutustarjonta-arkkitehtuurissa tarvetta mennä opetussuunnitelmatasolle vai riittääkö koulutustarjontatiedot.")

OKSA-jaos 20.9.2019: Em. kysymykset käytännössä: Tuleeko esim. avoimen yliopiston koulutustarjonnassa näkyä koulutuksina yksittäiset tarjotut opintojaksot?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 21.9.2020: Tämän alakäsitteitä olivat aiemmin seuraavat:

OKSA-jaos 2.10.2020: Tomi K.: "Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutus (TELMA-koulutus) antaa sairauden tai vamman vuoksi erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille henkilökohtaisten tavoitteiden ja valmiuksien mukaista opetusta ja ohjausta. Koulutuksen tavoitteena on pääsääntöisesti muu opiskelijan jatkosuunnitelma kuin ammattillisen tutkinnon suorittaminen. Tavoitteena on, että opiskelija löytää työn ja toimeentulon, asumisen, vapaa-ajan ja kuntoutumisen osalta ratkaisun hyvään ja toimintakyvyn mukaiseen itsenäiseen elämään."

OKSA-jaos 2.10.2020: Totti: voisiko jaotteluperusteena (koulutus (1) ja koulutus (2)) olla ollut se, onko opiskelijalla vapautta valita sisältöjä (koulutus (1)) vai onko suunniteltu kiinteä kokonaisuus (koulutus (2))?

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä 4.3.2021 / Keha-keskus: "suunniteltu kokonaisuus"?

Ensimmäisessä huomautuksessa mainitaan kuitenkin, että termillä tarkoitetaan "tapa käytännössä organisoida ja toteuttaa koulutusta (1). Eikö määritelmä voisi olla siis "koulutus 1:n toteutus", jos tämä on käytännössä se koulutus, johon haetaan ja tulee valituksi? Vai onko tälle jokin toinen termi? --

Terminologin kommentti 18.3.2021: Hyvä kysymys/kommentti, tämänsuuntaista on pohdittu myös OKSA-jaoksessa, eli että pitäisikö koulutus (2):n määritelmässä olla mainittuna koulutus (1) (esim. "koulutuksen (1) toteuttamistapa, joka muodostuu suunnitellusta --"). Voin viedä tämän kommentin OKSA-jaoksen käsiteltäväksi.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 12.8.2021: Koulutus (2) -käsitteen huomautuksessa annetaan esimerkkinä perusopetuksen lisäopetus; pitääkö se poistaa ja mahdollisesti korvata TUVALLA (tai sitten jättää korvaamatta)?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 3.9.2021: Koulutus (2) -käsitteen huomautuksessa annetaan esimerkkinä ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus; pitääkö se vain poistaa? Esimerkkeihin on jo perusopetuksen lisäopetuksen tilalle otettu TUVA.

11

koulutuksen toteutus; koulutus (3)

sv utbildning (3); > utbildningstillfälle

en organisation of studies; studies (2); learning opportunity (2); > study programme (2); > degree programme (2); > education programme (2) <ammatillinen koulutus>; learning opportunity instance <SFS-EN 15982:en ja SFS-EN 15981/AC>
search term: LOI

määritelmä

koulutustoimijan organisoima, tiettyyn aikaan ja paikkaan sijoittuva *koulutus (2)*

huomautus

Määritelmässä mainitulla ”paikalla” voidaan tarkoittaa myös esimerkiksi tietoverkkoa. Koulutuksen toteutus voi myös sijoittua kahteen tai useampaan eri paikkaan (esimerkiksi jos suomalaisen *oppilaitokseen* sijoittuvaan koulutustoteutukseen sisältyy ulkomailta suoritettava harjoittelu).

Varsinaisen *opiskelun* ja *opettamisen* voidaan katsoa tapahtuvan koulutuksen toteutuksessa. Koulutuksen toteutuksessa syntyvät myös opintosuoritukset.

Koulutuksen toteutus voi olla esimerkiksi Aalto-yliopistossa toteutettava tuotantotalouden diplomi-insinöörin koulutus, jonka laajuus on 120 opintopistettä (2) ja joka alkaa syksyllä 2015.

learning opportunity instance: Standardeissa Metadata for Learning Opportunities, Advertising (SFS-EN 15982:en) ja European Learner Mobility Achievement Information (SFS-EN 15981/AC) tätä vastaavasta käsitteestä käytetään termiä learning opportunity instance (lyhenne LOI).

utbildningstillfälle: Ruotsin termi utbildningstillfälle viittaa tässä määriteltyä koulutuksen toteutus -käsitettä suppeampaan käsitteeseen; esimerkiksi yhteen luentokertaan tai seminaarin yksittäiseen päivään.

Käsitteen tunnus: c123

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: [Kasvatus, opetus ja koulutus](#), [Muita hakukäsitteitä](#) ja [Hakukohde](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

12

<standardi ”Metadata for Learning Opportunities, Advertising”>

koulutusmahdollisuus; koulutus (4)

sv utbildningsmöjlighet

en learning opportunity (3)

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu *koulutuksesta (2)* ja siihen liittyvästä tarjolla olevasta mahdollisuudesta osallistua *koulutuksen toteutukseen*

huomautus

Koulutusmahdollisuudet kuvataan koulutustarjonnassa.

Yleiskielessä sana koulutusmahdollisuus on merkitykseltään tässä määriteltyä laajempi ja liittyy usein koulutuspolitiikkaan (esim. ”eri maiden tarjoamat koulutusmahdollisuudet”).

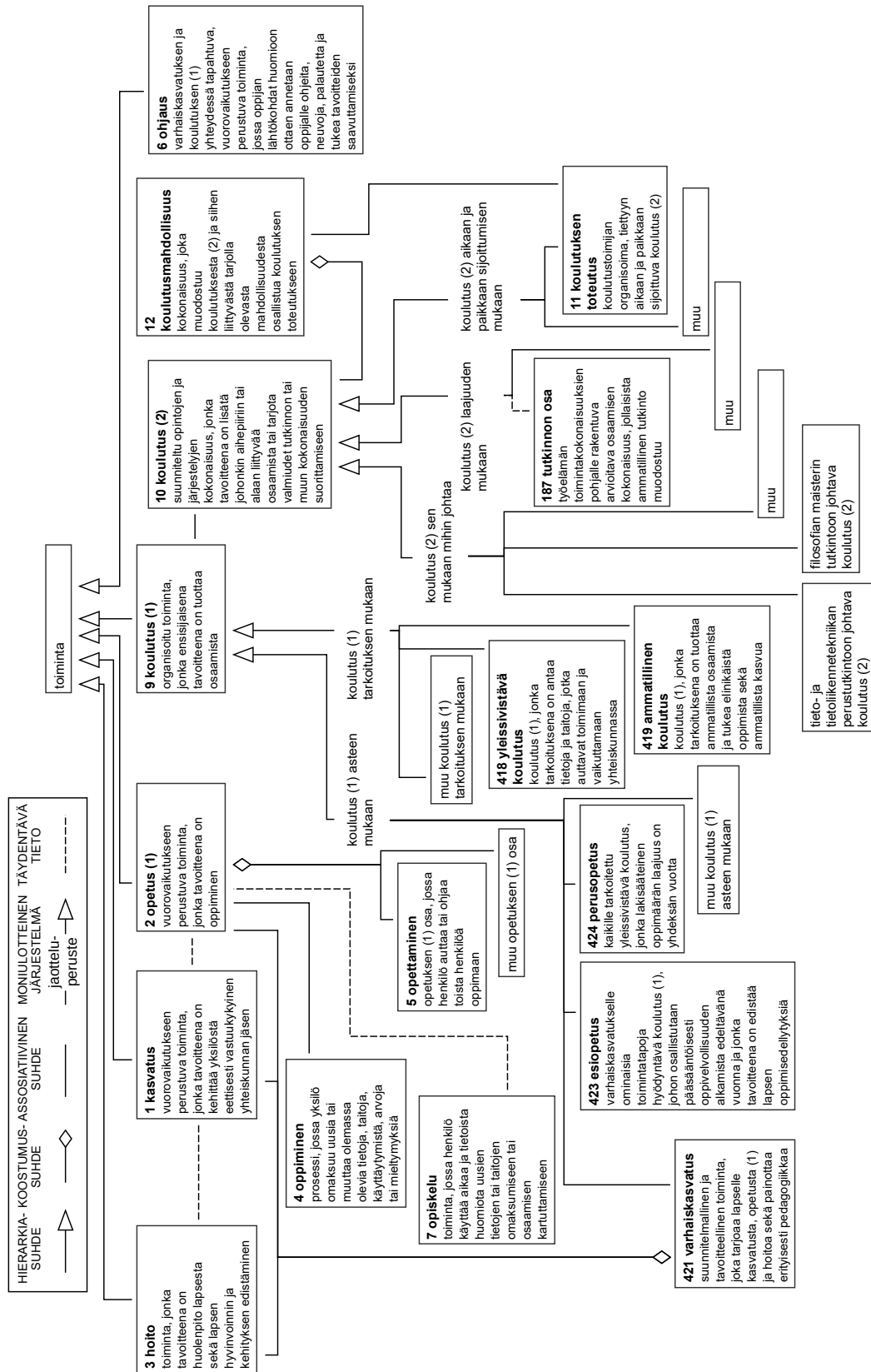
Tässä määritelty käsite esiintyy lähinnä standardissa Metadata for Learning Opportunities, Advertising (SFS-EN 15982:en). Ko. standardissa tätä käsitettä vastaavasta käsitteestä käytetään termiä learning opportunity.

Käsitteen tunnus: c124

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Kasvatus, opetus ja koulutus](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>



Käsitekaavio 1. Kasvatus, opetus ja koulutus.

2 Koulutusjärjestelmä

13

<Suomi>

koulutusjärjestelmä

hakusana: koulujärjestelmä

sv utbildningssystem *n*

en education system

määritelmä

kokonaisuus, joka kattaa Suomessa lakisääteisesti tarjottavan [varhaiskasvatuksen](#) ja [koulutuksen \(1\)](#) sekä tiedot lakisääteisesti tarjottavan koulutuksen (1) eri vaiheiden suorittamisjärjestyksestä ja mahdollisesta ikäsidonaisuudesta sekä koulutuksen (1) vaiheiden kestosta

huomautus

Suomen koulutusjärjestelmä muodostuu varhaiskasvatuksesta, [esiopetuksesta](#), yhdeksänvuotisesta yleissivistävästä [perusopetuksesta](#) ja perusopetuksen jälkeisestä [koulutuksesta \(1\)](#), johon kuuluvat [ammattillinen koulutus](#), [lukiokoulutus](#) sekä [ammattikorkeakouluissa](#) ja [yliopistoissa](#) annettava [korkeakoulutus](#). Suomen koulutusjärjestelmään kuuluu myös [vapaan sivistystyön koulutus](#).

Ks. myös [oppivelvollisuus](#).

Käsitteen tunnus: c126

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: [Koulutustoiminta](#) ja [Koulutusjärjestelmä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä 4.3.2021: Jatkuvan oppimisen sanastotyössä todettu, että on tarpeen määritellä "koulutusjärjestelmä" laajempaan kuin OKSAssa toistaiseksi on tehty.

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä 4.3.2021: Esim. OKM:n verkkosivuilta löytyvä kaavio "Suomen koulutusjärjestelmä" kuvaa vain osan kaikesta Suomessa mahdollisesta formaalista oppimisesta/koulutuksesta.

OKSA-jaos 21.5.2021: Määritelmää tulisi laajentaa kattamaan / ottamaan huomioon yksityisten koulutuksenjärjestäjien tarjoama koulutus ja esim. eri toimijoiden ylläpitämät rekisterit. Määritelmän sana "lakisääteisesti" täytyy miettiä.

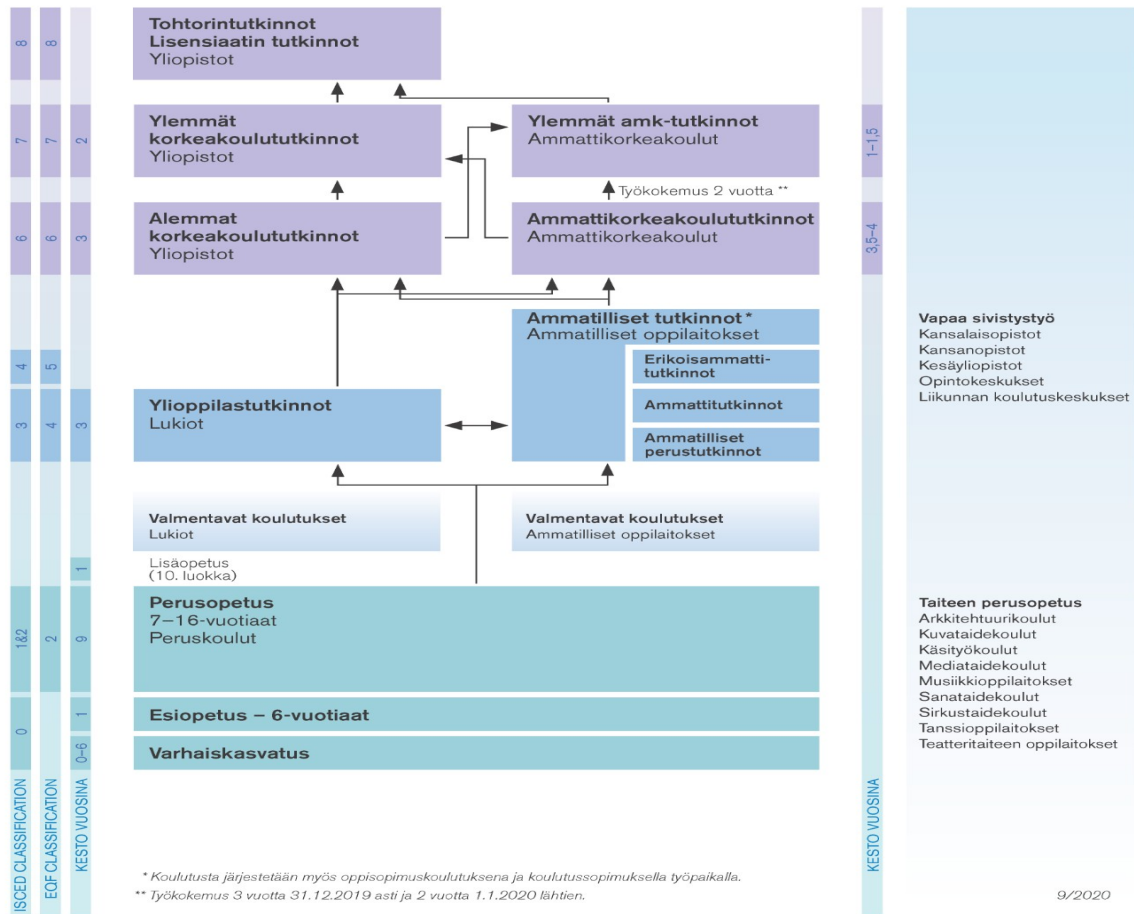
OKSA-jaos 21.5.2021: Pohdittiin, tulisiko OKSaan määritellä kaksi eri koulutusjärjestelmä-käsitettä, koulutusjärjestelmä (1) ja koulutusjärjestelmä (2), vai muokataanko nykyisen käsitteen kuvausta.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 4.6.2021: Rajataanko koulutusjärjestelmä-käsite lakisääteiseen koulutukseen vai laajennetaanko sitä?

OKSA-jaos 11.6.2021: koulutusjärjestelmä-käsitteen rajat pidettävä selvinä

OKSA-jaos 11.6.2021: muu tarjottava koulutus ("ei-lakisääteinen") esitettäisiin eri käsitteen alla. toki näiden käsitteiden on näytettävä samanarvoisilta oppijoille.

SUOMEN KOULUTUSJÄRJESTELMÄ



Kuva 1. Suomen koulutusjärjestelmä.

Kuvan lähde: opetus- ja kulttuuriministeriön viestintä, tammikuu 2021

14

koulutustoiminta

määritelmä

koulutuksen (1) ja *koulutusten (2)* aikaansaamiseen tähtäävä toiminta

huomautus

Suomessa, kuten monissa muissakin maissa, koulutustoiminta voidaan jakaa koulutuslainsäädännössä säänneltyyn koulutustoimintaan ja markkinaehtoiseen koulutustoimintaan.

Julkisen koulutustoiminta voidaan jakaa sääntelyperustaiseen ja julkisen hankinnan kautta toteutettavaan koulutustoimintaan.

Sääntelyperustaisessa koulutustoiminnassa koulutuksen (1) aikaansaamiseen on erilaisia mekanismeja. Esimerkiksi *perusopetuksen* osalta kunnilla on perusopetuksen järjestämisvelvollisuus; yksityisille toimijoille voidaan myöntää *opetuksen järjestämislupia*. Toisen asteen koulutuksen järjestämiseen myönnetään *koulutuksen järjestämislupia*.

Ammattikorkeakoulutuksen järjestämiseen myönnetään *ammattikorkeakoulun toimilupia*. *Yliopistot* puolestaan perustetaan lailla. Sääntelyperustaista koulutustoimintaa on opetus- ja koulutusministeriön, sisäministeriön ja puolustusministeriön hallinnonaloilla.

Julkisen hankinnan kautta toteutettavaa koulutustoimintaa on (esimerkiksi?) työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla. Tästä esimerkki -- (?).

Yksityinen tai ei-säännelty koulutustoiminta -- [MITÄ SANOTAAN TÄSTÄ?].

Myös *varhaiskasvatusta* järjestetään ja tuotetaan niin julkisesti kuin yksityisestikin; ks. järjestäjä- ja tuottajatahoja kuvaava käsittekaavio Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat.

Käsitteen tunnus: c1805

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Koulutustoiminta](#)

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 4.6.2021: Jaoksen kokouksessa 21.5. hahmoteltiin jotain huomautuskappaleisiin kirjatun kaltaista kuvausta. Kommentoitteko ja muokkaatte kuvausta eteenpäin? Mm. otetaanko eksplisiittisesti Suomen näkökulma ja mainitaan Suomi esim. ensimmäisessä huomautuskappaleessa? Mitä ilmaisua käytetään yksityisestä puolesta: yksityinen, ei-säännelty, sääntelemätön, ei-lakisääteinen...?

OKSA-jaos 11.6.2021: entä oppimisen/osaamisen karttuminen muualla kuin koulutuksissa ja sen tunnistaminen ja tunnustaminen, menevätkö "koulutustoiminnan" alle? pitääkö mennä? täytyykö määritelmäluonnosta ("koulutuksen aikaansaamiseen tähtäävä") muotoilla, jotta em. asiat saadaan sisältymään?

OKSA-jaos 11.6.2021: informaali oppiminen ei siis kuulu koulutustoimintaan, mutta oppimisen tunnistaminen ja tunnustaminen kyllä

OKSA-jaos 11.6.2021: pitäisikö laajempi koulutustoiminta-käsite tarjota julkaistavaksi muussa sanastossa kuin OKSAssa? Toki silloin voi olla vaikea harmonisoida käsite takaisin OKSAan.

OKSA-jaos 11.6.2021: pidetään toistaiseksi OKM:n hallinnonalan "omistamana" käsitteenä

OKSA-jaos 11.6.2021: Tero käy lähetekeskustelun koulutustoiminta-käsitteen informaalin oppimisen osuudesta, varmistetaan eri koulutusasteiden näkökulma asiaan. Lisäksi Tero selvittää perustettavan palvelukeskuksen järjestämisen yhteydet koulutustoiminta-käsitteeseen. -> **OKSA-jaos 13.8.2021:** Jatkuvan oppimisen palvelukeskus myöntää koulutukseen avustuksia ja hankkii koulutusta julkisena hankintana. Se ei itse ole koulutuksen järjestäjä. Ei pitäisi vaikuttaa kaavioomme.

OKSA-jaos 11.6.2021: jatketaan keskustelua seuraavassa jaoksen kokouksessa

15

koulutuslainsäädännössä säännelty koulutustoiminta

määritelmä

[koulutustoiminta](#), josta säädetään koulutuslainsäädännössä

huomautus

Koulutuslainsäädäntöön kuuluu opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan koulutusta (1) koskevan lainsäädännön lisäksi myös esim. työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan lainsäädäntöä, kuten laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012) jossa säädetään työvoimakoulutuksesta, sekä puolustusministeriön ja sisäministeriön alan koulutusta (1) koskevaa lainsäädäntöä, kuten laki Maanpuolustuskorkeakoulusta (1121/2008) ja laki Poliisiammattikorkeakoulusta (1164/2013).

Koulutuslainsäädännössä säännellyn koulutustoiminnan toteuttamista tuetaan julkisin varoin.

Käsitteen tunnus: c1806

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Koulutustoiminta](#)

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 13.8.2021: Terminologi muotoillut jaoksen keskustelun pohjalta määritelmää ja huomautuksia; miten korjataan/muokataan?

16

markkinaehtoinen koulutustoiminta

määritelmä

[koulutustoiminta](#), jossa koulutuksen (1) hinta määräytyy vapailla markkinoilla kysynnän ja tarjonnan mukaan, ilman yhteiskunnan taloudellista tukea

huomautus

Toimijat, jotka harjoittavat [koulutuslainsäädännössä säänneltyä koulutustoimintaa](#), voivat harjoittaa myös markkinaehtoista koulutustoimintaa; esimerkiksi korkeakoulujen (1) täydennyskoulutus.

Käsitteen tunnus: c1807

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Koulutustoiminta](#)

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 17.8.2021: Terminologi muotoillut määritelmää ja huomautuksia OKSA-jaoksen ja Jatkuvan oppimisen sanaston työryhmän keskustelujen pohjalta; miten muokataan?

17

sääntelyperustainen julkinen koulutustoiminta

määritelmä

[koulutuslainsäädännössä säännelty koulutustoiminta](#), joka perustuu yhteisölle tai säätiölle annettuun lupaan, vaatimukseen, vastuuseen tai tehtävään järjestää koulutusta (1), koulutusta (2) tai opetusta (1)

huomautus

Sääntelyperustaista julkista koulutustoimintaa on esimerkiksi seuraavien lakien pohjalta järjestettävä koulutustoiminta: laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017), lukiolaki (714/2018), ammattikorkeakoululaki (932/2014), yliopistolaki (558/2009), laki vapaasta sivistystyöstä (632/1998) ja laki taiteen perusopetuksesta (633/1998).

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan koulutuksesta (1) sääntelyperustaista julkista koulutustoimintaa on esimerkiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettuun lakiin (916/2012) perustuva työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu.

Ks. [opetuksen järjestämislupa](#).

Käsitteen tunnus: c1808

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Koulutustoiminta](#)

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 13.8.2021: Mikä tämän käsitteen termi eli nimitys tulisi olla? Viime kokouksessa todettiin, että yläkäsite olisi mieluummin "koulutuslainsäädännössä säännelty koulutustoiminta" kuin "julkinen koulutustoiminta". Mutta pitäisikö jonkinlainen vastaava muutos tehdä tämän käsitteen nimitykseen? Esim. "lupapohjainen koulutuslainsäädännössä säännelty koulutustoiminta"???

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 5.7.2021: Määritelmäluonnoksessa on nyt mainittu vain opetuksen tai koulutuksen järjestämislupaan (tm.) perustuminen, siinä ei taida olla nyt vielä mukana edes yliopistoja (joiden kohdalla ei ole toimilupaa vaan yliopistot on lueteltu laissa). Pitäisikö yliopistot leipoa mukaan määritelmään, miten? Entä pitäisikö määritelmään sisältyä jotain muutakin?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 5.7.2021: Pitäisikö lisäksi mainita, että tuo "yhteisölle tai säätiölle annettu lupa, vaatimus, vastuu tai tehtävä" täytyy pohjautua johonkin erillislakiin tm.?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 5.7.2021: Huomautuksessa (joka pohjautuu osittain Verohallinnon verkkosivun tietoihin) ei ole mainittu perusopetusta, pitäisikö se lisätä?

18

julkisen hankinnan kautta toteutettava lakisääteinen koulutustoiminta

määritelmä

[koulutuslainsäädännössä säännelty koulutustoiminta](#), jossa koulutuksen järjestäjä-/tuottaja-/-organisaatio hankii [koulutuksen \(1\)](#) soveltuvaksi katsomaltaan toimijalta

huomautus

Esimerkiksi työvoimaviranomaiset voivat määrärahojen puitteissa hankkia tarvitsemansa työvoimakoulutuksen esimerkiksi ammatillisen koulutuksen järjestämisluvan saaneelta toimijalta tai muulta soveltuvalta koulutuksen järjestäjältä.

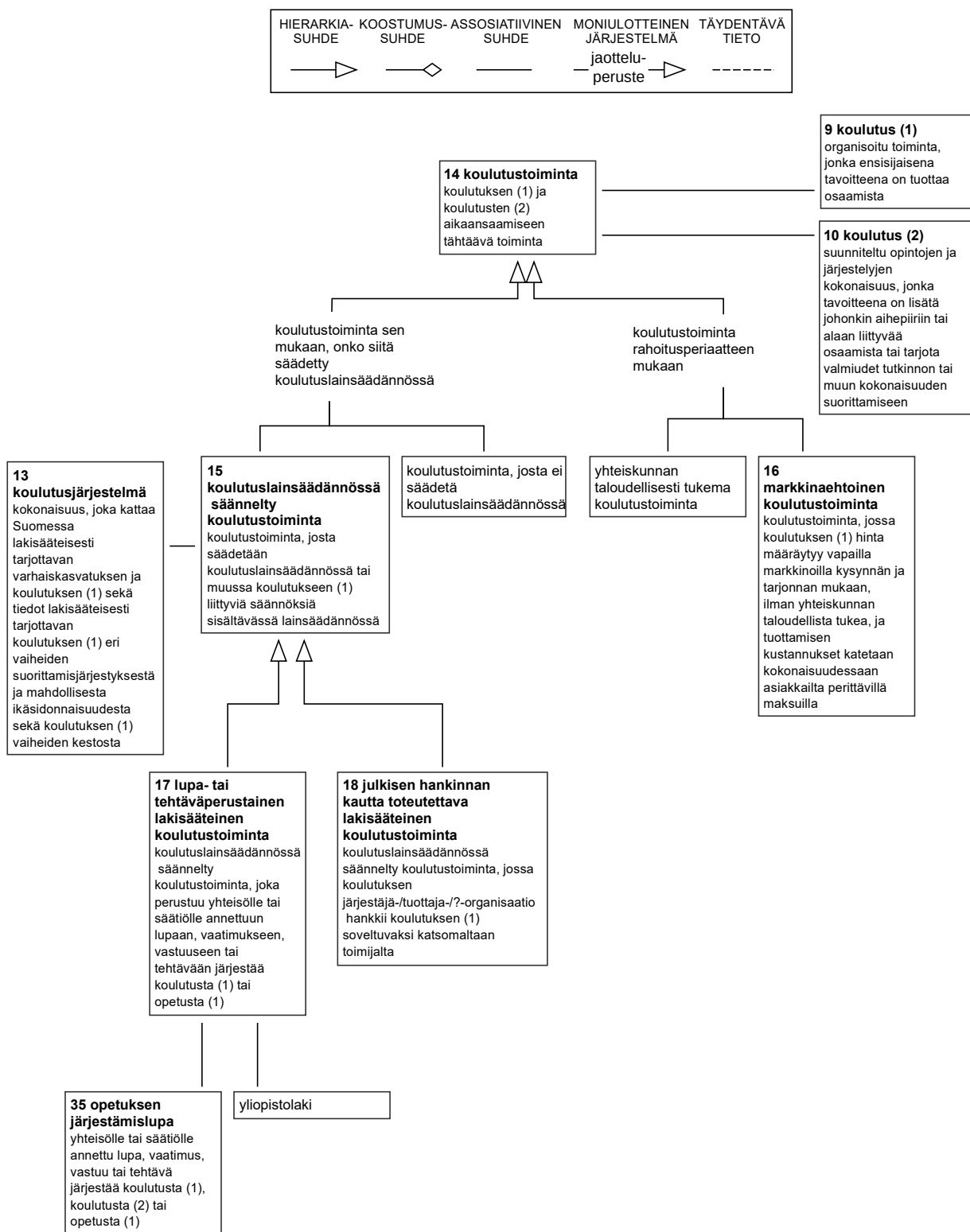
Käsitteen tunnus: c1809

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Koulutustoiminta](#)

OKSA-jaos 13.8.2021 / Tomi: Ks. JTYPL: <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2012/2012091>, viides ja kuudes luku (TEM:n koulutuksista)

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 13.8.2021: Tällä on nyt yläkäsitteenä "koulutuslainsäädännössä säännelty koulutustoiminta", mutta onko se liian suppea? Pitäisikö yläkäsitteen olla kenties yleisempi, "lainsäädännössä säännelty koulutustoiminta" tms.?



Käsitekaavio 2. Koulutustoiminta.

OKSA-jaos 13.8.2021: Jaottelu sen mukaan, onko palvelun järjestäjä tai tuottaja julkishallinnon organisaatio vai yksityisen sektorin organisaatio, ei ole tässä relevanttia

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 17.8.2021: Käsitekaaviota muokattu elokuun kokouksen perusteella. Miten muokattava?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 4.6.2021: Olisiko myös varhaiskasvatus syytä sisällyttää tähän samaan kaavioon vai riittääkö, että siitä on oma kaavionsa (?)? -> **OKSA-jaos 13.8.2021:** Varhaiskasvatus sisältyy koulutusjärjestelmään, joten ei tarvitse avata erikseen tässä.

19

koulutusaste

sv utbildningsnivå; utbildningsstadium

en level of education; educational level

määritelmä

luokka, jollaisiin [koulutusjärjestelmän](#) mukaiset [koulutukset \(2\)](#) jaotellaan vaativuutensa perusteella

huomautus

Koulutusasteluokittelua käytetään koulutusten (2) suunnitteluun, [seurantaan](#) ja säätelyyn.

Usein tietyn koulutusasteen koulutukseen (2) valituksi tuleminen edellyttää alemman koulutusasteen koulutuksen (2) suorittamista.

Suomessa käytetään nykyisin (lokakuu 2020) pääasiassa Kansallinen koulutusaste 2016 -luokitusta.

Esimerkkejä koulutusasteista (Kansallinen koulutusaste 2016 -luokittelun mukaan) ovat alempi ja ylempi perusaste, toinen aste sekä alempi ja ylempi korkeakouluaste.

Ruotsin termi utbildningsstadium on vanhahtavaa kieltä.

Käsitteen tunnus: c127

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Koulutusjärjestelmä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

20

koulutusala

sv utbildningsområde *n*

en field of education (1); field of study (1); > field of vocational education and training <ammatillinen koulutus>

määritelmä

luokka, jollaisiin [koulutusjärjestelmän](#) mukaiset [koulutukset \(2\)](#) jaotellaan sen perusteella, miten ne sijoittuvat tieteen, yhteiskunnan tai työelämän aloille

huomautus

Koulutusalaluokittelua käytetään koulutusten (2) suunnitteluun, [seurantaan](#) ja säätelyyn.

Kansallinen koulutusala 2016 -luokituksen mukaisia koulutusaloja ovat esimerkiksi yleissivistävä koulutus, tekniikan alat ja palvelualat.

Suomessa käytetään nykyisin (lokakuu 2020) pääasiassa Kansallinen koulutusala 2016 -luokitusta.

Käsitteen tunnus: c128

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Koulutusjärjestelmä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

21

(vanhentunut)

<koulutustarjonta>

opintoala

sv < studieområde *n*

en field of education (2) <yleiskielessä>; field of study (2) <yleiskielessä>; subfield <opintohallinnon täsmällisissä jaotteluissa>; area of study

määritelmä

alaluokka, jollaisiin yhdelle *koulutusalueelle* kuuluvat *koulutukset* (2) voidaan jaotella sisältöjensä samansuuntaisuuden perusteella

huomautus

Esimerkiksi opetushallinnon Koulutusala 2002 -luokittelussa tekniikan ja liikenteen koulutusalan opintoaloja olivat mm. kone-, metalli- ja energiatekniikka sekä tekstiili- ja vaatetustekniikka. Kansallinen koulutusala 2016 -luokitteluun ei ole enää sisällytetty opintoala-tasoa.

Koulutusalan alaluokitteluja on muitakin kuin opintoalaluokittelu, esimerkiksi pääaineluokittelu.

studieområde: Ruotsin termiä studieområde käytetään paitsi tilastollisen opintoala-käsitteen vastineena, myös yleiskielisesti viitattaessa pääaineeseen tai koulutusohjelmaan (2).

Käsitteen tunnus: c129

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Koulutusjärjestelmä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

22

tutkintorakenne (2) <ammattillinen koulutus, korkeakoulut>; ~ **ammattillisen koulutuksen tutkintorakenne; tutkintojärjestelmä** <korkeakoulut>

sv examenssystem

en degree system; qualification structure (2) <ammattillinen koulutus>

määritelmä

tietyille *koulutusasteelle* tai muuhun vastaavaan luokitteluyksikköön kuuluvien tutkintojen kokonaisuus

huomautus

Ammattillisessa koulutuksessa suoritettavissa olevat ammatilliset tutkinnot säädetään opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteesta (835/2014).

Ammattillisessa koulutuksessa termillä tutkintojärjestelmä viitataan tässä määriteltyä laajempaan käsitteeseen, joka pitää sisällään tutkintorakenteen (2) lisäksi mm. tutkintotyypit, tutkintojen muodostumissäännöt ja *tutkinnon perusteet*.

Korkeakoulujen (1) tutkintojärjestelmään kuuluvia tutkintoja ovat esimerkiksi

ammattikorkeakouluissa suoritettavat ammattikorkeakoulututkinnot ja ylemmät

ammattikorkeakoulututkinnot sekä *yliopistoissa* suoritettavat alemmat korkeakoulututkinnot, ylemmät korkeakoulututkinnot ja jatkotutkinnot.

Käsitteen tunnus: c130

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

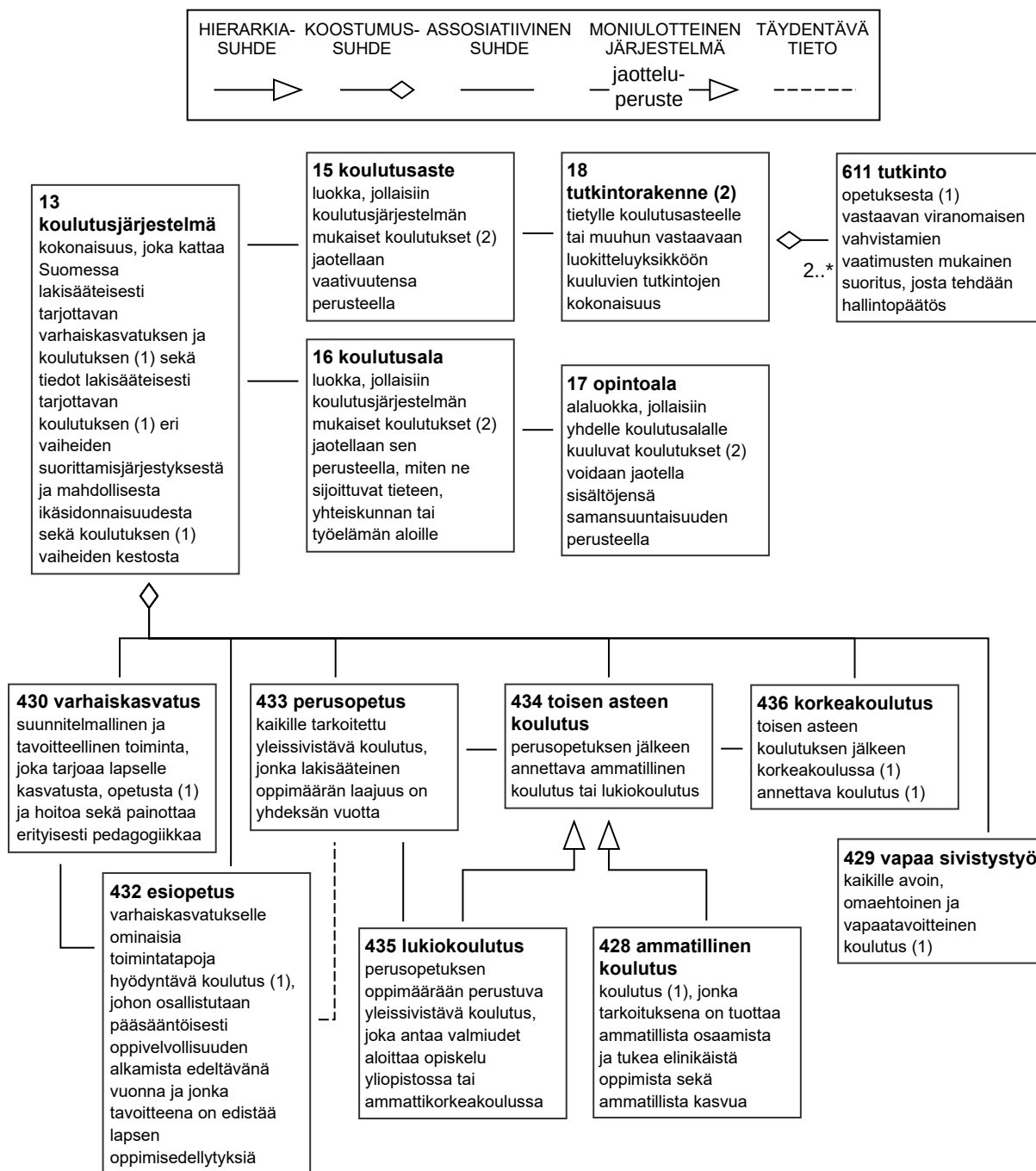
Käsittekaavio: [Koulutusjärjestelmä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Terminologin kommentti 18.6.2017: Kuuluuko tämä muihin kaavioihin kuin tähän koulutusjärjestelmäkaavioon? (JA kuuluuko koulutusjärjestelmäkaavioon...)

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: VET qualification structure?



Käsitekaavio 3. Koulutusjärjestelmä.

3 Toimijat

3.1 Varhaiskasvatuksen toimijat

23

varhaiskasvatustoimija

sv aktör inom småbarnspedagogik

en legal entity for early childhood education and care; actor within early childhood education and care

määritelmä

organisaatio tai henkilö, joka järjestää tai tuottaa varhaiskasvatuslain mukaista [varhaiskasvatusta](#)

huomautus

Kunnilla on lain säätämä velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta, vertaa [varhaiskasvatuksen järjestäjä](#).

Varhaiskasvatustoimija voi olla kunta, kuntayhtymä, yksityinen kunnan sopimustoimittaja, palvelusetelillä toimiva varhaiskasvatuksen palveluntuottaja, perhepäivähoitaja tai muu yksityinen rekisteröity varhaiskasvatustoimija. Yksityisistä [varhaiskasvatuksen palveluntuottajista päiväkodit](#) rekisteröidään Valviran ja aluehallintovirastojen ylläpitämään rekisteriin.

Työsuhteisen hoitajan palkkaaminen kotiin yksityisen hoidon tuella tai kotihoidon tuella ei ole varhaiskasvatuslain mukaista varhaiskasvatusta eivätkä palkatut henkilöt ole varhaiskasvatustoimijoita.

Opetus- ja koulutuslalla käsitettä varhaiskasvatustoimija vastaa käsite [koulutustoimija](#).

Käsitteen tunnus: c978

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

<vaka2021>

Seija: Käsitelty VAKA-kokouksessa 2, 18.10.2021

Ville, Sanastokeskus: englanti sv-vastineen perusteella muodostettu

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 20.8.2021: OKM:n erityisasiantuntija Liisi Hakalisto luonnostellut englannin vastinetta (ensimmäistä). OKSAssa olevan käsitteen koulutustoimija ("oikeushenkilö, joka järjestää opetusta tai koulutusta") englannin vastineena on "legal entity for education".

Inventaariosta: Opetushallituksessa toivotaan punaisella olevista huomautuksen käsitteistä ensimmäistä poistettavaksi (*esimerkiksi* kunta) tai toista täsmennettäväksi (*rekisteröity* varhaiskasvatustoimija) eli tarkoitetaanko tässä ilmoitusmenettelyn käynnystä varhaiskasvatustoimijaa?

24

varhaiskasvatuksen järjestäjä

hakusana: varhaiskasvatuksen järjestämismuoto

sv anordnare av småbarnspedagogik

en organiser of early childhood education and care; early childhood education and care service organiser; ECEC service organiser

määritelmä

varhaiskasvatustoimija, joka järjestää varhaiskasvatuslain mukaista *varhaiskasvatusta*

huomautus

Kunnilla on lain säätämä velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta (540/2018, 5 §). Kunta voi järjestää *varhaiskasvatuspalvelut* itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa, hankkia ne muulta julkiselta tai yksityiseltä *varhaiskasvatuksen palveluntuottajalta* esimerkiksi palvelusetelillä. Kunta voi kuntalain (410/2015) mukaan myös siirtää järjestämistä vastuun toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle.

Yksityinen varhaiskasvatuksen palveluntuottaja voi toimia varhaiskasvatuksen järjestäjänä silloin, kun kunta ei toimi järjestäjänä.

Varhaiskasvatuksen järjestäjä vastaa *varhaiskasvatuksen toimipaikkojen* toiminnasta.

Tietojärjestelmissä kerätään tietoa varhaiskasvatuksen järjestämismuodosta, joka liittyy varhaiskasvatuksen järjestäjään ja rahoitusmuotoon. Varhaiskasvatuksen järjestämismuotoja ovat kunnan tai kuntayhtymän järjestämä varhaiskasvatus, kunnan tai kuntayhtymän ostopalveluna järjestetty varhaiskasvatus, palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus ja yksityisen hoidon tuella järjestetty varhaiskasvatus sekä yksityinen varhaiskasvatus ilman yksityisen hoidon tukea.

Opetus- ja koulutuspuolella käsitettä varhaiskasvatuksen järjestäjä vastaa käsite *koulutuksen järjestäjä*.

Käsitteen tunnus: c948

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

<vaka2021>

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 20.8.2021: OKM:n erityisasiantuntija Liisi Hakalisto luonnostellut englannin vastineita. Ensimmäinen on vakalain enkkukäännöksestä. Liisi mainitsee, että "early childhood education and care service organiser" olisi yhdenmukainen palveluntuottajan käännöksen kanssa.

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 18.10.2021: OKSAssa "koulutuksen järjestäjä" ("taho, jonka tehtävänä on järjestää lukiokoulutusta, ammatillista koulutusta, näihin valmistavia tai valmentavia koulutuksia tai taiteen perusopetusta ja jolla on opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä koulutuksen järjestämislupa") on englanniksi "education provider". Ja esim. lukiokoulutuksen järjestäjä on "education provider offering general upper secondary education". Toisaalta OKM:n sivustolla on tosiaan käytetty englannin vastinetta "early childhood education and care service provider" käsitteestä *varhaiskasvatuksen palveluntuottaja*. Miten nämä linjataan?

Inventaariosta: "Vardassa on myös tilanteita, joissa yksi kunta järjestää useiden kuntien varhaiskasvatuksen. Onko se silloin yhdessä järjestämistä? Kunta ohjaa tällöin oman kuntansa perheet asioimaan naapurikunnan kanssa, joka tekee varhaiskasvatukseen päätökset ja lasten toimipaikkoihin sijoituksen lapsen kotikunnan sijaan. Samoin työntekijät ovat tämän yhden kunnan palveluksessa. o Vardassa on myös yksityisiä perhepäivähoitajia, jotka ovat huolehtineet kunnan kanssa ilmoitusmenettelystä, mutta eivät saa Kelalta yksityisen hoidon tukea, vaan järjestävät varhaiskasvatusta ilman yksityisen hoidon tukea. Tämä on myös mukana Vardan järjestämismuotokoodistossa <https://virkailija.opintopolku.fi/varda/julkinen/koodistot/vardajarjestamismuoto>." Merkintä: Otetaan käsittelyyn ja tarkistetaan punaisella olevat kohdat. Kuntalain 8 ja 9 § mukaan järjestämistä vastuun voi myös siirtää toiselle kunnalle. (Punaisella huomautuksen "tai yhdessä muiden kuntien kanssa" ja "saa järjestämiseen yksityisen hoidon tukea")

Seija: Käsitelty VAKA-kokouksessa 2, 18.10.2021

25

varhaiskasvatuksen palveluntuottaja

ei: päivähoitopalvelun tuottaja (vanhentunut)

sv serviceproducent av småbarnspedagogik

en early childhood education and care service provider; ECEC service provider

määritelmä

varhaiskasvatustoimija, joka tarjoaa *varhaiskasvatuspalveluja*

huomautus

Varhaiskasvatuksen palveluntuottaja voi olla esimerkiksi kunta, kuntayhtymä, julkisyhteisön perustama liikeyritys tai yksityinen yritys tai yhteisö.

Yksityinen varhaiskasvatuksen palveluntuottaja voi toimia *varhaiskasvatuksen järjestäjänä* silloin, kun kunta ei toimi järjestäjänä.

Työsuhteisen hoitajan palkkaaminen kotiin yksityisen hoidon tuella tai kotihoidon tuella ei ole varhaiskasvatuslain mukaista *varhaiskasvatus* eikä kotiin työsuhteeseen palkattu hoitaja ole varhaiskasvatuksen palveluntuottaja.

Käsitteen tunnus: c992

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

<vaka2021>

Inventaariosta: Varhaiskasvatuslain 9. luvun näkökulmasta yksityinen palveluntuottaja kattaisi kaikki yksityiset varhaiskasvatustoimijat. Sanaston näkökulmasta on mahdollista, että yksityinen voi myös järjestää varhaiskasvatusta ja kunta olla palveluntuottaja. Tähän toivotaan selkeyttämistä eli käsitteen yksityinen varhaiskasvatuksen palveluntuottaja saa eri merkityksiä riippuen siitä, puhutaanko vakalain mukaisesta organisaatiosta vai palveluntuotannon näkökulmasta. Merkintä - tarkistetaan käsite.

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 18.10.2021: Tälle on OKM:n verkkosivustolta poimittu vastine "early childhood education and care service provider". Miten linjataan järjestäjä ja palveluntuottaja?

Seija: Käsitelty VAKA-kokouksessa 2, 18.10.2021

26

varhaiskasvatuksen toimipaikka

sv verksamhetsställe inom småbarnspedagogik

en site of early childhood education and care; early childhood education and care site; early childhood education premises; early education centre; ECEC unit <Vardassa käytetty termi>

määritelmä

fyysinen kokonaisuus, jossa *varhaiskasvatuksen palveluntuottaja* harjoittaa varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaista toimintaa

huomautus

Varhaiskasvatuksen toimipaikka on esimerkiksi *päiväkoti*, *perhepäiväkoti* tai *ryhmäperhepäiväkoti*, joka sijaitsee yhdessä katuosoitteessa. Esimerkiksi päiväkodin sivutoimipaikat ovat kukin omia toimipaikkojansa. *Avoimella varhaiskasvatustoiminnalla* voi myös olla oma toimipaikkansa.

Yhdessä toimipaikassa voi olla useampi *varhaiskasvatuksen lapsiryhmä*.

Opetus- ja koulutuslalla käsitettä varhaiskasvatuksen toimipaikka vastaa käsite *toimipaikka*.

Käsitteen tunnus: c1554

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: laissa käytetty sekä early childhood education and care site että early education centre. Vardassa myös ECEC unit.

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 20.8.2021: Tässä kohtaa on useita ehdotuksia. Mitä niistä valitaan sanastoon?

27

varhaiskasvatuksen lapsiryhmä; varhaiskasvatuksen ryhmä

sv barngrupp inom småbarnspedagogik; grupp inom småbarnspedagogik

en group in early childhood education and care

määritelmä

ryhmä [varhaiskasvatuksessa](#) olevia [lapsia](#), joista vastaa siitä vastuussa oleva [henkilöstö](#)

huomautus

Varhaiskasvatuksen lapsiryhmän koosta ja muodostamisesta on säädetty varhaiskasvatuslaissa ([540/2018](#), 34 ja 35 §) ja varhaiskasvatusasetuksessa ([753/2018](#), 1 ja 2 §).

Käsitteen tunnus: c916

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitteekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: "group in early childhood education and care" on lain käännöksestä

28

päiväkoti

sv daghem

en early education centre; early education setting <hallinnollisessa kontekstissa>; daycare centre

määritelmä

[varhaiskasvatuksen toimipaikka](#), jossa [varhaiskasvatusta](#) toteuttaa säädetyn [kelpoisuuden](#) omaava [henkilöstö](#) ([540/2018](#), 26–32 §)

huomautus

Päiväkodilla on [päiväkodin johtaja](#).

Käsitteen tunnus: c870

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitteekaaviot: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#) ja [Koulutusorganisaatiot](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 20.8.2021:

Terminologiharjoittelija Sanastokeskuksesta oli löytänyt OKM:n sivuilta myös muodon "daycare centre". Tulisiko se nähdäksenne ottaa mukaan epäsuositettavana englannin vastineena?

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 23.8.2021:

Sanastokeskuksen harjoittelija oli löytänyt OKM:n sivustolta myös muodon "earlychildhood education and care centre". Mitä mieltä olette, kannattaako sitä pitää mukana edes hylättävänä muotona?

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 20.8.2021:

Sanastokeskuksessa on ehdotettu, että englannin termejä koskevat käyttöalatarkenteet (suluissa termin perässä) olisivat englanniksi. Olisiko tämä mielestänne kannatettavaa? Jos, niin mitä ehdottaisitte "hallinnollisessa kontekstissa"-ilmauksen englannin käännökseksi? "in administrative contexts"?

29

perhepäiväkoti

sv familjedaghem

en family daycare premises *pl*

määritelmä

[varhaiskasvatuksen toimipaikka](#), jossa [varhaiskasvatusta](#) toteuttaa säädetyn [kelpoisuuden](#) omaava henkilö ja jossa on samanaikaisesti läsnä enintään 4,5 [lasta](#) (540/2018, 38 §)

huomautus

Perhepäiväkodissa varhaiskasvatuksesta vastaa yksi [perhepäivähoitaja](#).

Käsitteen tunnus: c1556

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitteekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 12.8.2021: Työryhmä Fleming, Elomaa, Alila, Kahiluoto oli vuonna 2018 laittanut tämän englannin termin vastineeksi suomen monikolliselle termille "perhepäivähoitokodit". Sopiiko tämä myös yksittäisen perhepäiväkodin vastineeksi?

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: Lain käännöksessä käytössä on family daycare premise, voisiko tässä olla se?

30

ryhmäperhepäiväkoti

sv gruppfamiljedaghem

en group family daycare premise

määritelmä

[varhaiskasvatuksen toimipaikka](#), jossa [varhaiskasvatusta](#) toteuttaa säädetyn [kelpoisuuden](#) omaava [henkilöstö](#) tarkoitukseen hyväksytyssä tilassa ja jossa on samanaikaisesti läsnä enintään 12 [lasta](#)

huomautus

Ryhmäperhepäiväkodissa varhaiskasvatuksesta vastaa kaksi tai useampi [perhepäivähoitajaa](#) tai muuta ammatilliseen [varhaiskasvatushenkilöstöön](#) kuuluvaa henkilöä. Jos perhepäivähoitajia on enemmän kuin kaksi, tulee yhdellä olla säädetyn kelpoisuuden mukainen [koulutus](#) (2) (540/2018, 38 § ja 753/2018, 2 §).

Käsitteen tunnus: c1557

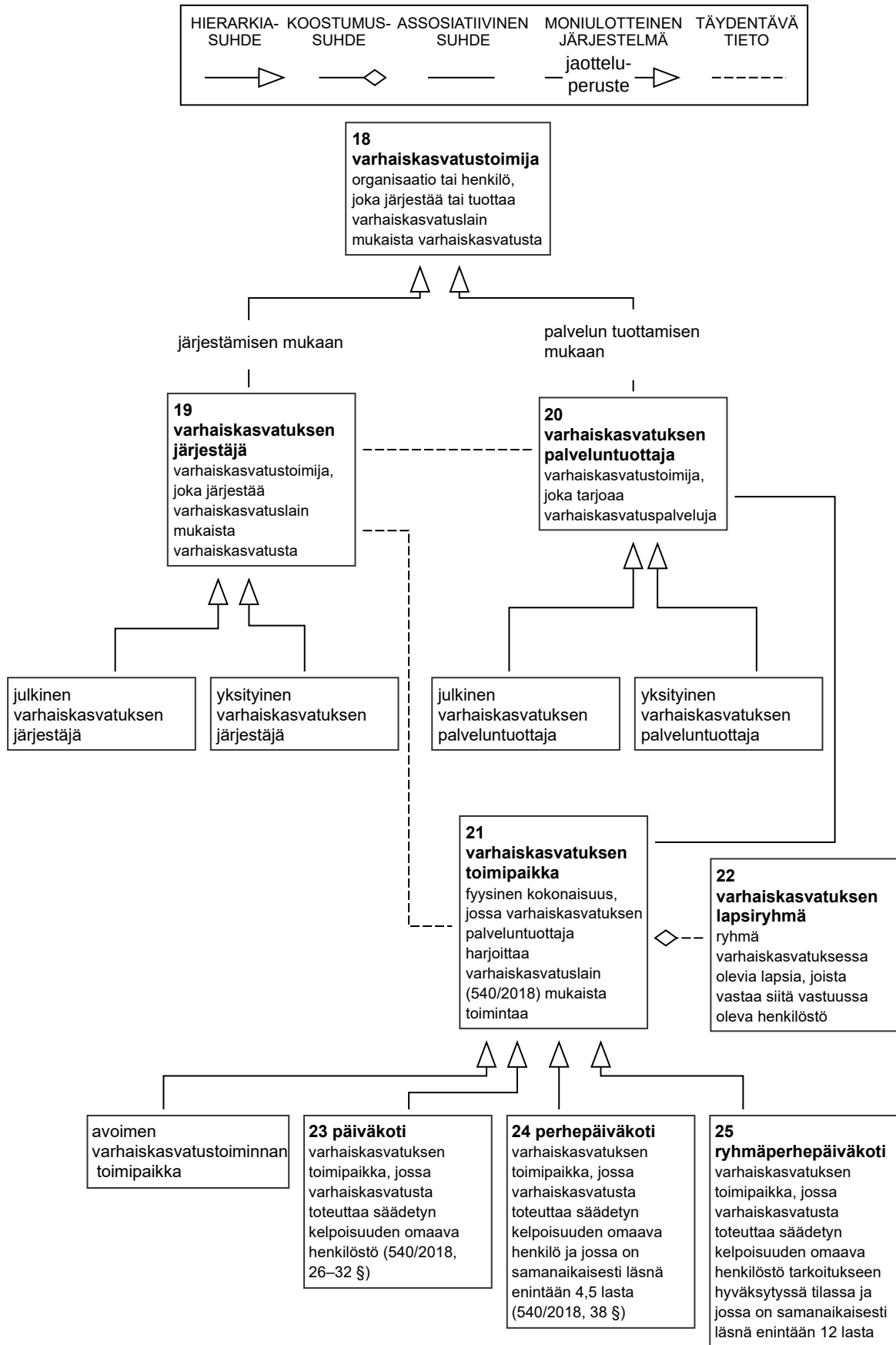
Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitteekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: ehdotus: "group family daycare premise"



Käsitekaavio 4. Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat.

3.2 Koulutustoimijat

31

koulutustoimija (uudistermi)

sv utbildningsaktör

en legal entity for education <tietomalli>

määritelmä

oikeushenkilö, joka järjestää *opetusta (1)* tai *koulutusta (1)*

huomautus

Käsite koulutustoimija on otettu käyttöön Opintopolku-palvelussa kokoavana yläkäsitteenä käsitteille *opetuksen järjestäjä*, *koulutuksen järjestäjä* ja *vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjä*. Myös *korkeakoulut (1)* ovat tässä ajattelussa koulutustoimijoita.

Standardissa Metadata for Learning Opportunities, Advertising (SFS-EN 15982:en) tätä vastaavasta käsitteestä käytetään termiä learning opportunity provider. Standardin määritelmä käsitteelle: "an agent (person or organisation) that provides learning opportunities".

Varhaiskasvatuksessa käsitettä koulutustoimija vastaa käsite *varhaiskasvatustoimija*.

Käsitteen tunnus: c131

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: *Koulutustoimijat* ja *Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka*

<kieliversiointiin korkeakoulut>

32

opetuksen järjestäjä

sv < utbildningsanordnare (1); < anordnare av utbildning (1)

en < education provider (1); > education provider offering comprehensive education <perusopetuksen järjestäjä>

määritelmä

taho, jonka tehtävänä on järjestää *esi-* tai *perusopetusta* tai *aamu- ja iltapäivätoimintaa* ja jolla on tähän lakisääteinen velvollisuus tai jolle on myönnetty *opetuksen järjestämislupa*

huomautus

Opetuksen järjestäjinä voivat toimia esimerkiksi kunnat, joilla on toimintaan lakisääteinen velvollisuus, sekä valtio ja *yliopistojen* harjoittelukoulut. Muut tahot, esimerkiksi rekisteröidyt yhteisöt ja säätiöt, tarvitsevat toimintaan *opetuksen järjestämisluvan*.

Ruotsin käsite utbildningsanordnare kattaa opetuksen järjestäjän lisäksi *koulutuksen järjestäjän*.

Englannin käsite education provider kattaa opetuksen järjestäjän lisäksi koulutuksen järjestäjän.

Käsitteen tunnus: c132

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: *Koulutustoimijat* ja *Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka*

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Lukion englannin kielityöryhmä 21.6.2018: Tarkistettava perusopetuksen järjestäjän termi, kun perusopetus-käsitteen ensisijainen en-vastine päätetty.

33

koulutuksen järjestäjä; > lukiokoulutuksen järjestäjä; > ammatillisen koulutuksen järjestäjä

sv < utbildningsanordnare (2); < anordnare av utbildning (2); > anordnare av gymnasieutbildning
<lukiokoulutuksen järjestäjä>; > yrkesutbildningsanordnare <ammatillisen koulutuksen järjestäjä>;
> anordnare av yrkesutbildning <ammatillisen koulutuksen järjestäjä>

en < education provider (2) <lyhyempi muoto>; > education provider offering general upper secondary
education <lukiokoulutuksen järjestäjä>; > vocational education and training provider <ammatillisen
koulutuksen järjestäjä>; > VET provider <ammatillisen koulutuksen järjestäjä>

määritelmä

taho, jonka tehtävänä on järjestää *lukiokoulutusta*, *ammatillista koulutusta*, näihin valmistavia tai valmentavia *koulutuksia (2)* tai *taiteen perusopetusta* ja jolla on opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä *koulutuksen järjestämislupa*

huomautus

Koulutuksen järjestäjinä voivat kuntien, kuntayhtymien ja valtion lisäksi toimia esimerkiksi rekisteröidyt yhdistykset ja säätiöt.

Koulutuksen järjestäjiin voidaan rinnastaa *ammattikorkeakoulut* ja *vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjät*, sillä niiden kaikkien toiminta perustuu *lupa*an. *Yliopistojen* toiminta sen sijaan perustuu yliopistolakiin (558/2009).

Tilastoissa (esim. Vipunen-tilastopalvelu) koulutuksen järjestäjiin sisällytetään tässä määriteltyjen koulutuksen järjestäjien, *perusopetuksen opetuksen järjestäjien*, ammattikorkeakoulujen ja vapaan sivistystyön oppilaitosten ylläpitäjien lisäksi yliopistot. Ks. koulutuksen järjestäjä (Vipunen-tilastopalvelu).

Koulutuksen järjestäjä on myös yleiskielen ilmaus, ja yleiskielessä sillä voidaan viitata myös tahoon, jolla ei ole opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää *koulutuksen järjestämislupaa*.

Varhaiskasvatuksessa käsitettä koulutuksen järjestäjä vastaa käsite *varhaiskasvatuksen järjestäjä*.

utbildningsanordnare, anordnare av utbildning: Ruotsin käsite utbildningsanordnare kattaa koulutuksen järjestäjän lisäksi *opetuksen järjestäjän*.

Englannin käsite education provider kattaa koulutuksen järjestäjän lisäksi opetuksen järjestäjän.

Käsitteen tunnus: c133

Luokka: <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaaviot: *Koulutustoimijat* ja *Koulutustoimija*, *koulutusorganisaatio*, *toimipiste* ja *toimipaikka*

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

34

vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjä

sv huvudman för läroanstalt för fritt bildningsarbete

en maintainer of liberal adult education institution

määritelmä

taho, jonka tehtävänä on järjestää *vapaan sivistystyön koulutusta* ja jolla on opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä *oppilaitoksen ylläpitämislupa*

huomautus

Ks. *vapaan sivistystyön oppilaitos*.

Käsitteen tunnus: c135

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsittekaaviot: *Koulutustoimijat* ja *Koulutustoimija*, *koulutusorganisaatio*, *toimipiste* ja *toimipaikka*

<kieliversiointiin vst>

35

opetuksen järjestämislupa <esi- ja perusopetus>; **koulutuksen järjestämislupa** <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; **tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa** <ammattillinen koulutus>; **oppilaitoksen ylläpitämislupa** <vapaa sivistystyö>; **ammattikorkeakoulun toimilupa** <ammattikorkeakoulu>

hakusana: järjestämislupa

sv tillstånd *n* att ordna undervisning <opetuksen järjestämislupa>; tillstånd *n* att ordna utbildning <koulutuksen järjestämislupa>; tillstånd *n* att driva läroanstalt <oppilaitoksen ylläpitämislupa>

en authorisation to provide education; authorisation to award a qualification and to provide VET <tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa>
rather than: education licence; licence to provide education; licence to award a qualification and to provide VET <tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa>
not: operating licence <ammattikorkeakoulu>

määritelmä

yhteisölle tai säätiölle annettu lupa, vaatimus, vastuu tai tehtävä järjestää *koulutusta (1)*, *koulutusta (2)* tai *opetusta (1)*

huomautus

Luvan myöntää hakemuksen perusteella opetus- ja kulttuuriministeriö tai (*perusopetuksen ja ammattikorkeakoulujen* tapauksessa) valtioneuvosto.

Kunnilla on velvollisuus järjestää perusopetusta, joten ne eivät tarvitse perusopetuksen järjestämiseen lupaa.

Ammatillisessa koulutuksessa tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa on lupa ammatillisten tutkintojen ja ammatillisen koulutuksen järjestämiseen. Ammatillisia tutkintoja ja ammatillista koulutusta voidaan järjestää myös valtion *oppilaitoksissa* tai Suomen solmiman valtiosopimuksen perusteella opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksellä.

Yliopistoille ei myönnetä erikseen toimilupaa, vaan ne on lueteltu yliopistolaisissa (558/2009).

authorisation/licence: Koulutuksen järjestämisluvasta käytetään englanniksi toisinaan myös esimerkiksi vastinetta ”education licence” ja tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvasta vastinetta ”licence to award a qualification and to provide education”. Licence-sanan sisältävien termimuotojen käyttöä ei kuitenkaan suositella. Opetus- ja kulttuuriministeriö käyttää termiä authorisation, ja tämä termi myös kuvaa käsitettä paremmin kuin licence.

Käsitteen tunnus: c137

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulu>, <vapaa sivistystyö>

Käsitteekaaviot: [Koulutustoiminta](#) ja [Koulutustoimijat](#)

<kieliversiointiin korkeakoulu>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<kieliversiointiin vst>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<lukiolaki>

<ammattillinen ruotsi kesken>

<vst ruotsi kesken> <vst englanti kesken>

Lukion englannin kielityöryhmä 21.6.2018 ja 6.7.2018: OKM käyttää termiä authorisation. Licence-sanan sisältävät englannin vastineet eivät hyviä, sillä tuovat mieleen toisentyypiset luvat, kuten kalastuslupa tai driving licence (yksittäiseen asiaan, yksittäiselle henkilölle myönnettävä lupa). Authorisation kuulostaa tässä mielessä sopivammalta, kuvaavammalta.

Terminologin kysymys lukion englannin työryhmälle ja OPH:n ammatillisen koulutuksen asiantuntijoille (Anun kautta?) 5.3.2020: OPH:n ammatillisen koulutuksen reformisanastossa on annettu tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupalta englanninkielinen vastine ”licence to award a qualification and to provide education”. Sen on nyt merkitty OKSAssa epäsuositettavaksi ja suositettavaksi termiksi on merkitty muoto ”authorisation to award a qualification and to provide VET”. Authorisation on OKM:n käyttämä termimuoto, ja lisäksi ammatillisen koulutuksen englannin työryhmä on halunnut käyttää ”education”in sijaan täsmällisempää termiä ”VET”.

Terminologin kysymys lukion ruotsin kielityöryhmälle 15.11.2018: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok lukiokoulutuksen kannalta?

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: Tämä (authorisation to award a qualification and to provide VET) ei toimi – pitää olla monikossa kuten suomessakin.

36

(vanhentunut)

näyttötutkinnon järjestäjä; tutkinnon järjestäjä

sv anordnare av fristående examen; examensarrangör

en organiser of competence-based qualification; organiser of competence test

määritelmä

[koulutuksen järjestäjä](#) tai muu säätiö tai yhteisö, joka on sopinut [tutkintotoimikunnan](#) kanssa näyttötutkinnon järjestämisestä

huomautus

Näyttötutkinnon järjestäjä tekee kunkin näyttötutkinnon järjestämisestä tutkintotoimikunnan kanssa [näyttötutkinnon järjestämissopimuksen](#).

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c136

Luokka: <ammatillinen koulutus>

37

(vanhentunut)

näyttötutkinnon järjestämissopimus

sv avtal om anordnande av fristående examen

en contract for arranging competence-based qualifications

määritelmä

[näyttötutkinnon järjestäjän](#) ja [tutkintotoimikunnan](#) välinen sopimus näyttötutkinnon järjestämisestä

huomautus

Näyttötutkinnon järjestämissopimus on oikeudellisesti sitova asiakirja.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c138

Luokka: <ammatillinen koulutus>

38

(vanhentunut)

näyttötutkinnon järjestämissuunnitelma

sv plan för anordnande av fristående examen

en plan for arranging competence tests

määritelmä

[näyttötutkinnon järjestäjän](#) laatima suunnitelma solmimansa [näyttötutkinnon järjestämissopimuksen](#) piiriin kuuluvan näyttötutkinnon järjestämisestä

huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c139

Luokka: <ammatillinen koulutus>

39

opetuksen järjestämismuoto <perusopetus>; **koulutuksen järjestämismuoto** <lukiokoulutus>

sv form i vilken utbildningen ordnas; form för ordnande av utbildning; utbildningsform

en form of education (3) <perusopetus>

search term: form of vocational education and training <ammatillinen koulutus> (obsolete)

määritelmä

tapa, jolla *opetus (1)*, *koulutus (1)* tai *koulutus (2)* on järjestetty

huomautus

Perusopetuksessa opetuksen järjestämismuodolla viitataan opetuksen (1) järjestämiseen *lähiopetuksena* tai *monimuoto-* tai *etäopetuksena* taikka sisäoppilaitosmuotoisesti. Monimuoto- ja etäopetus tulee kysymykseen muille kuin *oppivelvollisille* järjestettävässä opetuksessa (1).

Lukiokoulutuksessa koulutuksen järjestäjä päättää koulutuksen järjestämismuodosta *koulutuksen järjestämisluvassa* määrätyin ehdoin. Lähiopetusta pidetään lähtökohtaisena järjestämismuotona. Opetusta (1) voidaan antaa *koulutuksen järjestäjän* päättämällä tavalla myös esimerkiksi etä- tai monimuoto-opetuksena.

Myös *ammatillisessa koulutuksessa* oli ennen vuonna 2018 voimaan tullutta lakia ammatillisesta koulutuksesta (531/2017) käsite koulutuksen järjestämismuoto (engl. form of vocational education and training). Vuodesta 1998 vuoteen 2015 – eli ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (630/1998) – koulutuksen järjestämismuodolla viitattiin koulutuksen järjestämiseen lähiopetuksena, etäopetuksena tai monimuoto-opetuksena, oppisopimuskoulutuksena tai muutoin käytännön työtehtävien yhteydessä tapahtuvana opetuksena. 1.8.2015 voimaan tullessa laissa ammatillisesta peruskoulutuksesta (630/1998) järjestämismuodolla puolestaan viitattiin ainoastaan koulutuksen järjestämiseen oppilaitosmuotoisesti tai oppisopimusmuotoisesti (ks. oppisopimuskoulutus).

Käsitteen tunnus: c140

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

40

(vanhentunut)

ammatillisen koulutuksen järjestämistapa

hakusana: koulutuksen järjestämistapa

sv sätter *n* på vilket yrkesutbildningen ordnas

en method of vocational education and training (2)

huomautus

Termillä ammatillisen koulutuksen järjestämistapa viitataan *koulutuksen (1)* tai *koulutuksen (2)* järjestämiseen opetussuunnitelmaperusteisesti tai näyttötutkintoon valmistavana koulutuksena.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c141

Luokka: <ammatillinen koulutus>

41

koulutusmuoto (1); koulumuoto

sv utbildningsform

en form of education (1)

huomautus

Opetustoimen *henkilöstön* kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998) mukaan koulutusmuotoina (1) pidetään *esiopetusta*, *perusopetusta*, *lukiokoulutusta*, *ammatillista koulutusta*, ammatillista aikuiskoulutusta, *vapaata sivistystyötä* ja *taiteen perusopetusta*.

Termiä koulutusmuoto käytetään myös tilastoissa, jolloin sillä on eri merkitys; vrt.

koulutusmuoto (2).

Käsitteen tunnus: c869

42

<tilastointi>

koulutusmuoto (2)

sv utbildningsform

en form of education (2)

huomautus

Tilastokeskuksen luokittelun mukaan koulutusmuotoja (2) ovat *koulutuksen järjestämismuotojen* ja *ammattillisen koulutuksen järjestämistapojen* yhdistelmät eli 1) oppilaitosmuotoinen opetussuunnitelmaperusteinen koulutus, 2) oppilaitosmuotoinen näyttötutkintoon valmistava koulutus, 3) oppisopimusmuotoinen opetussuunnitelmaperusteinen koulutus ja 4) oppisopimusmuotoinen näyttötutkintoon valmistava koulutus.

Käsitteen tunnus: c142

43

omistajatyyppi

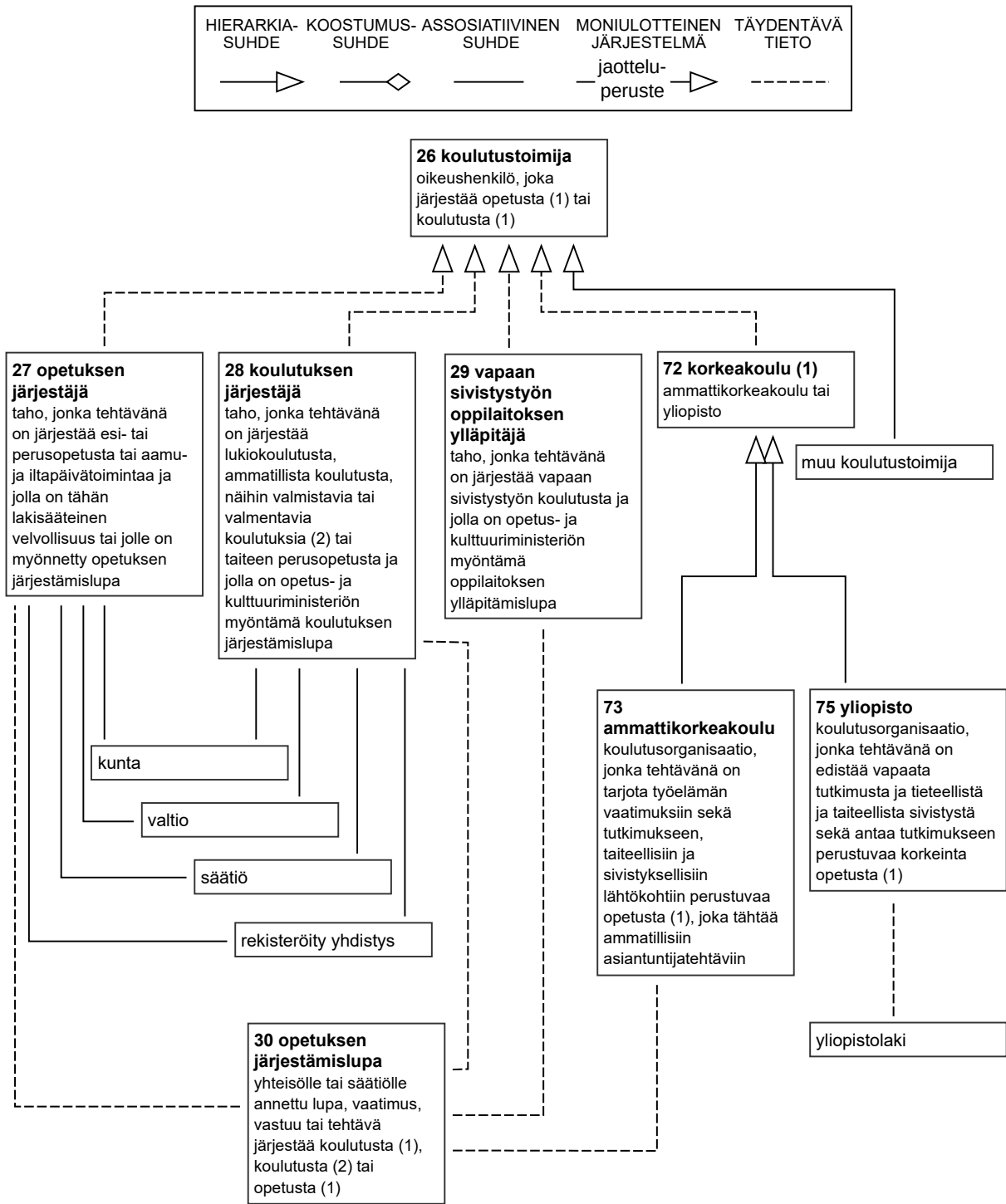
sv ägartyp

en type of ownership

huomautus

Termillä omistajatyyppi viitataan *koulutuksen järjestäjään* tai *oppilaitoksen* omistajaan (yksityinen, valtio, kunta, kuntayhtymä, Ahvenanmaan maakunta, muu). Tilastokeskus pitää yllä omistajatyypiluokitusta.

Käsitteen tunnus: c146



Käsitekaavio 5. Koulustoimijat.

44

koulutusorganisaatio

sv utbildningsorganisation; utbildningsinstitution

en educational institution (1); educational establishment (1); educational institute (1)

not: < educational organisation

määritelmä

organisaatio tai hallinnollinen yksikkö, jossa annetaan *opetusta (1)* ja jolla on johtaja

huomautus

Esimerkkejä koulutusorganisaatioista ovat *peruskoulu (1)*, *lukio (1)*, *ammattillinen oppilaitos*, *ammattikorkeakoulu*, *yliopisto* ja *vapaan sivistystyön oppilaitos*.

Yksi *koulutuksen järjestäjä* voi organisoida toimintansa usean koulutusorganisaation kautta (esim. kunta usean peruskoulun (1) kautta).

educational institution; educational establishment: Englannin kielessä ei ole erillisiä käsitteitä koulutusorganisaatio ja oppilaitos, kuten Suomessa (jossa koulutusorganisaatio on yhteinen yläkäsite oppilaitoksille ja korkeakouluille). Englannin kielessä termejä educational institution ja educational establishment voidaan käyttää sekä Suomen koulutusorganisaatio-käsitteestä että sen alakäsitteestä *oppilaitos*.

educational organisation: Termiä educational organisation ei tulisi käyttää käsitteen koulutusorganisaatio englanninkielisenä vastineena, koska englannissa termiä educational organisation käytetään monessa eri merkityksessä. Sillä voidaan viitata Suomen koulutusorganisaatiota vastaavaan käsitteeseen, mutta myös mm. koulutusjärjestelmän toimintaan ja opetus- ja koulutusalan hallintoon.

Käsitteen tunnus: c147

Luokka: <varhaiskasvatus>, <esiopetus>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>, <vapaa sivistystyö>

Käsittekaaviot: *Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka, Koulutusorganisaatiot ja Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan*

<kieliversiointiin korkeakoulutus>

<kieliversiointiin esiopetus> <kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin ammattillinen> <kieliversiointiin korkeakoulutus> <kieliversiointiin vst>

<esiopetus ruotsi kesken> <esiopetus englanti kesken> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken> <lukiokoulutus ruotsi kesken> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Lukion ruotsin kielityöryhmä 11.1.2019: institutionia käytetään huomattavasti harvemmin kuin organisationia

Lukion ruotsin kielityöryhmä 11.1.2019: organisation siis selvästi ensisijainen termi

Lukion ruotsin kielityöryhmä 11.1.2019: institutionin kohtaloa jäätin vielä miettimään, otetaanko mukaan toissijaisena synonyymina vai jätetäänkö kokonaan pois

Lukion ruotsin kielityöryhmä 11.1.2019: Nike selvittää vielä ja välittää tietoa Matsin kautta

OKSA-jaos 24.5.2019: Onko ok, että määritelmä on niin geneerinen, että kattaa esim. Jediakatemian? ☹ Pitäisikö tarkentaa, esim. "lakiin/määräykseen perustuva", "luvan saanut" tai "ilmoituksen tehnyt"?

OKSA-jaos 24.5.2019: Entä olisiko tarpeen tehdä rajaus, että opetuksen tai koulutuksen pitää olla organisaation ensisijainen tarkoitus (vs. yritys)? -> ei, tämä ei kuulosta oikealta rajaukselta

OKSA-jaos 24.5.2019: Eikö kuitenkin ole tarpeen, että sanastossa on määritelty (myös) geneerisempi koulutusorganisaatio-käsite eikä vain "luvan saanut koulutusorganisaatio" tms.?

OKSA-jaos 28.8.2020: Tehdään toisen laitoksen julkaisu nyky-määritelmää käyttäen; odotetaan mahd. keskustelua mm. TEMin hallinnonalan kanssa jatkuvan oppimisen sanastotyössä.

45

oppilaitos

sv läroanstalt; läroinrättning

en < educational institution (2); < education institution (2); < educational establishment (2); < educational institute (2); > school (1)

määritelmä

muu *koulutusorganisaatio* kuin *korkeakoulu* (1)

huomautus

Termiä oppilaitos käytetään myös termin koulutusorganisaatio synonyymina, mutta yleensä oppilaitoksina pidetään vain muita koulutusorganisaatioita kuin korkeakouluja (1).

Oppilaitoksia ovat esimerkiksi *peruskoulu* (1), *lukio* (1), *ammattillinen oppilaitos* ja *vapaan sivistystyön oppilaitos*.

educational institution; educational establishment: Englannin kielessä ei ole erillisiä käsitteitä oppilaitos ja koulutusorganisaatio, kuten Suomessa (jossa koulutusorganisaatio on yhteinen yläkäsite oppilaitoksille ja korkeakouluille). Englannin kielessä termejä educational institution ja educational establishment voidaan käyttää sekä Suomen oppilaitos-käsitteestä että sitä laajemmasta käsitteestä koulutusorganisaatio.

school: Englanniksi on usein luontevaa käyttää oppilaitoksesta termiä school (1), kun kyse on esimerkiksi peruskoulusta (1), lukiosta (1) tai ammatillisesta oppilaitoksesta. Silloin puolestaan, kun kyse on oppilaitoksesta, joka tarjoaa vapaatavoitteista *opetusta* (1), jonka sisältöjä ei säännellä lainsäädännöllä (esim. *kansalaisopisto*), voi olla luontevampaa käyttää jotain muuta termiä kuin school (1).

Vrt. *päiväkoti*, jossa voidaan antaa *esiovetusta*, mutta jota ei kuitenkaan pidetä oppilaitoksena.

Käsitteen tunnus: c1071

Luokka: <esiovetus>, <perusvetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulutus>, <vapaa sivistystyö>

Käsittekaaviot: *Koulutustoimija*, *koulutusorganisaatio*, *toimipiste ja toimipaikka* ja *Koulutusorganisaatiot*

<kieliversiointiin esiovetus> <kieliversiointiin perusvetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <kieliversiointiin vst>

<esiovetus ruotsi kesken> <esiovetus englantia kesken> <perusvetus ruotsi kesken> <perusvetus englantia kesken> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englantia kesken>

46

koulutusorganisaation toimipiste

hakusana: toimipiste

sv verksamhetsställe *n* (1); verksamhetsenhet; verksamhetspunkt; ~ campus <korkeakoulutus>

en educational premises; ~ campus <korkeakoulutus>

määritelmä

fyysinen paikka, jossa *koulutusorganisaation* tai jonkin sen osan toiminta tapahtuu

huomautus

Toimipiste on kokonaisuus, jossa toiminta tapahtuu samassa tai läheisissä katuosoiteissa ja jossa rakennusten etäisyys toisistaan on enintään satoja metrejä. Toimipisteellä ei tarkoiteta organisaatorakenteeseen perustuvaa toimintayksikköä vaan lähtökohtana on fyysinen kokonaisuus.

Koulutusorganisaation toimipisteessä tapahtuva toiminta voi olla esimerkiksi hallintoa tai *opetusta* (1) (vrt. aiempi käsite *opetuspaikka*).

Käsitteen tunnus: c148

Luokka: <esiovetus>, <perusvetus>, <lukiokoulutus>, <vapaa sivistystyö>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

Käsittekaavio: *Koulutustoimija*, *koulutusorganisaatio*, *toimipiste ja toimipaikka*

<kieliversiointiin korkeakoulutus>

47

perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu

hakusana: ala-aste; alakoulu (vanhentunut)

sv 1–6-skola
sökord: lågstadium *n*

en primary school; elementary school /US/

määritelmä

peruskouluun (1) kuuluva *koulutusorganisaation toimipiste*, jossa annetaan *vuosiluokkien* 1–6 *opetusta* (1)

huomautus

Suomessa *perusopetuksen* vuosiluokilla 1–6 olevat *oppilaat* ovat pääsääntöisesti 7–12 vuoden ikäisiä.

Aiemmin, peruskoululain (476/1983) mukaan, peruskoulu (1) jakaantui ala-asteeseen (ruots. lågstadium) ja yläasteeseen siten, että kuusi alinta vuosiluokkaa muodostivat ala-asteen ja kolme ylintä yläasteen. Vuoden 1999 alusta voimaan tullessa perusopetuslaissa (628/1998) hallinnollinen raja ala- ja yläasteen väliltä poistettiin. Nykyisessä laissa edellytetään yhtenäistä *perusopetusta*, joka tosin voi jäsentyä vuosiluokkien 1–2, 3–6 ja 7–9 muodostamiin jaksoihin. Käsite ala-aste on näin ollen vanhentunut. Termi ala-aste esiintyy kuitenkin edelleen useiden *oppilaitosten* (perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulujen) nimissä ja muutenkin arkikielessä. Termi alakoulu, jota eräissä vaiheissa käytettiin arkikielessä viitattaessa ala-asteeseen, on vanhentunut eikä sitä tule käyttää.

Ks. myös *perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu*.

Käsitteen tunnus: c144

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste](#) ja [toimipaikka](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

48

perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu

hakusana: yläaste; yläkoulu (vanhentunut)

sv 7–9-skola
sökord: högstadium *n*

en lower secondary school

määritelmä

peruskouluun (1) kuuluva *koulutusorganisaation toimipiste*, jossa annetaan *vuosiluokkien* 7–9 *opetusta* (1)

huomautus

Suomessa *perusopetuksen* vuosiluokilla 7–9 olevat *oppilaat* ovat pääsääntöisesti 13–16 vuoden ikäisiä.

Aiemmin, peruskoululain (476/1983) mukaan, peruskoulu (1) jakaantui ala-asteeseen ja yläasteeseen (ruots. högstadium) siten, että kuusi alinta vuosiluokkaa muodostivat ala-asteen ja kolme ylintä yläasteen. Vuoden 1999 alusta voimaan tullessa perusopetuslaissa (628/1998) hallinnollinen raja ala- ja yläasteen väliltä poistettiin. Nykyisessä laissa edellytetään yhtenäistä *perusopetusta*, joka tosin voi jäsentyä vuosiluokkien 1–2, 3–6 ja 7–9 muodostamiin jaksoihin. Käsite yläaste on näin ollen vanhentunut. Termi yläaste esiintyy kuitenkin edelleen useiden *oppilaitosten* (perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulujen) nimissä ja muutenkin arkikielessä. Termi yläkoulu, jota eräissä vaiheissa käytettiin arkikielessä viitattaessa yläasteeseen, on vanhentunut eikä sitä tule käyttää.

Ks. myös *perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu*.

Käsitteen tunnus: c145

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste](#) ja [toimipaikka](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

49

(vanhentunut)

opetuspiste

sv undervisningsställe *n*

en teaching premises

määritelmä

koulutusorganisaation toimipiste, jossa järjestetään *opetusta (1)* tai *koulutuksen toteutuksia*

huomautus

Koulutusorganisaatiolla voi olla useita opetuspisteitä. Opetuspiste voi olla esimerkiksi sivukoulu tai yksikkö. Koulutusorganisaatio voi jakautua opetuspisteisiin myös *koulutusorganisaation opetuskielen* perusteella, jolloin saman organisaation suomen- ja ruotsinkielistä *koulutusta (1)* järjestävät osat muodostavat omat opetuspisteensä.

Käsite opetuspiste oli käytössä Kouluta-tietojärjestelmässä.

Käsitteen tunnus: c149

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <vapaa sivistystyö>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

50

<opetus ja koulutus>

toimipaikka

sv verksamhetsställe *n* (2); kontor; avdelning <korkeakoulut>

en < unit (1); operational unit; place of activity <mm. tilastoissa, tietojärjestelmissä>

määritelmä

koulutusorganisaation toimipiste tai *toimipisteen* osa, jossa harjoitetaan pääasiassa yhdentyypistä toimintaa

huomautus

Vertaa Julkisen hallinnon suositus Toimipaikan ja toimipaikkaan liittyvien käsitteiden määritelmät (JHS 195), jossa käsite toimipaikka on määritelty hallinnonalojenvälisesti.

Opetushallinnon alalla esimerkki toimipaikasta on Ounasvaaran kampuksella (toimipiste) sijaitseva Ounaskirjasto.

Toimipaikan englanninkielisenä vastineena on juoksevassa tekstissä sujuvaa käyttää termiä unit tai operational unit. Termi place of activity on ilmauksena kömpelömpi, mutta sitä voidaan käyttää esimerkiksi esitettäessä rakenteista tietoa (kuten tilastoissa ja tietojärjestelmissä).

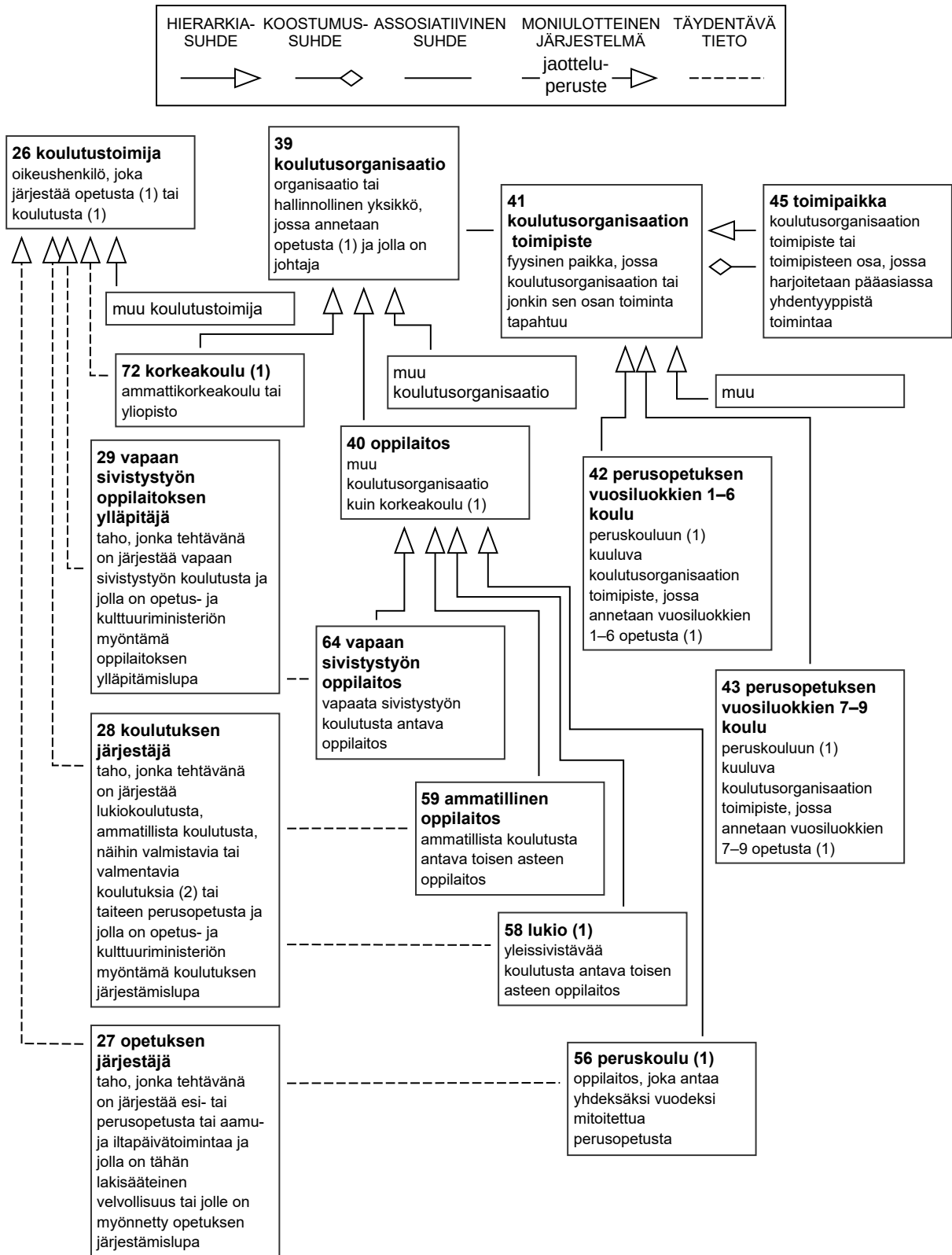
Varhaiskasvatuksessa käsitettä toimipaikka vastaa käsite *varhaiskasvatuksen toimipaikka*.

Käsitteen tunnus: c150

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <vapaa sivistystyö>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste ja toimipaikka](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>



Käsitekaavio 6. Koulustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka.

3.2.1 Koulutustoimijoihin liittyviä käsitteitä

51

erityinen koulutustehtävä

sv särskild utbildningsuppgift
en specific educational mission
not: special educational mission

määritelmä

koulutuksen tai opetuksen järjestämisluvassa määritelty tehtävä painottaa *kasvatus, opetus (1)* tai *koulutus (1)* tietyllä osa-alueella tai tietyyn oppiaineeseen

huomautus

Erityisiä koulutustehtäviä voi olla esimerkiksi *perusopetuksessa* ja *toisen asteen koulutuksessa*.

Esimerkkejä perusopetuksen erityisestä koulutustehtävästä ovat opettajankoulutukseen kuuluvaan opetusharjoitteluun ja *vieraskieliseen opetukseen* perustuvat erityiset koulutustehtävät.

Esimerkki *lukiokoulutuksen* erityisestä koulutustehtävästä on *lukiolle (1)* annettava lupa järjestää englanninkielistä IB-opetusta tai esimerkiksi urheilupainotteista opetusta (1).

Esimerkki *kansanopiston* erityisestä koulutustehtävästä on vaikeasti vammaisille tarkoitettu koulutus (1).

Käsitteen englanninkieliseksi vastineeksi suositetaan termiä specific educational mission.

Toisinaan nähtävää special-alkuista termimuotoa ei tule käyttää, sillä englannin sana special assosioituu helposti *oppimisen tukeen* liittyviin asioihin, eikä erityisessä koulutustehtävässä ole kyse tästä.

Käsitteen tunnus: c181

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <vapaa sivistystyö>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin vst>

<perusopetus ruotsi kesken>

<perusopetus englanti kesken>

52

työelämän kehittämis- ja palvelutoiminta

sv utvecklings- och serviceverksamhet för arbetslivet
en development and service activities for working life

määritelmä

ammattillisen koulutuksen yhteydessä suoritettava toiminta, jossa tuotetaan osaamisen kehittämispalveluja pienyrityksille, muille yrityksille ja julkisyhteisöille

huomautus

Käsitteen tunnus: c183

Luokka: <ammattillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

53

(vanhentunut)

työelämän kehittämis- ja palvelutehtävä

sv utvecklings- och serviceuppgift för arbetslivet

määritelmä

ammattillisen lisäkoulutuksen järjestäjälle annettu tehtävä *työelämän kehittämis- ja palvelutoiminnan* toteuttamiseksi

huomautus

Työelämän kehittämis- ja palvelutehtävä myönnetään *koulutuksen järjestämisluvan* myöntämisen yhteydessä. Työelämän kehittämis- ja palvelutehtävän hoitamiseen voidaan myöntää hanke- ja kehittämisavustusta.

Ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c182

Luokka: <ammattillinen koulutus>

54

(vanhentunut)

ammattiosaamisen näyttöjen toimielin

sv organ *n* som svarar för planeringen och genomförandet av yrkesprov

määritelmä

koulutuksen järjestäjän asettama toimielin, jonka tehtävänä on ammattiosaamisen näyttöjen suunnittelu, toteuttaminen ja *seuranta*

huomautus

Toimielin mm. hyväksyy koulutuksen järjestäjän suunnitelmat ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamisesta ja *arvioinnista (2)*, päättää ammattiosaamisen näyttöjen arvioijista ja valvoo näyttötoimintaa.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (*531/2017*) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c184

Luokka: <amatillinen koulutus>

55

koulutuksen järjestäjän monijäseninen toimielin

sv kollegialt organ *n* hos utbildningsanordnaren

en multi-member governing body of the education provider

määritelmä

koulutuksen järjestäjän asettama toimielin, joka päättää opiskeluoikeuden peruuttamisesta ja palauttamisesta, määräaikaisesta erottamisesta, asuntolasta erottamisesta sekä opiskeluoikeuden pidättämisestä

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa koulutuksen järjestäjän monijäseninen toimielin nimetään enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Siinä tulee olla ainakin koulutuksen järjestäjän, *opiskelijahuollon*, *opettajien*, työelämän ja *opiskelijoiden* edustus.

Perusopetuksessa on säännös vastaavasta toimielimestä: perusopetuslain (*628/1998*) mukaan *opetuksen järjestäjän* asianomainen monijäseninen toimielin päättää määräaikaisesta erottamisesta.

Termi koulutuksen järjestäjän monijäseninen toimielin ei ole tässä määriteltyä käsitettä täsmällisesti kuvaava, mutta ilmausta käytetään lukiolaissa (*629/1998*) ja ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (*531/2017*), kun viitataan tähän käsitteeseen.

Käsitteen tunnus: c1228

Luokka: <lukiokoulutus>, <amatillinen koulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin amatillinen>

<lukiokoulutus englanti kesken> <lukiolaki englanti kesken>

<amatillinen ruotsi kesken>

<amatillinen englanti kesken>

56

<amatillinen koulutus>

koulutuksen järjestäjän toiminta-alue; toiminta-alue

sv utbildningsanordnarens verksamhetsområde *n*

en geographical area of operation of a vocational education and training provider

määritelmä

tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvassa määrätty maantieteellinen alue, jonka osaamistarpeisiin *amatillisen koulutuksen järjestäjän* toiminta ensisijaisesti vastaa ja jolla koulutuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää osaamistarpeen mukaisesti amatillisia tutkintoja ja *amatillista koulutusta*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1227

Luokka: <amatillinen koulutus>

Terminologin kysymys amatillisen englannin kielityöryhmälle 23.1.2020: Työryhmänne mukaan laissa 531/2017 toiminta-alue käännetään englanniksi ”geographical area of operation”. Kysymys: onko ”koulutuksen järjestäjän toiminta-alue” englanniksi ”geographical area of operation of a vocational education and training provider”?

57

laajennettu oppisopimuskoulutuksen järjestämistehtävä

sv utvidgad uppgift att ordna läroavtalsutbildning

määritelmä

koulutuksen järjestämislupaan sisältyvä tehtävä, jonka mukaan *koulutuksen järjestäjällä* on oikeus järjestää *koulutuksen hankinnan* kautta oppisopimuskoulutuksena myös muita kuin koulutuksen järjestäjän omassa järjestämisluvassa määrättyjä tutkintoja ja *koulutusta (1)*

huomautus

Mikäli koulutuksen järjestäjällä ei ole laajennettua oppisopimuskoulutuksen järjestämistehtävää, sillä on oikeus järjestää oppisopimuskoulutusta vain oman järjestämislupansa mukaisissa tutkinnoissa.

Ks. myös *koulutuksen hankinta*.

Käsitteen tunnus: c1692

Luokka: <amatillinen koulutus>

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

<kieliversiointiin amatillinen>

<amatillinen ruotsi kesken> <amatillinen englanti kesken>

58

koulutuksen hankinta

sv anskaffning av utbildning
en procurement of education

määritelmä

toiminta, jossa *koulutustoimija* ei tuota kaikkea *koulutusta (1)*, tutkinnon osia tai tukitoimia itse, vaan hankkii osan niistä toiselta taholta

huomautus

Lukiolain 714/2018 mukaan *lukiokoulutuksen järjestäjä* voi täydentää itse järjestämäänsä koulutusta (1) hankkimalla *opetusta (1)* ja muita palveluja toiselta lukiokoulutuksen tai muun koulutuksen järjestäjältä, *korkeakoululta (1)*, muulta julkiselta taholta taikka muulta yksityiseltä rekisteröidyltä yhteisöltä tai säätiöltä.

Ammatillisen koulutuksen näkökulmasta koulutuksen hankinta on ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017, 30 §) mukaista toimintaa. Ammatillisen *koulutuksen järjestäjä* voi hankkia *koulutuksen järjestämisluvassa* määrättyjen ammatillisten tutkintojen osia, niihin valmistavaa ammatillista tutkintokoulutusta, järjestämisluvan mukaista muuta koulutusta (1) tai oppisopimuskoulutusta.

Lisäksi ammatillisen koulutuksen järjestäjä voi *opiskelijan* yksilöllisten valintojen mahdollistamiseksi hankkia myös muita kuin *koulutuksen järjestämisluvan* mukaisia ammatillisten tutkintojen ja ammatillisen koulutuksen osia sekä *osaamisen hankkimisen* tukitoimia.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjä voi hankkia koulutusta (1) toiselta ammatillisen koulutuksen järjestäjältä, muulta *koulutuksen järjestäjältä*, muulta julkiselta taholta taikka muulta yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä.

Yliopistolaissa (558/2009) ja ammattikorkeakoululaissa (932/2014) säädetään koulutuksen (1) hankkimisesta toiselta *korkeakoululta (1)*.

Vrt. *maksullinen palvelutoiminta*.

Käsitteen tunnus: c1229

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

59

<koulutus>

maksullinen palvelutoiminta

sv avgiftsbelagd serviceverksamhet
en fee-paying service

määritelmä

toiminta, jossa *koulutuksen järjestäjä* perii järjestämistään palveluista maksuja ulkopuoliselta palveluiden hankkijalta

huomautus

Ulkopuolinen palveluiden hankkija voi olla esimerkiksi toinen koulutuksen järjestäjä tai julkinen tai yksityinen yhteisö.

Koulutuksen järjestäjä voi esimerkiksi myydä toiselle koulutuksen järjestäjälle *koulutusta (1)*, tutkintoja, osia tutkinnosta tai (ammatillisessa koulutuksessa) tutkinnon osia.

Esimerkiksi *ammatillisen koulutuksen järjestäjä* voi myydä toiselle ammatillisen koulutuksen järjestäjälle ammatillisia tutkintoja ja tutkinnon osia, niihin valmistavaa ammatillista *tutkintokoulutusta* sekä valmentavaa koulutusta.

Vrt. *koulutuksen hankinta*.

Käsitteen tunnus: c1230

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Huomautuksessa mainitaan valmentava koulutus; miten muokataan?

60

opetusta tukeva palvelu- ja tuotantotoiminta

sv service- och produktionsverksamhet som stöder undervisningen

en service and production supporting tuition; service and production supporting instruction

määritelmä

koulutukseen (2) sisältyvä toiminta, jonka tavoitteena on tarjota *opiskelijalle* työelämän toimintaympäristöjä mahdollisimman hyvin vastaava *oppimisympäristö*

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa opetusta tukevan palvelu- ja tuotantotoiminnan tulee liittyä *koulutuksen järjestäjän koulutuksen järjestämisluvan* mukaiseen koulutustehtävään.

Opetusta tukevaa palvelu- ja tuotantotoimintaa voi olla esimerkiksi *oppilaitoksen* ravintolassa, kahvilassa, kampaamossa, rakennustyömaalla, autokorjaamossa, osuuskunnassa tai erilaisissa opiskelijoiden perustamissa harjoitusyrityksissä.

Opetusta tukevan palvelu- ja tuotantotoiminnan tulee olla voittoa tavoittelematonta toimintaa.

Myös *lukiokoulutuksessa* voi olla palvelu- ja tuotantotoimintaa, mutta toiminnasta ei ole mainintaa lukiokoulutuksen säädöksissä eikä *opetussuunnitelman perusteissa*.

Käsitteen tunnus: c1231

Luokka: <ammattillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken>

3.3 Koulutusorganisaatiot

61

peruskoulu (1); koulu

sv grundskola (1)

en comprehensive school

määritelmä

oppilaitos, joka antaa yhdeksäksi vuodeksi mitoitettua *perusopetusta*

huomautus

Suomessa peruskoulujen (1) ylläpitäjiä ovat kunnat, kuntayhtymät, valtio ja yksityiset tahot.

Yhdeksänvuotisen perusopetuksen lisäksi peruskouluissa (1) voidaan antaa *esiopetusta*, perusopetuksen lisäopetusta ja maahanmuuttajien *perusopetukseen* valmistavaa *opetusta (1)*.

Perusopetusta antavista oppilaitoksista käytetään usein myös lyhyempää termiä koulu.

Ks. myös *perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu*, *perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu*.

Käsitteen tunnus: c156

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaaviot: [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste ja toimipaikka](#) ja [Koulutusorganisaatiot](#)

OKSA-jaos 13.8.2021: Huomautuksessa mainitaan vanhentuva käsite perusopetuksen lisäopetus; tarkistetaan vielä Erjalta, voiko sen vain korvata tutkintokoulutukseen valmentavalla koulutuksella.

62

toisen asteen oppilaitos

sv läroanstalt på andra stadiet

en upper secondary school (1); secondary education institution
rather than: secondary education establishment
not: secondary educational establishment

määritelmä

toisen asteen koulutusta antava *oppilaitos*

huomautus

Käsitteen tunnus: c157

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Lukion englannin kielityöryhmä 17.8.2018: Ammatillisen koulutuksen englannin kielityöryhmältä kannattaa varmistaa, että ”school” on ok myös ammatillisille oppilaitoksille.

63

lukio (1)

sv gymnasium *n*

en general upper secondary school

rather than: upper secondary school (2) <epävirallinen lyhyempi muoto>

not: upper secondary general school <sanajärjestyksen vuoksi hylättävä muoto>; < high school /US, GB/; ~ senior high school /US/; ~ sixth form /GB/

määritelmä

yleissivistävää koulutusta antava *toisen asteen oppilaitos*

huomautus

Lukio (1) antaa yleissivistävää *opetusta (1)* noin 16–19-vuotiaille *opiskelijoille* ja aikuisopiskelijoille.

Lukio (1) voi *lukiokoulutuksen* lisäksi antaa lukiokoulutukseen valmistavaa *koulutusta (2)*.

upper secondary general school: Lukio (1)-käsitteen englanninkielisessä vastineessa on vaihtelevaa sanajärjestystä: general upper secondary school vs. upper secondary general school. Myös *lukiokoulutus*-käsitteen englanninkielisessä vastineessa sanajärjestys vaihtelee: general upper secondary education vs. upper secondary general education. On tarkoituksenmukaista, että näiden käsitteiden englanninkielisissä vastineissa on yhdenmukainen sanajärjestys. Kielenkäytön yhtenäistämiseksi on suositettavaa käyttää yleisempiä muotoja general upper secondary school ja general upper secondary education.

high school: Termiä high school näkee toisinaan käytettävän Suomen lukio (1) -käsitteen vastineena. Tätä ei kuitenkaan suositella: sekä Yhdysvalloissa että nyttemmin myös Isossa-Britanniassa on käsite high school, eikä kummankaan maan käsite vastaa Suomen lukio (1) -käsitettä. High schooliin ei esimerkiksi välttämättä ole osaamiseen liittyviä *pääsyvaatimuksia*, toisin kuin Suomen lukioon (1). Myös ikävuodet, joina high schoolia käydään, poikkeavat lukiosta (1).

high school /US/: Yhdysvalloissa high school on yleensä nelivuotinen ja käsittää 12-vuotisen oppivelvollisuuden *vuosiluokat* 9–12, joten Yhdysvaltojen high schooliin *opetukseen (1)* osallistuu myös Suomen *perusopetuksen* yhdeksännen *vuosiluokan* ikäluokka.

high school /GB/: Myös Ison-Britannian high school -käsite on Suomen lukio (1) -käsitettä laajempi: Isossa-Britanniassa high schooliin *opetukseen (1)* osallistutaan noin ikävuosina 11–18, eli high school kattaa Suomen lukiokoulutuksen lisäksi suunnilleen perusopetuksen vuosiluokat 7–9.

senior high school: Myöskään termiä senior high school ei tule käyttää Suomen lukio (1) -käsitteen vastineena. Käsite senior high school on Suomen lukion (1) lähikäsite; senior high schoolissa opiskelijat ovat yleensä noin 15–18-vuotiaita.

sixth form: Ison-Britannian käsite sixth form osin vastaa Suomen lukio (1) -käsitettä (on *toisen asteen koulutusta*, joka antaa valmiudet *korkeakouluun (1)* pyrkimiseen), mutta osin poikkeaa siitä (esimerkiksi opetussisältöjen ja keston puolesta: sixth form on kaksivuotinen). Termiä sixth form ei tule käyttää Suomen lukio (1) -käsitteen vastineena.

Käsitteen tunnus: c158

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: *Koulutustoimija*, *koulutusorganisaatio*, *toimipiste ja toimipaikka* ja *Koulutusorganisaatiot* <kieliversiointiin lukiokoulutus>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Huomautuksessa mainitaan lukiokoulutukseen valmistava koulutus. Pitäisikö korvata esim. käsitteellä tutkintokoulutukseen valmentava koulutus? Vai poistetaanko vain kokonaan?

64

ammattillinen oppilaitos

sv yrkesläroanstalt
en vocational institution; vocational school

määritelmä

ammattillista koulutusta antava *toisen asteen oppilaitos*

huomautus

Ammatilliset oppilaitokset järjestävät myös tutkintoon valmistavaa *koulutusta (2)* ja valmentavia koulutuksia.

Käsitteen tunnus: c159

Käsitekaaviot: [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste ja toimipaikka](#) ja [Koulutusorganisaatiot](#)

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Lukion englannin kielityöryhmä 6.7.2018: Muualla maailmassa ”vocational school” saattaa viitata toisen asteen koulutusta alemman tason oppilaitokseen. Tarkistettava ammatillisen koulutuksen asiantuntijoilta.

Terminologin kysymys ammatillisen koulutuksen englannin kielityöryhmälle 9.7.2018: Onko vocational school sopiva vastine Suomen ammatillinen oppilaitos -käsitteelle? Vai onko vocational school esim. toisen asteen koulutusta alemmantasoinen oppilaitos?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Huomautuksessa mainitaan valmentava koulutus; miten muokataan?

65

ammattillinen erityisoppilaitos

sv specialyrkesläroanstalt
en vocational special education institution

määritelmä

ammattillinen oppilaitos, jonka *koulutus (1)* on tarkoitettu *oppijoille*, joilla on todettu tarve saada opinnoissaan ja jatkosijoittumisessaan erityistä *oppimisen* ja *opiskelun* tukea ja joiden *opetus (1)* annetaan erityisopetuksena

huomautus

Syynä ammatillisen erityisoppilaitoksen oppijan *erityisen tuen (2)* tarpeeseen voi olla esimerkiksi oppimisvaikeudet, vamma tai sairaus.

Ammatillisessa koulutuksessa erityisopetus sisältää *opiskelijan* henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja valmiuksiin perustuvaa suunnitelmallista pedagogista tukea sekä *erityisiä opetus- ja opiskelujärjestelyjä*.

Käsitteen tunnus: c160

Käsitekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

66

Eurooppa-koulu

sv Europaskola
en European School
not: European Schooling

määritelmä

Euroopan unionin valtioiden hallitusten yhteisesti hallinnoimaan kouluverkostoon kuuluva *oppilaitos*, joka tarjoaa *esi-* ja *perusopetusta* sekä *yleissivistävää toisen asteen koulutusta* ensi sijassa Euroopan unioniin kuuluvien organisaatioiden *henkilöstön* lapsille

huomautus

Eurooppa-koulujen antama *opetus (1)* noudattaa niiden omaa opetussuunnitelmaa (vrt. opetussuunnitelma (1)).

Käsitteen tunnus: c436

Käsitekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

67

vieraskielinen oppilaitos

sv läroanstalt med undervisning på främmande språk
en foreign language educational institution

määritelmä

oppilaitos, jonka *koulutusorganisaation opetuskieli* on muu kuin maan kansalliskieli

huomautus

Käsitteen tunnus: c168

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

68

kaksikielinen oppilaitos

sv tvåspråkig läroanstalt
en bilingual educational institution

määritelmä

oppilaitos, jossa lainsäädännön tai viranomaisen myöntämän luvan mukaisesti käytetään kahta *koulutusorganisaation opetuskieltä*

huomautus

Käsitteen tunnus: c169

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

69

vapaan sivistystyön oppilaitos

sv läroanstalt för fritt bildningsarbete
en liberal adult education institution

määritelmä

vapaata sivistystyön koulutusta antava *oppilaitos*

huomautus

Vapaan sivistystyön oppilaitoksia ovat *kansanopistot*, *kesäyliopistot*, *kansalaisopistot*, *opintokeskukset* ja *liikunnan koulutuskeskukset*.

Käsitteen tunnus: c170

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsittekaaviot: [Koulustoitija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste ja toimipaikka](#) ja [Koulutusorganisaatiot](#)

70

kansanopisto

sv folkhögskola
en folk high school

määritelmä

vapaan sivistystyön oppilaitos, joka toimii sisäoppilaitosmuotoisesti ja antaa kokopäiväistä *opetusta (1)*

huomautus

Kansanopisto tarjoaa *lukukauden* tai *lukuvuoden* kestävästä opetusta (1) sekä lyhyempiä kursseja (2). Kansanopisto tarjoaa opetusta (1) sekä nuorille että aikuisille. Kukin kansanopisto voi painottaa arvo- tai aatetaustaansa ja kasvatustavoitteitaan. Eräissä kansanopistoissa annetaan myös mm. *perusopetusta*, *lukiokoulutusta* ja *ammattillista koulutusta* viranomaisen myöntämän luvan mukaisesti.

Käsitteen tunnus: c171

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

71

kesäyliopisto

sv sommaruniversitet *n*

en summer university

määritelmä

[vapaan sivistystyön oppilaitos](#), jonka tarjonnassa painotetaan [avointa korkeakouluopetusta](#) ja alueen muihin osaamis- ja sivistystarpeisiin vastaamista ja otetaan huomioon myös alueen korkeakoulutettu väestö

huomautus

[Avoimen yliopisto-opetuksen](#) tarjoaminen perustuu aina sopimukseen jonkin [yliopiston](#) kanssa.

Ks. myös koulutustarjonta, opetustarjonta.

Käsitteen tunnus: c172

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

72

kansalaisopisto; työväenopisto

sv medborgarinstitut *n*

en adult education centre

määritelmä

[vapaan sivistystyön oppilaitos](#), jonka tarjonnassa painotetaan paikallisia ja alueellisia sivistystarpeita ja joka antaa pääasiassa ilta-aikaan sijoittuvaa [opetusta \(1\)](#) ja tarjoaa mahdollisuuksia omaehtoiselle [oppimiselle](#) ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi

huomautus

Eräiden kansalaisopistojen nimessä esiintyy sana työväenopisto. Lainsäädännön näkökulmasta kansalaisopistoilla ja työväenopistoilla ei kuitenkaan ole eroa.

Ks. myös koulutustarjonta, opetustarjonta.

Käsitteen tunnus: c173

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

73

opintokeskus

sv studiecentral

en study centre

määritelmä

[vapaan sivistystyön oppilaitos](#), joka järjestää opintoja itse sekä yhdessä kansalais- ja kulttuurijärjestöjen kanssa [elinikäisen oppimisen](#), hyvinvoinnin ja aktiivisen kansalaisuuden sekä demokratian ja kansalaisyhteiskunnan toiminnan edistämiseksi

huomautus

Käsitteen tunnus: c174

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

74

liikunnan koulutuskeskus

sv idrottsutbildningscenter

en sports institute

määritelmä

[vapaan sivistystyön oppilaitos](#), joka järjestää liikuntaharrastusta, hyvinvointia ja terveyttä edistävää [koulutusta \(1\)](#) koko väestölle sekä liikunnan järjestö- ja seuratoimintaa palvelevaa koulutusta (1) ja valmennustoimintaa

huomautus

Käsitteen tunnus: c1076

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

<kieliversiointiin ammatillinen>?

<ammatillinen englanti kesken> <ammatillinen ruotsi kesken>

75

ammattillinen erikoisoppilaitos

sv särskild yrkesläroanstalt
en specialised vocational institution

määritelmä

teollisuuden tai palvelualan yrityksen *oppilaitos*, joka tarjoaa yrityksen omiin tarpeisiin pohjautuvaa *koulutusta (1)*

huomautus

Käsitteen tunnus: c175

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

76

erityiskoulu

sv specialskola
en special school; special needs school

määritelmä

oppilaitos, jonka *opetus (1)* on tarkoitettu vammaisuuden, sairauden, kehityksessä viivästymisen tai muun vastaavan syyn vuoksi *erityistä tukea (1)* tarvitsevalle *oppijalle*

huomautus

Käsitteen tunnus: c176

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

77

korkeakoulu (1)

sv högskola (1)
en higher education institution

määritelmä

ammattikorkeakoulu tai *yliopisto*

huomautus

Käsitteen tunnus: c161

Käsittekaaviot: [Koulutustoimijat](#), [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste ja toimipaikka](#) ja [Koulutusorganisaatiot](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

78

ammattikorkeakoulu

sv yrkeshögskola
en university of applied sciences; UAS
not: polytechnic (obsolete)

määritelmä

koulutusorganisaatio, jonka tehtävänä on tarjota työelämän vaatimuksiin sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa *opetusta (1)*, joka tähtää ammatillisiin asiantuntijatehtäviin

huomautus

Ammattikorkeakoulujen tehtävänä on harjoittaa työelämää ja aluekehitystä tukevaa ja alueen elinkeinorakenteen huomioon ottavaa soveltavaa tutkimus- ja kehitystyötä sekä taiteellista toimintaa.

Suomen *koulutusjärjestelmän* ammattikorkeakouluja ovat opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalaan kuuluvat ammattikorkeakoulut, joilla on valtioneuvoston myöntämä toimilupa, ja sisäministeriön alaisuudessa toimiva Poliisiammattikorkeakoulu. Ahvenanmaalla toimii ammattikorkeakoulu Högskolan på Åland.

Ammattikorkeakoulujen toimiluvat myöntää valtioneuvosto.

Käsitteen tunnus: c163

Käsittekaaviot: [Koulutustoimijat](#) ja [Koulutusorganisaatiot](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Palaute OKSAsta Kelan sanaston opiskeluterveydenhuollon asiantuntijoilta 5.11.2020: "Kysymys ammattikorkeakoulun huomautuksesta: Pitäisikö myös Maanpuolustuskorkeakoulu mainita yhtenä Suomen ammattikorkeakouluna? Se ei kai ole OKM:n alainen. MPKK mainitaan Kelan sanastossa."

79

ammattillinen opettajakorkeakoulu

sv yrkespedagogisk lärarhögskola
en tertiary-level institution for occupational teacher training
not: vocational teacher training institution

määritelmä

[ammattikorkeakoulun](#) yksikkö, joka tarjoaa opettajankoulutusta [ammattillisten oppilaitosten](#) ja ammattikorkeakoulujen [opettajille](#) ja opettajiksi aikoville

huomautus

Englannin termi "vocational teacher training institution" ammatillisen opettajakorkeakoulun vastineena on virheellinen, sillä se viittaa [toisen asteen oppilaitokseen](#).

Käsitteen tunnus: c164

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

80

yliopisto

sv universitet *n*
en university; ~ college /US/

määritelmä

[koulutusorganisaatio](#), jonka tehtävänä on edistää vapaata tutkimusta ja tieteellistä ja taiteellista sivistystä sekä antaa tutkimukseen perustuvaa korkeinta [opetusta \(1\)](#)

huomautus

Suomen korkeakoulutusjärjestelmän yliopistoja ovat yliopistolain (558/2009) 1 §:ssä luetellut yliopistot ja puolustusministeriön hallinnonalaan kuuluva Maanpuolustuskorkeakoulu.

Esimerkiksi Suomessa toimiva Estonian Business School ei ole yliopistolain tarkoittama yliopisto.

Yhdysvalloissa Suomen yliopisto-käsitettä vastaa käsite university ja osin myös käsite college. Collegessa suoritetaan ainoastaan tutkintoja, jotka vastaavat Suomen alemmaa korkeakoulututkintoa (Bachelor's degree). Universityssä puolestaan suoritetaan sekä tutkintoja, jotka vastaavat Suomen alempia korkeakoulututkintoja (Bachelor's degree) että tutkintoja, jotka vastaavat Suomen ylempiä korkeakoulututkintoja (Master's degree).

Käsitteen tunnus: c162

Käsittekaaviot: [Koulutustoimijat](#) ja [Koulutusorganisaatiot](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

81

tiedekunta; korkeakoulu (2) <Aalto-yliopisto, Turun yliopiston kauppakorkeakoulu>; **akademia**

<Taideyliopisto>

sv fakultet; högskola (2) <Aalto-yliopisto, Turun yliopiston kauppakorkeakoulu>; akademi <Taideyliopisto>

en faculty (1) /GB/; school (2) /US/; academy <Taideyliopisto>

huomautus

Yliopistolain (558/2009, 27 §) mukaan *yliopisto* voi tutkimuksen ja *opetuksen* (1) järjestämistä varten jakaantua tiedekuntiin tai niihin rinnastettaviin yksiköihin sen mukaan kuin yliopiston johtosäännössä määrätään.

Eräissä yliopistoissa edelläkuvatun kaltaisista yksiköistä käytetään termiä korkeakoulu; esimerkiksi Aalto-yliopiston muodostaa kuusi korkeakouluksi nimettyä yksikköä (Insinööritieteiden korkeakoulu, Kauppakorkeakoulu, Kemian tekniikan korkeakoulu, Perustieteiden korkeakoulu, Sähkötekniikan korkeakoulu ja Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu), ja yksi Turun yliopiston tiedekunnista on nimeltään kauppakorkeakoulu.

Taideyliopisto puolestaan koostuu kolmesta akatemiaksi kutsutusta yksiköstä: Sibelius-Akatemia, Teatterikorkeakoulu ja Kuvataideakatemia.

Tiedekunta-käsitteen määrittelemisen yleispätevästi on vaikeaa.

Tiedekunta-käsitteen englanninkielisenä vastineena käytetään termiä faculty, joka kuitenkin amerikanenglannissa viittaa *henkilöstöön*. Eri yliopistojen tiedekunta-termin englanninkieliset vastineet vaihtelevat; käytäntö on tarkistettava kustakin yliopistosta. Esimerkiksi Aalto-yliopiston tiedekunnista (korkeakouluista) käytetään termiä school.

Käsitteen tunnus: c151

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

82

yliopistokeskus

sv universitetscenter

en university consortium

määritelmä

yksikkö, joka kokoaa kahden tai useamman alueellaan olevan *yliopiston* toiminnan niin, että yksikön osat toimivat alueen näkökulmasta yhtenäisenä kokonaisuutena

huomautus

Käsitteen tunnus: c177

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

83

avoimen yliopisto-opetuksen järjestämisen yhteistyöoppilaitos

hakusana: yhteistyöoppilaitos

sv samarbetsläroanstalt för ordnandet av öppen universitetsundervisning

en partner institution for open university instruction

määritelmä

koulutusorganisaatio, joka on tehnyt *yliopiston* kanssa sopimuksen *avoimen yliopisto-opetuksen* järjestämisestä

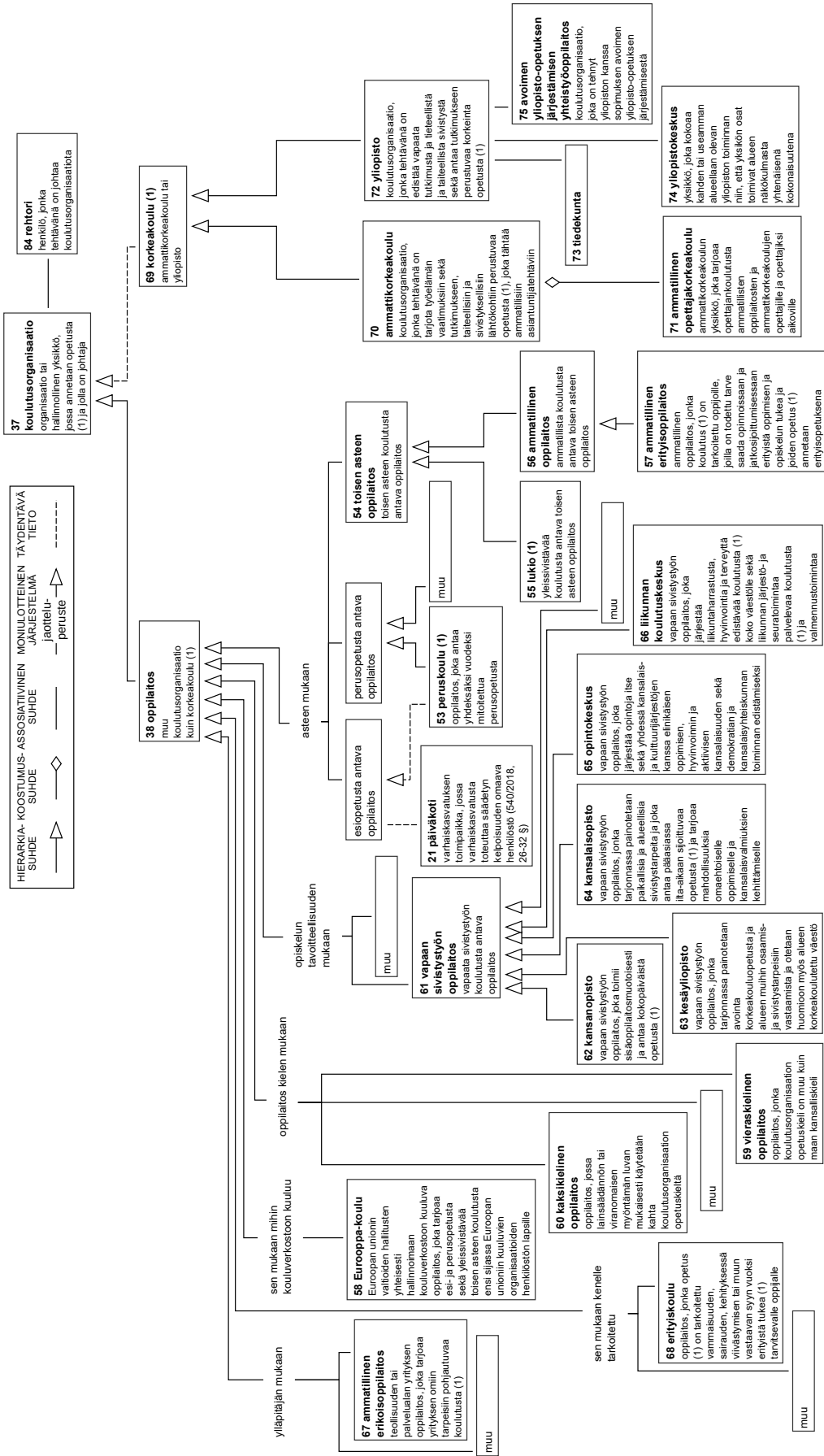
huomautus

Käsitteen tunnus: c178

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

hyväksytty



Käsitekaavio 7. Koulutusorganisaatiot.

3.4 Koulutuksen toimielimiä

84

(vanhentunut)

<ammatillinen koulutus>

koulutustoimikunta

sv utbildningskommission

en national education and training committee

määritelmä

ammatillisesti suuntautuneen *koulutuksen (1)* asiantuntijaelin, jollaisen opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa kullekin alalle seuraamaan, arvioimaan ja ennakoimaan *koulutuksen (1)* ja työelämässä tarvittavan osaamisen kehitystä

huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Lain 513/2017 voimaan tullessa tämän käsitteen korvasi käsite *työelämätoimikunta*.

Käsitteen tunnus: c179

Luokka: <ammatillinen koulutus>

85

(vanhentunut)

tutkintotoimikunta

sv examenskommission

en qualification committee

määritelmä

Opetushallituksen yhteydessä toimiva luottamuselin, jonka tehtävänä on omalla alallaan johtaa näyttötutkintojen järjestämistä ja antaa niihin liittyvät tutkintotodistukset

huomautus

Tutkintotoimikunnassa ovat edustettuina työnantajat, työntekijät, *opettajat* ja itsenäiset ammatinharjoittajat.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c180

Luokka: <ammatillinen koulutus>

86

työelämätoimikunta

sv arbetslivskommission

en business and industry committee

määritelmä

Opetushallituksen yhteydessä toimiva valtakunnallinen alakohtainen toimielin, joka osallistuu näyttöjen toteutuksen ja *osaamisen arvioinnin (2)* laadun varmistamiseen, *ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteen* sekä ammatillisten tutkintojen ja *tutkintojen perusteiden* kehittämiseen ja käsittelee ammatillisen tutkintokoulutuksen *opiskelijan osaamisen arviointia (2)* koskevat oikaisupyynnöt

huomautus

Työelämätoimikunnat ovat Opetushallituksen asettamia ja toimivat Opetushallituksen yhteydessä, mutta ovat riippumattomia toimielimiä.

Käsitteen tunnus: c1234

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

87

oppisopimustoimija

sv aktör inom läroavtalsutbildning

määritelmä

koulutuksen järjestäjää edustava taho, joka hoitaa koulutuksen järjestäjän oppisopimuskoulutukseen liittyviä viranomaistehtäviä

huomautus

Oppisopimustoimijan tehtävänä on järjestää oppisopimukseen liittyvät sopimusasiat, maksaa työnantajalle koulutuskorvausta, hankkia tietopuolista *koulutusta (1)* sekä tapauskohtaisesti maksaa *opiskelijalle* taloudellisia etuuksia.

Laajennetun oppisopimuskoulutuksen järjestämistehtävän omaavan koulutuksen järjestäjän oppisopimustoimija voi ostaa koulutusta (1) ja *arviointeja (2)* toiselta *koulutuksen järjestämisluvan* omaavalta koulutuksen järjestäjältä, muulta julkiselta taholta taikka muulta yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä.

Käsitteen tunnus: c1693

Luokka: <amatillinen koulutus>

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

<kieliversiointiin amatillinen>

<amatillinen englanti kesken>

3.5 Henkilöstö

Sanastojaoston kokous 26.2.2016: Sovittiin, että Henkilöstö-lukuun sisällytetään myös varhaiskasvatuksen henkilöstö (varhaiskasvatuksen käsitteistöä aletaan työstää keväällä 2016). Lukuun ei mahdollisesti tule lainkaan alalukuja (jos jaottelu varhaiskasvatuksen ja muun opepuksen ja koulutuksen henkilöstöön on vaikea toteuttaa), mutta kylläkin useita käsitteekaavioita (ainakin opettaja-kaavio ja varhaiskasvatuksen henkilöstö -kaavio).

88

henkilöstö

sv personal; anställda *pl*

en staff; personnel

määritelmä

organisaation palveluksessa olevat henkilöt

huomautus

Koulutusorganisaatioiden henkilöstössä on erotettavissa *opetushenkilöstö* ja muu henkilöstö lukuun ottamatta *korkeakouluja (1)*, joiden henkilöstössä voidaan erottaa *opetus- ja tutkimushenkilöstö* ja muu henkilöstö.

UUSI: *Varhaiskasvatuksessa* henkilöstössä on erotettavissa *varhaiskasvatushenkilöstö* ja muu henkilöstö.

Käsitteen tunnus: c185

Käsitteekaavio: *Koulutuksen henkilöstö*

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<vaka2021>

Inventaario: Merkintä: Tarkistetaan kattaako henkilöstö nyt varhaiskasvatuksen ja jos ei, tehdään lisäys huomautukseen? Ehdotettu lisättäväksi huomautuksen loppuun "Vastaavasti varhaiskasvatuksessa työskentelee varhaiskasvatushenkilöstö."

Seija: Henkilöstö kattaa varhaiskasvatuksen (ks. kaavio). Olisiko silti hyvä mainita sama jako varhaiskasvatushenkilöstön ja muun henkilöstön välillä kuis koulutusorganisaatioiden kohdalla, koska varhaiskasvatushenkilöstö ei sisälly opetushenkilöstöön? Ks. ehdotus huomautus 2 ja *varhaiskasvatushenkilöstö*.

89

varhaiskasvatushenkilöstö

sv personal inom småbarnspedagogik; anställda inom småbarnspedagogik
en early childhood education and care personnel

määritelmä

henkilöstö, joka toimii *varhaiskasvatuksessa*

huomautus

Varhaiskasvatushenkilöstö koostuu varhaiskasvatuksen johto-, kehittämis-, kasvatus-, opetus-, ja hoito- ja avustajatehtävissä olevista henkilöistä. Siihen ei lasketa esimerkiksi toimisto- tai keittiö- ja siivoushenkilökuntaa.

UUSI: *Päiväkodin* henkilöstön mitoituksessa otetaan huomioon *kasvatus- ja hoitovastuullinen henkilöstö*.

VANHA: *Päiväkodin* henkilöstön mitoituksessa henkilöstöstä otetaan huomioon *varhaiskasvatuksen opettajat*, *sosionomit* ja *lastenhoitajat* sekä *päiväkodin johtaja*, jos hän toimii *varhaiskasvatuksen lapsiryhmässä*.

Käsitteen tunnus: c1558

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

<vaka2021>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Seija: Huomautukseen muutosehdotus kasvatus- ja hoitovastuullisen henkilöstön perusteella (mikä termi sitten onkaan).

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: lain käännöksessä käytetään termiä staff, mutta tämä [personnel] kuulostaa ehkä paremmalta.

Terminologin kommentti varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 23.8.2021: Muoto "early childhood education and care personnel" näyttää olevan OKM:n sivustolta poimittu.

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 18.10.2021: OKSAn muiden käsitteiden vastineita: **opetushenkilöstö** = teaching staff; training staff. **Opetus- ja tutkimushenkilöstö** = teaching and research staff; academic staff.

90

kasvatus- ja hoitovastuullinen henkilöstö; kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimiva henkilöstö; kasvatus-, opetus- ja hoitovastuullinen henkilöstö

määritelmä

se osa *varhaiskasvatushenkilöstöstä*, joka otetaan huomioon *päiväkodin* henkilöstön mitoituksessa

huomautus

Päiväkodin henkilöstön mitoituksessa henkilöstöstä otetaan huomioon *varhaiskasvatuksen opettajat*, *sosionomit* ja *lastenhoitajat* sekä *päiväkodin johtaja*, jos hän toimii *varhaiskasvatuksen lapsiryhmässä*.

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

<vaka2021>

Seija: Verrattava henkilöstön määritelmään! Viitataan tällä siihen osaan henkilöstöstä, joka mainitaan toisessa huomautuksessa?

Seija: Jos määritelmä on oikein, poistetaanko yllä varhaiskasvatushenkilöstöstä toinen huomautus tai korvataan se esim lauseella "Päiväkodin henkilöstön mitoituksessa otetaan huomioon kasvatus- ja hoitovastuullinen henkilöstö."

Inventaario: Liittyy mitoituksiin.

Uusi käsite!

91

varhaiskasvatuksen työntekijä

sv arbetstagare inom småbarnspedagogik

määritelmä

henkilö, joka työskentelee *varhaiskasvatuksessa* osana *kasvatus- ja hoitovastuullista henkilöstöä*

henkilö, joka työskentelee *varhaiskasvatuksessa* osana *varhaiskasvatushenkilöstöä*

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

<vaka2021>

Määritelmävaihtoehdot kopioitu inventaariosta ja ensimmäistä vaihtoehtoa muokattu.

Seija: Kumman määrittelyn mukaisesti näitä käytetään laskettaessa varhaiskasvatuspaikkoja, varhaiskasvatustoimijakohtaista määrää tai henkilöpohjaista määrää? -> Kokous 2, 18.10.2021: vain kasvatus- ja hoitovastuulliseen henkilöstöön kuuluvat.

Seija: Jos työntekijä on osa varhaiskasvatushenkilöstöä, pitää myös varhaiskasvatushenkilöstön huomautusta muokata.

Uusi käsite!

92

Varhaiskasvatustoimijakohtainen lapsimäärä; bruttomäärä (1)

määritelmä

varhaiskasvatustoimijoilla eri *varhaiskasvatuksen toimipaikoissa varhaiskasvatukseen* osallistuvien *lasten* määrä

huomautus

Varhaiskasvatustoimijakohtaisessa lapsimäärässä lapsia voi olla enemmän kuin *henkilöpohjaisessa lapsimäärässä*, sillä useassa varhaiskasvatuksen toimipaikassa tai varhaiskasvatustoimijalla oleva lapsi lasketaan useaan kertaan. Esimerkiksi jos lapsi on vuoroviikoin varhaiskasvatuksessa eri toimipaikoissa, hänet lasketaan molempien toimipaikkojen varhaiskasvatustoimijakohtaiseen lapsimäärään.

Luokka: <varhaiskasvatus>

<vaka2021>

Seija: Pitäisikö myös määritellä varhaiskasvatuspaikkojen määrä? Vrt. varhaiskasvatuspaikka.

Uusi käsite 2021. **EI EHKÄ JÄÄ SANASTOON!**

93

varhaiskasvatustoimijakohtainen työntekijämäärä; bruttomäärä (2)

määritelmä

varhaiskasvatustoimijoilla työskentelevien *varhaiskasvatuksen työntekijöiden* määrä

huomautus

Varhaiskasvatustoimijakohtaisessa työntekijämäärässä työntekijöitä voi olla enemmän kuin henkilöpohjaisessa määrässä, sillä useassa *varhaiskasvatuksen toimipaikassa* tai varhaiskasvatustoimijalla oleva varhaiskasvatuksen työntekijä lasketaan useaan kertaan.

Luokka: <varhaiskasvatus>

<vaka2021>

Seija: Verrattava vielä varhaiskasvatuksen henkilöstöön ja varhaiskasvatuksen työntekijään, kun ne on muokattu!, Tässä lasketaan vain varhaiskasvatushenkilöstöön kuuluvat.

Uusi käsite 2021. **EI EHKÄ JÄÄ SANASTOON!**

Seija: (editointikommentti) **Määritelmässä pitäisi viitata kasvatus- ja hoitovastuulliseen henkilöstöön! Tarkistettava, kun henkilöstökäsitteet on käyty läpi.**

94

henkilöpohjainen lapsimäärä; nettomäärä (1)

määritelmä

varhaiskasvatustoimijoilla varhaiskasvatukseen osallistuvien *lasten* lapsikohtaisesti laskettu määrä

huomautus

Henkilöpohjaisessa lapsimäärässä lapsi lasketaan vain kerran riippumatta siitä osallistuuko hän varhaiskasvatukseen eri toimipaikoissa tai toimijoilla.

Luokka: <varhaiskasvatus>

<vaka2021>

Uusi käsite 2021. **EI EHKÄ SANASTOON!**

95

henkilöpohjainen työntekijämäärä; nettomäärä (2)

määritelmä

varhaiskasvatustoimijoilla varhaiskasvatukseen osallistuvien *varhaiskasvatuksen työntekijöiden* työntekijäkohtaisesti laskettu määrä

huomautus

Henkilöpohjaisessa työntekijämäärässä työntekijä lasketaan vain kerran riippumatta siitä työskenteleekö hän samaan aikaan useammalla eri varhaiskasvatustoimijalla tai useammalla eri tehtävänimikkeellä.

Luokka: <varhaiskasvatus>

<vaka2021>

Uusi käsite 2021. **EI EHKÄ SANASTOON!**

Seija: (editointikommentti) **Määritelmässä pitäisi viitata kasvatus- ja hoitovastuulliseen henkilöstöön! Tarkistettava, kun henkilöstökäsitteet on käyty läpi.**

96

poiminta-ajankohta

määritelmä

ajankohta, jolloin tietoaaineisto otetaan päivittyvästä tietovarannosta, esimerkiksi Vardasta

huomautus

Poiminta-ajankohta kuvaa tiettyä jäädytettyä tietoaaineiston tilannetta. Tilastointiajankohta on tietoaaineiston tilannetta kuvaava päivämäärä.

Luokka: <varhaiskasvatus>

<vaka2021>

Uusi käsite 2021. **EI JULKAISTA SANASTOSSA!**

97

opetushenkilöstö

sv undervisningspersonal

en teaching staff; training staff

määritelmä

henkilöstö, jonka tehtävänä on opettaa

huomautus

Ks. *opettaminen*.

Käsitteen tunnus: c186

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

98

opetus- ja tutkimushenkilöstö

hakusana: muu henkilöstö

sv undervisnings- och forskningspersonal

sökord: övrig personal

en teaching and research staff; academic staff; faculty (2) /US/

määritelmä

henkilöstö, jonka tehtävänä on opettaa tai tutkia

huomautus

Korkeakoulujen (1) henkilöstö voidaan yksinkertaisimmillaan jakaa opetus- ja tutkimushenkilöstöön ja muuhun henkilöstöön. Muuhun henkilöstöön kuuluu hallinnon, **opetuksen (1)** tukipalveluiden ja muiden tukipalveluiden tehtävistä vastaavia henkilöitä.

Ks. **opettaminen**.

Käsitteen tunnus: c187

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

99

rehtori

sv rektor

en principal <perusasteen oppilaitokset, toisen asteen oppilaitokset>; rector /GB/ <erit. korkeakoulut>; president /US/ <erit. korkeakoulut>; ~ school head

määritelmä

henkilö, jonka tehtävänä on johtaa **koulutusorganisaatiota**

huomautus

Rehtorin tehtävistä ja kelpoisuusvaatimuksista on säädelty eri **koulutusasteita** koskevassa lainsäädännössä.

Perusasteen ja **toisen asteen oppilaitoksissa** sekä **vapaan sivistystyön oppilaitoksissa** rehtori osallistuu usein myös opetustyöhön.

Englannin termi school head ei ole virkanimike vaan kuvaava nimitys **oppilaitoksen** ylimmälle johtajalle.

Käsitteen tunnus: c192

Käsittekaaviot: [Koulutusorganisaatiot](#) ja [Koulutuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

100

<korkeakoulut>

vastuhenkilö (1)

sv examiner; ansvarsperson; ansvarig lärare (2)

en person in charge; authority; designated person

määritelmä

korkeakoulun (1) henkilöstön jäsen, joka vastaa tutkintoon, koulutusohjelmaan (2) tai opintojaksoon liittyvän **opetuksen (1)** järjestämisestä

huomautus

Esimerkiksi koulutusohjelman (2) vastuhenkilönä (1) voi toimia dekaani.

Englanniksi vastuhenkilöstä (1) voidaan käyttää termiä person in charge, authority tai designated person; vastineen valinta riippuu kontekstista.

Käsitteen tunnus: c210

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

101

opintoneuvoja

sv studierådgivare

en student advisor

määritelmä

korkeakoulun (1) nk. muun *henkilöstön* jäsen, jonka tehtävänä on *opinto-ohjaus*

huomautus

Vrt. *oppilaanohjaaja*, *opinto-ohjaaja*.

Käsitteen tunnus: c1544

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

102

aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja

sv ledare inom morgon- och eftermiddagsverksamhet

en morning and afternoon activities instructor

määritelmä

henkilö, joka ohjaa *aamu- ja iltapäivätoimintaa*

huomautus

Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajan *kelpoisuudesta* on säädetty.

Vrt. *koulunkäyntiavustaja*.

Käsitteen tunnus: c216

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

103

ensimmäisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö; 1. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö

sv undervisnings- och forskningspersonal på första nivån; undervisnings- och forskningspersonal på nivå ett; undervisnings- och forskningspersonal på första steget; undervisnings- och forskningspersonal på nivå 1

en teaching and research staff on the first level of their career path; teaching and research staff on the 1st level of their career path

määritelmä

yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön osa, jonka tehtävänä on valmistaa oma väitöskirjatyönsä ja jonka tehtäviin saattaa tutkimuksen lisäksi kuulua *opettaminen*

huomautus

Ensimmäisen portaan *opetus- ja tutkimushenkilöstöltä* edellytetään ylempää korkeakoulututkintoa ja hyväksytyä tutkimussuunnitelmaa. Lisäksi edellytetään kykyä ja motivoitumista jatko-opintoihin ja tohtorin tutkinnon suorittamiseen. Ensimmäisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön nimikkeitä ovat tohtorikoulutettava, tohtoriopiskelija, tutkija, nuorempi tutkija, assistentti, projektitutkija ja doktorand.

Käsitteen tunnus: c188

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

104

toisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö; 2. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö

sv undervisnings- och forskningspersonal på andra nivån; undervisnings- och forskningspersonal på nivå två; undervisnings- och forskningspersonal på andra steget; undervisnings- och forskningspersonal på nivå 2

en teaching and research staff on the second level of their career path; teaching and research staff on the 2nd level of their career path

määritelmä

yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön osa, jonka tehtävät ovat luonteeltaan itsenäisiä tutkimus- ja/tai opetustehtäviä, joissa henkilö toimii vastuullisena suunnittelijana ja toteuttajana

huomautus

Toisen portaan *opetus- ja tutkimushenkilöstön* virkoihin edellytetään pääsääntöisesti tohtorin tutkintoa.

Toisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön nimikkeitä ovat esimerkiksi yliopisto-opettaja, tutkijatohtori ja erikoistutkija.

Käsitteen tunnus: c189

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

105

kolmannen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö; 3. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö

sv undervisnings- och forskningspersonal på tredje nivån; undervisnings- och forskningspersonal på nivå tre; undervisnings- och forskningspersonal på tredje steget; undervisnings- och forskningspersonal på nivå 3

en teaching and research staff on the third level of their career path; teaching and research staff on the 3rd level of their career path

määritelmä

yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön osa, jonka tehtävät sisältävät *toisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön* tehtäviä enemmän johtamis- ja organisointivastuita ja taloudellista vastuuta ja tehtävissä vastataan myös muiden henkilöiden toiminnasta

huomautus

Kolmannen portaan tehtävissä edellytetään pääsääntöisesti tohtorintutkintoa. Lisäksi tehtäviin haettaessa katsotaan eduksi kokemus kansainvälisistä tehtävistä ja/tai työskentelykokemus oman organisaation ulkopuolella.

Toisen portaan *opetus- ja tutkimushenkilöstön* tehtäviin verrattuna kolmannen portaan tehtävät ovat itsenäisempiä ja vastuullisempia. Niissä on myös monipuolisempaa yhteistyötä oman organisaation ulkopuolisten tahojen kanssa ja vahvempi yhteys muuhun innovaatioympäristöön.

Kolmannen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön nimikkeistä yleisimmät ovat yliopistonlehtori ja yliopistotutkija ja lääketieteen alalla kliininen opettaja. Käytössä ovat myös nimikkeet vanhempi tutkija, tutkijaopettaja ja erikoistutkija. Helsingin yliopistossa kolmannelle portaalle sijoittuvat myös tutkimuskoordinaattori ja intendentti.

Käsitteen tunnus: c190

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

106

neljännen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö; 4. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö

sv undervisnings- och forskningspersonal på fjärde nivån; undervisnings- och forskningspersonal på nivå fyra; undervisnings- och forskningspersonal på fjärde steget; undervisnings- och forskningspersonal på nivå 4

en teaching and research staff on the fourth level of their career path; teaching and research staff on the 4th level of their career path

määritelmä

yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön osa, jonka tehtävissä suunnitellaan, koordinoidaan ja johdetaan erittäin laajoja kokonaisuuksia, tehtäviin sisältyy kokonaisvaltaista vastuuta organisaation toiminnasta ja taloudesta sekä kansallisen tai kansainvälisen tason kehittämistehtävistä ja tehtävissä vaikutetaan huomattavasti koko tutkimusjärjestelmään

huomautus

Laajat kokonaisuudet, joissa neljännen portaan tehtävissä suunnitellaan, koordinoidaan ja johdetaan, ovat esimerkiksi huomattavia kansainvälisiä tutkimushankkeita.

Neljännen portaan *opetus- ja tutkimushenkilöstöön* valittavalta edellytetään tohtorin tutkintoa, korkeatasoista tieteellistä *pätevyyttä*, kokemusta tieteellisen tutkimuksen johtamisesta, kykyä antaa korkeatasoista tutkimukseen perustuvaa *opetusta (2)* ja ohjata opinnäytetöitä sekä näyttöjä edustamansa tutkimusalan kansainvälisestä yhteistyöstä.

Neljännen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön päänimike on *professori*, ja lisäksi käytössä ovat nimikkeet tutkimusjohtaja ja tutkimusprofessori.

Käsitteen tunnus: c191

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

107

professori

sv professor

en professor

määritelmä

yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön jäsen, jonka tehtävänä on harjoittaa ja ohjata tieteellistä tutkimustyötä tai taiteellista työtä, antaa siihen perustuvaa *opetusta (1)* ja seurata tieteen tai taiteen kehitystä sekä osallistua alallaan yhteiskunnalliseen vuorovaikutukseen ja kansainväliseen yhteistyöhön

huomautus

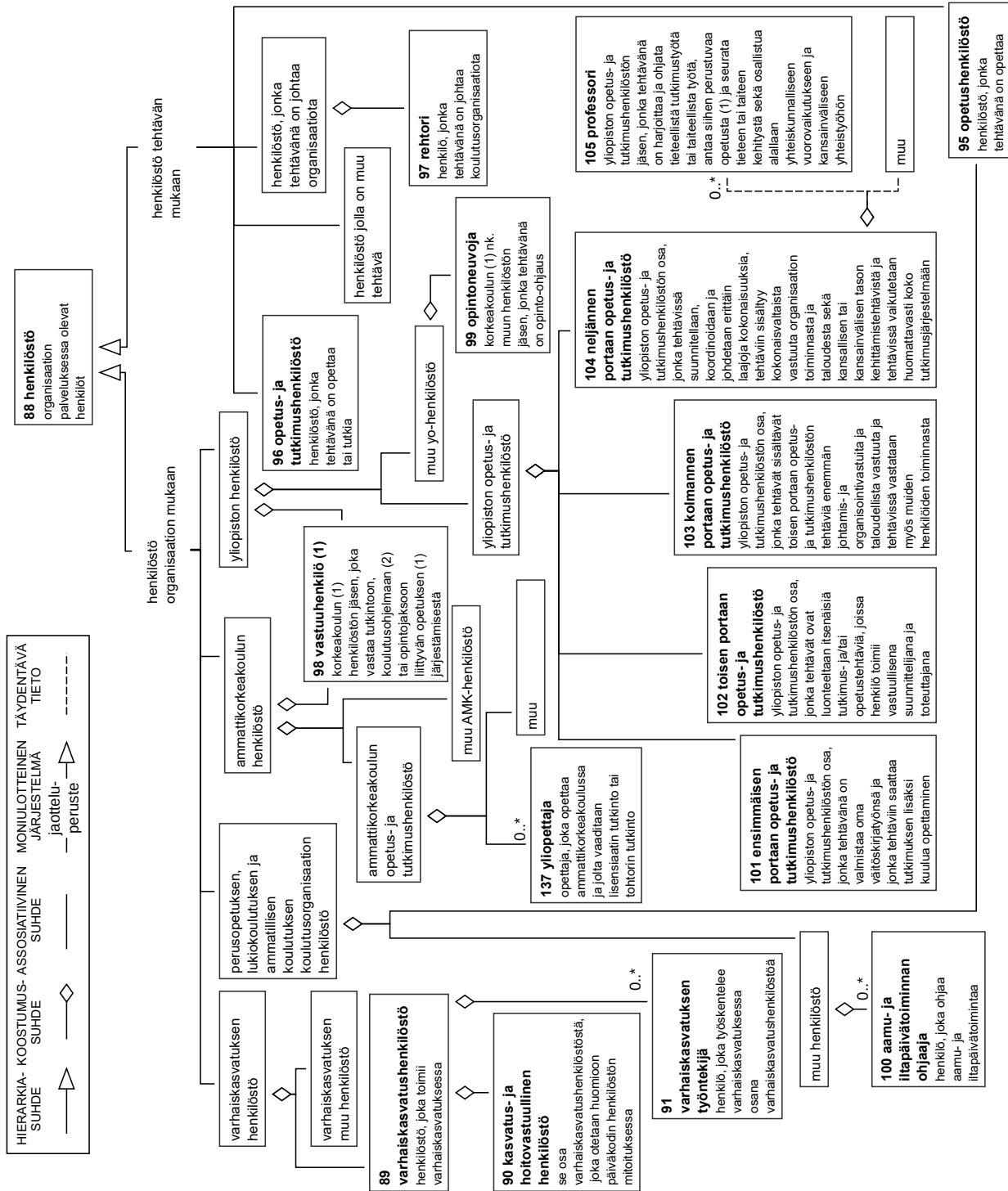
Professorin tehtäviin voi kuulua *opettajana* toimiminen yliopistossa.

Ks. myös *neljännen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö*.

Käsitteen tunnus: c219

Käsittekaaviot: [Koulutuksen henkilöstö](#) ja [Opettaja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>



Käsitekaavio 8. Koulutuksen henkilöstö.

Seija-terminologin kommentti 16.1.2017: VAKAssa keskusteltiin siitä, onko tämä koostumus vai hierarkia. Henkilöstö ihmisinä voidaan jakaa osiin ja joukkoihin, mutta ovatko käsitteet silti enemmän hierarkiassa? VAKAssa noudatettiin nyt samaa kuin OKSAssa, mutta asiaa voisi miettiä myöhemmin.

Riina-terminologi 17.1.2017: Ok. Ei ole tullut mieleen, mutta kyllä hierarkiakin varmaan toimisi. Palataan kun yhdistetään VAKAa OKSAan.

Terminologin kysymys 16.1.2017: Tulisiko kaavioon lisätä [aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja](#)?

108

koulupsykologi <esiopetus, perusopetus>; **psykologi** <esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus>; **opintopsykologi** <korkeakoulut>

sv skolpsykolog <esiopetus, perusopetus>; psykolog <esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus>; studiepsykolog <korkeakoulut>

en school psychologist <perusopetus, lukiokoulutus>

määritelmä

psykologi, joka työskentelee koulunkäyntiin, *opiskeluun* ja *oppimiseen* liittyvien asioiden parissa *esiopetusta*, *perusopetusta* tai *toisen asteen koulutusta* antavassa *oppilaitoksessa* tai *korkeakoulussa* (1)

huomautus

Koulupsykologi voi auttaa *oppilasta*, *opiskelijaa* tai *esiopetuksessa* olevaa lasta esimerkiksi oppimisvaikeuksissa, tarkkaavaisuuden ja työskentelyn pulmissa, tunne-elämän kehityksen solmukohdissa, kriiseissä, vuorovaikutusongelmissa tai kun on tarvetta opetusjärjestelyille. Koulupsykologi osallistuu myös yhteisöllisen *oppilas- ja opiskelijahuollon* kehittämiseen.

Koulupsykologi tekee psykologisia arviointeja, konsultoi ja antaa neuvontaa. Koulupsykologi myös kirjoittaa tarvittavat lausunnot opetusjärjestelyjä tai jatkotutkimuksia ja hoitoja varten.

Esiopetuksen osalta kunnat ovat jakaneet käytännöt niin, että *peruskoulussa* (1) järjestettävän esiopetuksen piirissä olevat lapset saattavat käyttää koulupsykologin palveluita, kun taas *varhaiskasvatuksen* yhteydessä järjestettävän esiopetuksen piirissä olevat lapset käyttävät neuvolan palveluita.

Korkeakouluissa (1) opintopsykologit tarjoavat yksilöohjausta ja ryhmiä *perustutkinto-opiskelijoille*, jotka kaipaavat tukea esimerkiksi opiskelutaitoihin, motivaatioon, ajankäyttöön, jaksamiseen, jännittämiseen tai tutkielmien tekoon liittyvissä kysymyksissä.

Käsitteen tunnus: c193

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: *Muu koulutuksen henkilöstö* ja *Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut*

<kieliversiointiin esiopetus> <kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<esiopetus ruotsi kesken> <esiopetus englanti kesken>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

109

koulukuraattori <esiopetus, perusopetus>; **kuraattori** <esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, ammattikorkeakoulutus>

hakusana: osakunnan kuraattori

sv skolkurator <esiopetus, perusopetus>; kurator <esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus>

en school social worker <perusopetus, lukiokoulutus>

määritelmä

sosiaalialan ammattilainen, joka työskentelee *esiopetuksen* opetusyksikössä, *perusopetusta* tai *toisen asteen koulutusta* antavassa *oppilaitoksessa* taikka *ammattikorkeakoulussa*

huomautus

Kuraattorin kelpoisuusvaatimuksista on säädetty oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa (1287/2013).

Kuraattori auttaa *esiopetuksessa* olevia *lapsia*, perusopetuksen *oppilaita* ja *toisen asteen koulutuksen opiskelijoita*, joilla on koulunkäyntiin tai ihmissuhteisiin liittyviä vaikeuksia tai kasvuun ja kehitykseen liittyviä ongelmia tai pulmatilanteita. Kuraattorin tehtäväkuvaan kuuluu myös koko oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin ja toiminnan tukeminen sekä *kotien ja oppilaitoksen yhteistyön* tukeminen.

Kuraattorin työn tarkoituksena on järjestää *oppijoille* riittävä tuki ja *ohjaus* sekä muut tarpeelliset toimet koulunkäyntiin ja oppijoiden kehitykseen liittyvien sosiaalisten ja psyykkisten vaikeuksien poistamiseksi sekä opetusyksikön tai oppilaitoksen ja kotien välisen yhteistyön kehittämiseksi. Kuraattoria voidaan tarvita esimerkiksi *luokan* työilmapiiriin ja työrauhan ylläpitämiseen liittyvissä asioissa, *opettajan* ja oppilaan välisissä ristiriitatilanteissa, koulupinnauksessa, kiusaamisessa, kotiongelmissa ja *oppilaitoksen* tai luokan vaihtumisesta johtuvissa siirtymävaiheissa.

Huom. *Yliopistoissa* termiä kuraattori käytetään eri käsitteestä. Helsingin yliopistossa ja Aalto-yliopistossa, joiden osakunnat on kirjattu yliopistolakiin (558/2009), kuraattori toimii osakunnan luottamustehtävänä: kuraattorin tehtävänä on johtaa osakunnan toimintaa. Tämä perinne juontaa Turun Akatemiasta 1600-luvulta.

Käsitteen tunnus: c194

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>

Käsitteekaaviot: [Muu koulutuksen henkilöstö](#) ja [Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut](#)

<kieliversiointiin esiopetus> <kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<esiopetus ruotsi kesken> <esiopetus englanti kesken>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

110

koulunkäyntiavustaja <esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus>

sv skolgångsbiträde *n*

en teaching assistant; classroom assistant; education assistant; teaching aide /US/; teacher's aide /US/; instructor; > special needs assistant <perusopetuksessa, erityisen tuen oppilaan avustaja>

määritelmä

henkilö, jonka tehtävänä on koulunkäynnin tai *opiskelun* yhteydessä auttaa ja tukea *oppijaa* tehtävissä, joista tämä ei kehitysvaiheensa, vammansa tai sosiaalisen tilanteensa vuoksi selviydy itse

huomautus

Koulunkäyntiavustaja voi työskennellä esimerkiksi *esiopetuksessa, perusopetuksessa, perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnassa* (ks. *aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja*) tai *ammattillisessa koulutuksessa*.

Englannin termiä special needs assistant voidaan käyttää *erityisen tuen (1) oppilaan* avustajasta.

Vrt. henkilökohtainen avustaja, jonka tehtävänä on antaa vammaiselle henkilölle tälle välttämätöntä apua tavanomaiseen elämään liittyvissä toiminna. Esimerkiksi *lukioskouluksessa* ei ole koulunkäyntiavustajia, mutta vaikkapa kuulovammaisella *opiskelijalla* on oikeus henkilökohtaiseen avustajaan, tulkkiin.

Käsitteen tunnus: c195

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Muu koulutuksen henkilöstö](#)

tarkistettava / käsitteeseen amm 2019

<kieliversiointiin esiopetus> <kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<esiopetus ruotsi kesken> <esiopetus englanti kesken> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

OKSA-jaos 21.9.2018: Tomi selvittää tätä ammatillisen osalta. Mitä termiä tästä käytetään? Onko määritelmä ym. kuvaus ammatillisen koulutuksen näkökulmasta ok?

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 20.8.2021: Työryhmä Fleming, Elomaa, Alila, Kahiluoto oli vuonna 2018 valinnut nämä vastineet: classroom assistant, teaching assistant, instructor. Käsite koulunkäyntiavustaja on yhteinen esiopetukselle ja perusopetukselle. Osaatteko sanoa, käytetäänkö noita mainitsemianne englannin vastineita sekä esi- että perusopetuksen puolella? Entä muut tässä mainitut vastineet, kuten education assistant ja teacher's aide, ovatko edelleen ok (esi- ja perusopetuksen kannalta)? Ne ovat lukion englannin työryhmän käsialaa.

111

kouluterveydenhoitaja <perusopetus>; **opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitaja** <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus>; **terveydenhoitaja** <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus>

sv skolhälsovårdare <perusopetus>

en school nurse <perusopetus, lukiokoulutus>; public health nurse <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus>

määritelmä

terveydenhoitaja, joka työskentelee *kouluterveydenhuollossa* tai *opiskeluterveydenhuollossa*

huomautus

Kouluterveydenhoitajan ja opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajan tehtävät voivat liittyä koulu- tai opiskeluyhteisöön tai -ympäristöön, yksittäiseen *oppilaaseen* tai *opiskelijaan* tai moniammatilliseen yhteistyöhön *oppilaitoksessa* tai *korkeakoulussa* (1) tai laajemmin kunnassa ja palvelujärjestelmässä.

Kouluterveydenhoitaja vastaa *perusopetuksen oppilaiden* vuosittaisista terveystarkastuksista, ja yhteistyössä *koululääkärin* kanssa laajoista terveystarkastuksista *vuosiluokilla* 1, 5 ja 8.

Terveydenhoitaja tarjoaa tukea lisäkäynneillä ja pitää päivittäin avointa vastaanottoa, jonne oppilaat voivat itse hakeutua, ohjaa oppilaita tarvittaessa koululääkärin tai muiden asiantuntijoiden jatkotutkimuksiin sekä vastaa ensiavusta ja siihen liittyvästä hoitotyöstä *peruskoulussa* (1). Terveydenhoitaja osallistuu kouluympäristön terveellisyys- ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastamiseen.

Esiopetuksessa terveystarkastukset ja yksilöllinen terveysneuvonta järjestetään terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaisina lastenneuvolapalveluina.

Käsitteen tunnus: c196

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

Käsitteekaavio: [Muu koulutuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken> <lukiokoulutus ruotsi kesken>

Lukion ruotsin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 1.3.2019: Onko lukiokoulutuksessaakin käytettävä termi kouluterveydenhoitaja, vai esim. pelkkä terveydenhoitaja? (Ruotsiksi termiä skolhälsovårdare käytetään ainakin perusopetuksessa.) -- **OKSA-jaoksen vastaus lukion ruotsin kielityöryhmälle:** lukiokoulutuksessa käytetään suomeksi termiä "terveydenhoitaja" (ja STM:n asiantuntijan mukaan myös "opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitaja").

112

koululääkäri <perusopetus>; **kouluterveydenhuollon lääkäri** <perusopetus>;

opiskeluterveydenhuollon lääkäri <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus>; **lääkäri** <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus>

sv skolläkare <perusopetus>; läkare inom studerandehälsövård <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>

en school doctor <perusopetus, lukiokoulutus>

määritelmä

lääkäri, joka työskentelee *kouluterveydenhuollossa* tai *opiskeluterveydenhuollossa*

huomautus

Kouluterveydenhuollon ja opiskelijaterveydenhuollon lääkärin tehtävät voivat liittyä oppilaitosyhteisöön, yksittäiseen *oppilaaseen* tai *opiskelijaan* tai moniammatilliseen yhteistyöhön *oppilaitoksessa* tai laajemmin kunnassa ja palvelujärjestelmässä.

Kouluterveydenhuollon lääkäri huolehtii yhteistyössä *kouluterveydenhoitajan* kanssa *perusopetuksen oppilaiden* laajoista terveystarkastuksista *vuosiluokilla* 1, 5 ja 8. ja kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastamisesta. Kouluterveydenhuollon lääkäri tukee oppilaita yksilöllisissä tarpeissa, järjestää jatkotutkimuksia ja ohjausta muihin palveluihin ja vastaa muun muassa koulutyöhön liittyvistä lääkärintoimista.

Opiskeluterveydenhuollon lääkäri huolehtii yhteistyössä opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajan kanssa *toisen asteen koulutuksen opiskelijoiden* määräaikaista terveystarkastuksista ja oppilaitosympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastamisesta. Opiskeluterveydenhuollon lääkäri tukee opiskelijoita yksilöllisissä tarpeissa, hoitaa heidän sairauksiaan, järjestää jatkotutkimuksia ja ohjausta muihin palveluihin ja vastaa muun muassa *opiskeluun* liittyvistä lääkärintoimista.

Esiopetuksessa yksilölliset terveystarkastukset ja yksilöllinen terveysneuvonta järjestetään terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaisina neuvolapalveluina.

Käsitteen tunnus: c197

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

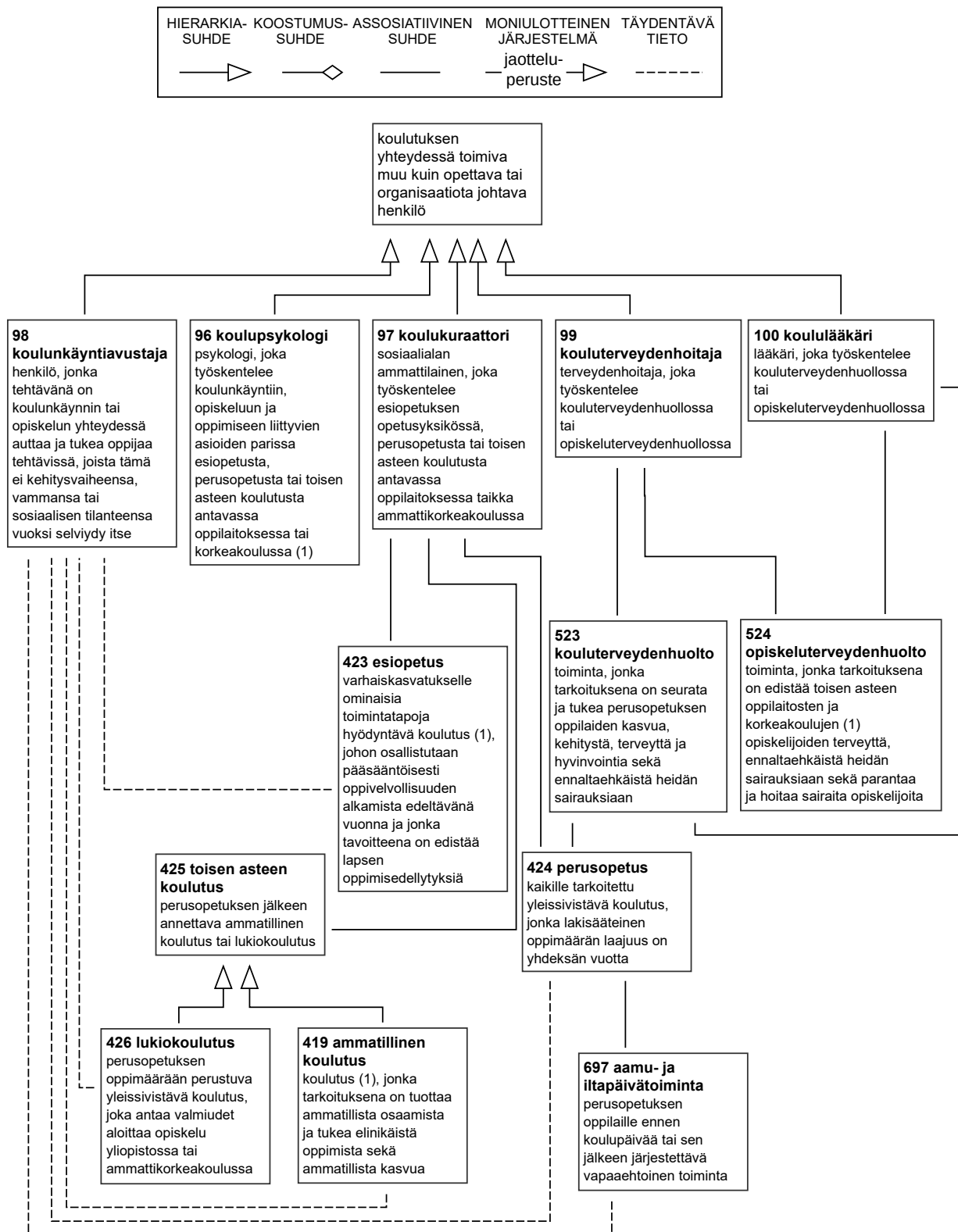
Käsitteekaavio: *Muu koulutuksen henkilöstö*

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin korkeakoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<korkeakoulutus ruotsi kesken> <korkeakoulutus englanti kesken>



Käsitekaavio 9. Muu koulutuksen henkilöstö.

113

varhaiskasvatusjohtaja

sv direktör för småbarnspedagogik

en director of early childhood education and care; ECEC director; head of early childhood education and care

määritelmä

johtaja, jonka tehtävänä on johtaa kunnan [varhaiskasvatusta](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c1004

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 20.8.2021: Työryhmä Fleming, Elomaa, Alila, Kahiluoto oli vuonna 2018 muotoillut englannin vastineen "director of early childhood education and care". Sanastokeskuksen terminologiharjoittelija (samoin kuin OKM:n Liisi Hakalisto) oli ehdottanut vastinetta "head of early childhood education and care; poistetaanko tämä muoto tai merkitäänkö epäsuositettavaksi?

114

päiväkodin johtaja

hakusana: ryhmässä toimiva päiväkodin johtaja

sv daghemsföreståndare; daghemschef

en head of early education centre

määritelmä

johtaja, jonka tehtävänä on johtaa yhtä tai useampaa [päiväkotia](#) tai [varhaiskasvatuksen](#) eri toimintamuotoa

huomautus

Päiväkodin johtaja voi toimia myös lapsiryhmässä.

Päiväkodin johtajan alaisuudessa voi olla myös päiväkodin sivutoimipisteitä.

Päiväkodin johtajan alaisuudessa voi toimia myös [perhepäivähoitaja](#).

Päiväkodin johtajan [kelpoisuudesta](#) on säädetty (540/2018, 31 §, 74 § ja 75 §).

Käsitteen tunnus: c1564

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

<vaka2021>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: Varmistettava, että tässä termissä käytetty päiväkodin englannin vastine on sama kuin itse [päiväkoti](#)-käsitteen kohdalla.

Seija: Pyydetty lisäämään huomautus eri tyypeistä: päiväkodin johtaja ja ryhmässä toimiva johtaja; Lisätään huomautukseksi osaksi päiväkodin johtajan käsitettä, että johtaja voi toimia ryhmässä. Onko ehdotettu lisäys ok, ryhmä vai lapsiryhmä?

Seija: Ruotsi? Jos ruotsia halutaan, se pitää lisätä huomautukseen ja samoin englanti. Silloin olisi melkein parempi lisätä omana käsitteenään.

115

päiväkodin varajohtaja; päiväkodin apulaisjohtaja?

sv biträdande/vice daghemsföreståndare ??; biträdande/vice daghemschef ??

määritelmä

johtaja, jonka tehtävänä on *päiväkodin johtajan* kanssa johtaa yhtä tai useampaa *päiväkotia* tai *varhaiskasvatuksen* eri toimintamuotoa

huomautus

Päiväkodin varajohtaja toimii tarvittaessa päiväkodin johtajan sijaisena. (?)

Päiväkodin varajohtajan kelpoisuus????

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

<vaka2021>

Seija: Onko varajohtajalla ja apulaisjohtajalla joku ero (Inventaariosta: Pitää pohtia suhde apulaisjohtajaan.)? Tarvitaanko tätä käsitettä? Muilla koulutusorganisaatioilla ei ole vastaavia tehtäviä määriteltynä, ei esim vararehtoria.

Seija: Jos lisätään, toimiiko varajohtaja johtajan sijaisena? Entä halutaanko sanoa jotain kelpoisuudesta, eikä siitä ole säädetty vai noudatetaanko päiväkodin johtajan kelpoisuusvaatimuksia?

Seija: Voiko varajohtaja toimia perhepäivähoidon johtajana tai varhaiskasvatuksen vastuuhenkilönä?

Uusi käsite!

116

perhepäivähoidon johtaja; perhepäivähoidon ohjaaja

sv familjedagvårdsföreståndare; familjedagvårdschef; familjedagvårdsledare

en head of family daycare; head of family-based daycare

määritelmä

johtaja, jonka tehtävänä on johtaa *perhepäivähoitoa*

huomautus

Perhepäivähoidon johtajana voi toimia myös *päiväkodin johtaja*. Perhepäivähoidon johtajan nimike voi olla perhepäivähoidon ohjaaja.

Laissa ei säädetä perhepäivähoidon johtajan *kelpoisuudesta*.

Käsitteen tunnus: c1565

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 20.8.2021: Työryhmä Fleming, Elomaa, Alila, Kahiluoto oli vuonna 2018 suosittaneet muotoa "head of family daycare".

Opetushallinnon sanastossa ja vakalain englannin käännöksessä on muoto "head of family-based daycare", mitä tehdään sille?

117

varhaiskasvatuksen vastuuhenkilö; vastuuhenkilö (2)

sv ansvarig person inom småbarnspedagogik; ansvarsperson inom småbarnspedagogik
en person in charge in early childhood education and care

määritelmä

UUSI: yksityisen *varhaiskasvatuksen palveluntuottajan* nimeämä henkilö, joka vastaa siitä, että *varhaiskasvatuksen toimipaikka* ja siellä toteutettava varhaiskasvatus täyttävät niille asetetut vaatimukset

VANHA: yksityisen *varhaiskasvatuksen palveluntuottajan* nimeämä henkilö, joka vastaa siitä, että toimintayksikön *varhaiskasvatuksen* järjestämispaikka ja siellä toteutettava varhaiskasvatus täyttävät niille asetetut vaatimukset

huomautus

Varhaiskasvatuksen vastuuhenkilönä voi toimia *päiväkodin johtaja*.

Varhaiskasvatuksen vastuuhenkilöstä on säädetty (540/2018, 45 §).

Käsitteen tunnus: c1566

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: *Varhaiskasvatuksen henkilöstö*

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

<vaka2021>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: "person in charge in early childhood education and care" on ehdotus. Lain käänöksessä on "person in charge".

Inventaariosta: Merkintä: toimintayksikkö --> toimipaikka. Tarvitseeko järjestämispaikkaa määritellä vai tarkoitetaanko tällä myös toimipaikkaa? Termi tulee vakalaista 45§. (Punaisella määritelmän "toimintayksikön" ja "järjestämispaikka".

Seija: Järjestämispaikka tulee suoraan laista 45 §. Toimintayksikkö ei ole laissa. Onkohan tätä muokattu HE:n jälkeen? Määritelmä on muokattu ennen lain vahvisamista. **Minusta toimintayksikön voi poistaa. Voiko järjestämispaikan korvata toimipaikalla?**

Lain teksti: "Yksityisen palveluntuottajan on nimettävä päiväkodille 31 §:ssä tarkoitettu toiminnasta vastaava johtaja ja perhepäivähoitoon 29 §:ssä säädetyn kelpoisuusvaatimuksen täyttävä vastuuhenkilö, jotka vastaavat siitä, että varhaiskasvatuksen järjestämispaikka ja siellä toteutettava varhaiskasvatus täyttävät niille asetetut vaatimukset."

118

varhaiskasvatuksen opettaja; lastentarhanopettaja (vanhentunut)

sv lärare inom småbarnspedagogik; barnträdgårdslärare (föråldrad)

en teacher in early childhood education and care; teacher (ECEC)

määritelmä

opettaja, joka työskentelee *varhaiskasvatuksessa* ja jonka tehtävissä painottuvat pedagogisen toiminnan suunnittelu, toteuttaminen ja *arviointi*

huomautus

Varhaiskasvatuksen opettajan *kelpoisuudesta* on säädetty varhaiskasvatuslaissa (540/2018, 26 § ja 75 §).

Varhaiskasvatuksen opettajasta on ennen käytetty termiä lastentarhanopettaja.

Ks. myös *pedagogisen toiminnan arviointi*.

Käsitteen tunnus: c202

Luokka: varhaiskasvatus

Käsitteekaaviot: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#) ja [Opettaja](#)

<vaka2021>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Kirsi Alila, OKM, 22.1.2021: vakaopettajan määritelmä voisi olla seuraavanlainen (muokkasin sitä vähän): "opettaja, joka työskentelee varhaiskasvatuksessa ja jonka tehtävissä painottuvat pedagogisen toiminnan suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi (sekä kehittäminen)? Jos haluaa lisätä tuon kehittämisen niin koko toiminnallisuuden täyskäksi olisi määritelmässä! J

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 12.8.2021: Työryhmä Fleming, Elomaa, Alila, Kahiluoto oli vuonna 2018 muotoillut tämän englannin vastineen: "teacher (early childhood education and care)". Sanastoon varmaan otetaan aukikirjoitettu muoto "teacher in early childhood education and care". Entä onko mielestänne ok, että pitkä muoto on rakennettu in-prepositiolla ja lyhyt muoto sulkeilla (teacher (ECEC))?

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 12.8.2021: Suomessa on mukana vanhentunut termi "lastentarhanopettaja". Englantiin voisi ehkä ottaa myös vanhentuneen vastineen, tietysti vanhentuneeksi ja epäsuositettavaksi merkittynä. Oliko lastentarhanopettajan englannin vastine "kindergarten teacher"?

119

varhaiskasvatuksen erityisopettaja; erityislastentarhanopettaja (vanhentunut)

sv speciallärare inom småbarnspedagogik; specialbarnträdgårdslärare (föräldrad)

en special education teacher in early childhood education and care; special education teacher (ECEC)

not: special kindergarten teacher <erityislastentarhanopettaja> (obsolete)

määritelmä

varhaiskasvatuksen opettaja, joka on erikoistunut *erityisopetukseen (1)* ja työskentelee *lapsen oppimisen* ja tuen tehtävissä

huomautus

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja työskentelee yksittäisten lasten, lapsiryhmien, vanhempien, *varhaiskasvatuksen henkilöstön* ja muiden asiantuntijoiden kanssa sekä konsultoi henkilöstöä.

Varhaiskasvatuksen erityisopettajan *kelpoisuudesta* on säädetty varhaiskasvatuslaissa (540/2018, 30 § ja 75 §). Varhaiskasvatuksen erityisopettajasta on aikaisemmin käytetty termiä erityislastentarhanopettaja.

Käsitteen tunnus: c203

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaaviot: *Varhaiskasvatuksen henkilöstö* ja *Opettaja*

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 12.8.2021: Työryhmä Fleming, Elomaa, Alila, Kahiluoto oli vuonna 2018 ottanut omaan listaansa sulullisen muodon "special education teacher (early childhood education and care)" ja "special education teacher (ECEC)". Miten näette, onko sanastossa syytä olla mukana sekä sululliset että in-prepositiolla rakennetut muodot?

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 12.8.2021: Kääntäjäharjoittelija Emily Strohm oli löytänyt muodon "special kindergarten teacher". Oliko se aikanaan ok englannin vastine termille "erityislastentarhanopettaja"? Otetaanko nyt mukaan vanhentuneena ja siis epäsuositettavana?

120

varhaiskasvatuksen sosionomi

sv socionom inom småbarnspedagogik

en social pedagogue in early childhood education and care; social pedagogue (ECEC)

määritelmä

henkilö, joka työskentelee *varhaiskasvatuksessa* ja jonka tehtävissä painottuvat moniammatillinen yhteistyö, perheiden palveluohjaus ja yhteisöllisyyden vahvistaminen

huomautus

Varhaiskasvatuksen sosionomin *kelpoisuudesta* on säädetty varhaiskasvatuslaissa (540/2018, 27 § ja 75 §).

Käsitteen tunnus: c1568

Luokka: <varhaiskasvatus>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 12.8.2021: Miten näette, onko sanastossa syytä olla mukana sekä sululliset että in-prepositiolla rakennetut muodot?

121

varhaiskasvatuksen lastenhoitaja; lastenhoitaja

sv barnskötare inom småbarnspedagogik; barnskötare

en childcarer in early childhood education and care; childcarer (ECEC)

määritelmä

henkilö, joka toimii *varhaiskasvatuksessa* ja jonka tehtävissä painottuu *lapsen hoito*, *kasvatus* ja *ohjaus* sekä mahdollisesti sosiaali- ja terveydenhuollon osaaminen

huomautus

Varhaiskasvatuksen lastenhoitajan *kelpoisuudesta* on säädetty (540/2018, 28 § ja 75 § sekä 753/2018, 3 § ja 4 §).

Käsitteen tunnus: c1008

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

122

perhepäivähoitaja

hakusana: omassa kodissa toimiva perhepäivähoitaja; lapsen kodissa toimiva perhepäivähoitaja; ryhmäperhepäivähoitaja

sv familjedagvårdare

en family daycare childminder; childminder in family daycare

määritelmä

henkilö, joka toimii *varhaiskasvatuksessa* omassa kodissaan, *lapsen* kodissa tai *ryhmäperhepäiväkodissa*

huomautus

Perhepäivähoitajan *kelpoisuudesta* on säädetty (540/2018, 29 §).

Käsitteen tunnus: c1009

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

123

varhaiskasvatuksen avustaja

hakusana: lapsikohtainen avustaja; ryhmäkohtainen avustaja

sv assistent inom småbarnspedagogik; biträde *n* inom småbarnspedagogik

en assistant in early childhood education and care

määritelmä

henkilö, joka työskentelee *varhaiskasvatuksessa* yhden tai useamman tukea tarvitsevan *lapsen* kanssa

huomautus

Varhaiskasvatuksen avustaja voi olla lapsi- tai ryhmäkohtainen avustaja.

Varhaiskasvatuksen avustajia ei lueta hoito- ja kasvatustehtävissä toimivaan *henkilöstöön*.

Avustajan *kelpoisuudesta* ja työnkuvasta ei ole säädetty.

Ruotsin termiä biträde inom småbarnspedagogik käytetään lainsäädännössä ja assistent inom småbarnspedagogik on tavallisempi käytännön työssä.

Käsitteen tunnus: c1013

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: Lain käännöksessä käytetty termiä assistant

124

steinerpedagoginen varhaiskasvattaja

sv steinerpedagog inom småbarnspedagogik

en educator in early childhood Steiner education; educator in early childhood Steiner education and care

määritelmä

henkilö, joka toimii [varhaiskasvatuksessa](#) steinerpedagogisessa päiväkodissa [varhaiskasvatuksen opettajan](#) tehtäviä vastaavissa tehtävissä

huomautus

Steinerpedagogisen varhaiskasvattajan [pätevydestä](#) on säädetty (540/2018, 32 § ja 75 §).

Käsitteen tunnus: c1662

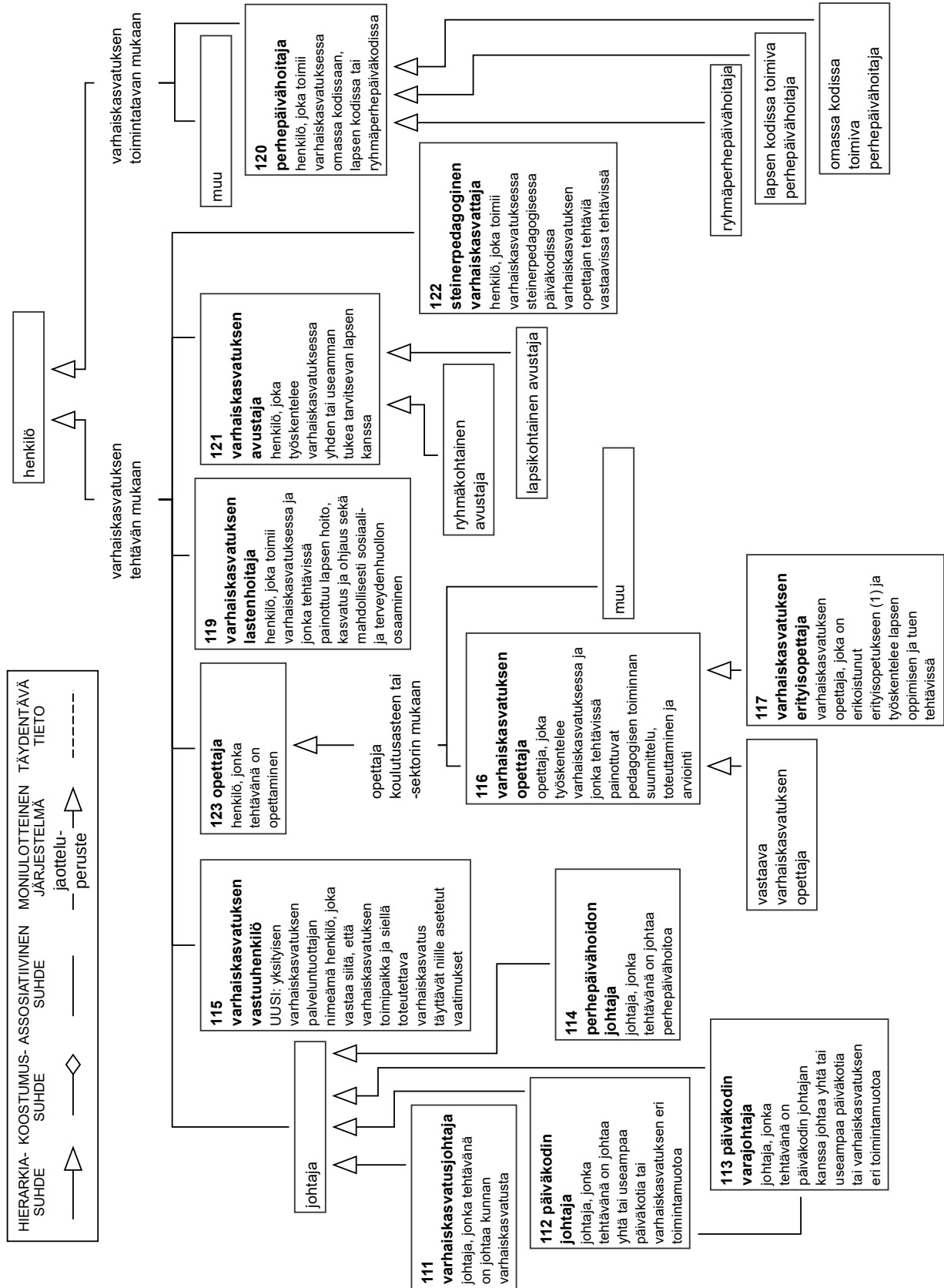
Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 20.8.2021: Työryhmä Fleming, Elomaa, Alila, Kahiluoto oli vuonna 2018 suositellut muotoa "educator in early childhood Steiner education". Entä vakalain englannin käännöksessä käytetty "educator in early childhood Steiner education and care", otetaanko sekin mukaan?



Käsitekaavio 10. Varhaiskasvatuksen henkilöstö.

125

opettaja

sv lärare

en teacher; instructor

määritelmä

henkilö, jonka tehtävänä on *opettaminen*

huomautus

Eri *koulutusasteilla* opettajille asetetaan erilaisia kelpoisuusvaatimuksia (vrt. *kelpoisuus*).

Julkisessa *koulutusjärjestelmässä* opettajat toimivat virkavastuulla.

Käsitteen tunnus: c200

Käsittekaaviot: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#) ja [Opettaja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

126

lehtori

sv lektor

en lecturer

huomautus

Lehtori on *opettajan* virkanimike.

Käsitteen tunnus: c201

Käsittekaavio: [Opettaja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

127

esiopetuksen opettaja

sv lärare inom förskoleundervisning

en teacher in pre-primary education; pre-primary teacher; pre-school teacher

määritelmä

opettaja, joka työskentelee *esiopetuksessa*

huomautus

Esiopetuksen opettajana voi toimia *luokanopettaja* tai soveltuvan tutkinnon suorittanut opettaja.

Esiopetuksen opettaja voi toimia *päiväkodissa* annettavassa esiopetuksessa tai *peruskoulun (1)* esiopetusryhmässä.

Esiopetuksen opettajan *kelpoisuudesta* on säädetty asetuksessa opetustoimen *henkilöstön* kelpoisuusvaatimuksista (865/2005).

Käsitteen tunnus: c204

Luokka: <esiopetus>

Käsittekaavio: [Opettaja](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus ruotsi kesken> <varhaiskasvatus englanti kesken>

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 20.8.2021: Työryhmä Fleming, Elomaa, Alila, Kahiluoto oli vuonna 2018 työstänyt nämä englannin vastineet (kaksi ensimmäistä). Entä muoto "pre-school teacher", pidetäänkö mukana, merkitäänkö epäsuositettavaksi?

128

luokanvalvoja <perusopetus>; **luokanohjaaja** <perusopetus, lukiokoulutus>; **ryhmänohjaaja** <lukiokoulutus>

sv klassföreståndare

en > class teacher <perusopetus>; > homeroom teacher <lukiokoulutus>; > form teacher /GB/
not: class supervisor; group supervisor; group tutor

määritelmä

opettaja, joka on vastuussa *peruskoulun (1) luokasta* tai *lukiokoulutuksen opiskelijaryhmästä*

huomautus

homeroom teacher: Tässä sanastossa on pyritty antamaan käsitteille ensisijaisesti brittienglannin mukaiset vastineet. ”Homeroom teacher” on amerikanenglannin termi. Sitä on kuitenkin päädytty suosittamaan Suomen lukiokoulutuksen ryhmänohjaajan vastineeksi sen vuoksi, että Suomen järjestelmä poikkeaa tältä osin niin paljon brittijärjestelmästä, ettei brittienglannista löydy kuvaavaa termiä tälle käsitteelle.

form teacher: Brittienglannin termi form teacher viittaa suppeampaan käsitteeseen kuin suomen luokanvalvoja, sillä form teacher -nimikkeellä olevia opettajia on Isossa-Britanniassa ainoastaan tiettytyyppisissä oppilaitoksissa (ei Suomen *perusopetusta* vastaavissa *oppilaitoksissa*).

class supervisor, group supervisor: Supervisor-loppuisia englannin vastineita ei suositella käytettäväksi luokanvalvojan vastineina, sillä supervisor-sanana konnotaatiot liittyvät erityyppiseen valvojaan tai tarkastajaan kuin luokanvalvoja; esimerkiksi prosessin tai toiminnan valvoja.

group tutor: Termiä group tutor ei suositeta käyttämään tämän käsitteen englanninkielisenä vastineena sen vuoksi, että sana tutor assosioituu ainakin Suomessa helposti virheellisesti *oppilaaseen* tai *opiskelijaan*, vaikka kyse on opettajasta.

Vrt. *luokanopettaja*.

Käsitteen tunnus: c205

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Opettaja](#)

tarkistettava / käsitteeseen tarkistettavat 2019

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Lukion englannin työryhmä 21.4.20120: Termiä form teacher koskevat tarkemmat tiedot Merjalta.

Lukion sanastotyöryhmän kysymys ammatilliselle 21.5.2019: Onko ammatillisessa koulutuksessa ”kotiryhmiä” ja niistä vastaavia?

OKSA-jaos 24.5.2019: Tarkistetaan vielä TES-lähteet, Tero ja Marjaana tarkistelevat. Kaikki kolme termiä tarvitaan mukaan, mutta mietitään järjestys ja se, mitä mistäkin termivariantista sanotaan.

OKSA-jaos 14.6.2019: Katsotaan jaoksen kokousten välillä kokonaisuus: yhtäältä luokat/opetusryhmät ja toisaalta opettajat ja heidän vastuunsa. Tero, Marjaana, Erja katsovat.

129

luokanopettaja

sv klasslärare

en class teacher; classroom teacher

määritelmä

perusopetuksen opettaja, joka opettaa suurinta osaa oppiaineista ja pääasiassa itselleen nimettyä *luokkaa*

huomautus

Luokanopettaja työskentelee yleensä *perusopetuksen vuosiluokilla* 1–6.

Luokanopetusta antavan opettajan kelpoisuusvaatimuksista on säädetty asetuksessa opetustoimen *henkilöstön* kelpoisuusvaatimuksista (865/2005).

Vrt. *luokanvalvoja*.

Ks. myös *opettaminen*.

Käsitteen tunnus: c206

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Opettaja](#)

130

aineenopettaja

sv ämneslärare
en subject teacher

määritelmä

opettaja, joka opettaa *perusopetuksessa* tai *lukiokoulutuksessa* yhtä tai muutamaa oppiainetta, joissa on suorittanut yliopistotason tutkinnon

huomautus

Aineenopetusta perusopetuksessa tai lukiokoulutuksessa antavan opettajan kelpoisuusvaatimuksista on säädetty.

Ks. myös *opettaminen*.

Käsitteen tunnus: c207

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: [Opettaja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

131

erityisopettaja

sv speciallärare
en special education teacher; special educational needs teacher; special needs teacher; SEN teacher <lyhenne special educational needs teacher -termistä>

määritelmä

opettaja, jonka tehtävänä on antaa *perusopetuksen erityisopetusta (1)* tai *lukiokoulutuksen erityisopetusta (2)*

huomautus

Erytisopettajan *kelpoisuudesta* on säädetty niin *perusopetuksen* kuin *lukiokoulutuksenkin* osalta.

Käsitteen tunnus: c208

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: [Opettaja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

132

vastuuopettaja

sv ansvarig lärare (1); tentator
en coordinating teacher; teacher-in-charge; > course coordinator <kurssin vastuuopettaja>

määritelmä

opintojaksoa tai tutkinnonosaa varten nimetty *opettaja*, joka vastaa opintojakson tai tutkinnonosan sisällöstä, toimii sen sisällöllisenä asiantuntijana, opettaa sillä itse ja voi vastata sen *opetuksen (1)* organisoinnista

huomautus

Vastuuopettajan vastuulla voi olla esimerkiksi opintojakson tai tutkinnonosan *opetustilojen*, aikataulujen ja työnjaon organisointi.

Vastuuopettaja toimii usein opintojakson opintosuoritusten hyväksyjänä.

Käsitteen tunnus: c209

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opettaja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

133

oppilaanohjaaja

sv elevhandledare

en guidance counsellor (1)

määritelmä

opettaja, jonka tehtävänä on *oppilaanohjaus*

huomautus

Oppilaanohjaaja työskentelee *perusopetuksessa*.

Vrt. *opinto-ohjaaja*, *opintoneuvoja*.

Käsitteen tunnus: c211

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: [Opettaja](#)

134

opinto-ohjaaja

sv studiehandedare

en guidance counsellor (2) <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; student counsellor <lukiokoulutus>
not: careers adviser; study counsellor

määritelmä

opettaja, jonka tehtävänä on *opinto-ohjaus*

huomautus

careers adviser: Englannin termi careers adviser on muilta kulttuurialueilta kuin Suomesta peräisin oleva termi, joka viittaa eri käsitteeseen kuin Suomen opinto-ohjaaja, eikä sitä tule käyttää Suomen opinto-ohjaajan vastineena. Suomessa opinto-ohjaajat kuitenkin hoitavat osana omaa työtään myös vastaavia tehtäviä kuin muiden maiden careers adviser -nimikkeellä toimivat henkilöt.

Vrt. *oppilaanohjaaja*, *opintoneuvoja*.

Käsitteen tunnus: c212

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: [Opettaja](#)

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys ammatillisen koulutuksen ruotsin kielityöryhmälle 22.1.2019: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok ammatillisen koulutuksen kannalta?

135

ammatillisten opintojen opettaja

sv lärare i yrkesämnen

en vocational studies teacher; vocational school teacher; vocational teacher

määritelmä

opettaja, joka opettaa *ammatillisessa oppilaitoksessa* ammatillisia opintoja

huomautus

Esimerkkejä ammatillisten opintojen opettajista ovat koneistuksen ja asennuksen opettaja ja hoitotyön opettaja.

Vrt. *yhteisten opintojen opettaja*.

Käsitteen tunnus: c213

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: [Opettaja](#)

136

yhteisten opintojen opettaja

sv lärare i gemensamma ämnen
en teacher of common studies

määritelmä

opettaja, joka opettaa *ammattillisessa oppilaitoksessa* yhteisiä opintoja

huomautus

Esimerkkejä yhteisten opintojen opettajista ovat kielten opettaja ja matematiikan opettaja.

Ks. myös yhteinen tutkinnon osa.

Vrt. *ammattillisten opintojen opettaja*.

Käsitteen tunnus: c214

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Opettaja](#)

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

137

tuntiopettaja

sv timlärare
en untenured teacher <korkeakoulut>; part-time teacher; hourly-paid teacher; fee-paid teacher

määritelmä

opettaja, jonka kanssa *koulutusorganisaatio* on sopinut tietyn opetustuntimäärän pitämisestä tietyinä ajanjaksona

huomautus

Se, onko henkilö tuntiopettaja vai muu opettaja, ei riipu henkilön opetustuntimäärästä vaan virka- tai työsuhteen tyypistä.

Tuntiopettajat voivat olla pää- tai sivutoimisia.

Tuntiopettajia työskentelee esimerkiksi *korkeakouluissa (1)* ja *vapaan sivistystyön oppilaitoksissa*.

Käsitteen tunnus: c215

Käsittekaavio: [Opettaja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken>

138

toisen asteen opettaja

sv lärare på andra stadiet
en upper secondary school teacher

määritelmä

toisen asteen oppilaitoksessa opettava *opettaja*

huomautus

Käsitteen tunnus: c217

Käsittekaavio: [Opettaja](#)

139

yliopettaja

sv överlärare

en principal lecturer

määritelmä

opettaja, joka opettaa *ammattikorkeakoulussa* ja jolta vaaditaan lisensiaatin tutkinto tai tohtorin tutkinto

huomautus

Käsitteen tunnus: c218

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Koulutuksen henkilöstö](#) ja [Opettaja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

140

vapaan sivistystyön opettaja

sv lärare i fritt bildningsarbete

en liberal adult education teacher

määritelmä

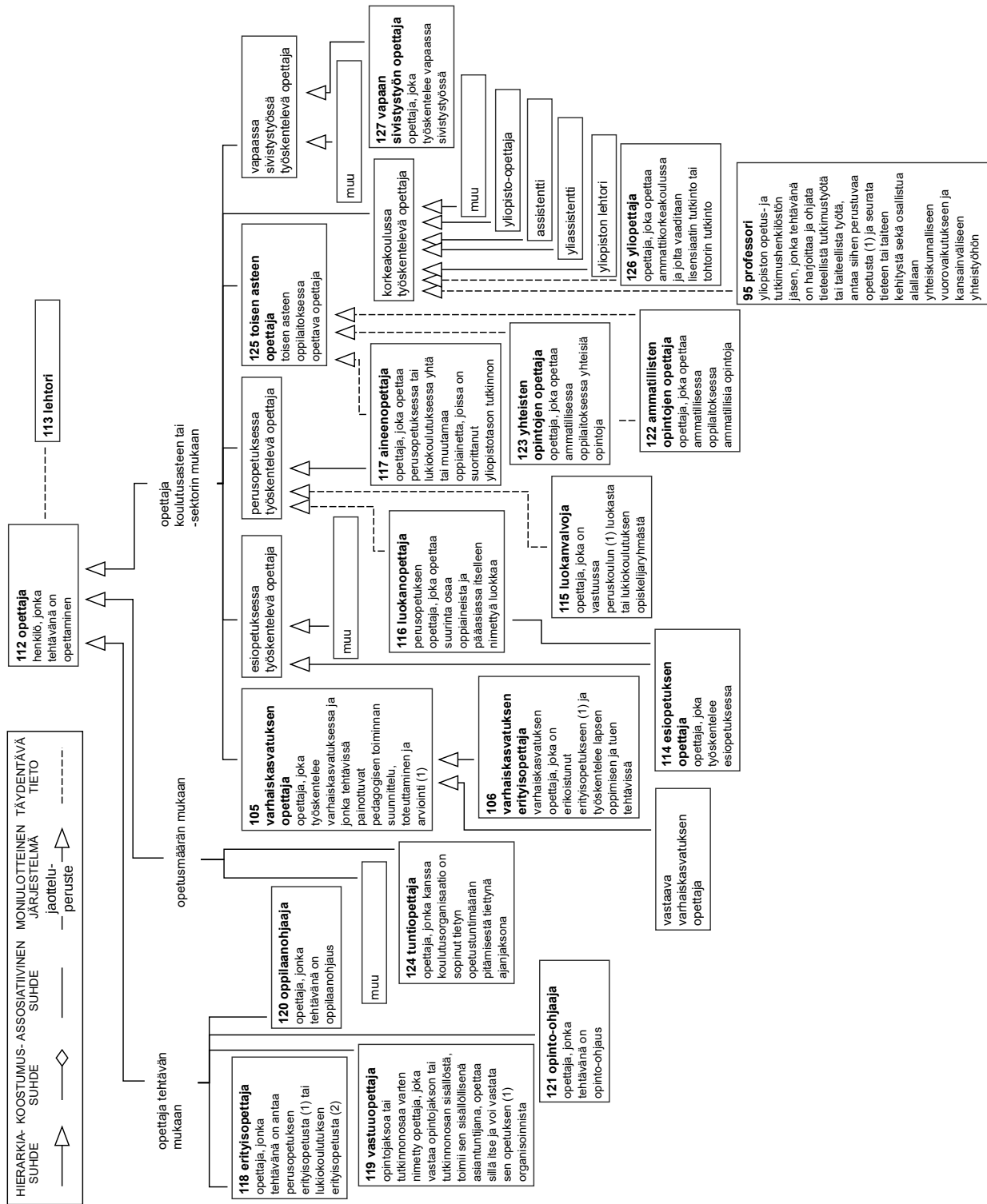
opettaja, joka työskentelee *vapaassa sivistystyössä*

huomautus

Käsitteen tunnus: c220

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsittekaavio: [Opettaja](#)



Käsittekaavio 11. Opettaja.

3.6 Henkilön rooleja oppimisessa tai koulutuksessa

141

oppija

sv inlärare <henkilö, joka osallistuu varhaiskasvatukseen tai koulutukseen>; > sökande *n* (3) <hakeutuja ja hakija>
 en learner

määritelmä

henkilö, joka osallistuu *varhaiskasvatukseen* tai *koulutukseen* (1) tai on eri tavoin hakeutumassa tai hakeutunut siihen elämän eri vaiheissa

huomautus

Käsite oppija on yläkäsite mm. käsitteille varhaiskasvatukseen osallistuva *lapsi*, *oppilas*, *opiskelija* ja *hakija*.

Ruotsin inlärare on yläkäsite mm. käsitteille varhaiskasvatukseen osallistuva lapsi (ruots. barn inom småbarnspedagogik), oppilas (ruots. elev) ja opiskelija (ruots. student). Mikäli oppija-termillä viitataan *koulutukseen* (2) hakeutuvaan tai hakevaan henkilöön, ruotsin vastineena käytetään termiä sökande (3).

Ks. myös *hakeutuminen*, *esiopetukseen ilmoittautuminen*, *kouluun ilmoittautuminen*, *haku painotettuun opetukseen*, *koulutukseen hakeminen*.

Käsitteen tunnus: c221

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#), [Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan](#), [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#) ja [Oppiminen](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

tarkistettava / käsittelyyn yht 2019

Terminologin kommentti 30.1.2017: Tämän käsitteen alakäsitteet tulisi käydä läpi. Eikö pitäisi olla niin, että oppija merkitään yläkäsitteeksi, jos yläkäsitteenä voi olla oppilas tai opiskelija. Mutta jos yläkäsitteeksi sopii vain joko oppilas tai opiskelija, silloin merkitään se (tarkin yläkäsite).

142

hakeutuja

sv sökande *n* (2)
 en potential applicant

määritelmä

sopivaa *koulutusta* (1) etsivä ja *koulutukseen hakemista* suunnitteleva *oppija*

huomautus

Ruotsissa ei ole tarkkaa yksisanaista vastinetta termille hakeutuja (tässä tietueessa määritellyssä merkityksessä). Joidenkin säädösten ruotsinkielisissä versioissa suomen termin "hakeutuja" vastineena on käytetty sanaa "sökande", jota kuitenkin käytetään myös termin *hakija* vastineena.

Ks. myös *hakeutuminen*.

Käsitteen tunnus: c222

Käsitekaaviot: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#) ja [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

143

opiskelun aloittaja

sv person som inlett studier; person som börjat studera; person som påbörjat studier
en entrant; ~ admitted student (2)
not: fresher /GB/; freshman /US/

määritelmä

hyväksytty hakija, joka on ottanut opiskelupaikan vastaan ja aloittanut *opiskelun*

huomautus

Aloittamista voidaan tarkastella esimerkiksi suhteessa tiettyyn *koulutukseen (2)*, *koulutusorganisaatioon* tai *koulutusasteeseen*.

Englannin kielen termit fresher ja freshman ovat kulttuurisidonnaisia (Iso-Britannia ja Yhdysvallat) eikä niitä tule käyttää Suomen kontekstissa.

Ks. *opiskelupaikan vastaanotto*.

Käsitteen tunnus: c223

Käsittekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

144

<varhaiskasvatus>

lapsi

sv barn *n*
en child

määritelmä

varhaiskasvatukseen tai *esiopetukseen* osallistuva *oppija*

huomautus

Varhaiskasvatuksen näkökulmasta lapsi on pääsääntöisesti alle oppivelvollisuusikäinen, ks. *oppivelvollisuus*. Esiopetuksessa oleva lapsi on myös *oppilas*.

Lapsen oikeuksien sopimuksen mukaan lapsi on alle 18-vuotias.

Käsitteen tunnus: c1574

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

<vaka2021>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: ehdotus englantiin: "child"

Seija: Inventaariossa lause "Esiopetukseen osallistuva oppija voi olla oppilas tai lapsi." Katsotaanko siis lapsi lapseksi, jos hän ei sillä hetkellä ole esiopetuksessa ja oppilaaksi silloin kun hän on esiopetuksessa? Pitäisikö tästä muokata huomautus? Nyt lisätty esiopetus määritelmään, mutta onko se oikein. **Kokous1:** Esiopetus ei ole oppivelvollisuuden piirissä. Perusteissa käytetään lapsi-termiä. Esiopetuksessa oleva lapsi on myös oppilas!? **Käsitelty 2021/1**

145

huoltaja

sv vårdnadshavare

en person who has custody of a child; person having custody; parent or other person who has custody of a student <selittävä ilmaus>; ~ parent or guardian; ~ guardian; ~ caregiver; > parent
not: custodian

määritelmä

henkilö, joka vastaa alaikäisen lapsen huollosta kokonaan tai osittain

huomautus

Lapsen huollolla tarkoitetaan lapsen *hoidon*, *kasvatuksen*, valvonnan ja huolenpidon muodostamaa kokonaisuutta.

Huoltaja on määritelty laissa lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (361/1983, 3 §). Usein huoltaja on lapsen vanhempi.

parent or other person who has custody of a student: Suomessa huoltaja-käsite sisältää implisiittisesti alaikäisen vanhemmat, mutta englannin kielessä ilmaus "person who has custody of a child" ei assosioitu vanhempiin ("parents"). Tämän vuoksi englanniksi voi olla tarpeen käyttää pidempää termimuotoa, jossa "parent" on mainittu eksplisiittisesti. Ilmausta "parent or other person who has custody of a student" on käytetty muun muassa lukiolain 714/2018 englanninkielisessä käännöksessä.

Käsitteen tunnus: c712

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<lukiolaki>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

146

oppilas; ~ koululainen

sv elev

en student; pupil

määritelmä

esi- tai *perusopetuksessa* opiskeleva *oppija*

huomautus

Oppilaaksi kutsutaan tyypillisesti esi- tai perusopetuksen piirissä opiskelevaa lasta tai nuorta, mutta oppilas voi olla myös muussa *oppilaitoksessa* (esimerkiksi musiikkikoulu) tai esimerkiksi yksityisopettajalta *opetusta (2)* saava henkilö.

Sana koululainen on yleiskielessä oppilaan lähisyronyymi; sillä viitataan *peruskoulua (1)* tai muuta koulua käyvään oppilaaseen.

Käsitteen tunnus: c225

Käsittekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)

147

opiskelija

sv studerande *n*; > student (1) <korkeakouluopiskelija>

en student

määritelmä

oppija, joka opiskelee muun kuin *esi-* tai *perusopetuksen* piirissä

huomautus

Opiskelijoita ovat esimerkiksi *lukiossa (1)*, toisen asteen *ammattillisessa koulutuksessa*, *korkeakoulussa (1)* ja *vapaan sivistystyön* piirissä opiskelevat henkilöt.

Myös perusopetuksen piirissä opiskelevia aikuisia kutsutaan opiskelijoiksi.

student: Ruotsin sana student viittaa korkeakouluopiskelijaan, mutta sitä käytetään myös muista opiskelijoista yhdyssanoissa.

Käsitteen tunnus: c227

Käsittekaaviot: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#), [Opiskelijan rooleja](#), [Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan](#) ja [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiolaki>

148

oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttänyt

määritelmä

oppivelvollinen, joka on saanut oikeuden keskeyttää *oppivelvollisuuden* suorittaminen määräajaksi tai toistaiseksi

huomautus

Oppivelvollisen oikeudesta keskeyttää oppivelvollisuuden suorittaminen määräajaksi tai toistaiseksi on säädetty oppivelvollisuuslaissa (1214/2020, 7 §). Oppivelvollisella on oikeus keskeyttää oppivelvollisuuden suorittaminen määräajaksi esimerkiksi oppivelvollisuuden suorittamisen estävän pitkäaikaisen sairauden tai vamman vuoksi tai äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaan ajaksi. Keskeyttäminen voidaan tehdä toistaiseksi, jos opiskelun estävä pitkäaikainen sairaus tai vamma on luonteeltaan pysyvä.

Oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä päättää *opetuksen* tai *koulutuksen järjestäjä* tai asuinkunta.

Oppivelvollisuuteen kuulumattoman *lukiokoulutuksen* ja *ammattillisen koulutuksen* osalta tässä määriteltyä vastaava käsite on *väliaikaisesti keskeyttänyt*.

Ks. myös oppivelvollisuuteen kuuluvien opintojen suorittamisen keskeyttäminen.

Käsitteen tunnus: c1796

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan](#)

149

väliaikaisesti keskeyttänyt <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; **keskeyttänyt** <amatillinen koulutus>; **poissaoleva opiskelija** <korkeakoulut>

sv studerande som har tillfälligt avbrutit studierna <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; frånvaroa nmäld studerande <korkeakoulut>

en non-attending student <lukiokoulutus, korkeakoulut>

määritelmä

lukiokoulutuksen tai *amatillisen koulutuksen opiskelija*, joka on saanut oikeuden väliaikaisesti keskeyttää opiskeluoikeutensa, tai *korkeakoulun (1)* opiskelija, joka on *lukukausi-ilmoittautumisella* ilmoittanut olevansa *lukukauden* tai *lukuvuoden* poissa

huomautus

Lukiokoulutuksen opiskelijan oikeudesta opiskeluoikeuden väliaikaiseen keskeyttämiseen säädetään lukiolaissa (714/2018, 23 §). Ammatillisen koulutuksen opiskelijan oikeudesta opiskeluoikeuden väliaikaiseen keskeyttämiseen säädetään puolestaan ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017, 96 §). Sekä lukiokoulutuksessa että ammatillisessa koulutuksessa opiskelijalla on oikeus keskeyttää opiskeluoikeutensa väliaikaisesti esimerkiksi siksi ajaksi, jonka hän on suorittamassa asevelvollisuuttaan.

Korkeakoulussa (1) opiskelijan tulee yliopistolain (558/2009) ja ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan ilmoittautua joka lukuvuosi läsnä- tai poissaolevaksi.

Ks. myös opiskeluoikeuden väliaikainen keskeyttäminen, *poissaolevaksi ilmoittautuminen*.

Vrt. *opiskeluoikeuden menettänyt*.

Käsitteen tunnus: c864

Luokka: <lukiokoulutus>, <amatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan ja ilmoittautumiskäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<amatillinen ruotsi kesken> <amatillinen englanti kesken>

150

eronneeksi katsottu oppivelvollinen; > oman ilmoituksen perusteella eronneeksi katsottu oppivelvollinen

määritelmä

oppivelvollinen, joka on luopunut tiettyjen aloittamiensa *oppivelvollisuuteen* kuuluvien opintojen suorittamisesta ja jonka *koulutuksen järjestäjä* toteaa näin ollen eronneen

huomautus

Jos oppivelvollinen luopuu suorittamasta tiettyjä oppivelvollisuuteen kuuluvia opintojaan ja aloittaa toiset oppivelvollisuuteen kuuluvat opinnot (eli esimerkiksi vaihtaa *oppilaitosta* oppivelvollisuuteen kuuluvassa *toisen asteen koulutuksessa*), koulutuksen järjestäjä voi katsoa hänet eronneeksi oman ilmoituksen perusteella.

Jos oppivelvollinen on luopunut tiettyjen oppivelvollisuuteen kuuluvien opintojensa suorittamisesta mutta ei ole aloittanut uusia oppivelvollisuuteen kuuluvia opintoja, koulutuksen järjestäjän on ilmoitettava oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttäneen oppivelvollisen yksilöinti- ja yhteystiedot oppivelvollisen asuinkunnalle sekä ilmoitettava oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Ks. myös *oppivelvollisen eronneeksi katsominen*.

Käsitteen tunnus: c1793

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <amatillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan](#)

151

oppivelvollisen eronneeksi katsominen

määritelmä

toimenpide, jossa *koulutuksen järjestäjä* toteaa oppivelvollisen luopuneen tiettyjen aloittamiensa oppivelvollisuuteen kuuluvien opintojen suorittamisesta

huomautus

Jos oppivelvollinen on luopunut tiettyjen oppivelvollisuuteen kuuluvien opintojensa suorittamisesta muttei ole aloittanut uusia oppivelvollisuuteen kuuluvia opintoja, koulutuksen järjestäjän on ilmoitettava oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttäneen oppivelvollisen yksilöinti- ja yhteystiedot oppivelvollisen asuinkunnalle sekä ilmoitettava oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Oppivelvollinen voidaan katsoa eronneeksi oman ilmoituksen perusteella vain silloin, jos oppivelvollinen on aloittanut uudet oppivelvollisuuteen kuuluvat opinnot.

Ks. myös *eronneeksi katsottu oppivelvollinen*.

Käsitteen tunnus: c1794

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan](#)

152

eronnut <ammattillinen koulutus, lukiokoulutus>; **oman ilmoituksen perusteella eronneeksi katsottu** <ammattillinen>; **opiskelu oikeudesta luopunut** <korkeakoulutus>; **luopunut** <korkeakoulutus>

sv > den som avgått <ammattillinen koulutus, lukiokoulutus>; > den som avstått <lukiokoulutus, korkeakoulutus>
 en student who has waived the right to study <lukiokoulutus, korkeakoulutus>; student who has relinquished the right to study <lukiokoulutus, korkeakoulutus>
 not: student who has resigned

määritelmä

lukiokoulutuksen opiskelija, joka on itse ilmoittanut *koulutuksen järjestäjälle* eroamisestaan, tai *ammattillisen koulutuksen* opiskelija, joka on katsottu eronneeksi sillä perusteella, että hän on itse ilmoittanut koulutuksen järjestäjälle eroamisestaan, tai *korkeakoulun (1)* opiskelija, joka on luopunut opiskelu oikeudestaan

huomautus

eronnut (ammattillisessa koulutuksessa): Ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) käytetään ilmaisua eronneeksi katsottu. Opiskelija katsotaan eronneeksi (ks. *eronneeksi katsominen*), jos on ilmeistä, että hänen tarkoituksenaan ei ole osallistua henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen *opetukseen (1)* ja näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen eikä hän ole esittänyt poissaololleen perusteltua syytä tai hän ei ole suorittanut valmentavaa koulutusta säädetyssä ajassa. Lisäksi opiskelija katsotaan eronneeksi silloin, kun hän itse ilmoittaa koulutuksen järjestäjälle kirjallisesti eroamisestaan. Yleis- ja puhekielessä eroamisestaan itse ilmoittaneesta opiskelijasta käytetään termiä eronnut.

eronnut (lukiokoulutuksessa): Lukiolain (714/2018) mukaan jos opiskelija itse ilmoittaa *koulutuksen järjestäjälle* kirjallisesti eroamisestaan, hänen opiskelu oikeutensa päättyy siitä päivästä, jona ilmoitus saapuu koulutuksen järjestäjälle, tai opiskelijan ilmoittamana myöhemmän ajankohtana. Itse eroamisestaan ilmoittavasta opiskelijasta käytetään yleis- ja puhekielessä termiä eronnut (säädöstekstiä mukailien termi olisi ”eroamisesta ilmoittanut”).

student who has resigned: Tämän käsitteen englanninkielisenä vastineena joskus käytettyä ilmaisua ”student who has resigned” ei tule käyttää, sillä verbi resign viittaa työstä irtisanoutumiseen, ei opiskelupaikan jättämiseen.

Ks. myös eroamisesta ilmoittaminen (eli opiskelu oikeudesta luopuminen) ja opiskelu oikeuden päättyminen.

Käsitteen tunnus: c1630

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

Käsitteekaavio: [Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan](#)

<kieliversiointiin korkeakoulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen>

tarkistettava / käsittelyyn yht 2019

tarkistettava / käsittelyyn amm 2019

tarkistettava / käsittelyyn tarkistettavat 2019

<lukiokoulutus ruotsi kesken> <lukiokoulutus englanti tarkistettava>

<korkeakoulutus ruotsi kesken> <korkeakoulutus englanti kesken>

Terminologin kommentti 13.4.2017: Termit ”keskeyttänyt” ja ”eronnut” eivät toimi laajemmassa kontekstissa (esim. keskeyttänyt voi olla myös hoidon keskeyttänyt tms.) Voisiko näille termeille antaa (myös?) pidemmät, täsmällisemmät muodot ”keskeyttänyt opiskelija” ja ”eronnut opiskelija”? (Ammattillisen reformisanastossa termi olikin muutettu muotoon ”eronnut opiskelija”.)

Kata Repo 24.1.2017: Ehdottaisin, että c864 ja c224 olisi opiskelu oikeuden tiloja. Tuon ensinmainitun käsitteen termi poissaoleva opiskelija on ainut termi, joka ei ole ”tilamainen” termi.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle (ammattillinen) 7.5.2019: Onko määritelmä ammatillisen näkökulmasta ok, miten sitä pitää muokata?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle (ammattillinen) 7.5.2019: Käytetäänkö lukiossa ja ammatillisessa tästä käsitteestä termiä eronnut? Entä termiä luopunut / opiskelu oikeudesta luopunut? (Vai onko ”(opiskelu oikeudesta) luopunut” vain korkeakoulujen käyttämä termi?)

Terminologin kysymys lukion ruotsin ja englannin kielityöryhmille 7.5.2019: Tarkistettava ruotsin ja englannin vastineet, sillä suomenkielinen käsite on jaettu kahdeksi eri käsitteeksi (’opiskelu oikeuden menettänyt’ ja ’opiskelu oikeudesta luopunut’).

Terminologin kysymys korkeakoulujen ruotsin ja englannin kielityöryhmille 7.5.2019:

Tarkistettava ruotsin ja englannin vastineet, sillä suomenkielinen käsite on jaettu kahdeksi eri käsitteeksi ('opiskeluvoimien menetänyt' ja 'opiskeluvoimista luopunut').

Tim Lamminranta 23.5.2019: Opiskelijaksi ottaminen ammatillisessa koulutuksessa on käytännössä ottamista suorittamaan tiettyä tutkintoa, tiettyjä tutkinnon osia tai tiettyä valmentavaa koulutusta. Opiskelija saa opiskeluvoimien tiettyyn tutkintoon, tiettyihin tutkinnon osiin tai tiettyyn koulutukseen. Arkikielessä "eroaminen" usein mielletään oppilaitoksesta eroamiseen, mistä siis opiskeluvoimista luopumisesta ei varsinaisesti ole kyse: voi erota/luopua yhden tutkinnon suorittamisesta, mutta tulla samalla otetuksi suorittamaan samaan oppilaitokseen toista tutkintoa jne.

Tim L. 23.5.2019: Opiskelijan katsominen eronneeksi oman ilmoituksen perusteella on lakiin perustuva toimi, jonka perusteella voisi muotoilla näinkin kankeasti: "oman ilmoituksen perusteella eronneeksi katsottu". Asiallisesti kyseessä on opiskeluvoimista luopumisesta ja arkisesti puhutaan yleensä eronneesta.

Lukion sanastotyöryhmä 27.8.2019: Kysytään tästä Matti Sillanmäeltä, 1) näkeekö hän että korkeakoulujen opiskeluvoimista luopuminen ja lukiolain eroamisesta ilmoittaminen ovat sama käsite ja 2) tarvitaanko lukiopuolelle (tai toisaalta voidaanko ottaa käyttöön) termi opiskeluvoimista luopunut vai puhutaanko eronneesta. Taustaksi HE:n perustelumuuksio 23 § ja 24 §.

Matti Sillanmäki 10.9.2019: Hei, kollegan kanssa pohdimme, että korkeakoulujen "opiskeluvoimista luopuminen" ja lukiolain "eroamisesta ilmoittaminen" ovat asiallisesti sama asia, joista näissä eri koulutusmuodoissa käytetään eri termiä. Ajatuksellisesti voi hyvinkin sanoa että siinä on kyse opiskeluvoimista luopumisesta, mutta lainsäädännössä ei kuitenkaan tätä käytetä. Tällöin "eronnut" lienee asianmukainen sana kuvaamaan tällaista henkilöä lukiokoulutuksessa. Muissa tapauksissa sitten kyseessä on tuo "opiskeluvoimien menetänyt".

Lukion englannin kielityöryhmä 27.2.2020: student who has discontinued studies ei ole aivan täsmällinen

Lukion englannin kielityöryhmä 27.2.2020: Merja keskustelelee terminologin kanssa (relinquish/waive)

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 27.2.2020: Sopiiko korkeakouluille lukiokoulutuksen hyväksymä termi (joka tulee olemaan joko waive tai relinquish; Merja Fleming keskustelelee VNK:n terminologien kanssa).

Lukion englannin kielityöryhmä 19.5.2020: Lukion kannalta enkku ok, mutta harmonisointi korkeakoulujen kanssa auki; palataan jos tästä tulee uutta.

OKSA-jaos 23.4.2021 / Petra: Onko harkittu ratkaisu, että eronnut-käsitteen määritelmässä ei ole mukana tutkintoon valmentavaa koulutusta ja sen kesken lopettamista? -- **OKSA-jaos 23.4.2021:** Pohditaan myöhemmin, tulisiko määritelmää laajentaa näin vai onko perusteltua pitää nykyinen rajaus.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Huomautuksessa mainitaan valmentava koulutus; miten muokataan?

153

opiskeluvoikeuden menettänyt <lukiokoulutus, korkeakoulut>; < eronneeksi katsottu <amatillinen>

sv > den som anses ha avgått <lukiokoulutus, amatillinen>; > den som har förlorat sin studierätt <lukiokoulutus, korkeakoulut>

en student who has forfeited the right to study <lukiokoulutus>; student who has discontinued studies; > dropout <amatillinen koulutus; opiskelija joka on katsottu eronneeksi eikä jatka opintoja myöskään muualla>; > school dropout <amatillinen koulutus; opiskelija joka on katsottu eronneeksi eikä jatka opintoja myöskään muualla>

määritelmä

lukiokoulutuksen tai *korkeakoulun (1) opiskelija*, joka on menettänyt opiskeluvoikeutensa, tai *amatillisen koulutuksen* opiskelija, joka on *katsottu eronneeksi* muusta syystä kuin siksi että hän on itse ilmoittanut eroamisestaan

huomautus

Lukiolain (714/2018) mukaan opiskelija menettää opiskeluvoikeutensa, jos hän ei ole suorittanut opintojaan laissa säädetyssä ajassa tai hänelle mahdollisesti myönnettyssä lisäajassa. Opiskeluvoikeutensa menettää myös opiskelija, joka pätevää syytä ilmoittamatta on poissa *opetuksesta (1)* ja on ilmeistä, ettei hänen tarkoituksenaan ole jatkaa opintoja.

Aiemmassa lukiolaissa (629/1998) käytettiin ilmaisua eronneeksi katsominen; tätä ilmaisua ei käytetä nykyisessä lukiolaissa (714/2018).

eronneeksi katsottu: Amatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) käytetään käsitettä eronneeksi katsottu. ”Eronneeksi katsottu” on käsitteenä laajempi kuin yllä määritelty, lukiokoulutuksessa ja *korkeakouluissa (1)* käytettävä käsite opiskeluvoikeuden menettänyt. Amatillisessa koulutuksessa opiskelija katsotaan eronneeksi, jos on ilmeistä, että hänen tarkoituksenaan ei ole osallistua henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen *opetukseen (1)* ja näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen eikä hän ole esittänyt poissaololleen perusteltua syytä tai hän ei ole suorittanut valmentavaa koulutusta säädetyssä ajassa. Lisäksi amatillisen koulutuksen käsite ”eronneeksi katsottu” pitää sisällään tapauksen, jossa opiskelija itse ilmoittaa *koulutuksen järjestäjälle* kirjallisesti eroamisestaan.

Ks. myös opiskeluvoikeuden menettäminen.

Käsitteen tunnus: c224

Luokka: <lukiokoulutus>, <amatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: *Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan*

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin amatillinen>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

<amatillinen ruotsi kesken> <amatillinen englanti kesken>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

Terminologin kysymys lukion ruotsin kielityöryhmälle 17.9.2018: Onko tässä otettava ensisijaiseksi ruotsin termiksi ”den som har förlorat sin studierätt” myös lukiokoulutuksen osalta (eikä vain korkeakoulujen)? Lukiolain 714/2018 käännöksessä on näemmä käytetty tuota ilmaisua: ”En studerande som inte har slutfört sina studier inom den tid som föreskrivs i 23 § 2 mom. eller inom den extra tid som beviljats och en studerande som inte har beviljats extra tid för att slutföra studierna, förlorar sin studierätt.”

629/1998, 24 §: Opiskelija, joka ei ole suorittanut lukion oppimäärää 1 momentissa mainitussa ajassa, katsotaan eronneeksi. Eronneeksi katsotaan myös sellainen opiskelija, joka pätevää syytä ilmoittamatta on poissa opetuksesta, jos on ilmeistä, ettei hänen tarkoituksenaan ole jatkaa opintoja.

714/2018 (HE): Pykälän 1 momentin mukaan opiskelija, joka ei ole suorittanut lukiokoulutuksen oppimäärään kuuluvia opintojaan 24 §:n 2 momentissa säädetyssä ajassa tai hänelle myönnettyssä lisäajassa, samoin kuin opiskelija, jolle ei ole myönnetty lisäaikaa opintojen loppuun saattamiseen, menettäisi opiskeluvoikeutensa. Opiskeluvoikeutensa menettäisi myös sellainen opiskelija, joka pätevää syytä ilmoittamatta on poissa opetuksesta ja on ilmeistä, ettei hänen tarkoituksenaan ole jatkaa opintoja. Tällaisissa tilanteissa koulutuksen järjestäjän tulisi ottaa yhteyttä opiskelijaan hänen opiskelutarkoituksensa selvittämiseksi. Jos henkilö ei vastaa yhteydenottoon taikka ei yhteydenoton jälkeenkään osallistu opetukseen, esitä perusteltua syytä poissaololleen tai muutoin sovi koulutuksen järjestäjän kanssa koulutuksen jatkamisesta, hän menettäisi opiskeluvoikeutensa. Pykälän 1 momentin säännös vastaisi sisällöllisesti voimassa olevan lukiolain 24 §:n 2 momentin säännöstä eronneeksi katsottavasta opiskelijasta.

714/2018 (HE): Jos opiskelija ilmoittaa koulutuksen järjestäjälle kirjallisesti eroamisestaan, pykälän [24 §] 2 momentin mukaan hänen opiskeluoikeutensa päättyisi siitä päivästä lukien, kun ilmoitus saapuu koulutuksen järjestäjälle, tai opiskelijan ilmoittamana myöhempänä ajankohtana.

Terminologin kysymys lukion ruotsin kielityöryhmälle 7.5.2019: Tarkistettava ruotsin vastineet, sillä suomenkielinen käsite on jaettu kahdeksi eri käsitteeksi ('opiskeluoikeuden menettänyt' ja 'opiskeluoikeudesta luopunut').

Terminologin kysymys korkeakoulujen ruotsin ja englannin kielityöryhmille 27.2.2020: Tarkistettava ruotsin ja englannin vastineet, sillä suomenkielinen käsite on jaettu kahdeksi eri käsitteeksi ('opiskeluoikeuden menettänyt' ja 'opiskeluoikeudesta luopunut'). Aiemmat englannin vastineet olivat **student who has discontinued studies**; **dropout** (opiskelija joka on katsottu eronneeksi tai menettänyt opiskeluoikeutensa eikä jatka opintoja myöskään muualla) ja **> school dropout** (ammattillinen koulutus ja lukiokoulutus; opiskelija joka on katsottu eronneeksi tai menettänyt opiskeluoikeutensa eikä jatka opintoja myöskään muualla). Onko englannin osalta ok käyttää lukiokoulutuksen hyväksymää termiä "student who has forfeited the right to study"?

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 27.2.2020: Mitä termiä tai termejä ammatillisessa halutaan/tarvitaan "eronneeksi katsotun" englannin vastineiksi? Lukion osalta päätettiin OKSAsta jättää pois dropout ja school dropout -termit. Mutta miten ammatillinen, onko siellä eronneeksi katsotun vastineina "student who has discontinued studies" ja kenties myös dropout-termit?

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 31.3.2020 / Merja: "student who has discontinued studies" ei sopiva ammatilliselle, sillä sitä on käytetty keskeyttämisestä.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Huomautuksessa mainitaan valmentava koulutus; miten muokataan?

154

eronneeksi katsominen

sv ~ anses ha avgått *verb*

en ~ deem to have discontinued studies *verb*; > deem to have dropped out *verb* <tilanteesta jossa opiskelija on katsottu eronneeksi eikä hän jatka opintojaan muualla>
not: deem to have resigned *verb*

määritelmä

toimenpide, jossa *koulutuksen järjestäjä* toteaa *opiskelijan* luopuneen opinnoistaan opiskelijan oman ilmoituksen tai muun laissa mainitun syyn perusteella

huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan *ammattillisen koulutuksen* opiskelija katsotaan eronneeksi, jos on ilmeistä, että hänen tarkoituksenaan ei ole osallistua henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen *opetukseen (1)* ja näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen eikä hän ole esittänyt poissaololleen perusteltua syytä tai hän ei ole suorittanut valmentavaa koulutusta säädetyssä ajassa.

Ammatillisen koulutuksen opiskelija katsotaan eronneeksi myös silloin, kun hän itse kirjallisesti ilmoittaa koulutuksen järjestäjälle eroamisestaan.

Kun ammatillisen koulutuksen opiskelija katsotaan eronneeksi, hänen opiskeluoikeutensa päättyy.

Lukiolaissa 629/1998 käytettiin käsitettä eronneeksi katsominen; lukiolaissa 714/2018 sitä vastaa käsite opiskeluoikeuden menettäminen.

Tämän käsitteen englanninkielisenä vastineena joskus käytettyä ilmaisua ”deem a student to have resigned” ei tule käyttää, sillä verbi resign viittaa työstä irtisanoutumiseen, ei opiskelupaikan jättämiseen.

Ks. myös *eronneeksi katsottu* ja *eronnut*.

Käsitteen tunnus: c1237

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan](#)

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englantia kesken>

Oppivelvollisuuden laajentaminen -kartoitus, TH, kevät 2021: oppivelvollisen eronneeksi katsominen - Onko termi ja määrittely tarpeen?

Merja Fleming, VNK, 26.5.2020: Miten tämä nivoutuu ”” termin kanssa? Sanastossa käsitteen huomautus kentässä esiintyy termi ”opiskeluoikeuden päättyneeksi katsominen”.

Riina Kosunen 6.7.2020: Oi joi, väärä viittaus tuossa opiskeluoikeus-käsitteen kohdalla! Hyvä huomio! Muutettu opiskeluoikeuden kohdalla olevaa huomautusta niin, että sieltä viitataan käsitteeseen eroamisesta ilmoittaminen (eikä opiskeluoikeuden päättyneeksi katsominen).

Terminologin kysymys 1.3.2021: OKSAssa on käsite eronneeksi katsominen (c1237). Tulisiko sen määrittelmää ja huomautuksia muokata kattamaan myös oppivelvollisen eronneeksi katsominen? Vai onko tarpeen muodostaa eri käsite, ovatko käsittepiirteet niin erilaisia?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Huomautuksessa mainitaan valmentava koulutus; miten muokataan?

155

(vanhentunut)

<ammattillinen koulutus / näyttötutkinnot>

tutkinnon suorittaja

sv examinand

en adult student

määritelmä

opiskelija tai muu henkilö, joka on suorittamassa ammatillista tutkintoa näyttötutkintona

huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Lain 531/2017 voimaan tultua käsite näyttötutkinto poistui.

Käsitteen tunnus: c231

Luokka: <ammattillinen koulutus>

156

tutkinto-opiskelija; tutkintokoulutuksen opiskelija <ammattillinen koulutus>

sv studerande i examensutbildning; studerande som deltar i examensutbildning

en student taking part in a program leading to an upper secondary qualification <toisen asteen koulutus>; student studying for an upper secondary qualification <toisen asteen koulutus>; degree student <korkeakoulut>

määritelmä

opiskelija, jolla on opiskeluoikeus *tutkintokoulutuksessa*

huomautus

Esimerkiksi *ammattillisessa koulutuksessa* käytetään termimuotoa ”tutkintokoulutuksen opiskelija”. Ammatillisessa koulutuksessa tällä tarkoitetaan opiskelijaa, joka opiskelee suorittaakseen ammatillisen tutkinnon taikka yhden tai useamman ammatillisen tutkinnon osan. Ammatillisessa koulutuksessa *tutkintokoulutuksen* opiskelija voi osallistua ammatilliseen tutkintokoulutukseen tai hän voi suorittaa tutkinnon ilman tutkintokoulutusta, jos hänen aiemmin hankkimansa osaaminen riittää osaamisen osoittamiseen näytöissä tai muulla tavoin. Vrt. käsite *valmentavan koulutuksen opiskelija*.

Lukiokoulutuksessa opiskelijat voivat olla tutkinto-opiskelijoita tai *aineopiskelijoita*.

Aineopiskelijalla tarkoitetaan yhden tai useamman lukiokoulutuksen *oppimäärään* kuuluvan oppiaineen opintoja suorittavaa opiskelijaa.

Käsitteen tunnus: c1622

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

157

perustutkinto-opiskelija

sv grundexamensstuderande

en undergraduate student

määritelmä

tutkinto-opiskelija, jolla on opiskeluoikeus ammattikorkeakoulututkinnon, alemman korkeakoulututkinnon, ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon tai ylemmän korkeakoulututkinnon suorittamiseen

huomautus

Käsitteen tunnus: c1623

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

158

jatko-opiskelija

sv forskarstuderande

en postgraduate student

määritelmä

tutkinto-opiskelija, jolla on opiskeluoikeus jatkotutkinnon suorittamiseen

huomautus

Käsitteen tunnus: c1624

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

Terminologin kysymys korkeakoulujen pikkusanastotyöryhmälle 25.6.2019: Onko määritelmä ok, tarvitaanko huomautusta?

159

tilauskoulutusopiskelija

sv studerande som deltar i uppdragsutbildning; uppdragsutbildningsstuderande

en person participating in commissioned education; commissioned education student

määritelmä

opiskelija, joka opiskelee tilauskoulutuksessa

huomautus

Käsitteen tunnus: c1653

Luokka: <ammattillinen koulutus> <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

<OPI-viitearkkitehtuuri>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

160

aineopiskelija

sv ämnesstuderande *n*

en subject student

not: syllabus student

määritelmä

opiskelija, joka opiskelee yksittäistä *peruskoulun (1)* tai *lukion (1)* opetussuunnitelmaan (1) kuuluvaa oppiainetta, ei koko *oppimäärää*

huomautus

Käsitteen tunnus: c229

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <lukiolaki>

161

<ammatillinen koulutus>

valmentavan koulutuksen opiskelija

sv studerande i utbildning som handleder för yrkesutbildning

en preparatory education student

määritelmä

[opiskelija](#), joka opiskelee ammatilliseen koulutukseen valmentavassa koulutuksessa tai työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa

huomautus

Vrt. [tutkintokoulutuksen opiskelija](#).

Käsitteen tunnus: c1666

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen englanti kesken> <ammatillinen ruotsi kesken>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Määritelmässä mainitaan ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus; miten muokataan? Jääkö tähän vain TELMA? Vrt., c1221. Vai merkitäänkö tämä käsite valmentavan koulutuksen opiskelija kokonaan vanhenevaksi?

162

erillisopiskelija

sv fristående studerande

en non-degree student

määritelmä

[opiskelija](#), jolla on oikeus suorittaa opintoja erillisen opiskeluoikeuden perusteella

huomautus

Käsitteen tunnus: c1621

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

163

avoimen korkeakoulutuksen opiskelija

sv studerande i öppen högskoleundervisning

määritelmä

[opiskelija](#), joka osallistuu [ammattikorkeakoulun](#) tai [yliopiston avoimeen korkeakouluopetukseen](#)

huomautus

Ks. myös [avoin ammattikorkeakouluopetus](#) ja [avoin yliopisto-opetus](#).

Käsitteen tunnus: c1652

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

164

täydennysopiskelija

määritelmä

[opiskelija](#), joka on suorittanut korkeakoulututkinnon ja valmistumisensa jälkeen käyttää oikeuttaan suorittaa samassa [korkeakoulussa \(1\)](#) opintoja ilmaiseksi korkeakoulun (1) sisäisten ohjeiden ja tutkintojohtosäännön mahdollistamalla tavalla

huomautus

Lainsäädännön näkökulmasta täydennysopiskelija opiskelee erillisellä opiskeluoikeudella.

Käsitteen tunnus: c1650

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

<OPI-viitearkkitehtuuri>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

165

täydennyskoulutuksen opiskelija

määritelmä

[opiskelija](#), joka ei ole tullut [korkeakoulun \(1\)](#) opiskelijaksi [yhteishaun](#) eikä [erillisvalinnan](#) kautta eikä ole [tutkinto-opiskelija](#), vaan opiskelee täydennyskoulutuksessa tai sellaiseen vertautuvassa opintokokonaisuudessa (2)

huomautus

Käsitteen tunnus: c1616

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

<OPI-viitearkkitehtuuri>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

166

siirto-opiskelija

sv överflyttande studerande *n*

en transfer student; migrant student

määritelmä

korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin otettu [opiskelija](#), jonka opiskeluoikeus siirtyy [korkeakoulusta \(1\)](#) toiseen, tai [ammattikorkeakoulun](#) sisällä [koulutuksen toteutuksesta](#) toiseen siten että tavoitetutkintoon liitettävä tutkintonimike vaihtuu, taikka [yliopiston](#) sisällä tutkinnosta toiseen

huomautus

Ammattikorkeakoulu tai yliopisto päättää siirtymisen edellytyksistä, jotka voivat liittyä esimerkiksi siirtoa hakevan opiskelijan opintosuorituksiin tai opintomenestykseen. Siirtyminen edellyttää voimassaolevasta opiskeluoikeudesta luopumista.

Ks. myös [siirtohaku](#).

Käsitteen tunnus: c230

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

167

ristiinopiskelija

en cross-institutional student

määritelmä

opiskelija, joka suorittaa opintoja toisessa **korkeakoulussa (1)** kotikorkeakoulunsa opiskeluoikeuden perusteella

huomautus

Korkeakoulujen (1) opetusyhteistyön verkostosopimuksessa sovitaan, mitä opiskelijaryhmiä ristiinopiskeluoikeus koskee. Näitä ryhmiä voivat olla **tutkinto-opiskelijat**, **avoimen korkeakouluopetuksen** opiskelijat, vaihto-opiskelijat sekä muut sopimuksessa määriteltävät opiskelijaryhmät.

Verkostosopimuksen perusteella suoritettavat opinnot hyväksytään yleensä ilman erillistä hyväksilukumenettelyä (ks. opintosuorituksen hyväksilukeminen) osaksi suoritettavaa tutkintoa tai opintoja. Verkostosopimus määrittelee toisesta korkeakoulusta (1) saatavan opintopisteen (2) korvaushinnan korkeakoulujen (1) välillä.

Käsitteen tunnus: c1656

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

<OPI-viitearkkitehtuuri>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

168

väyläopiskelija

määritelmä

opiskelija, joka **avoimessa korkeakouluopetuksessa** suoritettujen opintojen perusteella hakee avoimen väylän kautta **tutkinto-opiskelijaksi**

huomautus

Ks. myös **koulutukseen hakeminen**.

Käsitteen tunnus: c1658

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

169

koulutulokas

sv barn *n* som ska börja skolan

määritelmä

oppija, joka on aloittamassa **perusopetukseen** osallistumisen

huomautus

Käsitteen tunnus: c226

Käsittekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<peruwopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

170

alumni

sv alumn

en alumnus *m*; alumna *f*; alumni *m pl*; alumnae *f pl*

määritelmä

oppilaitoksessa tai *korkeakoulussa (1)* aiemmin opiskellut *oppija*

huomautus

Englannin kielessä termiä alumnus/alumna/alumni/alumnae käytetään kuten latinassa.

Monikkumuotoa alumni käytetään miespuolisten henkilöiden joukosta tai joukosta, jossa on kumpaakin sukupuolta olevia henkilöitä. Monikkumuotoa alumnae käytetään naispuolisten henkilöiden joukosta.

Käsitteen tunnus: c233

Käsitteekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

171

erityisen tuen päätöksen saanut oppilas <esiopetus, perusopetus>; **erityiseen tukeen oikeutettu opiskelija** <ammattillinen koulutus>; **erityisopetukseen oikeutettu opiskelija** <lukiokoulutus>

ei: erityisoppilas <esiopetus, perusopetus> (vanhentunut); erityisopiskelija <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus> (vanhentunut)

sv specialstuderande *n*

en student with special needs; student entitled to special needs education <lukiokoulutus>; student entitled to special needs support (?) <ammattillinen koulutus>

määritelmä

perusopetuksen oppija, joka on oikeutettu *erityiseen tukeen (1)*, *ammattillisen koulutuksen oppija*, joka on oikeutettu *erityiseen tukeen (2)* tai *lukiokoulutuksen oppija*, joka on oikeutettu *erityisopetukseen (2)*

huomautus

erityisen tuen päätöksen saanut oppilas / erityisoppilas: Vuonna 2011 voimaan tulleet perusopetuslain (628/1998) muutokset toivat mukanaan muun muassa käsitteet *erityinen tuki (1)* ja erityisen tuen päätös. Uusien käsitteiden myötä ei ole enää suositeltavaa käyttää termiä erityisoppilas, joka voi vaikuttaa leimaavalta, vaan ilmaisua erityisen tuen päätöksen saanut oppilas. Erityisen tuen tarve voi muun muassa olla lyhytaikainen.

erityiseen tukeen oikeutettu opiskelija / erityisopiskelija: Ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017, 64 §) säädetään *opiskelijan* oikeudesta erityiseen tukeen (2). Tämän myötä *toisen asteen koulutuksessa* ei ole enää suositeltavaa käyttää termiä erityisopiskelija, joka voi vaikuttaa leimaavalta, vaan ilmaisua erityiseen tukeen oikeutettu opiskelija.

erityisopetukseen oikeutettu opiskelija: Lukiolain (714/2018) mukaan opiskelijalla, jolla on kielellisten erityisvaikeuksien tai muiden oppimisvaikeuksien vuoksi vaikeuksia suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada *erityisopetusta (2)* ja muuta *oppimisen tukea* yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti.

Käsitteen tunnus: c228

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>

Käsitteekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)

<kieliversiointiin esiopetus> <kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<esiopetus ruotsi kesken> <esiopetus englanti kesken>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys perusopetuksen englannin työryhmälle 10.7.2018: Pitääkö esi- ja perusopetuksen kannalta englannin vastineena olla myös ”pupil with special needs”?

Terminologin kysymys lukion ruotsin ja englannin kielityöryhmille 30.9.2019: Tämän käsitteen ruotsin ja englannin vastineet oli jo kertaalleen mietitty, mutta nyt suomenkielisiä termisuosituksia muutettiin ja niiden perustelut kirjattiin huomautuksiin. Vaikuttaako tämä ruotsin ja englannin vastinetermeihin?

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys ammatillisen englannin kielityöryhmälle 27.2.2020: ammatillisen koulutuksen erityinen tuki: special support vai special needs support? Merja suosittaa jälkimmäistä. Varmistetaan ammatillisen koulutuksen enkkutyöryhmältä.

172

ylioppilas

sv student (2)

en secondary school graduate

määritelmä

ylioppilastutkinnon suorittanut *oppija*

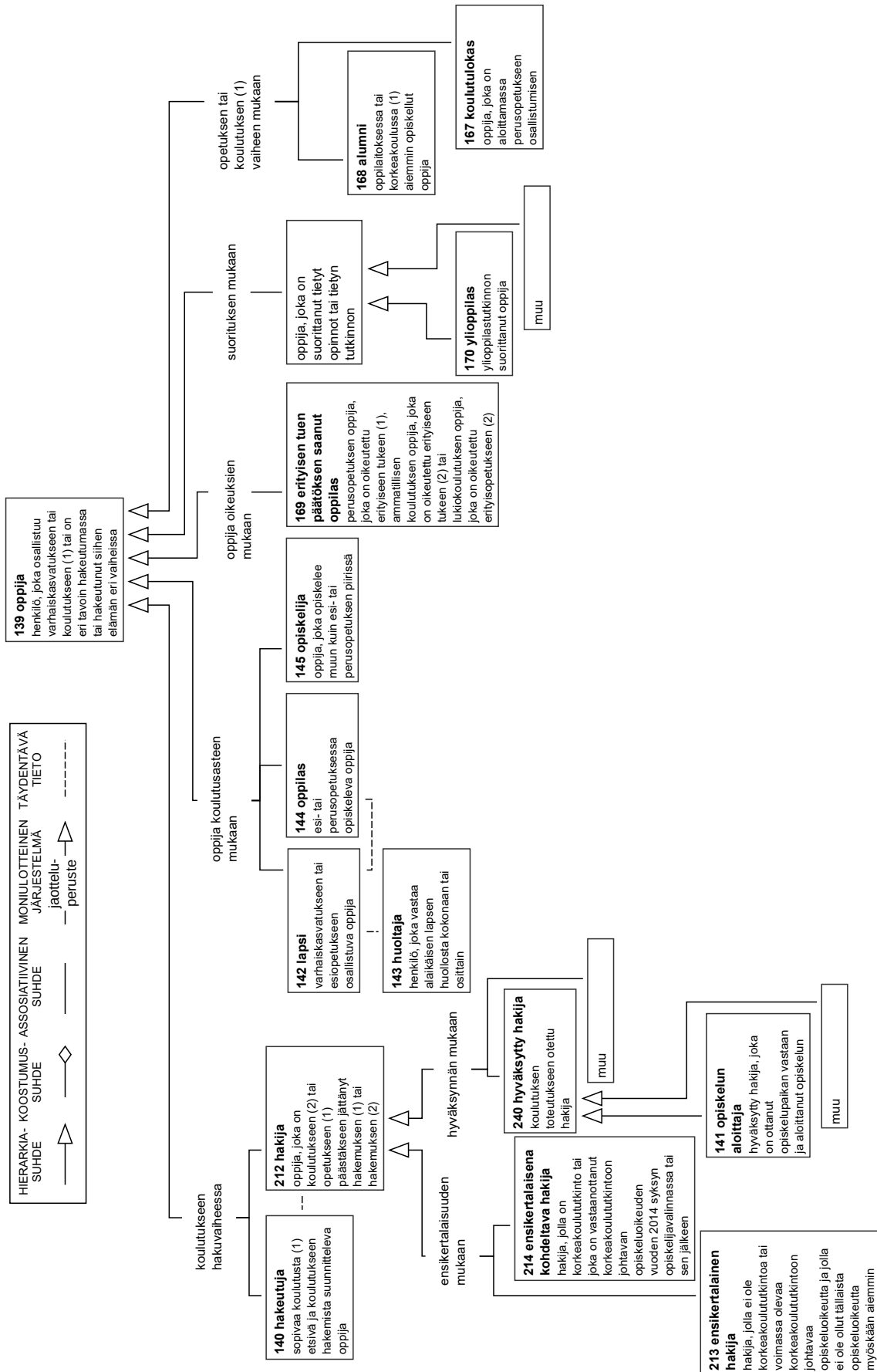
huomautus

Ylioppilaalta edellytetään myös *lukiokoulutuksen oppimäärän* tai ammatillisen perustutkinnon suorittamista.

Käsitteen tunnus: c232

Käsitteekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>



Käsitekaavio 12. Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa.

4 Koulutuksen ja opetuksen sisällöt ja normit

4.1 Normatiivinen ohjaus

4.1.1 Säädökset

173

varhaiskasvatusoikeus; oikeus varhaiskasvatukseen

sv rätt till småbarnspedagogik

en right to early childhood education and care

määritelmä

lapsen oikeus saada *varhaiskasvatusta*

huomautus

Varhaiskasvatusoikeudesta on säädetty varhaiskasvatuslaissa (540/2018, 12 §). Jokaisella alle oppivelvollisuusikäisellä *lapsella* on oikeus saada varhaiskasvatusta. *Esiopetuksessa* olevalla lapsella on oikeus *täydentävään varhaiskasvatukseen*.

Käsitteen tunnus: c953

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

174

tuntijako <perusopetus>; lukiokoulutuksen oppimäärään sisältyvät opinnot <lukiokoulutus>

sv timfördelning

en distribution of lesson hours <perusopetus, lukiokoulutus>; distribution of study hours <perusopetus, lukiokoulutus>

määritelmä

valtioneuvoston asetuksella säädetty *opetukseen (1)* käytettävän ajan jakaminen eri oppiaineiden ja aineryhmien opetukseen (1) sekä *oppilaanohjaukseen* tai *opinto-ohjaukseen*

huomautus

Perusopetuksen tuntijako on säädetty valtioneuvoston asetuksessa perusopetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta (422/2012).

Lukiokoulutuksen oppimäärään sisältyvistä opinnoista on säädetty valtioneuvoston asetuksessa lukiokoulutuksesta (810/2018).

Käsitteen tunnus: c278

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

175

oppimäärä; > perusopetuksen oppimäärä; > lukiokoulutuksen oppimäärä; > oppiaineen oppimäärä; > oppimäärän laajuus (1) <perusopetus>

hakusana: perusopetuksen oppimäärä; lukion oppimäärä

sv lärokurs; > ämneslärokurs <oppiaineen oppimäärä>; > omfattning av lärokurs <oppimäärän laajuus>

en > syllabus <kokonaisen koulutuksen oppimäärä>; > basic education syllabus <perusopetuksen oppimäärä>;

> general upper secondary education syllabus <lukiokoulutuksen oppimäärä>; > subject syllabus

<yksittäisen oppiaineen oppimäärä>; > scope of syllabus <oppimäärän laajuus>

not: course (3)

määritelmä

perusopetukseen, lukiokoulutukseen tai niiden oppiaineeseen kuuluvien opintojen laajuus ja sisältö

huomautus

perusopetuksen oppimäärä, lukiokoulutuksen oppimäärä, oppiaineen oppimäärä:

Perusopetuksessa ja *lukiokoulutuksessa* on määritelty sekä koko *koulutuksen (2)* oppimäärä

että yksittäisten oppiaineiden oppimäärät. Perusopetuksen oppimäärästä on säädetty perusopetuslaissa (628/1998). Lukiokoulutuksen oppimäärästä on säädetty lukiolaissa (714/2018) ja kumotussa lukiolaissa (629/1998). Esimerkki yksittäisen oppiaineen oppimäärästä on matematiikan pitkä oppimäärä lukiokoulutuksessa.

oppimäärän laajuus: Perusopetuslain (628/1998) mukaan *perusopetuksen* oppimäärän laajuus on yhdeksän vuotta. Perusopetuksen oppimäärään sisältyvän kunkin oppiaineen ja aineryhmän oppimäärän laajuus ilmaistaan vuosiviikkotunteina (ks. valtioneuvoston asetus 422/2012).

Lukiokoulutuksessa käytetään käsitteen ”oppimäärä” lisäksi myös käsitettä opintojen laajuus.

Ammatillisessa koulutuksessa oppimäärä-käsitettä vastaa käsite osaamisen laajuus ja *korkeakouluissa (1)* käsite opintojen laajuus.

Course (3): Course-termiä ei tulisi käyttää oppiaineen oppimäärän englanninkielisenä vastineena. Esim. ”matematiikan pitkä oppimäärä” ilmaistaan englanniksi ”advanced mathematics syllabus” mieluummin kuin ”advanced mathematics course”.

Käsitteen tunnus: c238

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<lukiolaki>

Anu Halvari 31.3.2020: lukion englanti ok?

176

oppivelvollisuus

sv läroplikt /FI/; skolplikt /SE/

en ~ compulsory education; ~ compulsory schooling

määritelmä

velvollisuus suorittaa kaikilta Suomessa vakituisesti asuivilta alle 18-vuotiailta henkilöiltä edellytettävää [koulutusta \(1\)](#)

huomautus

Oppivelvollisuuslain ([1214/2020](#)) mukaan henkilön tulee oppivelvollisuuden suorittamiseksi suorittaa [perusopetuksen oppimäärä](#) ja siirtyä sen jälkeen suorittamaan toisen asteen tutkintoon tähtävää [koulutusta \(2\)](#) tai muuta kyseisessä laissa tarkoitettua koulutusta (2).

Toisen asteen tutkintoon tähtävän koulutuksen (2) sijaan oppivelvollisuutta voi lain [1214/2020](#) mukaan suorittaa opiskelemalla esimerkiksi tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa, työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa tai tietyissä tapauksissa aikuisten perusopetuksessa.

Oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, jona lapsi täyttää seitsemän vuotta, ja päättyy, kun oppivelvollinen täyttää 18 vuotta tai kun hän on tätä ennen hyväksytysti suorittanut ylioppilastutkinnosta annetussa laissa ([502/2019](#)) tai ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa ([531/2017](#)) tarkoitetun tutkinnon taikka niitä vastaavan ahvenanmaalaisen tai ulkomaisen koulutuksen (2).

Vrt. [pidennetty oppivelvollisuus](#).

Käsitteen tunnus: c239

<kieliversiointiin jos OPH>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

OKSA-jaoksen kommentti perusopetuksen ruotsin kielityöryhmälle 19.3.2021: sv-termi edelleen sama lain [1214/2020](#) sv-versiossa

OKSA-jaoksen kommentti perusopetuksen englannin kielityöryhmälle 19.3.2021: en-ryhmälle taustaksi, että education ja schooling ovat käytössä hiukan eri konteksteissa, eroa olisi hyvä mahdollisuuksien mukaan tarkentaa

177

oppivelvollinen

sv läropliktig /FI/; skolpliktig /SE/

en person within the scope of compulsory education; person of compulsory school age; > pupil in compulsory education <oppivelvollisuuden suorittamisen aikana>; > student in compulsory education <oppivelvollisuuden suorittamisen aikana>

määritelmä

henkilö, jolla on [oppivelvollisuus](#)

huomautus

Perusopetuslain ([628/1998](#)) mukaan oppivelvollinen on Suomessa vakituisesti asuva 7–17-vuotias lapsi tai nuori, joka ei ole vielä suorittanut [perusopetuksen oppimäärää](#).

Oppivelvollisuuslain ([1214/2020](#)) mukaan oppivelvollinen on Suomessa vakituisesti asuva henkilö siitä vuodesta lähtien, jona hän täyttää seitsemän vuotta, siihen saakka kun hän täyttää 18 vuotta tai on sitä ennen hyväksytysti suorittanut ylioppilastutkinnosta annetussa laissa ([502/2019](#)) tai ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa ([531/2017](#)) tarkoitetun tutkinnon taikka niitä vastaavan ahvenanmaalaisen tai ulkomaisen [koulutuksen \(2\)](#).

Käsitteen tunnus: c240

<kieliversiointiin jos OPH>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

178

esiopetusvelvollisuus (1)

hakusana: velvollisuus osallistua esiopetukseen

sv plikt att delta i förskoleundervisningen

en preschool education obligation

määritelmä

lapsen velvollisuus osallistua *esiopetukseen*

huomautus

Lapsella on velvollisuus osallistua vuoden kestävään esiopetukseen tai esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan *oppivelvollisuutta* edeltävänä vuonna.

Perusopetuslain (628/1998, 6 §) mukaan esiopetuksessa olevalla lapsella on oikeus myös *varhaiskasvatukseen*.

Käsitteen tunnus: c1066

Luokka: <esiopetus>

179

esiopetusvelvollisuus (2)

sv skyldighet att ordna förskoleundervisning

en statutory duty to arrange pre-primary education; obligation to arrange pre-primary education

määritelmä

kunnan velvollisuus järjestää sen alueella asuville *lapsille esiopetusta*

huomautus

Kunta on velvollinen järjestämään esiopetusta lasten *oppivelvollisuuden* alkamista edeltävänä vuonna. Kunta on velvollinen järjestämään esiopetusta myös *pidennetyn oppivelvollisuuden* piirissä oleville lapsille sekä vuotta myöhemmin *perusopetuksensa* aloittaville lapsille.

Kunta voi järjestää esiopetuspalvelut itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa tai hankkia ne julkiselta tai yksityiseltä palveluntuottajalta.

Käsitteen tunnus: c957

Luokka: <esiopetus>

180

koulunkäynnin aloittamisen varhentaminen

sv tidigareläggande *n* av inledandet av skolgången

en ~ start comprehensive school education one year earlier than enacted *verb*

määritelmä

perusopetuksen aloittamisen siirtäminen lakisääteistä *oppivelvollisuuden* alkamisikää aikaisemmaksi

huomautus

Perusopetuslain (628/1998) mukaan lapsella on oikeus aloittaa perusopetus vuotta säädettyä aikaisemmin, jos lapsella psykologisten ja tarvittaessa lääketieteellisten selvitysten perusteella on edellytykset suoriutua *opiskelusta*.

Käsitteen tunnus: c241

Luokka: <perusopetus>

<kieliversiointiin jos OPH>

181

koulunkäynnin aloittamisen lykkääminen; koululykkäys

hakusana: lykkääminen

sv senareläggande *n* av inledandet av skolgången

en ~ start comprehensive school education one year later than enacted *verb*

määritelmä

perusopetuksen aloittamisen siirtäminen lakisääteistä **oppivelvollisuuden** alkamisikää myöhemmäksi

huomautus

Perusopetuslain (628/1998) mukaan **opetuksen järjestäjä** voi psykologisten ja tarvittaessa lääketieteellisten selvitysten perusteella antaa lapselle luvan aloittaa perusopetus vuotta säädettyä myöhemmin.

Käsitteen tunnus: c242

Luokka: <perusopetus>

<kieliversiointiin jos OPH>

4.1.2 Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja varhaiskasvatussuunnitelmat

182

varhaiskasvatussuunnitelman perusteet

sv grunderna för planen för småbarnspedagogik

en national core curriculum for early childhood education and care

not: national curriculum guidelines on early childhood education and care

määritelmä

Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys **varhaiskasvatuksen** yhdenvertaisesta toteuttamisesta

huomautus

Opetushallituksella on lain määräämä velvoite laatia varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (540/2018, 21 §).

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa määrätään varhaiskasvatuksen toteuttamisen keskeisistä sisällöistä, **varhaiskasvatuksen järjestäjän** ja **lapsen huoltajien** välisestä yhteistyöstä, monialaisesta yhteistyöstä sekä **lapsen varhaiskasvatussuunnitelman** sisällöstä.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden tehtävänä on tukea ja ohjata varhaiskasvatuksen paikallista toteuttamista ja kehittämistä.

Käsitteen tunnus: c984

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaaviot: [Varhaiskasvatussuunnitelmat](#) ja [Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 20.8.2021: Työryhmä Fleming, Elomaa, Alila, Kahiluoto oli vuonna 2018 muotoillut tämän englannin vastineen, ja todennut että muoto "national curriculum guidelines on early childhood education and care" on hylättävä. Otetaanko hylättäväkin muoto kuitenkin mukaan sanastoon?

183

paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma

hakusana: toimintamuotokohtainen varhaiskasvatussuunnitelma; yksikkökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma; ryhmäkohtainen varhaiskasvatussuunnitelma; palveluntuottajakohtainen varhaiskasvatussuunnitelma

sv lokal plan för småbarnspedagogik

en local curriculum for early childhood education

määritelmä

lain velvoittama varhaiskasvatussuunnitelma, joka tukee ja ohjaa [varhaiskasvatuksen](#) toteuttamista ja kehittämistä [varhaiskasvatuksen järjestäjän](#) toimialueella

huomautus

Varhaiskasvatuksen järjestäjä laatii paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman, joka perustuu valtakunnalliseen [varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin](#) ja täydentää niitä alueellisilla ominaispiirteillä.

Varhaiskasvatuksen järjestäjä voi myös laatia varhaiskasvatuksen toimintamuoto-, [toimipaikka-](#) tai [lapsiryhmä](#)kohtaisia suunnitelmia. Yksityinen [varhaiskasvatuksen palveluntuottaja](#) voi myös soveltaa kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaa.

Käsitteen tunnus: c920

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatussuunnitelmat](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: pitäisikö englannin termiin lisätä "and care" jatkoksi?

184

lapsen varhaiskasvatussuunnitelma; lapsen henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma

sv barnets plan för småbarnspedagogik; barnets individuella plan för småbarnspedagogik

en personal early childhood education plan

määritelmä

lain velvoittama varhaiskasvatussuunnitelma, johon kirjataan [lapsen](#) yksilöllinen [varhaiskasvatuksen](#) toteuttaminen [päiväkotitoiminnassa](#) ja [perhepäivähoidossa](#)

huomautus

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan myös lapsen [kehityksen ja oppimisen tuen](#) tarve, tukitoimenpiteet ja niiden toteuttaminen.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan yhteistyössä [varhaiskasvatushenkilöstön](#) ja lapsen [huoltajan](#) sekä tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kanssa.

Käsitteen tunnus: c921

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatussuunnitelmat](#)

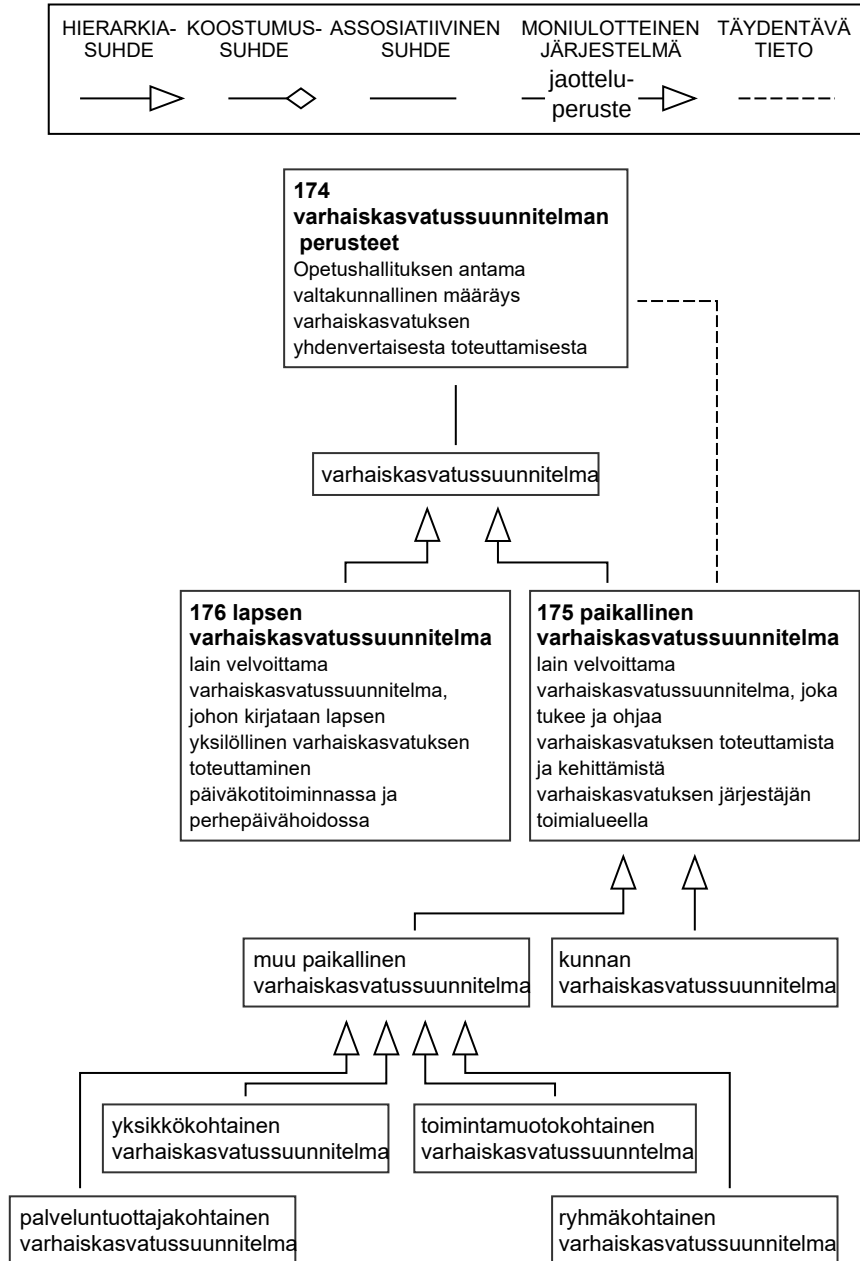
<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

<vaka2021>

Seija: muokkaus kehityksen ja oppimisen tuen lisäämisen takia.

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: Pitäisikö englannin termiin lisätä "and care [plan]"?



Käsittekaavio 15. Varhaiskasvatussuunnitelmat.

4.1.3 Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet

185

opetussuunnitelman perusteet *pl*

sv grunderna *pl* för läroplanen; läroplansgrunderna *pl*

en national core curriculum; core curriculum <lyhyempi, epätäsmällisempi muoto>

määritelmä

Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys *koulutuksen (1)* rakenteesta, tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä

huomautus

Opetussuunnitelman perusteita ovat esimerkiksi *esiopetuksen* opetussuunnitelman perusteet, *perusopetuksen* opetussuunnitelman perusteet ja *lukiokoulutuksen* opetussuunnitelman perusteet. Lisäksi opetussuunnitelman perusteet laaditaan esimerkiksi lukiokoulutukseen valmistavalle koulutukselle, *taiteen perusopetukselle*, perusopetukseen valmistavalle opetukselle, aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutukselle ja aikuisten maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutukselle.

Korkeakoulutuksessa ei määritellä opetussuunnitelman perusteita.

Ammatillisessa koulutuksessa opetussuunnitelman perusteita vastaavaa määräästä kutsutaan *tutkinnon perusteiksi*.

Opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti laaditaan *opetuksen järjestäjän ja koulutuksen järjestäjän* opetussuunnitelmat (2).

Käsitteen tunnus: c234

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: [Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet](#)

<kieliversiointiin jos OPH>

<kieliversiointiin esiopetus> <kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<esiopetus ruotsi kesken> <esiopetus englanti kesken> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Terminologin kysymys perusopetuksen ruotsin kielityöryhmälle 22.1.20189: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok perusopetuksen kannalta?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Huomautuksessa mainitaan lukiokoulutukseen valmistava koulutus. Pitäisikö korvata esim. käsitteellä tutkintokoulutukseen valmentava koulutus? Vai poistetaanko vain kokonaan?

186

lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen perusteet

sv grunderna *pl* för utbildning som förbereder för gymnasieutbildning; grunderna *pl* för gymnasieförberedande utbildning

en national core curriculum for preparatory education for general upper secondary education

määritelmä

opetussuunnitelman perusteet, joka koskee lukiokoulutukseen valmistavaa koulutusta

huomautus

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen perusteissa määritellään lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opintojen muodostuminen, eri oppiaineiden ja aineryhmien *opetuksen (1)* tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä *oppilaitoksen* ja kodin yhteistyön ja *opiskelijahuollon* keskeiset periaatteet ja opetustoimeen kuuluvan opiskelijahuollon tavoitteet. Käsite lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen perusteet korvautuu käsitteellä tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteet oppivelvollisuuslain voimaantulon myötä 1.8.2022 alkaen, jolloin tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen toteuttaminen alkaa.

Käsitteen tunnus: c1327

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: [Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet](#)

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

187

tutkinnon perusteet *pl*

sv grunderna *pl* för examen; examensgrunder *pl*

en national qualification requirements

määritelmä

Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, joka koskee ammatillisia tutkintoja ja jossa määrätään ammatillisten tutkintojen tutkintonimikkeet, osaamisalat, tutkinnon muodostuminen pakollisista tutkinnon osista ja valinnaisista tutkinnon osista, tutkinnon osien ammattitaitovaatimukset tai osaamistavoitteet (2), osaamisen laajuus osaamispisteinä ja [osaamisen arviointi \(2\)](#)

huomautus

Ammatillisten perustutkintojen perusteissa Opetushallitus määrää myös yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden laajuuden osaamispisteinä sekä sen, miltä osin [osaamisen arvioinnin \(2\) mukauttaminen](#) tai ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen ei ole mahdollista.

Tutkinnon perusteet -niminen määräys koski aiemmin vain ammatillista perustutkintoa; ammattitutkintoa ja erikoisammattitutkintoa puolestaan koski [näyttötutkinnon perusteet](#) -niminen määräys. Nämä määräykset yhdistyivät 1.8.2015 uudeksi tutkinnon perusteet -nimiseksi määräykseksi.

Käsitteen tunnus: c235

Luokka: <amatillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet](#)

<kieliversiointiin ammatillinen>

<amatillinen ruotsi kesken>

188

(vanhentunut)

näyttötutkinnon perusteet

sv grunderna *pl* för fristående examen

en requirements of competence-based qualification

määritelmä

Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, joka koskee ammattitutkintoa ja erikoisammattitutkintoa ja jossa määritellään näyttötutkinnon osat, tutkinnossa vaadittava ammattitaito, ammattitaidon osoittamistavat sekä tutkinnon yleiset [arviointikriteerit](#)

huomautus

Aiempi tutkinnon perusteet -niminen määräys, joka koski ammatillista perustutkintoa, sekä näyttötutkinnon perusteet -niminen määräys yhdistyivät 1.8.2015 uudeksi [tutkinnon perusteet](#) -nimiseksi määräykseksi. Tässä yhteydessä näyttötutkinnon perusteet poistui käytöstä.

Käsitteen tunnus: c236

Luokka: <amatillinen koulutus>

<kieliversiointiin jos OPH>

189

tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteet

määritelmä

Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, jossa määritellään tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen tavoitteet, muodostuminen, koulutuksen järjestäminen sekä [oppijalle annettava palaute ja osaamisen arviointi \(2\)](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c1815

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <oppivelvollisuuskoulutus>

Käsittekaavio: [Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet](#)

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 17.6.2021: Ensinnäkin kysymys, mitä merkitään tämän käsitteen "luokaksi", siis koulutusasteeksi/-asteiksi, joilla käsite on käytössä? OKM:n juristit ehdottivat, että OKSAan lisättäisiin uusi luokka, "oppivelvollisuuteen kuuluva koulutus".

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 17.6.2021: Kuuluisiko käsite tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteet muihin luokkiin kuin "oppivelvollisuuteen kuuluvaan koulutukseen"? Voiko se osalle oppijoista olla muutakin kuin oppivelvollisuuteen kuuluvaa koulutusta?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 17.6.2021: Terminologi laatinut käsitteelle määritelmäluonnosta; tarkistattekko ja muokkaatte?

190

työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen perusteet

määritelmä

Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, jossa määritellään työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen muodostuminen, [koulutuksen \(2\)](#) pakolliset ja valinnaiset osat, koulutuksen (2) osien laajuus osaamispisteinä, osaamistavoitteet (2) ja [osaamisen arviointi \(2\)](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c1172

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet](#)

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

191

<ammattillinen koulutus>

valmentavan koulutuksen perusteet

sv grunderna för handledande utbildning <ammattillinen koulutus>; grunderna för förberedande utbildning <lukiokoulutus>

en requirements for preparatory education and training

määritelmä

Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, jossa määritellään ammatilliseen koulutukseen valmentavan koulutuksen tai työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen muodostuminen, [koulutuksen \(2\)](#) pakolliset ja valinnaiset osat, koulutuksen (2) osien laajuus osaamispisteinä, osaamistavoitteet (2) ja [osaamisen arviointi \(2\)](#)

huomautus

Käsite valmentavan koulutuksen perusteet korvautuu käsitteellä [tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteet](#) 1.8.2022 alkaen.

Käsitteen tunnus: c878

Luokka: <ammattillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken>

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: Huom. VET-lain 50 § sisältää termin "koulutuksen perusteet" (ilman sanaa valmentavan). Pitäisi varmaan ottaa sanastoon?

4.2 Koulutustoimijan opetussuunnitelmat ja koulutustarjonta

4.3 Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan

192

asiointikieli

sv kontaktspråk; kommunikationsspråk

en communication language

määritelmä

asiakkaan tarjolla olevista kielistä valitsema kieli, jota viranomaisen halutaan käyttävän vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa

huomautus

Käsitteen tiedot perustuvat Julkisen hallinnon yhteisessä sanastossa julkaistuihin tietoihin, ks. [asiointikieli](#).

Käsitteen tunnus: c1612

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa \(1\), koulutuksessa \(1\), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus \(1\) ja koulutus \(1\) kielen mukaan](#)

193

varhaiskasvatuksen toimintakieli

sv verksamhetsspråk inom småbarnspedagogiken; språk inom småbarnspedagogiken (?)

en language used in early childhood education and care (?)

määritelmä

kieli, jota käytetään [varhaiskasvatuksessa lapsen](#) ja [varhaiskasvatushenkilöstön](#) kesken

huomautus

Varhaiskasvatustilain ([540/2018](#), 8 §) mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että lapsi voi saada varhaiskasvatusta lapsen äidinkielenä olevalla suomen, ruotsin tai saamen kielellä.

Varhaiskasvatusta voidaan antaa myös muilla kielillä.

Käsitteen tunnus: c1610

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa \(1\), koulutuksessa \(1\), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus \(1\) ja koulutus \(1\) kielen mukaan](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus ruotsi kesken> <varhaiskasvatus englanti kesken>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: Laissa pykälässä 8 puhutaan varhaiskasvatuksen kielestä.

Sv käännös Språk inom småbarnspedagogiken

En käännös Language used in early childhood education and care

Seija/ruotsin termi: Helsingin kaupungin sivuilla käytetty verksamhetsspråk.

194

koulutusorganisaation opetuskieli; opetuskieli (1); koulun opetuskieli <perusopetus>; perusopetuslain mukainen opetuskieli <perusopetus>; oppilaitoksen opetuskieli <lukiokoulutus>; ammatillisen koulutuksen opetuskieli <ammattillinen koulutus>; korkeakoulun opetus- ja tutkintokieli <korkeakoulut>

hakusana: opetus- ja tutkintokieli

sv undervisningsspråk *n* (1); undervisnings- och examensspråk *n*

en language of instruction (1) <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; language of instruction, examinations and degrees <korkeakoulut>

rather than: language of instruction and degrees <korkeakoulut>

not: language of instruction and examination <yliopistolain 558/2009 käännöksessä>

määritelmä

kieli, jolla *koulutuksen järjestäjällä* tai *koulutusorganisaatiolla* on velvollisuus antaa *opetus (1)* tai *koulutus (1)* tai tutkinnon ja tutkintoon sisältyvien opintojen suorittamismahdollisuus

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 10 §) mukaan *peruskoulun (1)* opetuskieli (1) ja muualla kuin *peruskoulussa (1)* järjestettävässä *perusopetuksessa* käytettävä kieli on joko suomi tai ruotsi. Niiden ohella opetuskielenä (1) voi olla saame, romani tai *viittomakieli*. Lisäksi erillisessä *opetusryhmässä (2)* tai *oppilaitoksessa* koulutusorganisaation opetuskieli voi olla muu kuin jokin näistä kielistä.

Ammatillisen koulutuksen opetuskieli määrätään *koulutuksen järjestäjälle koulutuksen järjestämisluvassa*. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 mukaan ammatillisen koulutuksen opetuskieli voi olla suomi, ruotsi tai saame. Koulutuksen järjestäjä voi olla myös kaksikielinen, jolloin opetuskielinä ovat suomi ja ruotsi. Ammatillisen koulutuksen järjestämisluvassa määrätyn opetuskielen (1) lisäksi koulutuksen järjestäjä voi antaa *opetusta (1)* toisella kotimaisella kielellä, romanikielellä, viittomakielellä tai vieraalla kielellä (vrt. *opetuskieli (2)*).

Lukiolain (714/2018) mukaan *lukiokoulutuksessa* koulutusorganisaation opetuskieli määrätään *koulutuksen järjestäjälle koulutuksen järjestämisluvassa*. Koulutusorganisaation opetuskieli on joko suomi tai ruotsi. Niiden lisäksi koulutusorganisaation opetuskielenä voi olla saame, romani tai viittomakieli taikka muu *koulutuksen järjestämisluvassa* määrätty kieli.

Ammattikorkeakoulun opetus- ja tutkintokieli määrätään ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan *ammattikorkeakoulun toimiluvassa*.

Yliopistojen opetus- ja tutkintokielistä säädetään yliopistolaissa (558/2009). Lain mukaan esimerkiksi Helsingin yliopiston opetus- ja tutkintokielet ovat suomi ja ruotsi ja Åbo Akademin ja Svenska handelshögskolanin opetus- ja tutkintokieli on ruotsi. Useiden muiden yliopistojen opetus- ja tutkintokieli on lain mukaan suomi. Yliopisto voi lisäksi päättää muun kielen kuin lain mukaisen opetus- ja tutkintokielensä käyttämisestä opetus- ja tutkintokielenä ja opintosuorituksissa (ks. *opintosuorituksen kieli*).

Vapaan sivistystyön oppilaitosten ylläpitämisluvissa on määritelty opetuskieli (1), suomi tai ruotsi; saamelaisalueilla yhdellä vapaan sivistystyön oppilaitoksella saamen kieli.

Käsitteen tunnus: c308

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsittekaavio: *Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan*

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken> <ammattillinen ruotsi kesken>

<ammattillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys perusopetuksen ruotsin kielityöryhmälle 24.1.2019: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok perusopetuksen kannalta?

Terminologin kysymys ammatillisen koulutuksen ruotsin kielityöryhmälle 24.1.2019: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok ammatillisen koulutuksen kannalta?

Ammatillisen englannin kielityöryhmä 16.1.2020: language of instruction and language of qualifications

Terminologin kysymys ammatillisen englannin kielityöryhmälle 21.1.2020: OKSAssa on käsitteen ”koulutusorganisaation opetuskieli” kohdalla ammatillisen koulutuksen suomen termeissä ainoastaan ”opetuskieli”, mutta pitäisikö lisätä myös ”tutkintokieli”? Ainakin lain 531/2017 pykälän 24 teksti vaikuttaisi siltä, että OKSAn ”koulutusorganisaation opetuskieli”-käsitteen määritelmä kattaisi ammatillisen osalta niin opetuskielen kuin tutkintokielenkin.

Terminologin kysymys ammatillisen englannin kielityöryhmälle 21.1.2020: Jos lisätään ammatillisen termeihin myös ”tutkintokieli”, niin pitäisikö englanninkielisten vastineiden osalta tarkentaa, että opetuskieli = language of instruction ja tutkintokieli = language of qualifications?

195

opetuskieli (2)

sv undervisningsspråk *n* (2)

en language of instruction (2)

määritelmä

(perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen osalta) kieli, joka on eri kuin *koulutusorganisaation opetuskieli* ja jolla osa *perusopetuksen*, *lukiokoulutuksen* tai *ammattillisen koulutuksen opetuksesta* (1) annetaan, tai (korkeakoulutuksen osalta) kieli, joka on eri kuin *koulutusorganisaation opetuskieli* ja jolla *korkeakoulutuksen* opintojakson tai opintokokonaisuuden (2) *opetus* (1) annetaan

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 10 §) mukaan perusopetuksessa erillisessä *opetusryhmässä* (2) tai *peruskoulussa* (1) opetus (1) voidaan antaa pääosin tai kokonaan muulla kuin *koulun opetuskielellä*. Esimerkiksi saamelaisten kotiseutualueella asuvien saamen kieltä osaavien *oppilaiden* opetus (1) tulee antaa pääosin saamen kielellä. Tällaisessa tapauksessa perusopetuslain mukainen *koulun opetuskieli* voi olla suomi tai ruotsi ja opetuskielenä (2) käytetään saamen kieltä.

Lukiolain (714/2018) mukaan osa *lukiokoulutuksen oppimäärän opetuksesta* (1) voidaan antaa myös muulla kuin koulutusorganisaation opetuskielellä, jos tämä ei vaaranna *opiskelijan* mahdollisuutta seurata opetusta (1) ja suorittaa oppimäärä ja ylioppilastutkinto.

Opetuskielestä (2) voidaan päättää *lukion* (1) paikallisessa opetussuunnitelmassa (2).

Esimerkkinä voidaan mainita suomenkielisessä *lukiossa* (1) englannin kielellä annettava matematiikan *opetus* (1).

Korkeakouluissa (1) opetuskielellä (2) viitataan kieleen, jota opetustilanteessa käytetään, ei *opintosuorituksen kieleen* (esimerkiksi opintojakson tai opintokokonaisuuden (2) suorituskielem).

Käsitteen tunnus: c865

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

Käsittekaavio: *Varhaiskasvatuksessa*, *opetuksessa* (1), *koulutuksessa* (1), *opintosuorituksessa* ja *tutkinnoissa käytettävä kieli* sekä *opetus* (1) ja *koulutus* (1) kielen mukaan

<kieliversiointiin korkeakoulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

196

kohdekieli

sv målspråk

en target language

määritelmä

kaksikielisessä *perusopetuksessa* käytettävä *opetuskieli (2)*, joka on eri kuin *koulun opetuskieli* ja jolla osa kaksikielisestä *opetuksesta (1)* annetaan

huomautus

Esimerkiksi *peruskoulun (1) opetuskieli (1)* voi olla suomi, mutta peruskoulussa voidaan antaa myös suomi–englanti-opetusta, jossa englanti on nk. kohdekieli.

Huom.: Kääntämisen ja tulkkauksen erikoisalalla termillä kohdekieli viitataan eri käsitteeseen: kieleen, jolle käännetään tai tulkataan (vs. lähtökieli, joka on kieli, josta käännetään tai tulkataan (lähde: Tieteen termipankki, viitattu 22.2.2019)). Tätä toista kohdekieli-käsitettä käytetään muun muassa asioimistulkkauksen ammattitutkinnon *tutkinnon perusteissa*.

Käsitteen tunnus: c1614

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: *Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan*

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

197

ammattillisen koulutuksen tutkintokieli <ammattillinen tutkintokoulutus>; opintosuorituksen kieli

<lukiokoulutus, korkeakoulutus>

sv studiespråk *n*

en language of qualification <ammattillisen koulutuksen tutkintokieli>; language of learning <lukiokoulutuksen ja korkeakoulun opintosuorituksen kieli>

määritelmä

kieli, jolla *oppija* suorittaa ammattillisen tutkinnon tai tutkinnon osan tai tekee *lukiokoulutukseen* tai *korkeakoulutukseen* kuuluvan opintosuorituksen

huomautus

Ammattillisen koulutuksen tutkintokielellä ammattillisen tutkintokoulutuksen *opiskelija* osoittaa tutkinnon edellyttämän ammattitaidon ja osaamisen. *Ammattillisessa koulutuksessa* todistukset annetaan tutkintokielellä. Ammattillisen *koulutuksen järjestäjän* tutkintokieliä ovat *koulutuksen järjestämisluvassa* määrätyt *ammattillisen koulutuksen opetuskielet* sekä järjestämisluvassa tutkinnoittain määrätyt muut kielet.

Lukiokoulutuksessa opintosuorituksen kieli voi olla *koulutusorganisaation opetuskieli, opetuskieli (2)* tai muu kieli.

Yliopistojen osalta esimerkkinä opintosuorituksen kieli -käsitteestä voidaan mainita tapaus, jossa *opiskelija* suorittaa opintojakson kirjatentillä lukemalla englanninkielistä tenttikirjallisuutta ja vastaamalla kysymyksiin suomeksi. OKM:n tekemän yliopistojen opintopistetiedonkeruun mukaan opintosuorituksen kieli on tässä tapauksessa suomi.

Käsitteen tunnus: c309

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

Käsittekaavio: *Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan*

<kieliversiointiin korkeakoulutus>

<korkeakoulutus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammattillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

Terminologin kysymys ammattillisen koulutuksen ruotsin kielityöryhmälle 24.1.2019: Onko ehdotettu ruotsin vastine ok ammattillisen koulutuksen kannalta?

Lukion sanastotyöryhmän kommentti ammattillisen ja korkeakoulujen englannin kielityöryhmille 14.5.2019: Mielestämme ”language of learning” kuulostaa kovin samalta kuin ”language of instruction” (joka on opetuskieli (2) -käsitteen vastine). Sopsisiko ”language of studies” tai ”study language”?

198

vieraskielinen opetus

sv undervisning på främmande språk
en teaching provided in a foreign language

määritelmä

muulla kielellä kuin suomen, ruotsin tai saamen kielellä, romanikielellä tai viittomakielellä annettu *opetus (1)*

huomautus

Termillä vieraskielinen opetus ei tarkoiteta opetusta (1), joka annetaan muulla kuin *koulutusorganisaation opetuskielellä* tai henkilön äidinkielellä.

Vrt. lähikäsite *vieraskielinen koulutus*.

Käsitteen tunnus: c306

Käsittekaaviot: *Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan ja Opetus (1)*

<kieliversiointiin korkeakoulut>

199

vieraskielinen koulutus

sv utbildning på främmande språk
en education provided in a foreign language

määritelmä

koulutus (1), jossa *opetus (1)* annetaan pääosin muulla kuin suomen, ruotsin tai saamen kielellä, romanikielellä tai viittomakielellä

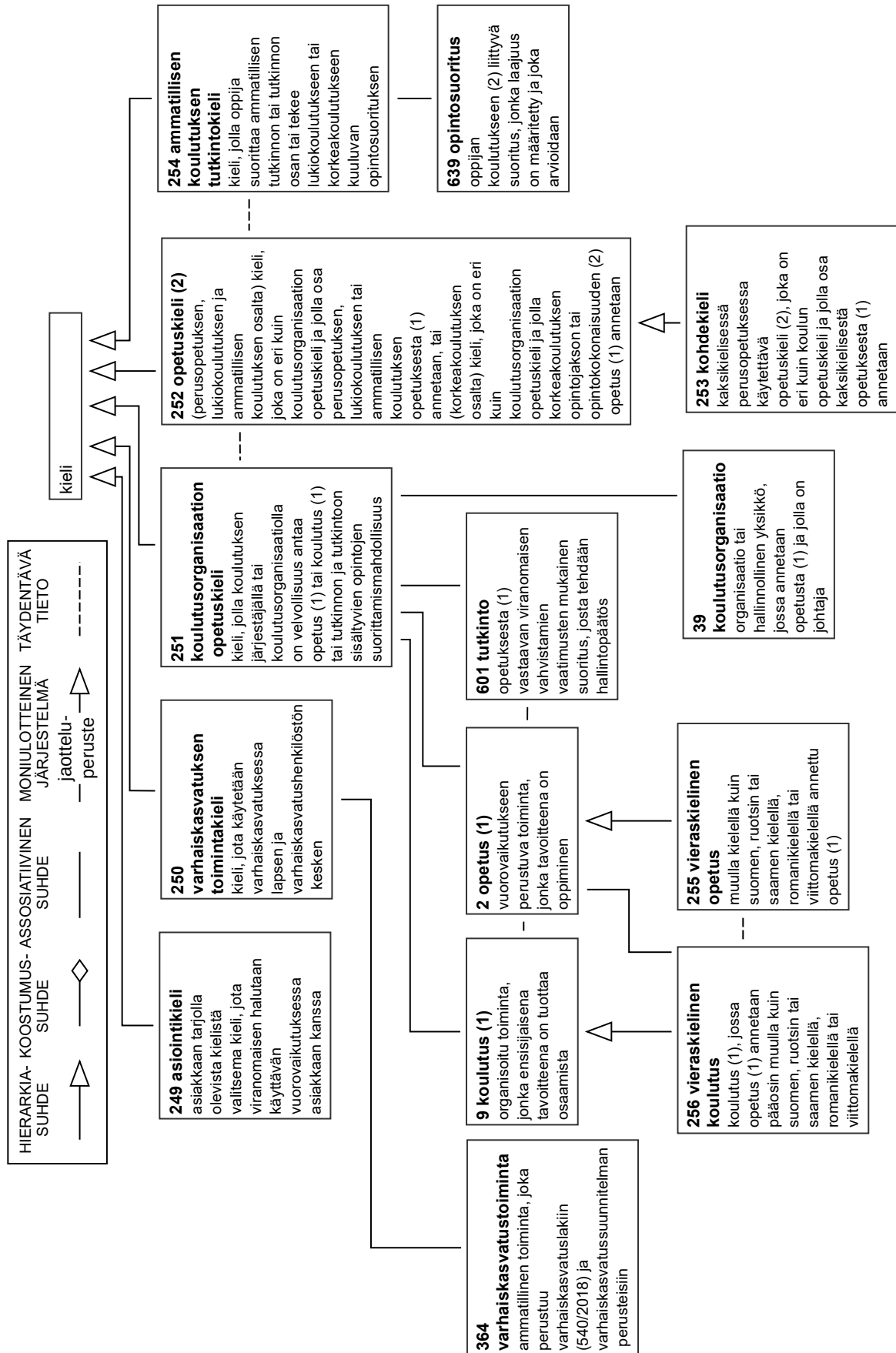
huomautus

Vrt. lähikäsite *vieraskielinen opetus*.

Käsitteen tunnus: c307

Käsittekaavio: *Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan*

<kieliversiointiin korkeakoulut>



Käsitekaavio 17. Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 23.12.2019: Sanastoon ja tähän kaavioon on tullut mukaan käsite varhaiskasvatuksen toimintakieli, joten kaavion otsikkoa on muutettu.

-- Aiempi otsikko: Opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan

-- Nykyinen otsikko: Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 23.12.2019: Onko uusi otsikko ok?

odottaa käsittelyä

odottaa käsittelyä / käsittelyyn lisä 2019

odottaa käsittelyä / käsittelyyn yht 2019

5 Haku ja valinta

5.1 Varhaiskasvatuksen haku ja valinta

200

varhaiskasvatukseen hakeminen

sv ansökan till småbarnspedagogik

en applying for early childhood education; early childhood education and care application procedure

määritelmä

UUSI: toimenpide, jolla *lapsen* vanhempi tai muu *huoltaja* hakee lapselle *varhaiskasvatuspaikkaa*

VANHA: toimenpide, jolla *lapsen huoltaja* hakee lapselle *varhaiskasvatuspaikkaa*

huomautus

Kunnan järjestämään *varhaiskasvatukseen* voi hakea ympäri vuoden, kuitenkin viimeistään 4 kuukautta ennen tarpeen alkamista. Jos varhaiskasvatuksen tarve johtuu ennakoimattomasta työllistymisestä, *koulutuksesta (2)* tai muutosta toiseen kuntaan työn tai opintojen takia, haetaan paikkaa niin pian kuin mahdollista, kuitenkin viimeistään 2 viikkoa ennen tarpeen alkamista.

Käsitteen tunnus: c958

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaaviot: [Varhaiskasvatuksen haku ja valinta](#) ja [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

<vaka2021>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: Lain en-käännöksessä application procedure, joten ehdotus: "early childhood education and care application procedure"

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 23.8.2021: "application procedure" on OKSAssa muiden koulutusasteiden kohdalla ollut vastineena käsitteelle "koulutukseen hakumenettely" = menettely, jolla koulutustoimija mahdollistaa henkilöille pyrkimisen koulutuksen toteutuksiin ja jolla se valitsee ja ottaa opiskelijat koulutuksen toteutuksiin. Tämä käsite "varhaiskasvatukseen hakeminen" on kuitenkin määritelty huoltajan toimenpiteenä, joten "application procedure" ei ehkä käy? Sitten puolestaan "*koulutukseen hakeminen*" on OKSAssa englanniksi "applying for education", joten "applying" varmaan käy myös varhaiskasvatukseen hakemiseen?

Inventaario: Merkintä: Voi olla muukin henkilö kuin henkilö jolla on huoltajuus. Ehdotettu lisättäväksi "tai muu vanhempi".

Seija: Keskusteltava. Voiko vanhempi hakea paikkaa, jos ei ole huoltaja? Laissa oli toisin päin: vanhemman tai muun huoltajan, joka pelkistettiin huoltajaksi. Jos halutaan lisätä vanhempi, ehdotan lain sanajärjestystä. Muuten lauseessa näyttää selkeämmin siltä, että myös huoltajuuden menettäneet vanhempi voi hakea paikkaa. Vrt. *varhaiskasvatuksen hakija*.

201

varhaiskasvatukseen hakija

sv sökande till småbarnspedagogik
en applicant for early childhood education

määritelmä

UUSI: vanhempi tai muu *huoltaja*, joka hakee *varhaiskasvatuspaikkaa lapselle*

VANHA: *huoltaja*, joka hakee *varhaiskasvatuspaikkaa lapselleen*

huomautus

Käsitteen tunnus: c959

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitteekaavio: [Varhaiskasvatuksen haku ja valinta](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

<vaka20221>

Inventaario: Merkintä: Voi olla muukin henkilö kuin henkilö jolla on huoltajuus. Lapselleen -> lapselle ja ehdotettu lisättäväksi "tai muu vanhempi".

Seija: Keskusteltava. Voiko vanhempi hakea paikkaa, jos ei ole huoltaja? Laissa oli toisin päin: vanhemman tai muun huoltajan, joka pelkistettiin huoltajaksi. Jos halutaan lisätä vanhempi, ehdotan lain sanajärjestyksestä. Muuten lauseessa näyttää selkeämmin siltä, että myös huoltajuuden menettänyt vanhempi voi hakea paikkaa. Vrt. *varhaiskasvatukseen hakeminen*.

202

varhaiskasvatuspäätös

ei: päätös päivähoidosta (vanhentunut)

sv beslut *n* om anordnande av småbarnspedagogik
en decision on the organisation of early childhood education and care; early childhood education decision

määritelmä

kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan päätös *lapselle* annettavasta *varhaiskasvatuksesta*

huomautus

Varhaiskasvatuspäätökseen voi sisältyä myös tieto *varhaiskasvatuksen toimipaikasta* ja aloituspäivästä.

Yksityinen varhaiskasvatus perustuu yksityisen *varhaiskasvatuksen palveluntuottajan* ja asiakkaan väliseen sopimukseen.

Ks. myös *varhaiskasvatuspaikka*.

Käsitteen tunnus: c955

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitteekaavio: [Varhaiskasvatuksen haku ja valinta](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: "decision on the organisation of early childhood education and care" on lain käännöksestä

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 23.8.2021: Poistetaanko "early childhood education decision" (Espoon kaupungin verkkosivuilta löydetty) sanastosta kokonaan?

203

varhaiskasvatuspaikka

ei: päivähoitopaikka (vanhentunut)

sv plats inom småbarnspedagogiken
inte: dagvårdsplats (föräldrad)

en place in early childhood education and care; early childhood education and care place

määritelmä

lapselle varattu paikka tietyssä *varhaiskasvatuksen toimipaikassa*

huomautus

UUSI: Yhtä varhaiskasvatuspaikkaa voi käyttää eri aikoina useampi lapsi.

Varhaiskasvatuspaikkojen määrään lasketaan niiden lasten lukumäärä, jotka voivat maksimissaan samanaikaisesti olla *varhaiskasvatuksen toimipaikassa*. Toimipaikassa kirjoilla olevien lasten lukumäärä voi olla suurempi. Vertaa *varhaiskasvatuspaikkojen määrä*.

VANHA: Yhtä varhaiskasvatuspaikkaa voi käyttää eri aikoina useampi lapsi.

Varhaiskasvatuslaissa (540/2018) on säädetty varhaiskasvatuspaikan säilymisestä isyysraajaksojen aikana.

Käsitteen tunnus: c954

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen haku ja valinta](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

<vaka2021>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: englannin termiehdotukset perustuvat lain en-käännökseen

Inventaariosta: Tämän tulkinnessa on nyt eroja. Vardassa määritelty näin

<https://wiki.eduuni.fi/pages/viewpage.action?pageId=190613836> Merkintä: voisi käyttää ehkä Vardan määritelmää, jotta kirjoilla=varattu asia selkenee

Seija: Vardassa ei ole määritelty varhaiskasvatuspaikkaa, vaan varhaiskasvatuspaikkojen määrä!

"Varhaiskasvatuspaikkojen määrällä tarkoitetaan sitä lukumäärää lapsista, jotka voivat maksimissaan samanaikaisesti olla toimipaikassa. Sillä ei tarkoiteta määrää toimipaikan kirjoilla olevista lapsista. Yksi varhaiskasvatuspaikka voi olla jaettu esimerkiksi kahdelle osa-aikaisesti varhaiskasvatuksessa olevalle. Varhaiskasvatuspaikkojen määrään vaikuttavat myös varhaiskasvatuksessa olevien lasten ikä sekä toimipaikassa kasvat-, opetus- ja hoitotehtävissä työskentelevän henkilökunnan määrä. Lasten ja henkilökunnan välisestä suhdeluvusta säädetään asetuksessa varhaiskasvatuksesta."

Seija: Tässä paikka on määritelty paikan hakemisen ja saamisen näkökulmasta. Ilmeisesti laskennallinen varhaiskasvatuspaikka on eri asia. Esim varhaiskasvatuslaissa pykälissä 14, 15 ja 17 puhutaan lapsen ja vanhempien näkökulmasta. Pykälissä 44 ja 70 en ole varma. Tätä täytyy joko selvittää laskennalliselta kannalta huomautuksessa tai määritellä kaksi eri käsitettä. **Pitäisikö meidän määritellä erikseen varhaiskasvatuspaikkojen määrä?** Erityisesti, jos määrittelemme (ja sisällytämme sanastoon) brutto- ja nettomäärät? **Ehdotus seuraavana!**

204

varhaiskasvatuspaikkojen määrä

sv antal *n* platser inom småbarnspedagogiken

määritelmä

lapsien laskennallinen lukumäärä, joka voi maksimissaan olla samanaikaisesti *varhaiskasvatuksen toimipaikassa*

huomautus

Varhaiskasvatuspaikkojen määrää voi poiketa toimipaikassa kirjoilla olevista lapsista. Yksi *varhaiskasvatuspaikka* voi olla jaettu esimerkiksi kahdelle osa-aikaisesti varhaiskasvatuksessa olevalle lapselle.

Varhaiskasvatuspaikkojen määrään vaikuttavat myös varhaiskasvatuksessa olevien lasten ikä sekä toimipaikassa kasvat-, opetus- ja hoitotehtävissä työskentelevän henkilökunnan määrä. Lasten ja henkilökunnan välisestä suhdeluvusta säädetään varhaiskasvatusasetuksessa (753/2018).

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen haku ja valinta](#)

<vaka2021>

Seija: uusi ehdotus

205

varhaiskasvatuspaikan vastaanottaminen

sv mottagande *n* av plats inom småbarnspedagogik

en accepting a place in early childhood education; accepting an offered place in early childhood education; receiving a place in early childhood education

määritelmä

toimenpide, jolla *lapsen huoltaja* vahvistaa *varhaiskasvatuspäätöksen*

huomautus

Käsitteen tunnus: c961

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitteekaavio: [Varhaiskasvatuksen haku ja valinta](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

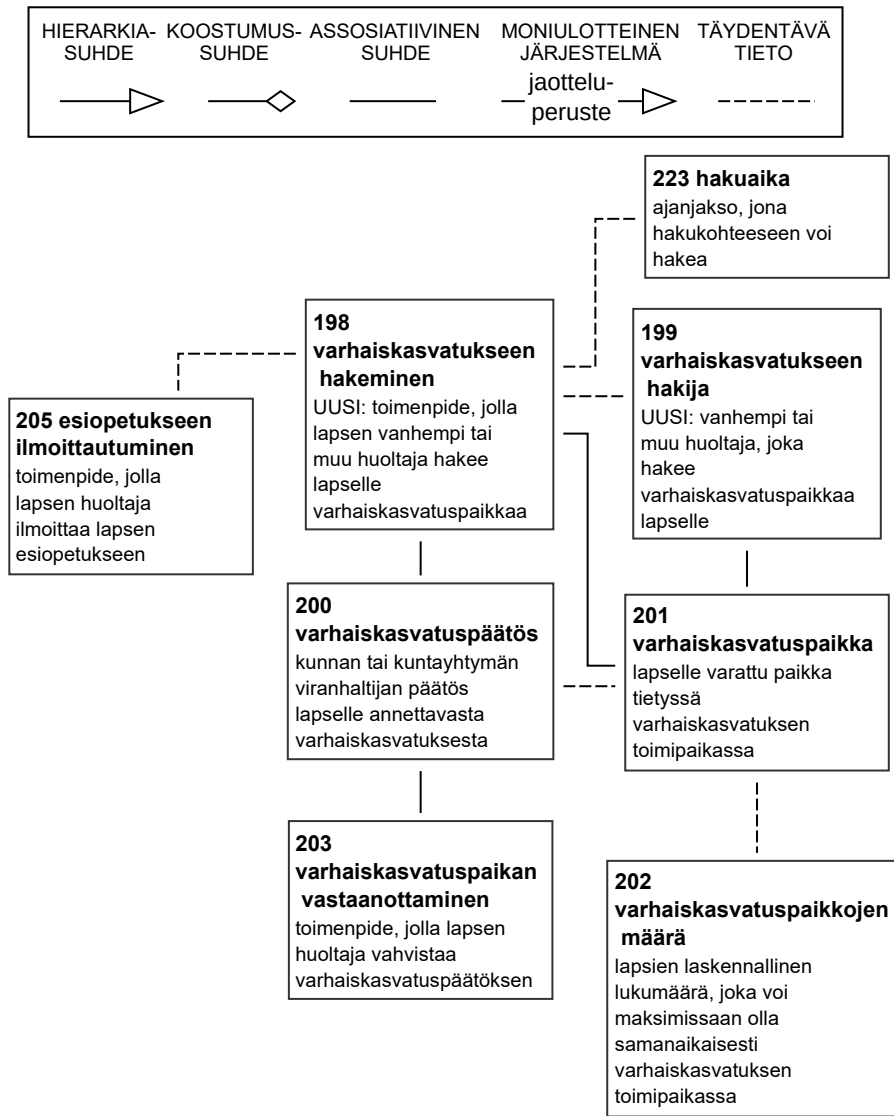
<varhaiskasvatus englanti kesken>

<vaka2021>

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 18.10.2021: Accepting-pohjaiset muodot on muodostettu OKSAssa olevan *opiskelupaikan vastaanotto* -käsitteen englannin vastineiden mukaisesti. Hgin kaupungin verkkosivuilta löytyy myös receiving-muotoa; tulisiko se merkitä esim. epäsuositettavaksi? (Vai poistetaanko tämä koko käsite?)

Inventaario: Merkintä: esitetään poistettavaksi

Seija: Koko käsite vai punaisella merkityt kohdat määritelmässä? (toimenpide ja varhaiskasvatuspäätöksen). Käsite voidaan poistaa ilman vaikutuksia muuhun sanastoon.



Käsitekaavio 18. Varhaiskasvatuksen haku ja valinta.

5.2 Haku

5.2.1 Henkilön toiminta koulutukseen pääsemiseksi

206

hakeutuminen

sv söka sig till utbildning *verb*

hellre än: ~ söka information om utbildningar *verb*; ~ söka utbildning *verb*

en screening of application opportunities; ~ pre-application stage

määritelmä

toiminta, jossa henkilö pohtii osaamistarpeitaan ja etsii itselleen sopivaa tutkinto- tai koulutustarjontaa

huomautus

Ks. myös [hakeutuja](#).

Käsitteen tunnus: c310

Luokka: <amatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>, <vapaa sivistystyö>

Käsittekaavio: [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#)

<kieliversiointiin korkeakoulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin amatillinen>

<amatillinen ruotsi kesken> <amatillinen englanti kesken>

207

esiopetukseen ilmoittautuminen

sv inskrivning till förskolan; anmälan till förskolan

en pre-primary education enrolment; early childhood education enrolment

määritelmä

toimenpide, jolla lapsen [huoltaja](#) ilmoittaa lapsen [esiopetukseen](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c313

Luokka: <esiopetus>

Käsittekaaviot: [Varhaiskasvatuksen haku ja valinta](#) ja [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#)

<kieliversiointiin jos OPH>

208

oppivelvollisuusilmoitus

sv meddelande *n* om läroplikt

en education note

määritelmä

ilmoitus, jolla asuinkunta tiedottaa [huoltajalle](#) lapsen [oppivelvollisuuden](#) alkamisesta

huomautus

Oppivelvollisuusilmoitus lähetetään sinä vuonna, jona [lapsi](#) tulee oppivelvollisuusikänsä.

Käsitteen tunnus: c312

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#)

<kieliversiointiin jos OPH>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

209

kouluun ilmoittautuminen; peruskouluun ilmoittautuminen; perusopetukseen ilmoittautuminen

sv anmälan till skolan; anmälan till grundläggande utbildning

en school enrolment; comprehensive school enrolment

määritelmä

toimenpide, jolla lapsen *huoltaja* ilmoittaa lapsen *perusopetukseen* ensisijaiseen kouluun

huomautus

Kouluun ilmoittautumisella lapsen huoltaja vastaanottaa kunnan osoittaman koulupaikan.

Vrt. *kouluun hakeutuminen muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun*.

Käsitteen tunnus: c314

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaaviot: [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#) ja [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

<kieliversiointiin jos OPH>

210

opetukseen ilmoittautuminen; opintoihin ilmoittautuminen <lukiokoulutus>; opiskelijaksi ilmoittautuminen (2) <vapaa sivistystyö>; koulutukseen ilmoittautuminen <ammattillinen koulutus>; > kurssi-ilmoittautuminen <muusta kuin opintokokonaisuuteen ilmoittautumisesta>;

~ **opintojaksovalinnat** *pl* <lukiokoulutus>; ~ **kurssivalinnat** *pl* <lukiokoulutus> (vanhentunut)

sv anmälan till undervisning; > kursanmälan <muusta kuin opintokokonaisuuteen ilmoittautumisesta>

en registration (1); > course registration <muusta kuin opintokokonaisuuteen ilmoittautumisesta>; ~ decide which courses to take *verb* <lukiokoulutus: kurssivalinnat>

määritelmä

toimenpide, jolla henkilö ilmaisee haluavansa osallistua opintojaksoon tai (*korkeakouluissa (1)* myös) opintokokonaisuuteen (2)

huomautus

Ilmoittautumiseen voi – koulutussektorin mukaan – kuulua osallistumismaksun maksaminen tai sitoutuminen sen maksamiseen.

Termiä opetukseen ilmoittautuminen käytetään esimerkiksi *lukiokoulutuksessa* ja maahanmuuttajien *perusopetuksessa*.

Ammatillisessa koulutuksessa käytetään termiä koulutukseen ilmoittautuminen esimerkiksi kenelle tahansa tarkoitettuun kurssimuotoiseen tulytyökorttikoulutukseen ilmoittautumisesta.

Lukiokoulutuksessa opiskelijat tekevät opintojaksovalintansa sähköisesti, yleensä koko *lukuvuodeksi* samalla kertaa. Opintojaksovalintojen tekeminen toimii tavallaan samalla ilmoittautumisena opintojaksolle; erillistä opintojaksoilmoittautumista ei lukiokoulutuksessa *lukion (1)* itse tarjoamille opintojaksoille ole. Sen sijaan ilmoittautumista voidaan vaatia lukion (1) opetustarjontaan kuuluvan, mutta ulkopuoliselle taholle tentittävän suorituksen kohdalla (esimerkiksi hygieniapassin suorittaminen).

Käsitteen tunnus: c317

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <vapaa sivistystyö>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<kieliversiointiin korkeakoulut> <kieliversiointiin vst>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

<vapaa sivistystyö ruotsi kesken> <vapaa sivistystyö englanti kesken>

Terminologin kysymys lukion englannin kielityöryhmälle 17.9.2018: Se osa tästä tietueesta, joka koskee lukiokoulutusta, lienee ”kurssi-ilmoittautuminen”. Eli mitä olisi kurssi-ilmoittautuminen (tai mikä se tulee jatkossa olemaan, opintojaksolle ilmoittautuminen) englanniksi?

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle / lukiokoulutukselle 24.9.2018:

Tarkistettava tämän käsitteen tiedot lukiouudistuksen näkökulman mukaisiksi (tässä ainakin puhutaan kursseista).

211

kouluun hakeutuminen muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun

sv ansökan till annan skola än den närskola som kommunen anvisat den läropliktiga

määritelmä

oppivelvollisen lapsen *huoltajan* toiminta, jonka tavoitteena on saada oppivelvolliselle koulupaikka muun kuin ensisijaisen koulun *perusopetukseen*

huomautus

Kouluun hakeutumista muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun voi olla esimerkiksi *haku painotettuun opetukseen*.

Vrt. *kouluun ilmoittautuminen*.

Käsitteen tunnus: c315

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaaviot: [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#) ja [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)
<kieliversiointiin jos OPH>

212

haku painotettuun opetukseen

sv ansökan till undervisning med särskild betoning

en applying to weighted-curriculum education

määritelmä

oppivelvollisen lapsen *huoltajan* toiminta, jonka tavoitteena on saada *oppivelvolliselle* koulupaikka painotettuun opetukseen

huomautus

Painotettuun opetukseen voi hakea muuhun kuin ensisijaiseen kouluun (ks. *kouluun hakeutuminen muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun*) tai, mikäli ensisijainen koulu tarjoaa painotettua opetusta, ensisijaiseen kouluun.

Ks. myös oppilasvalinta.

Käsitteen tunnus: c318

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#)

213

koulutukseen hakeminen; koulutukseen haku (2)

sv ansökning till utbildning; ansökan till utbildning (1)

en applying for education; > applying for education and training <ammatillinen koulutus>

määritelmä

hakijan toiminta *koulutuksen toteutukseen* pääsemiseksi

huomautus

Käsitteen tunnus: c316

Käsitekaaviot: [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#), [Koulutukseen hakemisen vaiheita](#) ja [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

214

siirtohaku

sv ansökan om överflyttning; ansökan för överflyttande studerande
en transfer application procedure

määritelmä

koulutukseen hakeminen, jossa korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin otettu *opiskelija* hakee opiskeluoikeutensa siirtämistä *korkeakoulusta (1)* toiseen, *ammattikorkeakoulun* sisällä *koulutuksen toteutuksesta* toiseen siten, että tavoitetutkintoon liitettävä tutkintonimike vaihtuu, tai *yliopiston* sisällä tutkinnosta toiseen

huomautus

Opiskelijaa, joka siirtohaun kautta siirtyy korkeakoulusta (1) tai koulutuksen toteutuksesta toiseen, kutsutaan *siirto-opiskelijaksi*.

Siirtohaku ei tarkoita kandidaatin- ja maisterintutkinnon välisessä *nivelvaiheessa* tapahtuvaa siirtymistä.

Käsitteen tunnus: c327

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

215

hakija; koulutukseen hakija

sv sökande *n* (1)
en applicant

määritelmä

oppija, joka on *koulutukseen (2)* tai *opetukseen (1)* päästäkseen jättänyt *hakemuksen (1)* tai *hakemuksen (2)*

huomautus

Vrt. JHS 175 -sanastotyöprosessin ydinsanastoryhmän hallinnonalojenvälinen määritelmä käsitteelle "hakija": "henkilö tai oikeushenkilö, joka on pannut asian vireille hakemuksella".

Ks. *koulutukseen hakeminen*.

Käsitteen tunnus: c311

Käsittekaaviot: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#), [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#), [Koulutukseen hakemisen vaiheita](#), [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä ja Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

216

ensikertalainen hakija; ensikertalainen; ensimmäistä opiskelupaikkaa hakeva hakija

sv förstagångssökande *n*
en first-time applicant

määritelmä

hakija, jolla ei ole korkeakoulututkintoa tai voimassa olevaa korkeakoulututkintoon johtavaa opiskeluoikeutta ja jolla ei ole ollut tällaista opiskeluoikeutta myöskään aiemmin

huomautus

Käsitteen tunnus: c879

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#) ja [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

217

ensikertalaisena kohdeltava hakija; ensikertalaisena kohdeltava

sv person som behandlas som förstagångssökande

en person who qualifies as a first-time applicant

määritelmä

hakija, jolla on korkeakoulututkinto tai joka on vastaanottanut korkeakoulututkintoon johtavan opiskeluoikeuden vuoden 2014 syksyn opiskelijavalinnassa tai sen jälkeen

huomautus

Käsitteen tunnus: c880

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#) ja [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

218

hakemus (1); hakemus koulutukseen

sv ansökan till utbildning (2); ansökan (2)

en application

määritelmä

asiakirja, jolla pyydetään opiskeluoikeutta yhteen tai useampaan *koulutukseen (2)* tai *koulutuksen toteutukseen*

huomautus

Vrt. JHS 175 -sanastotyöprosessin ydinsanastoryhmän hallinnonalojenvälinen määritelmä käsitteelle "hakemus": "asiakirja tai asiakirjojen muodostama kokonaisuus, jolla pyydetään tai vaaditaan etuutta, oikeutta tai toimenpidettä".

Ks. *koulutukseen hakeminen*.

Käsitteen tunnus: c346

Käsittekaaviot: [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#) ja [Muita hakukäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

219

hakemus (2); hakemus kouluun; > hakemus painotettuun opetukseen; > hakemus toissijaiseen kouluun

sv ansökan (3); ansökan till skolan; > ansökan till betonad undervisning <haku painotettuun opetukseen>;

> ansökan till sekundär skola <haku toissijaiseen kouluun>

määritelmä

asiakirja, jolla *oppivelvollisen huoltaja* pyytää oppivelvolliselle koulupaikkaa painotettuun opetukseen tai muun kuin ensisijaisen koulun *perusopetukseen*

huomautus

Perusopetuksessa termiä hakemus käytetään ainoastaan määritelmässä mainituissa tapauksissa; muuten puhutaan ilmoittautumisesta.

Ks. *kouluun hakeutuminen muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun* ja *haku painotettuun opetukseen*.

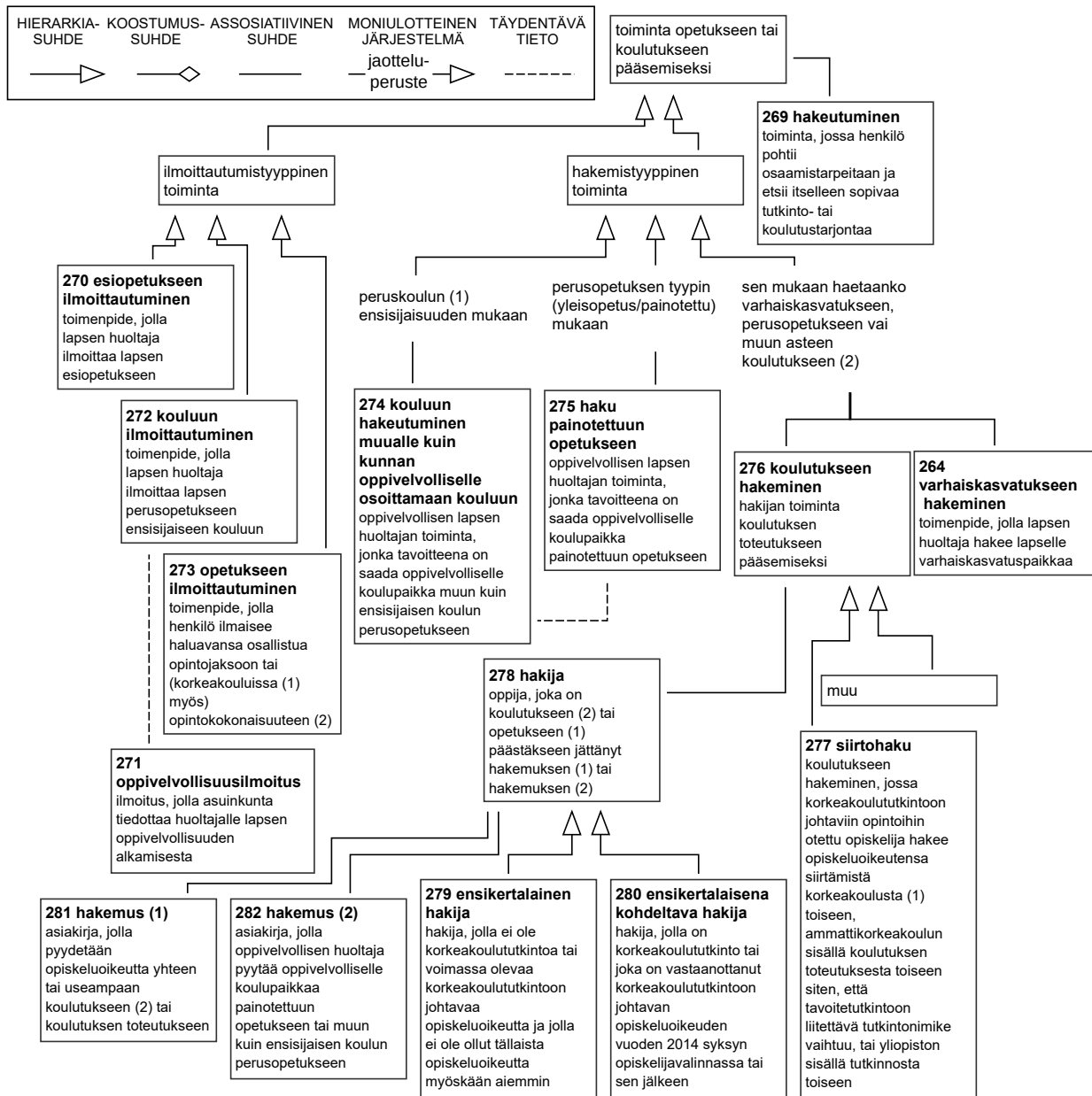
Käsitteen tunnus: c347

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaaviot: [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#) ja [Muita hakukäsitteitä](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>



Käsitekaavio 19. Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi.

5.2.2 Koulutukseen hakemisen vaiheita

220

opiskelupaikan vastaanotto

sv mottagande *n* av studieplats

en accepting a student place; accepting an offered student place; accepting an offer of admission

määritelmä

toiminta, jossa *koulutuksen toteutukseen hyväksytyt* ilmoittaa, ottaako hän opiskelupaikan vastaan

huomautus

Korkeakouluissa (1) on opiskelupaikan vastaanottamisen lisäksi tehtävä *opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)* ja *lukukausi-ilmoittautuminen*.

Lukiokoulutuksessa ei ole erillistä *opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)* -toimenpidettä, vaan opiskelupaikan vastaanotto kattaa myös *oppilaitoksen opiskelijaksi ilmoittautumista* vastaavan toimenpiteen.

Ks. myös *aloituspaikka*, *opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)*.

Käsitteen tunnus: c345

Luokka: <amatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: [Koulutukseen hakemisen vaiheita](#) ja [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin amatillinen>

<amatillinen ruotsi kesken> <amatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys ammatillisen koulutuksen ruotsin kielityöryhmälle 24.1.2019: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok ammatillisen koulutuksen kannalta?

221

opiskelupaikan ehdollinen vastaanotto

ei: jonotus (vanhentunut)

sv ta emot studieplatsen villkorligt *verb*; villkorligt mottagande *n* av studieplats

en conditional acceptance of student place; conditional acceptance of an offer of admission

määritelmä

opiskelupaikan vastaanotto, jossa *koulutuksen toteutukseen hyväksytyt* ilmoittaa ottavansa opiskelupaikan vastaan sillä ehdolla, ettei tule hyväksytyksi ylempään *hakutoiveeseensa varasijalta*

huomautus

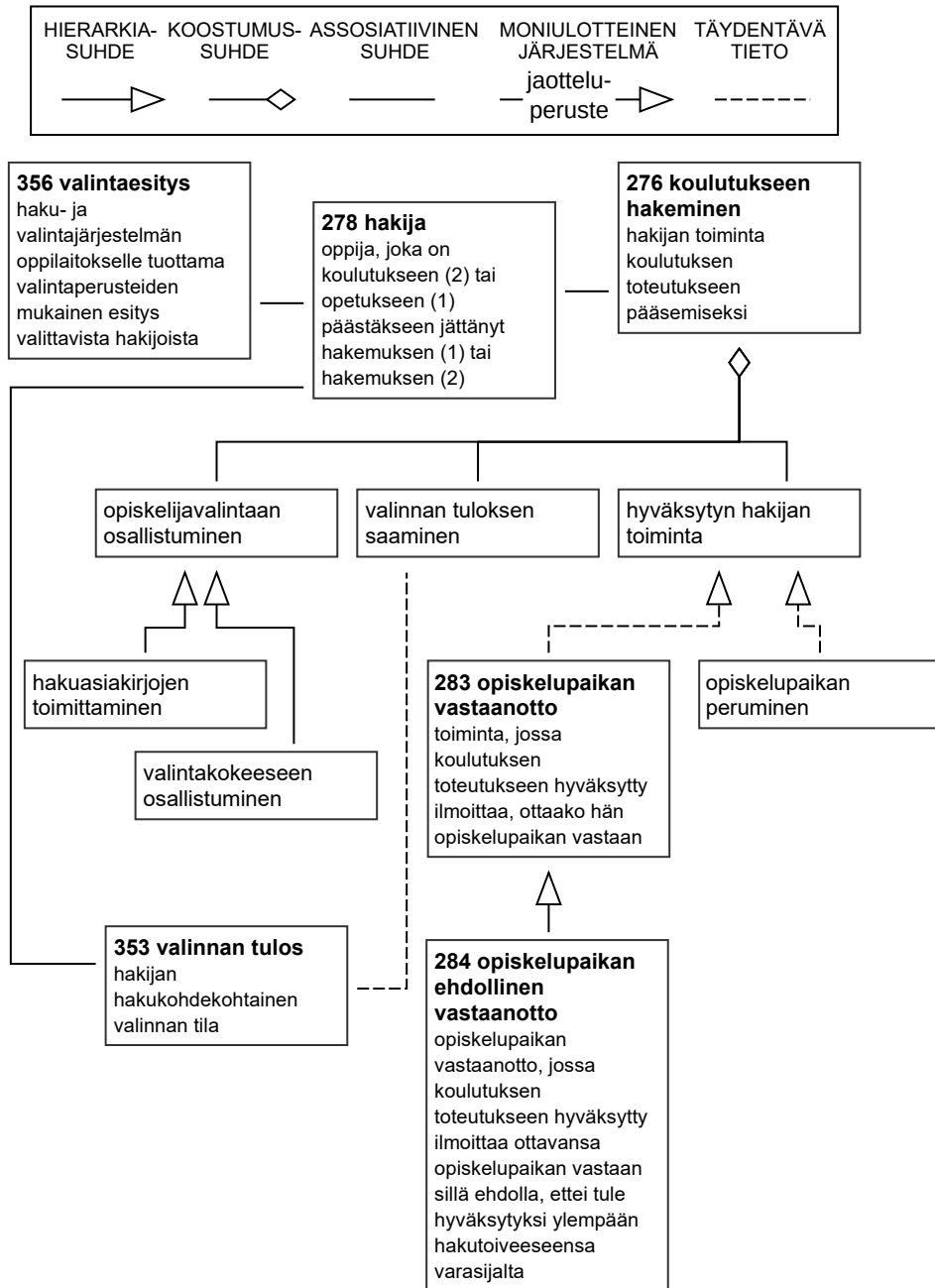
Termi opiskelupaikan ehdollinen vastaanotto on ainoastaan haun ja valinnan ammattilaisten käytössä. *Hakijalle* näkyvä ilmaus on ”ottanut paikan vastaan ja jonottaa ylempään”.

Käsitteen tunnus: c344

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Koulutukseen hakemisen vaiheita](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>



Käsittekaavio 20. Koulutukseen hakemisen vaiheita.

5.2.3 Hakutapoja ja -tyyppejä

222

koulutuksen hakumenettely; koulutukseen haku (1); haku (1); > ammatillisen koulutuksen hakumenettely

hakusana: hakumenettely

sv ansökningsförfarande *n* till utbildning

en application procedure; admissions procedure (1)

määritelmä

menettely, jolla *koulutustoimija* mahdollistaa henkilöille pyrkimisen *koulutuksen toteutukseen* ja jolla se valitsee ja ottaa *opiskelijat* koulutuksen toteutuksiin

huomautus

Koulutuksen hakumenettely sisältää opiskelijavalinnan sekä sitä edeltäviä muita osia, jotka liittyvät *koulutukseen hakemisen* mahdollistamiseen, kuten koulutustarjonnan julkaisemisen sekä hakumenettelyn ohjeistamisen *hakeutujille*.

Koulutuksen hakumenettelyllä on mm. *hakutapa* ja *hakutyyppi*.

Ammatillisen koulutuksen hakumenettelyllä tarkoitetaan menettelyä, jolla *ammatillisen koulutuksen* järjestäjä mahdollistaa henkilölle *hakeutumisen* tai *hakemisen koulutuksen toteutukseen* tai suorittamaan ammatillista tutkintoa ja jolla se ottaa tämän opiskelijaksi.

Englanniksi koulutukseen hakumenettelystä suositetaan käytettäväksi vastinetta application procedure, jotta pystytään tekemään ero koulutukseen hakumenettelyn ja siihen sisältyvän opiskelijavalinnan (engl. student admissions) välille. Kansainvälisesti kuitenkin usein käytetään termiä admissions kokonaisuudesta, joka muodostuu hausta ja valinnasta; sen vuoksi application procedure -termin synonyymiksi on otettu myös admissions procedure (1).

Lisäksi englannin termissä application näkökulma on enemmän opiskelijan, termissä admissions taas *korkeakoulun (1)*.

Käsitteen tunnus: c890

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

223

hakutapa

sv ansökningsätt

en type of application procedure

määritelmä

koulutuksen hakumenettelyn toteuttamistavan kertova tieto

huomautus

Opiskelijavalinnan tietojärjestelmässä hakutapoja ovat *yhteishaku* ja *erillishaku*.

Opiskelijavalinnan tietojärjestelmässä hakutapa, *hakutyyppi* ja *hakuaika* esitetään teknisen *haku (2)*-käsitteen ominaisuuksina.

Käsitteen tunnus: c329

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaaviot: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#) ja [Hakukohde](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

224

hakutyyppi

sv ansökningstyp; typ av ansökan

inte: ansökningssomgång (2)

en type of application round

määritelmä

[hakutavan](#) tyyppin kertova tieto

huomautus

Hakutyyppejä ovat [varsinainen haku](#) ja [lisähaku](#).

Opiskelijavalinnan tietojärjestelmässä [hakutapa](#), hakutyyppi ja [hakuaika](#) esitetään teknisen [haku \(2\)](#) -käsitteen ominaisuuksina.

Käsitteen tunnus: c328

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaaviot: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#) ja [Hakukohde](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

225

hakuaika

sv ansökningstid

en application period

määritelmä

ajanjakso, jona [hakukohteeseen](#) voi hakea

huomautus

JHS 175 -sanastotyöprosessin ydinsanastoryhmä on määritellyt hakuaika-käsitteen yleisemmin "ajanjakso, jonka aikana asian saa vireille [hakemuksella \(2\)](#)."

[Varhaiskasvatukseen](#) voi hakea ympäri vuoden ja hakuaika määräytyy varhaiskasvatuksen tarpeen alkamisen mukaan, kuten varhaiskasvatuslaissa ([540/2018](#), 17 §) on säädetty.

Käsitteen tunnus: c330

Käsitekaaviot: [Varhaiskasvatuksen haku ja valinta](#), [Hakutapoja ja -tyyppejä](#), [Muita hakukäsitteitä](#) ja [Hakukohde](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 18.10.2021: Muilla koulutusasteilla "application period", sopiiko varhaiskasvatukseen?

226

yhteinen haku

sv ansökan till flera mål samtidigt (termförslag)

inte: gemensam ansökan (2)

en shared application procedure

määritelmä

[koulutuksen hakumenettely](#), jossa [hakija](#) voi yhdellä [hakemuksella \(1\)](#) hakea usean [koulutusorganisaation](#) useaan [koulutuksen toteutukseen](#)

huomautus

Yhdellä hakulomakkeella voi hakea erityisopetuksena järjestettävään ammatilliseen koulutukseen, ammatilliseen koulutukseen valmentavaan koulutukseen sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaan koulutukseen.

Käsitteen tunnus: c319

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Huomautuksessa mainitaan ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus. Pitäisikö korvata esim. käsitteellä tutkintokoulutukseen valmentava koulutus? Vai poistetaanko maininta vain kokonaan?

227

yhteishaku

hakusana: ammatillisen koulutuksen valtakunnallinen hakumenettely; valtakunnallinen hakumenettely

sv gemensam ansökan (1)

en joint application procedure

search term: joint application system; national application procedure

määritelmä

valtakunnallinen, lainsäädännössä määritelty *ammattillista koulutusta*, *lukiokoulutusta* ja *korkeakouluja (1)* koskeva *koulutuksen hakumenettely*, jossa *hakija* voi yhdellä *hakemuksella (1)* hakea useaan *koulutuksen toteutukseen*

huomautus

Yhteishauissa *hakija* voi hakea tiettyyn määrään *koulutuksen toteutuksia*. Osassa yhteishauista hakijan tulee asettaa koulutuksen toteutukset ensisijaisuusjärjestykseen.

Yhteishaku on *ajallisesti määritelty* eli siihen liittyy *hakuaika* (vrt. *erillishaku*, joka voi olla ajallisesti määritelty tai *jatkuva*).

Ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan ammatillisen perustutkintokoulutuksen ja valmentavan koulutuksen opiskelijaksi ottamisessa voidaan käyttää valtakunnallisia hakumenettelyitä (engl. national application procedure), kuten yhteishakua. Näissä hakumenettelyissä hakuaika ja mahdollisesti valintaperusteet on määrätty valtakunnallisesti (vrt. *jatkuva haku*, jolla ei ole valtakunnallisesti määrättyä hakuaikaa).

Kun puhutaan yhteishakujärjestelmästä, englanniksi käytetään yleisesti vastinetta ”joint application system”.

Käsitteen tunnus: c320

Luokka: <amatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

Käsittekaavio: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulutus>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Huomautuksessa mainitaan valmentava koulutus; miten muokataan?

228

erillishaku; erillisvalinta

mieluummin kuin: suorahaku

sv separat ansökan

hellre än: direkt ansökan

en separate application procedure; separate admissions procedure <korkeakoulujen erillisvalinta-termin vastineena>

määritelmä

yhden tai usean *koulutusorganisaation* järjestämä *koulutuksen hakumenettely*, jossa *hakija* hakee suoraan kyseisen koulutusorganisaation tiettyyn *koulutuksen toteutukseen*

huomautus

Erillishaku voidaan toteuttaa *ajallisesti määriteltynä hakuna* tai *jatkuvana hakuna*.

Termiä erillishaku käytetään, jotta voidaan tehdä ero *yhteishakuun*. Koulutusorganisaatiot, jotka eivät osallistu yhteishakuun, käyttävät (erillishaun tyyppisestä) *haustaan (1)* yksinkertaisesti termiä ”haku” (tai, jos haulla (1) ei ole määrättyä *hakuaikaa*, termiä ”jatkuva haku”).

Yliopistojen erillishausta on säädetty yliopistolaisissa (558/2009, 36 a §) ja *ammattikorkeakoulujen* erillishausta ammattikorkeakoululaisissa (932/2014, 28 a §). Näissä laeissa käytetään erillishaun sijaan termiä erillisvalinta.

Vertaa *yhteinen haku* ja *yhteishaku*.

Käsitteen tunnus: c321

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulutus>

229

jatkuva haku

hakusana: ammatillisen koulutuksen jatkuva haku

sv kontinuerlig ansökan; fortgående ansökan

en rolling application procedure; rolling admissions

määritelmä

koulutustoimijan tai *koulutusorganisaation* järjestämä *koulutuksen hakumenettely*, jolla ei ole määrättyä *hakuaikaa*

huomautus

Jatkuva haku muistuttaa *erillishakua* siinä mielessä, että myös jatkuvassa haussa haetaan usein suoraan tiettyyn *koulutusorganisaatioon*.

Ammatillisen koulutuksen jatkuvassa haussa haetaan ammatillisen *koulutuksen järjestäjälle* tai *ammattilliseen oppilaitokseen*.

Ammatillisen koulutuksen jatkuvassa haussa ei ole valtakunnallisesti määriteltyä hakuaikaa, mutta koulutuksen järjestäjä voi tarvittaessa asettaa erillisen hakuajan.

Lukiokoulutuksessa pääsääntöinen tapa ottaa *opiskelijoita* on valtakunnallinen *yhteishaku*.

Tämän lisäksi *koulutuksen järjestäjä* voi ottaa opiskelijoita jatkuvassa haussa koulutuksen järjestäjän itse päättämällä tavalla.

Englannin termien application procedure ja admissions erosta ks. *koulutuksen hakumenettely*.

Käsitteen tunnus: c325

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

230

ajallisesti määritelty haku

sv ansökan med ansökningstid

en time-restricted application procedure; time-restricted admissions

määritelmä

koulutuksen hakumenettely, jolla on määrätty *hakuaika*

huomautus

Englannin termien application procedure ja admissions erosta ks. *koulutuksen hakumenettely*.

Käsitteen tunnus: c326

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

231

varsinainen haku

sv egentlig ansökan

en primary application round

määritelmä

yhteishakuun kuuluvan hakukierroksen ensimmäinen *koulutuksen hakumenettely*, jossa ovat tarjolla seuraavana *lukukautena* alkavien *koulutuksen toteutusten* kaikki *hakukohteet*

huomautus

Yhteishaun jakaminen varsinaisen haun vaiheeseen ja *lisähaun* vaiheeseen on käytössä perusopetuksen lisäopetukseen haettaessa sekä *korkeakouluihin (1)* haettaessa.

Käsitteen tunnus: c322

Käsittekaavio: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Huomautuksessa mainitaan perusopetuksen lisäopetus, voidaanko korvata tutkintokoulutukseen valmentavalla koulutuksella vai esim. poistetaanko?

232

lisähaku

sv tilläggsansökan
en supplementary application round
rather than: additional application round

määritelmä

koulutuksen hakumenettely, joka tapahtuu *varsinaisen haun* jälkeen ja jossa ovat tarjolla aiemmin täyttämättä jääneet *aloituspaikat*

huomautus

Lisähaku voidaan toteuttaa *erillishakuna*.

Yhteishaun jakaminen *varsinaisen haun* vaiheeseen ja lisähaun vaiheeseen on käytössä perusopetuksen lisäopetukseen haettaessa sekä *korkeakouluihin (1)* haettaessa.

Englannin termin additional application round käyttöä lisähaun vastineena ei suositella, sillä termistä voi saada mielikuvan, että haussa olisi ylimääräisiä aloituspaikkoja (eikä varsinaisessa haussa täyttämättä jääneitä).

Käsitteen tunnus: c324

Käsittekaavio: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Huomautuksessa mainitaan perusopetuksen lisäopetus, voidaanko korvata tutkintokoulutukseen valmentavalla koulutuksella vai esim. poistetaanko?

233

(vanhentunut)

täydennyshaku

sv kompletteringsansökan
en secondary application round

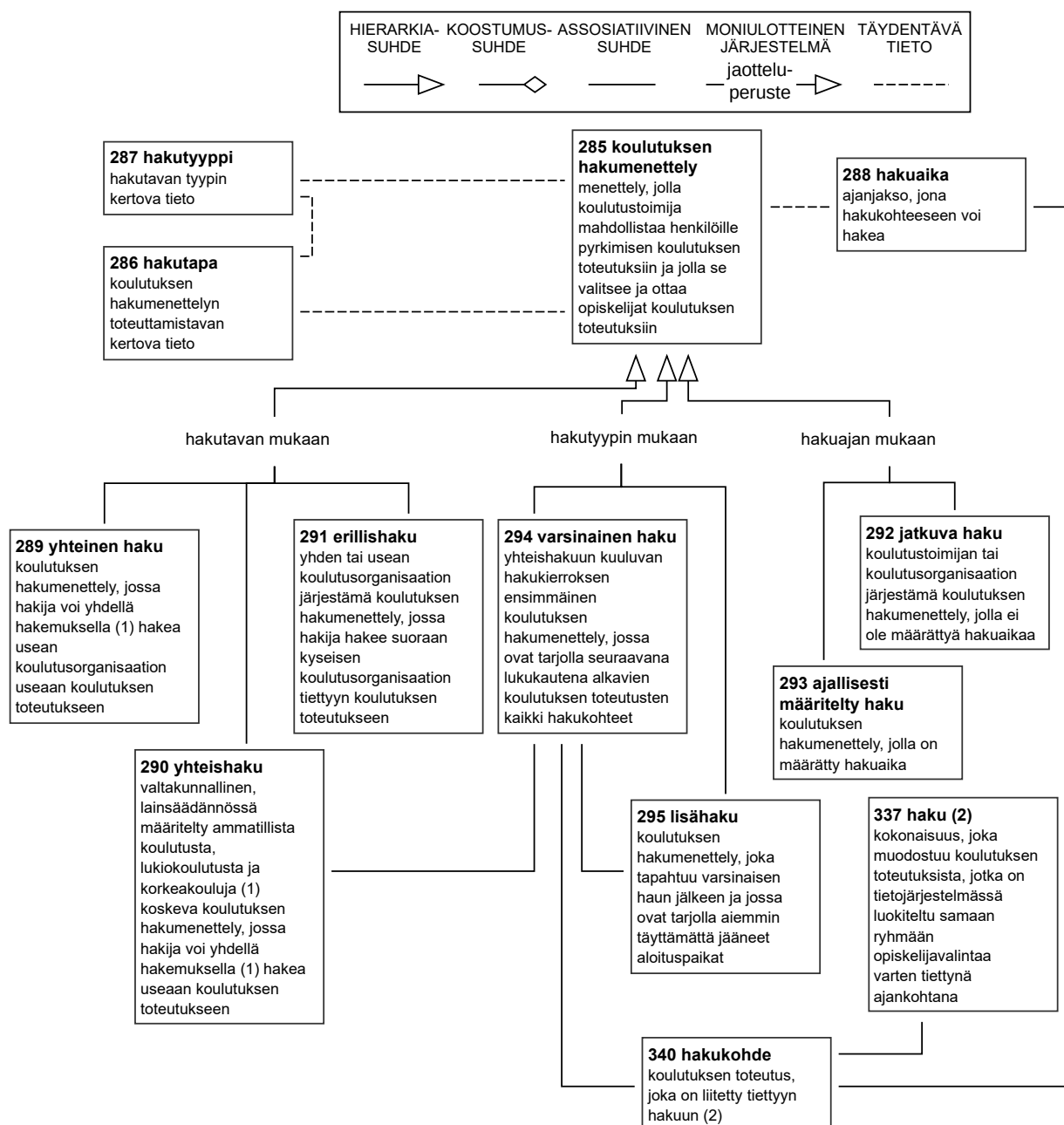
määritelmä

koulutuksen hakumenettely, joka tapahtuu *varsinaisen haun* jälkeen ja jossa ovat tarjolla varsinaisessa haussa täyttämättä jääneet *aloituspaikat*

huomautus

Käsitteen tunnus: c323

<kieliversiointiin korkeakoulut>



Käsitekaavio 21. Hakutapoja ja -tyyppejä.

5.2.4 Muita hakukäsitteitä

234

hakukausi

sv ansökningsstermin
inte: ansökningsperiod

en application term; application semester /US/

määritelmä

lukukausi, jonka aikana *koulutuksen toteutukseen* voi hakea ilmoitettujen *hakuaikojen* mukaisesti

huomautus

Käsitteen tunnus: c348

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: [Muita hakukäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

235

hakuvuosi

sv ansökningsår *n*
en application year

määritelmä

kalenterivuosi, jonka aikana *koulutuksen toteutukseen* voi hakea

huomautus

Käsitteen tunnus: c349

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: [Muita hakukäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

236

koulutuksen alkamiskausi

sv starttermin för utbildningen; inledningstermin för utbildningen; ~ utbildningen inleds
inte: begynnelsetermin för utbildningen (föräldrad); begynnelseperiod (föräldrad)
en first term of studies; first semester of studies; first term of school <perusopetus, lukiokoulutus>

määritelmä

lukukausi, jona *koulutuksen toteutus* alkaa

huomautus

Koulutuksen alkamiskausi voi olla syys- tai kevätlukukausi.

Ruotsiksi on useassa kontekstissa luontevampaa ilmaista koulutuksen alkamiskausi lauseella, kuten "Utbildningen inleds hösten 2016", kuin substantiivimuotoisella termillä.

Käsitteen tunnus: c350

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: [Muita hakukäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

237

koulutuksen alkamisvuosi

sv begynnelseår *n* för utbildningen
en first calendar year of educational programme

määritelmä

kalenterivuosi, jona *koulutuksen toteutus* alkaa

huomautus

Käsitteen tunnus: c351

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: [Muita hakukäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

238

lukukausi

sv termin

en term; semester

määritelmä

opetuksen (1) järjestämistä jaksottava osa *lukuvuotta*

huomautus

Lukukausia ovat syys-, kevät- ja joissakin tapauksissa kesälukukausi.

Esimerkiksi Isossa-Britanniassa ja Yhdysvalloissa lukuvuosi jakautuu kolmeen lukukauteen, ja niistä käytetään englanniksi termiä "term". Suomessa lukuvuodessa on ainakin tällä hetkellä vain kaksi lukukautta, ja niistä käytetään englanniksi sekä termiä "term" että termiä "semester".

Uudet *opiskelijat* aloittavat *opiskelun* yleensä lukukauden alussa.

Käsitteen tunnus: c352

Käsittekaaviot: [Muita hakukäsitteitä](#) ja [Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

239

lukuvuosi

sv läsar *n*

en academic year <korkeakoulut>; school year

not: study year

määritelmä

vuoden mittainen jakso, jollaisiin *oppilaitoksen* tai *korkeakoulun (1)* toiminta ja työskentely jaetaan

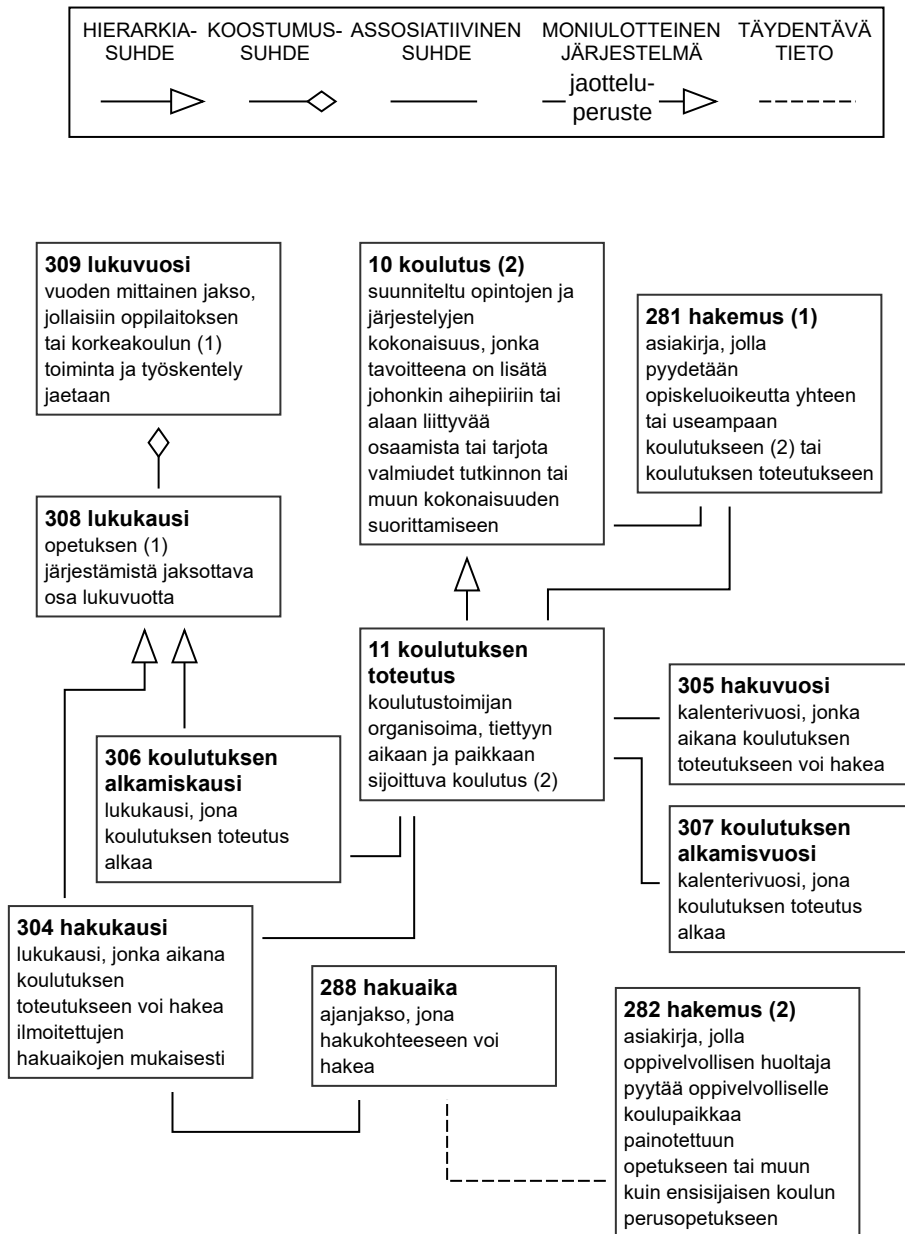
huomautus

Lukuvuosi alkaa useimmiten 1.8. ja päättyy 31.7. seuraavana kalenterivuonna.

Käsitteen tunnus: c353

Käsittekaaviot: [Muita hakukäsitteitä](#) ja [Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>



Käsitekaavio 22. Muita hakukäsitteitä.

5.3 Valinta

5.3.1 Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä

240

hyväksytyt

sv antagen (2)

en admission offered

määritelmä

[hyväksytyille hakijalle](#) tietojärjestelmään määritetty valinnan tila

huomautus

Käsitteen tunnus: c1088

Luokka: <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

tarkistettava / käsittelyyn yht 2019

tarkistettava / käsittelyyn tarkistettavat 2019

Englannin kielityöryhmän kommentti OKSA-jaokselle 27.9.2017: Miksi hakijan rooleista on määritelty ainoastaan [hyväksytyt hakija](#) (ID367) ja valinnan tiloista ainoastaan "hyväksytyt"? Kielivastineiden kannalta olisi hyödyllistä että sanastossa olisi määritelty myös esim. käsitteet "varasijalla oleva hakija" ja "hylätty hakija" ja näille annettaisiin vastineet ruotsiksi ja englanniksi. Mutta onko erikseen määriteltyille käsitteille tarvetta tietojärjestelmien tai muun OKSAn kannalta?

Terminologin kommentti OKSA-jaokselle ja englannin kielityöryhmälle 5.10.2017: Mikäli käsitteitä "varasijalta hyväksytyt hakija", "varasijalla oleva hakija", "hylätty hakija" ym. ei jostain syystä määritellä, niin näille voitaisiin sanastossa esittää ainoastaan termit suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Mutta käsitteiden määrittäminen auttaisi kyllä myös kielivastineiden valinnassa. Lisätäänkö tulevien täydennysten listalle?

Englannin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 17.11.2017: Missä kontekstissa tämä käsite esiintyy? Onko ainoastaan tietojärjestelmässä virkailijalle?

Englannin kielityöryhmän kommentti 17.11.2017: Kontekstin tietäminen keskeistä tässä kohdassa – OKSA-jaoksen täsmennettävä tätä. Valittiin vastineeksi "admission offered". Voidaan tarkistaa vastineen toimivuus, mikäli "hylätty" ja muut valinnan tilat lisätään sanastoon.

Katarina Repo, OPH, 11/2017: Näitä tiloja voisi määritellä muitakin [esim. hylätty ja hyväksyttävissä oleva]

OKSA-jaos 26.4.2019: Lisätään tiloja

Laila Puranen, OPH, 24.5.2019: OPH:n haku- ja valintajärjestelmissä (korkeakoulujen ja toisen asteen yhteishauissa) käytössä olevat valinnan tilat ovat: perunut, peruttu, peruuntunut, hylätty, varalla, hyväksytyt varasijalta, hyväksytyt. Tilastointi (vipunen) ei välttämättä käytä näitä.

OKSA-jaos 22.11.2019: Lisätään sanastoon erillisinä käsitteinä myös valinnan tilat "hylätty" ja "varasijalla". Riina lisää.

241

hylätty

määritelmä

[hylätyille hakijalle](#) tietojärjestelmään määritetty valinnan tila

huomautus

Käsitteen tunnus: c1262

Luokka: <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

242

varasijalla

sv på reservplats

määritelmä

varasijalla olevalle hakijalle tietojärjestelmään määritetty valinnan tila

huomautus

Käsitteen tunnus: c1264

Luokka: <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

243

hyväksytty hakija

sv sökande *n* som antagits; antagen (1); > nyantagen

en admitted student (1); admittee

not: admitted

määritelmä

koulutuksen toteutukseen otettu *hakija*

huomautus

Ruotsiksi käytetään termiä nyantagen hakijoista, jotka on otettu koulutuksen toteutukseen kyseisenä vuonna.

Englannin kielessä attribuutti admitted vaatii pääsanana, jota se määrittää (esim. "admitted student"). Mikäli esimerkiksi koodistossa halutaan käyttää lyhyempää muotoa, suositellaan sanaa "admittee".

Ks. myös valinnan tila, [hyväksytty](#).

Käsitteen tunnus: c367

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaaviot: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#) ja [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>, <lukiokoulutus englanti kesken>

<ammattillinen ruotsi kesken>, <ammattillinen englanti kesken>

244

varasijalla oleva hakija

sv ~ på reservplats <hakijoille suunnatussa viestinnässä>

en ~ on a waiting list <hakijoille suunnatussa viestinnässä>

määritelmä

hakija, joka on opiskelijavalinnassa *varasijalla* tiettyyn *koulutuksen toteutukseen* pääsemiseksi

huomautus

Varasijalla olevan hakijan on mahdollista tulla valituksi koulutuksen toteutukseen, mikäli paikka vapautuu. Varasijalla oleva hakija täyttää *hyväksytyksi* tulemisen minimivaatimukset, mutta jää tarjolla olevan aloituspaikkamäärän ulkopuolelle. *Aloituspaiikka* voi vapautua esimerkiksi silloin, kun *hakukohteeseen* aiemmin *hyväksytty* hakija päättää olla ottamatta tarjottua aloituspaikkaa vastaan.

Käsitteen tunnus: c1267

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>, <lukiokoulutus englanti kesken>

<ammattillinen ruotsi kesken>, <ammattillinen englanti kesken>

245

hylätty hakija

sv ~ du har inte fått en studieplats <hakijoille suunnatussa viestinnässä>

en ~ you have not received a study place <hakijoille suunnatussa viestinnässä>

määritelmä

hakija, joka ei opiskelijavalinnassa ole tullut otetuksi *koulutuksen toteutukseen*

huomautus

Hakija voi jäädä ottamatta koulutuksen toteutukseen eri syistä. Yleisimmin syynä on se, että vaikka hakija on hakukelpoinen (ks. hakukelpoisuus) ja hän täyttää muut kriteerit, hän jää koulutuksen toteutuksen aloituspaikkamäärän ulkopuolelle. Muita syitä ovat, että hakijalla ei ole hakukelpoisuutta tai ettei hän täytä muita opiskelijavalinnan kriteereitä, esimerkiksi kielitaitovaatimuksia, ja se, ettei hakijalle voida myöntää opiskeluoikeutta SORA-lainsäädännön perusteella.

Ks. myös opiskelijaksi ottaminen, *aloituspaikka*.

Käsitteen tunnus: c1268

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: *Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä*

<kieliversiointiin korkeakoulut> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>, <lukiokoulutus englanti kesken>

<ammattillinen ruotsi kesken>, <ammattillinen englanti kesken>

246

aloituspaikka

hakusana: aloituspaikkamäärä; päätöksen mukaiset aloituspaikat; valinnan aloituspaikat; palpa; valpa

sv nybörjarplats

sökord: antal nybörjarplatser

en available student place; ~ initial intake; ~ available intake; ~ potential intake; ~ maximum intake

määritelmä

hakukohteeseen tietyssä *koulutuksen hakumenettelyssä* tarjolla oleva opiskelupaikka

huomautus

Aloituspaikkamäärä on määrä, joka *koulutustoimijalla* on oikeus ja suunnitelman mukaiset edellytykset ottaa *opiskelijoita*. Aloituspaikkamäärä on optio; se ei välttämättä toteudu.

Ilmaisulla ”aloituspaikat” viitataan *koulutuksen järjestäjän* tai *korkeakoulun (1)* ilmoittamaan tietoon siitä, kuinka monta opiskelupaikkaa hakukohteeseen on tietyssä koulutuksen hakumenettelyssä tarjolla.

Ilmaisulla ”pätöksen mukaiset aloituspaikat” (lyhenne ”palpa”) tarkoitetaan koulutuksen järjestäjän, *oppilaitoksen* ylläpitäjän tai korkeakoulun (1) päättämää aloituspaikkojen lukumäärää.

Ilmaisulla ”valinnan aloituspaikat” (lyhenne ”valpa”) tarkoitetaan opiskelijavalinnassa käytettävää aloituspaikkamäärää, jossa on varauduttu peruutuksiin tai jossa osa päätöksen mukaisista aloituspaikoista on varattu opiskeluoikeuden aikaisemmin saaneille.

Englannin intake-loppuisilla vastineilla viitataan hakukohteeseen tarjolla olevien opiskelupaikkojen kokonaisuuteen.

Käsitteen tunnus: c370

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: *Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä*

<kieliversiointiin korkeakoulut>

247

varasija

sv reservplats (???)

määritelmä

ilman *aloituspaikkaa* jääneen *hakijan* asema, jossa hakijan on vielä mahdollista tulla valituksi *koulutuksen toteutukseen*, mikäli paikka vapautuu

huomautus

Varasijalla oleva hakija täyttää *hyväksytyksi* tulemisen minimivaatimukset, mutta jää tarjolla olevan aloituspaikkamäärän ulkopuolelle. Aloituspaikka voi vapautua esimerkiksi silloin, kun *hakukohteeseen* aiemmin *hyväksytyt* hakija päättää olla ottamatta tarjottua aloituspaikkaa vastaan.

Ks. myös *varasijalla oleva hakija*.

Käsitteen tunnus: c882

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

5.3.2 Haku ja valinta: tietojärjestelmän käsitteitä

5.3.2.1 Hakukohde

248

<koulutukseen haun ja valinnan tietojärjestelmä>

haku (2)

sv ansökan (1); urvalsparti <Svenska handelshögskolan>

en application data

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu *koulutuksen toteutuksista*, jotka on tietojärjestelmässä luokiteltu samaan ryhmään opiskelijavalintaa varten tietyinä ajankohtana

huomautus

Tässä tarkoitettu haku (2) on tekninen käsite. Tietojärjestelmässä hakuun (2) kiinnitetään tiedot muun muassa *hakutavasta*, *hakutyypistä* ja *hakuajasta*.

Käsitteen tunnus: c336

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulutus>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaaviot: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#) ja [Hakukohde](#)

<kieliversiointiin korkeakoulutus>

249

hakukohdejoukko

sv grupp av ansökningsmål; grupp av ansökningsobjekt; grupp av ansökningsalternativ

en set of study options available for applicants

määritelmä

joukko *hakukohteita*, joita sitovat toisiinsa tietyt säännöt

huomautus

Hakukohdejoukkoa sitova sääntö voi koskea esimerkiksi sitä, mihin hakukohteisiin tulee hakea tai mihin ei saa hakea, jos hakee tiettyyn hakukohteeseen. Sääntö voi koskea myös esimerkiksi sitä, missä järjestyksessä tietyt hakukohteet tulee priorisoida.

Esimerkki hakukohdejoukosta ovat lääketieteen hakukohteet *korkeakoulujen (1) yhteishaussa*.

Käsitteen tunnus: c334

Luokka: <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: [Hakukohde](#)

<kieliversiointiin korkeakoulutus>

250

valintaryhmä

sv urvalsgrupp

määritelmä

hakukohdejoukko, joka käyttää opiskelijavalinnassa yhteisiä laskentakaavoja

huomautus

Valintaryhmä-käsitettä ei tule sekoittaa valintakoeryhmä-käsitteeseen. Valintaryhmä on tietojärjestelmiin liittyvä käsite; se on tapa ryhmitellä *hakukohteita* valintaperusteiden mallinnuksessa. Valintaryhmän hakukohteilla ei välttämättä ole minkäänlaista valintakoeyhteistyötä keskenään (vrt. *valintakoeryhmä*).

Käsitteen tunnus: c335

Luokka: <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: [Hakukohde](#)

<kieliversiointiin korkeakoulutus>

<korkeakoulutus englanti kesken>

251

hakukohde

sv ansökningsmål *n* <Studieinfo.fi, Svenska handelshögskolan>; ansökningsobjekt *n* <Helsingfors universitet>;
ansökningsalternativ *n* <Aalto-universitetet>

en option available for application; study programme available for application

määritelmä

koulutuksen toteutus, joka on liitetty tiettyyn *hakuun* (2)

huomautus

Esimerkki *ammattillisen koulutuksen* hakukohteesta *yhteishaussa* on puualan perustutkinto (180 osaamispistettä) kevään 2015 yhteishaussa.

Esimerkki *korkeakoulutuksen* hakukohteesta yhteishaussa on yleinen kielitiede (180 opintopistettä (2)) kevään 2015 *korkeakoulujen* (1) yhteishaussa.

Käsitteen tunnus: c331

Luokka: <opiskelijavalinnat>

Käsittekaaviot: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#) ja [Hakukohde](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

252

hakutoive

sv ansökningsönskemål *n*

en preferred option for application; preferred study programme <lukiokoulutus, jossa linjoja; korkeakoulut>

määritelmä

hakukohde, jonne *hakija* hakee opiskeluoikeutta

huomautus

Käsitteen tunnus: c332

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: [Hakukohde](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Terminologin kommentti ammatillisen ruotsin kielityöryhmälle 21.2.2019: Korkeakoulujen ja lukion ruotsin työryhmät antaneet ruotsin vastineen/vastineet; varmistatteko että ok ammatillisen näkökulmasta?

253

hakutoiveiden priorisointi

mielummin kuin: hakukohteiden priorisointi

sv prioritering av ansökningsönskemål; rangordning av ansökningsönskemål

en ~ order of preference

määritelmä

hakijan tekemä *hakukohteiden* etusija- tai miellisuusjärjestykseen asettaminen

huomautus

Käsitteen tunnus: c333

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: [Hakukohde](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

254

valintakoeryhmä

sv grupp för urvalsprovssamarbete
hellre än: urvalsprovgrupp
en entrance examination group

määritelmä

koulutuksen toteutukset, joissa käytetään yhteistä valintakoetta

huomautus

Valintakoeryhmäyhteistyössä olevat *koulutusorganisaatioilla* valintakoe voi olla kaikilla koulutuksen toteutuksilla sama tai osalla eri, mutta koulutusorganisaatiot hyväksyvät toisessa samaan yhteistyöryhmään kuuluvassa koulutusorganisaatiossa tehdyn valintakokeen tuloksen.

Käsitteen tunnus: c337

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: [Hakukohde](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

OPH / Katarina Repo sähköpostilla Outille 12.12.2016: Voi olla eri koe mutta sen tulos kelpaa valintakoeryhmän sisällä. Palaan tähän käsitteeseen vielä sen ruotsinnoksen osalta.

6 Koulutuksen toteuttaminen ja opintoprosessit

6.1 Varhaiskasvatus

6.1.1 Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja

255

varhaiskasvatuspalvelu

ei: päivähoito (2) (vanhentunut)

sv småbarnspedagogisk service; småbarnspedagogiska tjänster *pl*; tjänster *pl* inom småbarnspedagogik
 inte: dagvårdsservice (föräldrad)

en early childhood education and care service

määritelmä

varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaista *varhaiskasvatusta* tuottava palvelu

huomautus

Kunnalla tai kuntayhtymällä on lain säätämä velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta.

Varhaiskasvatuksen järjestämismuodosta riippuen kunta voi toimia myös *varhaiskasvatuksen palveluntuottajana*.

Yksityinen varhaiskasvatus on ilmoituksenvaraista toimintaa.

småbarnspedagogiska tjänster / tjänster inom småbarnspedagogik: Jos ruotsinkielisessä tekstissä käsitellään sekä virkoja (tjänst) että palveluja, suositellaan varhaiskasvatuksen viroista käytettäväksi muotoa tjänster inom småbarnspedagogik.

Käsitteen tunnus: c395

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaaviot: [Kaavio 2: UUSI Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#) ja [Kaavio 2: VANHA Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

<vaka2021>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: Englannin termiehdotus "early childhood education and care service" on lain käännöksestä

Inventaariosta: "Jos kunta ostaa varhaiskasvatusta toiselta kunnalta, järjestävä kunta hankkii varhaiskasvatusta ostopalveluna, tässä on tärkeää järjestämismuoto-käsitteen käyttö. Tällöin toinen kunta toimii varhaiskasvatuksen palveluntuottajana toiselle kunnalle. Tämä on myös Vardassa käytössä, mutta marginaalisena casena, huomattavasti yleisempää on organisatorinen lähtökohta ▪ Tässä ei kuitenkaan voi tuottajana olla mikä tahansa organisaatio, vrt. käsite 187, jossa mainittuna kunnan ja kuntayhtymän lisäksi muu -> ilmoitusmenettely oleellinen ▪ Samoin varhaiskasvatusta joko järjestetään tai tuotetaan, ei tarjota" Merkintä: Otetaan käsittelyyn ja tarkistetaan käsite. Määritelmä on hieman kömpelö ja sitä voisi hioa. (Inventaariossa korostettu punaisella määritelmän sanat "muun palveluntuottajan" ja "tarjoava".

Seija: Tarjoava on määritelmässä, koska siinä ei voida käyttää termiä varhaiskasvatuspalvelu, koska se muodostaisi sisäisen kehäpäätelmän. Mahdoton tietää, mihin numero 187 viittaa, koska numerot vaihtuvat riippuen julkaisusta tai luonnoksesta. Viimeisessä eDuunin luonnoksessa 187 on tämä käsite.

Kysymys: Halutaanko tässä viitata varhaiskasvatuksen järjestämismuotoon ja yksityiseen varhaiskasvatukseen ja sen ilmoitusvelvollisuuteen? Eli onko palvelun pakko olla varhaiskasvatuslain mukaista? **Kokous1:** Muokattu määritelmää ja päätetty etsiä uutta sanaa "tarjoavan" tilalle.

256

varhaiskasvatustoiminta

sv verksamhet inom småbarnspedagogik; småbarnspedagogisk verksamhet (2)
en early childhood education and care activity

määritelmä

ammattillinen toiminta, joka perustuu varhaiskasvatustalakiin (540/2018) ja [varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin](#)

huomautus

Varhaiskasvatustoimintaa ovat [päiväkotitoiminta](#), [perhepäivähoito](#) ja [avoin varhaiskasvatustoiminta](#).

Käsitteen tunnus: c1582

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitteekaaviot: [Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa \(1\), koulutuksessa \(1\), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus \(1\) ja koulutus \(1\) kielen mukaan](#), [Kaavio 2: UUSI Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#) ja [Kaavio 2: VANHA Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

<vaka2021>

Seija: Jos varhaiskasvatuksen toimintamuoto lisätään ja sen huomautuksessa mainitaan myös ryhmäperhepäivähoito, se pitää lisätä myös tähän.

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: Ehdotus: "early childhood education and care activity" (muotoiltu lain käännöksestä)

257

<koodistot>

varhaiskasvatuksen toimintamuoto

sv verksamhetsform inom småbarnspedagogik
en type of ECEC activity?

määritelmä

tapa, jolla [varhaiskasvatustoiminta](#) toteutetaan ja johon sisältyvät toiminnan eri muodot ja välineet sekä [varhaiskasvatuksen](#) toiminta-ajat ja [toimipaikat](#).

huomautus

Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat [päiväkotitoiminta](#), [perhepäivähoito](#), [ryhmäperhepäivähoito](#) ja [avoin varhaiskasvatustoiminta](#).

Vertaa [opetusmuoto](#).

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitteekaavio: [Kaavio 2: UUSI Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

<vaka2021>

<varhaiskasvatus ruotsi kesken>

Seija: Inventaariossa annettu lista oli aivan sama kuin varhaiskasvatustoiminnan. Tähän on kuitenkin viitattu OKSAn opetusmuoto-käsitteessä ja olen muokannut määritelmän sen mukaan ja merkannut vastaavasti käyttöalaksi koodistot. Opetusmuodosta poiketen olen käyttänyt määritelmässä sanaa "toteutetaan" "järjestämisen" sijaan, koska järjestämisellä on ollut VAKAssa ihan oma merkityksensä ja se tulee esille seuraavana olevassa järjestämis muodossa.

Seija: Huomautuksessa on listattu myös ryhmäperhepäivähoito, joka sisältyy perhepäivähoitoon. Listataanko se erikseen? Vrt. yllä varhaiskasvatustoiminta.

Seija: Nyt olen merkinnyt tämän koodistokäsitteeksi, mutta muuttanut varhaiskasvatustoiminnan kaikkien alakäsitteiden yläkäsitteeksi varhaiskasvatuksen toimintamuoto. Ks. kaavio 1 UUSI ja kaavio 2 VANHA! Onko tämä vain koodistokäsite?

Ruotsi: inventaariossa oli vain verksamhetsform. Olen ehdottanut termiä varhaiskasvatustoiminnan termiä mukailleen.

Uusi käsite!

258

päiväkotitoiminta

sv daghemsverksamhet

en early education centre activities; centre-based early education activities

määritelmä

UUSI: *varhaiskasvatuksen toimintamuoto*, jota toteutetaan *päiväkodissa*

VANHA: *varhaiskasvatustoiminta*, jota annetaan *päiväkodissa*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1024

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaaviot: [Kaavio 2: UUSI Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#) ja [Kaavio 2: VANHA Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

<vaka2021>

Seija: toiminta- ja järjestämismuodon takia käsitejärjestelmää joutui muokkaamaan ja myös tämä piti päivittää.

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: "centre-based early education activity". Lain en-käännöksestä. Päiväkotikäsitteen käännös pitää sopia ennen tämän käsittelyä.

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 23.8.2021: tuleeko yksikkö vai monikko: activity vai activities?

259

perhepäivähoito

sv familjedagvård

en family daycare; family-based daycare <rinnastettaessa perhepäivähoitoa päiväkotitoimintaan / as opposed to centre-based early education activities>

määritelmä

UUSI: *varhaiskasvatuksen toimintamuoto*, jota toteutetaan *perhepäiväkodissa*

VANHA: *varhaiskasvatustoiminta*, jota annetaan *perhepäiväkodissa*

huomautus

Perhepäivähoitoa järjestetään pääsääntöisesti *perhepäivähoitajan* kotona, mutta sitä voidaan antaa myös *lapsen* tai lasten kotona tai *ryhmäperhepäivähoitona*.

Käsitteen tunnus: c397

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaaviot: [Kaavio 2: UUSI Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#) ja [Kaavio 2: VANHA Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

<vaka2021>

Seija: toiminta- ja järjestämismuodon takia käsitejärjestelmää joutui muokkaamaan ja myös tämä piti päivittää.

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 12.8.2021: Työryhmä Fleming, Elomaa, Alila, Kahiluoto oli vuonna 2018 muotoillut omaan käännösvastinelistaansa seuraavaa: "Jos joskus käytetään termiä perhepäivähoitotoiminta ja se rinnastetaan päiväkotitoimintaan, joka olisi centre-based early education activities, vastine voi olla family-based daycare activities." Muotoilin tietoa OKSAA varten, tarkistatteko että on ok? Onko termin "family-based daycare" jälkeen laitetussa käyttöalatarcenteessa ilmaus "as opposed to centre-based early education activities" ok?

260

ryhmäperhepäivähoito

sv gruppfamiljedagvård
en group family daycare

määritelmä

perhepäivähoito, jota antaa kaksi tai kolme **perhepäivähoitajaa** yhdessä

huomautus

Käsitteen tunnus: c1584

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaaviot: [Kaavio 2: UUSI Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#) ja [Kaavio 2: VANHA Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

261

avoin varhaiskasvatustoiminta

ei: muu varhaiskasvatus (vanhentunut); avoin päiväkotitoiminta (2) (vanhentunut)

sv öppen småbarnspedagogisk verksamhet
sökord: övrig småbarnspedagogik

en open early childhood education and care; open early childhood education and care activities; open activities in early childhood education and care; open ECEC; open ECEC activities; open activities in ECEC

määritelmä

UUSI: kerholuonteinen **varhaiskasvatuksen toimintamuoto**, jota tarjotaan **lapsille** tai lapsille yhdessä aikuisen kanssa

VANHA: kerholuonteinen **varhaiskasvatustoiminta**, jota tarjotaan **lapsille** tai lapsille yhdessä aikuisen kanssa

huomautus

Avoin varhaiskasvatustoiminta on pääsääntöisesti suunnattu lapsille, jotka eivät osallistu **osa-** tai **kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen**. Toiminta voi olla kohdennettu tietyille ikäryhmille ja sen nimi voi vaihdella toiminnan painotuksen mukaan.

Avointa varhaiskasvatustoimintaa ovat esimerkiksi leikki- ja leikkipuistotoiminta, lasten leikki- ja kerhotoiminta ja **avoin päiväkotitoiminta (1)**.

Lainsäädännössä ei säädetä avoimen varhaiskasvatustoiminnan **henkilöstön** mitoituksista tai kelpoisuusehdoista.

muu varhaiskasvatus: Termiä muu varhaiskasvatus käytettiin aikaisemmin lainsäädännössä.

övrig småbarnspedagogik: Ruotsin termiä övrig småbarnspedagogik käytettiin aikaisemmin lainsäädännössä.

Käsitteen tunnus: c398

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaaviot: [Kaavio 2: UUSI Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#) ja [Kaavio 2: VANHA Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

<vaka2021>

Seija: toiminta- ja järjestämisuodon takia käsitejärjestelmää joutui muokkaamaan ja myös tämä piti päivittää.

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: Ehdotus: "open early childhood education and care activity". Tämä lain käännöksestä, laissa käsite monikossa eli activities.

262

avoin päiväkotitoiminta (1)

sv öppen daghemsverksamhet
en open centre-based early education activity

määritelmä

[avoin varhaiskasvatustoiminta](#), jota järjestetään sitä varten varatuissa tiloissa

huomautus

Avoimen päiväkotitoiminnan (1) toimintamuodot voivat vaihdella.

Käsitteen tunnus: c412

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaaviot: [Kaavio 2: UUSI Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#) ja [Kaavio 2: VANHA Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: Ehdotus: open centre-based early education activity. Ei ole vakalain käännöksessä. Riippuu [päiväkotitoiminnan](#) käännöksestä.

263

varhaiskasvatuksen järjestämismuoto

sv form att anordna verksamhet inom småbarnspedagogik

määritelmä

tapa, jolla [varhaiskasvatustoiminta](#) on järjestetty

huomautus

Varhaiskasvatuksen järjestämismuotoja ovat kunnan tai kuntayhtymän järjestämä [varhaiskasvatus](#), kunnan tai kuntayhtymän ostopalveluna järjestetty varhaiskasvatus, palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus, yksityisen hoidon tuella järjestetty varhaiskasvatus ja [yksityinen varhaiskasvatus](#) ilman yksityisen hoidon tukea.

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Kaavio 2: UUSI Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

<vaka2021>

Uusi käsite! ollut lisähakusanana varhaiskasvatuksen järjestäjässä.

Inventaario: Uusi käsite tarve, lisättäisiin, koska on käytössä Vardassa ja tulee varhaiskasvatuksen raporteille. Varda: Kunnan tai kuntayhtymän järjestämä, kunnan tai kuntayhtymän ostopalveluna järjestämä, kunnan tai kuntayhtymän palvelusetelillä järjestämä, yksityisen hoidon tuella järjestetty, yksityinen varhaiskasvatus ilman yksityisen hoidon tukea. Vardan koodisto järjestämismuodoista <https://virkailija.opintopolku.fi/varda/julkinen/koodistot/vardajarjestamismuoto>

Seija: huomautus toistuu järjestäjän kohdalla ja jos tähän lisätään yksityinen varhaiskasvatus ilman yksityisen hoidon tukea, se on lisättävä myös järjestäjän huomautukseen! Voiko määritelmässä käyttää sanaa järjestetty, jos kunta ei ole järjestäjä, vrt [varhaiskasvatuksen järjestäjä?](#)

Ruotsi: Seija ehdotus

264

yksityinen varhaiskasvatus

sv privat småbarnspedagogik; privat småbarnspedagogisk verksamhet

en private early childhood education; private daycare; privately run early childhood education and care

määritelmä

UUSI: ilmoituksenvarainen liike- tai ammattitoimintaan perustuva [varhaiskasvatuksen järjestämismuoto](#)

VANHA: ilmoituksenvarainen liike- tai ammattitoimintaan perustuva [varhaiskasvatustoiminta](#)

huomautus

Kunta, aluevalvontavirasto ja sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto valvovat yksityistä varhaiskasvatusta.

Käsitteen tunnus: c994

Luokka: <varhaiskasvatus>

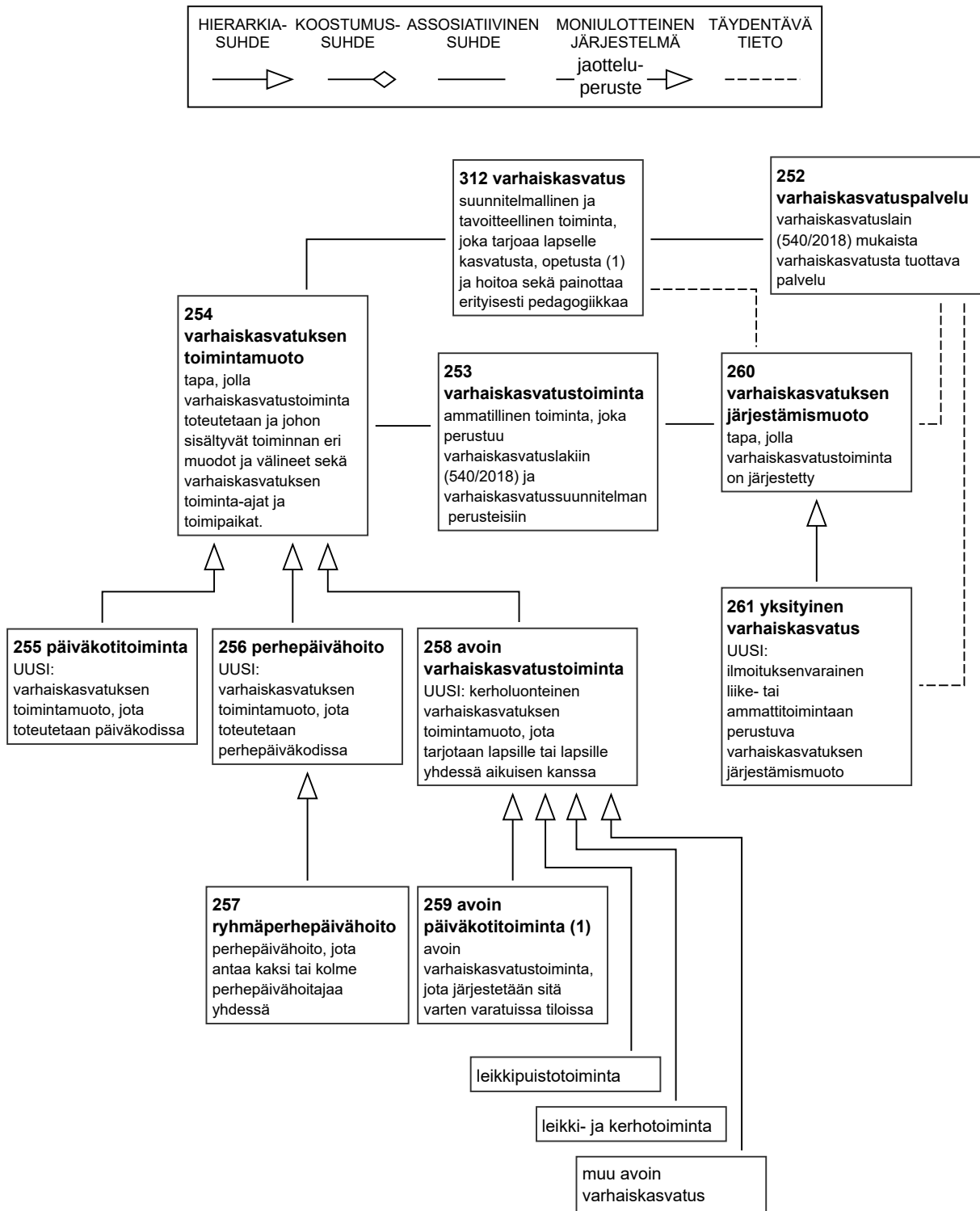
Käsittekaaviot: [Kaavio 2: UUSI Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#) ja [Kaavio 2: VANHA Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

<vaka2021>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: ehdotus englantiin: "privately run early childhood education and care" (lain käännöksestä)



Käsittekaavio 25. Kaavio 2: UUSI Varhaiskasvatuksen toimintamuodot.

266

varhaiskasvatuksen toimintakausi

sv verksamhetsperiod inom småbarnspedagogik

määritelmä

varhaiskasvatuksen järjestämistä jaksottava osa *varhaiskasvatuksen toimintavuodesta*

huomautus

Varhaiskasvatuksen toimintavuosi jakautuu syys- ja kevätkauteen.

Vertaa *koulutuksen (1)* käsite *lukukausi*.

Käsitteen tunnus: c968

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

267

kokoaikainen varhaiskasvatus

sv småbarnspedagogik på heltid

en full-day early childhood education and care; full-time early childhood education and care

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsen* on sovittu osallistuvan 35 tuntia tai enemmän viikossa

huomautus

Kokoaikainen varhaiskasvatus on *varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin* liittyvä käsite ja siitä on säädetty varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaissa (1503/2016).

Kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa oleva lapsi voi päiväkohtaisesti olla joko *osapäiväisessä* tai *kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa*.

Käsitteen tunnus: c404

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaaviot: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#) ja [Varhaiskasvatuksen maksut](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

268

osa-aikainen varhaiskasvatus

sv småbarnspedagogik på deltid

en part-time early childhood education and care

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsen* on sovittu osallistuvan alle 35 tuntia viikossa

huomautus

Osa-aikainen varhaiskasvatus on *varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin* liittyvä käsite ja siitä on säädetty varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaissa (1503/2016).

Osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa oleva lapsi voi päiväkohtaisesti olla joko *osapäiväisessä* tai *kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa*.

Käsitteen tunnus: c940

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaaviot: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#) ja [Varhaiskasvatuksen maksut](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

269

kokopäiväinen varhaiskasvatus; kokopäivähoito

sv heldagsverksamhet inom småbarnspedagogiken; heldagsvård

en full-time early childhood education and care

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsen* on sovittu osallistuvan yli 5 tuntia päivässä

huomautus

Kokopäiväisen varhaiskasvatuksen raja, yli viisi tuntia päivässä, perustuu varhaiskasvatusasetuksen (753/2018) mukaiseen henkilöstömitoitukseen.

Varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaan varhaiskasvatus saa pääsääntöisesti kestää enintään kymmenen tuntia yhtäjaksoisesti.

Käsitettä kokopäiväinen varhaiskasvatus käytetään varhaiskasvatuksen tiedontuotannossa.

Kokopäiväinen varhaiskasvatus voi olla varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain (1503/2016) mukaan joko *kokoaikaista* tai *osa-aikaista varhaiskasvatusta*.

Vertaa *kokoaikainen varhaiskasvatus*.

Käsitteen tunnus: c1591

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: "full-time early childhood education and care" on ehdotus englannin vastineeksi. Lain käännöksestä.

270

osapäiväinen varhaiskasvatus

ei: osapäivähoito

sv halvdagsverksamhet inom småbarnspedagogiken; halvdagsvård

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsen* on sovittu osallistuvan 5 tuntia tai vähemmän päivässä

huomautus

Osapäiväisen varhaiskasvatuksen raja viisi tuntia tai vähemmän päivässä perustuu varhaiskasvatusasetuksen (753/2018) mukaiseen henkilöstömitoitukseen. Käsitettä käytetään varhaiskasvatuksen tiedontuotannossa.

Termejä osapäivähoito ja halvdagsvård on käytetty aikaisemmin lainsäädännössä.

Käsitteen tunnus: c405

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

271

osaviikkoinen varhaiskasvatus

sv småbarnspedagogik under en del av veckan
en part-weekly early childhood education and care

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsen* on sovittu osallistuvan vain tiettyinä viikonpäivinä

huomautus

Osaviikkoisen varhaiskasvatuksen viikonpäivät sovitaan asiakaskohtaisesti.

Käsitteen tunnus: c941

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: "part-weekly early childhood education and care" on ehdotus englannin vastineeksi. Lain käännöksestä.

272

päivittäinen varhaiskasvatus

sv småbarnspedagogik som ordnas dagligen
en daily early childhood education and care

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsen* on sovittu osallistuvan kaikkina arkipäivinä

huomautus

Käsitteen tunnus: c1595

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: englannin termi on ehdotus; lain käännöksestä

273

varhaiskasvatuspäivä

sv dag inom småbarnspedagogik; småbarnspedagogisk dag
en day in early childhood education and care

määritelmä

päivä, jona *lapsen* on sovittu osallistuvan *varhaiskasvatukseen*

huomautus

Lapsen varhaiskasvatuspäivät ja säännölliset poissaolopäivät sovitaan aina etukäteen.

Käsitteen tunnus: c943

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: englannin termiehdotus on lain käännöksestä muokattu. Voisi tarvittaessa yrittää selventää tätä.

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: Käännöksen sanamuoto: An early education centre may depart from the ratios referred to in section 35 if the average number of days of children in early childhood education and care are continuously and significantly lower than the number of operating days of the early education centre.

Päiväkodissa voidaan poiketa 35 §:ssä tarkoitetuista suhdeluvuista, jos lasten keskimääräiset varhaiskasvatuspäivät ovat jatkuvasti huomattavasti vähäisemmät kuin toimintapäivät.

274

varhaiskasvatuksen toimintapäivä

sv verksamhetsdag inom småbarnspedagogik

en operating day of the early education centre

määritelmä

päivä, jona [varhaiskasvatuksen toimipaikka](#) tarjoaa [varhaiskasvatusta](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c1596

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: Ehdotus englantiin: operating day of the early education centre

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: lain käännöksestä, toimipaikan käsite vahvistettava ennen kuin tämä voidaan vahvistaa

275

varhaiskasvatuksen vuoroahoito; vuoroahoito

ei: vuoropäivähoito (vanhentunut)

sv skiftesvård inom småbarnspedagogik; skiftesvård

en shift care in early childhood education and care

määritelmä

[varhaiskasvatus](#), jota järjestetään myös [varhaiskasvatuksen toimipaikkojen](#) normaalin aukioloajan lisäksi

huomautus

Varhaiskasvatuksen vuorohoitoa järjestetään tarpeen mukaan myös illalla, yöllä, viikonloppuna tai arkipyhinä. Varhaiskasvatuksen toimipaikkojen normaali aukioloaika on yleensä klo 6.00 ja 18.00 välinen aika maanantaista perjantaihin.

Varhaiskasvatuksen vuoroahoidon muotoja ovat [ympäri vuorokautinen varhaiskasvatus](#), [varhaiskasvatuksen viikonloppuhoito](#) ja [varhaiskasvatuksen iltahoito](#).

Käsitteen tunnus: c406

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: Ehdotus: shift care in early childhood education and care. Ehdotus lain käännöksestä.

276

ympäri vuorokautinen varhaiskasvatus; ympärivuorokautinen hoito

ei: ympärivuorokautinen päivähoito (vanhentunut)

sv dygnetruntvård inom småbarnspedagogik; dygnetruntvård

en around-the-clock early childhood education and care

määritelmä

[varhaiskasvatuksen vuoro hoito](#), jota järjestetään kaikkina vuorokauden aikoina ja kaikkina viikonpäivinä

huomautus

Tarpeen mukaan [lapsi](#) voi osallistua ympärivuorokautiseen varhaiskasvatukseen myös useita vuorokausia peräkkäin.

Käsitteen tunnus: c407

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: Ehdotus: around-the-clock early childhood education and care. Käsitettä ei vakalaissa. Tässä käännösehdotus keskustelun pohjaksi ja paranneltavaksi.

277

varhaiskasvatuksen viikonloppuhoito; viikonloppuhoito

sv småbarnspedagogik under veckoslut; vård under veckoslut

en weekend care in early childhood education and care

määritelmä

[varhaiskasvatuksen vuoro hoito](#), jota järjestetään perjantai-illan ja maanantaiaamun välisenä aikana

huomautus

Käsitteen tunnus: c1598

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: Ehdotus: weekend care in early childhood education and care. Käsitettä ei vakalaissa. Tässä käännösehdotus keskustelun pohjaksi ja paranneltavaksi.

278

varhaiskasvatuksen iltahoito; iltahoito

sv kvällsvård inom småbarnspedagogik; kvällsvård

en evening care in early childhood education and care

määritelmä

[varhaiskasvatuksen vuoro hoito](#), jota järjestetään 18.00 ja 22.00 välisenä aikana

huomautus

Käsitteen tunnus: c1599

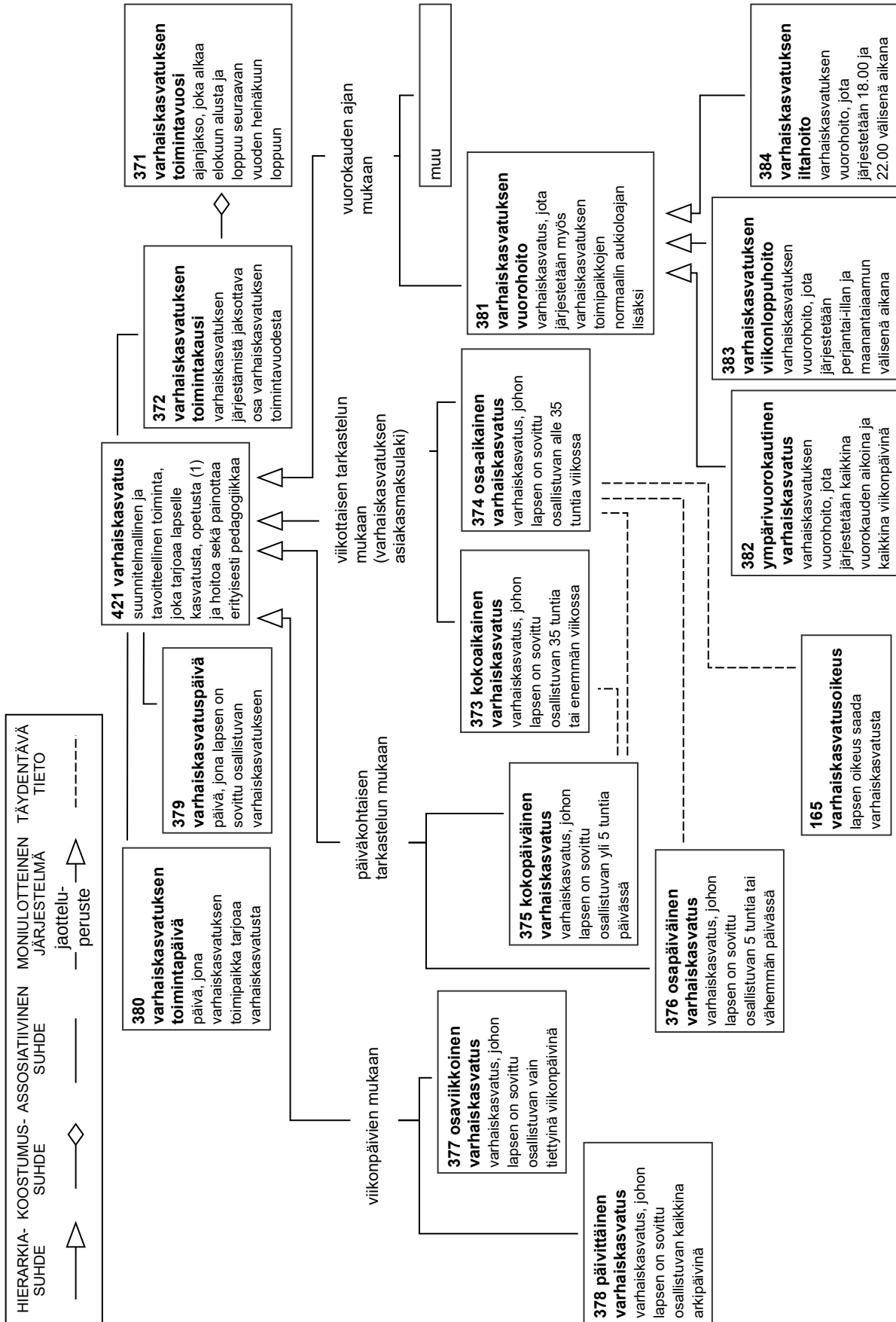
Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: Ehdotus: evening care in early childhood education and care. Käsitettä ei vakalaissa. Tässä käännösehdotus keskustelun pohjaksi ja paranneltavaksi.



Käsitekaavio 27. Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja.

6.2 Opetus (1)

279

ryhmäopetus

sv gruppundervisning

en team study

määritelmä

opetusryhmälle (2) tarkoitettu *opetus (1)*

huomautus

Ryhmäopetusta ovat esimerkiksi pienryhmäopetus, seminaariopetus, ryhmässä suoritettavat harjoitukset, lukupiiri ja vertaisryhmäopetus.

Käsitteen tunnus: c413

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Opetus \(1\)](#)

280

luokkaopetus

sv klassundervisning

en class teaching

määritelmä

oppilaitoksen tiloissa annettava *ryhmäopetus*

huomautus

Käsitteen tunnus: c414

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Opetus \(1\)](#)

281

yksilöopetus

sv individuell undervisning

määritelmä

yhdelle *oppijalle* tarkoitettu *opetus (1)*

huomautus

Käsitteen tunnus: c415

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Opetus \(1\)](#)

Ruotsi: Terminologi 28.12.2012: Tarkistettava onko ruotsin vastine ok

282

luento-opetus

sv föreläsningsundervisning; föreläsning

en lecture; lectures; instruction given in the form of lectures

määritelmä

luentoina järjestettävä *opetus (1)*

huomautus

Käsitteen tunnus: c416

Luokka: <vapaa sivistystyö>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opetus \(1\)](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

283

tukiopetus

sv stödundervisning

en remedial teaching

määritelmä

opetus (1), joka on tarkoitettu tilapäistä tai lyhytaikaista tukea opinnoissaan tarvitsevalle *oppilaalle*

huomautus

Oppilaalla, joka on tilapäisesti jäänyt jälkeen opinnoissaan tai muutoin tarvitsee *oppimisessaan* lyhytaikaista tukea, on oikeus saada tukiopetusta heti, kun oppimiseen liittyvät vaikeudet on havaittu. Tukiopetuksella voidaan myös ehkäistä vaikeuksia ennakolta. Tukiopetus on opetuksen eriyttämisen muoto, jolle ovat ominaisia yksilöllisesti suunnitellut tehtävät, ajankäyttö ja *ohjaus*. Sitä voidaan antaa *yleistä, tehostettua* ja *erityistä tukea (1)* saavalle oppilaalle.

Tukiopetuksen antamiseen ei tarvita erityistä päätöstä kuten esimerkiksi *erityisopetuksen (1)* antamiseen.

Käsitteen tunnus: c417

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaaviot: *Opetus (1)* ja *Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa*

284

osa-aikainen erityisopetus

sv specialundervisning på deltid; deltidsspecialundervisning

en part-time special needs education

määritelmä

opetus (1), jota annetaan *yleisen, tehostetun* tai *erityisen tuen (1)* piirissä olevalle, *oppimisessaan* tai koulunkäynnissään lieviä vaikeuksia omaavalle *oppilaalle* muun opetuksen (1) ohessa

huomautus

Osa-aikaista erityisopetusta annetaan esimerkiksi *oppijalle*, jolla on vaikeuksia yksittäisissä oppiaineissa, opiskelutaidoissa, sosiaalisissa taidoissa tai koulunkäynnissä. Sitä annetaan joustavin järjestelyin samanaikaisopetuksena, pienryhmässä tai *yksilöopetuksena*.

Käsitteen tunnus: c418

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaaviot: *Opetus (1)* ja *Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa*

285

erityisopetus (1)

sv specialundervisning (1)
en special needs education (1)

määritelmä

opetus (1), jota annetaan erityisen tuen (1) piirissä olevalle *perusopetuksen oppilaalle* osana *erityistä tukea (1)*

huomautus

Perusopetuksessa erityisopetus on erityisen tuen (1) keskeinen pedagoginen osa-alue. Sellaisen oppilaan, jolle on tehty erityisen tuen päätös, opetus (1) ja muu tuki annetaan hänelle laaditun henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman mukaisesti.

Perusopetuksen erityisopetuksessa (1) voidaan poiketa oppiaineista ja niitä koskevasta valtakunnallisesta *tuntijaosta* sen mukaan kuin erityistä tukea koskevassa päätöksessä määrätään. Perusopetuksen erityisopetus (1) voidaan järjestää joko muun opetuksen (1) yhteydessä tai osittain tai kokonaan *erityisluokalla* tai muussa soveltuvassa paikassa.

Käsitteen tunnus: c419

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaaviot: *Opetus (1)* ja *Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa*

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Terminologin kysymys 29.12.2020: Tulisiko OKSAan lisätä erityisopetus ammatillisen koulutuksen käsitteenä? Tai vähintään tarkistaa, sopiiko OKSAssa oleva erityisopetus (1) (joka on perusopetuksen käsite) tai erityisopetus (2) (joka on lukion käsite) myös ammatilliselle koulutukselle (ehkä jotenkin muokattuna). Erityisopetukseen viitataan mm. käsitteen "" määritelmässä ja huomautuksessa sekä käsitteen "*erityiset opetusjärjestelyt*" huomautuksessa. Nyt viittaukset poistettu, sillä johtivat perusopetuksen kannalta määriteltyyn erityisopetus-käsitteeseen.

286

erityisopetus (2)

sv specialundervisning (2)
en special needs education (2)

määritelmä

opetus (1), jonka tarkoituksena on tukea lukio-opintojen suorittamisessa *lukiokoulutuksen opiskelijaa*, jolla on oppimisvaikeuksien vuoksi haasteita suoriutua opinnoistaan

huomautus

Lukiolain (714/2018) mukaan opiskelijalla, jolla on kielellisten erityisvaikeuksien tai muiden oppimisvaikeuksien vuoksi vaikeuksia suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada erityisopetusta (2) ja muuta *oppimisen tukea* yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti. Mahdollinen tuen tarve kirjataan opiskelijan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan sisältyvään opiskelusuunnitelmaan. Tuen tarvetta seurataan opintojen ajan.

Ks. myös *erityisopettaja*.

Käsitteen tunnus: c1659

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: *Opetus (1)* ja *Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa*

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiolaki>

Terminologin kysymys 29.12.2020: Tulisiko OKSAan lisätä erityisopetus ammatillisen koulutuksen käsitteenä? Tai vähintään tarkistaa, sopiiko OKSAssa oleva erityisopetus (1) (joka on perusopetuksen käsite) tai erityisopetus (2) (joka on lukion käsite) myös ammatilliselle koulutukselle (ehkä jotenkin muokattuna). Erityisopetukseen viitataan mm. käsitteen "" määritelmässä ja huomautuksessa sekä käsitteen "*erityiset opetusjärjestelyt*" huomautuksessa. Nyt viittaukset poistettu, sillä johtivat perusopetuksen kannalta määriteltyyn erityisopetus-käsitteeseen.

287

starttiluokka; starttiopetus

sv startklass
en start class

määritelmä

koulunkäynnin aloittamisen lykkäämisen tapauksessa järjestettävä, *perusopetuksessa* tarvittavien valmiuksien kehittämiseen tähtäävä *opetus (1)*

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 27 §) mukaan *opetuksen järjestäjä* voi psykologisten ja tarvittaessa lääketieteellisten selvitysten perusteella antaa lapselle luvan aloittaa perusopetus vuotta säädettyä myöhemmin.

Ks. myös *oppivelvollisuus*.

Käsitteen tunnus: c451

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

VAKA-sanastotyöryhmän terminologin kommentti 4.7.2016: Tämäkin on kai vain tarkastettava VAKAssa. Laittaisin kysymyksen kuuluuko tämä esi- vai perusopetuksen puolelle. Jos kukaan on sitä miettinyt.

288

joustava perusopetus

sv flexibel grundläggande utbildning
en flexible basic education; flexible comprehensive education

määritelmä

perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 yhteydessä järjestettävä *opetus (1)* ja *oppimisen* ja kasvun tuki, jonka tavoitteena on vähentää perusopetuksen keskeyttämistä ja ehkäistä syrjäytymistä

huomautus

Joustava perusopetus järjestetään *opetussuunnitelman perusteiden* mukaan.

Joustava perusopetus järjestetään pienryhmämuotoisesti koulussa ja muissa *oppimisympäristöissä* moniammatillista yhteistyötä sekä tuki- ja neuvontapalveluita käyttäen.

Ks. myös *perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu*.

Käsitteen tunnus: c453

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

289

lähiopetus

sv kontaktundervisning; närundervisning
en contact teaching

määritelmä

opetus (1), jossa *opettaja* ja *oppija* ovat samassa tilassa

huomautus

Käsitteen tunnus: c424

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

290

etäopetus

hakusana: sulautuva opetus

sv distansundervisning

en distance teaching; remote teaching

määritelmä

opetus (1), jossa *opettaja* ja *oppija* ovat fyysisesti eri tiloissa, mutta yhteydessä tieto- ja viestintätekniiikan välityksellä

huomautus

Joskus puhutaan sulautuvasta opetuksesta, jolla tarkoitetaan etä- ja *lähiopetuksen* yhdistelmää.

Käsitteen tunnus: c425

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

291

monimuoto-opetus

sv flerformsundervisning

en blended teaching

not: multiform teaching (obsolete)

määritelmä

opetus (1), joka toteutetaan yhdistämällä *lähiopetusta*, *etäopetusta* ja *opiskelijoiden* itsenäistä työskentelyä

huomautus

Ks. myös *opetusmuoto*.

Käsitteen tunnus: c426

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

292

verkko-opetus

sv nätbaserad undervisning; nätundervisning; webbaserad undervisning; ~ webbkurs; ~ e-kurs;
~ kurs via Internet

en online teaching; web-based teaching; ~ e-teaching; ~ computer-aided teaching

määritelmä

tietoverkossa tai sen avulla toteutettu *opetus (1)*

huomautus

Yleisimmin verkko-opetus tapahtuu internetin kautta tai avulla.

Käsitteen tunnus: c427

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

293

aineenopetus

sv ämnesundervisning

en subject teaching

määritelmä

tiettyyn oppiaineeseen liittyvä, kyseiseen oppiaineeseen pätevöityneen *aineenopettajan* antama *opetus (1)*

huomautus

Perusopetuksessa aineenopetusta on pääosin *vuosiluokilla 7–9*; tätä alemmilla vuosiluokilla lähes kaikkien oppiaineiden opetusta (1) antaa *luokanopettaja*. *Lukiokoulutuksessa* kaikkien oppiaineiden opetus (1) on aineenopetusta.

Käsitteen tunnus: c428

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: *Opetus (1)*

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

294

korvaava opetus

sv ersättande undervisning

määritelmä

perusopetuksen oppilaalle jonkin oppiaineen opetuksen (1) sijaan järjestettävä *opetus (1)* tai *ohjaus*

huomautus

Korvaavaa opetusta saava oppilas vapautuu korvatus oppiaineen opetuksesta (1).

Käsitteen tunnus: c429

Luokka: <perusopetus>

295

kaksikielinen opetus

sv tvåspråkig undervisning

en bilingual education

määritelmä

opetus (1), jossa käytetään kahta kieltä

huomautus

Käsitteen tunnus: c438

Luokka: <yleinen/yhteinen>

296

kielikylpy

sv språkbad *n*

en language immersion

määritelmä

Kielenopetusmenetelmä, jossa on tavoitteena opetella muuta kieltä kuin *oppijan* äidinkieltä siten, että kyseistä kieltä käytetään tarkoituksellisesti oppijan toimintaympäristössä

huomautus

Kielikylpyä voidaan käyttää esimerkiksi *varhaiskasvatuksessa* sekä *esi-* ja *perusopetuksessa*. Perusopetuksessa järjestettävässä kielikylpyopetuksessa oppija oppii usein lukemaan ja kirjoittamaan suoraan opeteltavalla kielellä ja eri oppiaineita opetetaan opeteltavalla kielellä.

Ks. myös *kielisuihku*.

Käsitteen tunnus: c439

Luokka: <yleinen/yhteinen>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: "language immersion", onhan tämä edelleen ok?

297

kielisuihku

sv språkdusch
en language shower

määritelmä

kielikylvyn kevyt muoto, jossa *oppijan* kosketukset opetettavaan kieleen ovat lyhyitä ja tapahtuvat muun toiminnan ohessa

huomautus

Kielisuihkussa kosketukset kieleen voivat tapahtua esimerkiksi laulujen, leikkien tai lorujen avulla.

Käsitteen tunnus: c1056

Luokka: <yleinen/yhteinen>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

298

vuosiluokka <perusopetus>; **vuosikurssi (1)** <lukiokoulutus>; **vuositaso** <lukiokoulutus>

sv årskurs (1)
en grade (1) <perusopetus>; year <lukiokoulutus>

määritelmä

joukko, joka muodostuu samassa koulunkäynnin tai *opiskelun* vaiheessa olevista *oppilaista*

huomautus

Vuosiluokan muodostavat esimerkiksi tietyn *peruskoulun (1)* kuudensien *luokkien* oppilaat.

Perusopetuksen käsite vuosiluokka on määritelty perusopetusasetuksen (852/1998) 2 §:ssä.

Termillä vuosiluokka viitataan perusopetuksen *opetussuunnitelman perusteissa* myös toiseen käsitteeseen eli *lukuvuoden* mittaiseen jaksoon, jollaisiin perusopetuksen *oppimäärän* suorittaminen on jaettu; esim. ”ensimmäisen vuosiluokan oppimäärä”, ”seitsemännen vuosiluokan oppimäärä”.

Käsitteen tunnus: c1049

Luokka: <perusopetus> <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

299

luokka <perusopetus>; **opetusryhmä (1)** <perusopetus>; **ryhmänohjausryhmä** <lukiokoulutus>; **lähiohjausryhmä** <lukiokoulutus>; < **opiskelijaryhmä** <lukiokoulutus>; < **ryhmä** <ammatillinen koulutus, lukiokoulutus>

hakusana: yhdysluokka

sv klass

en class <perusopetus>; homeroom group <lukiokoulutus>; < group <ammatillinen koulutus>
not: tutor group

määritelmä

joukko, joka muodostuu samassa koulunkäynnin tai *opiskelun* vaiheessa olevista, hallinnollisesti saman *opettajan* valvontaan kuuluvista *oppilaista* tai *opiskelijoista*, tai *ammatillisessa koulutuksessa* joukko opiskelijoita jotka hankkivat samaa osaamista ja kuuluvat hallinnollisesti saman opettajan valvontaan

huomautus

Pienessä *peruskoulussa (1)* voi olla esimerkiksi vain yksi 3. luokka; suuremmassa oppilaat on jaettu esim. luokkiin 3A ja 3B. Yhden luokan oppilaat voivat muodostaa *opetusryhmän (2)*, tai luokan oppilaat voivat jakaantua eri *opetusryhmiin (2)* esimerkiksi valinnaisten kielten *opettamista* varten.

Yhdysluokalla tarkoitetaan *perusopetuksen opetusryhmää (2)*, joka muodostuu kahden tai useamman peräkkäisen *vuosiluokan* oppilaista, esimerkiksi pienen peruskoulun (1) yhdistetty viides ja kuudes luokka.

Lukiokoulutuksen osalta terminkäyttö vaihtelee. Lukiokoulutuksen *opetussuunnitelman perusteissa* käytetään termiä *ryhmänohjaus*, ja siitä johdettu termi ryhmänohjausryhmä on suhteellisen yleinen.

homeroom group: Tässä sanastossa on pyritty antamaan käsitteille ensisijaisesti brittienglannin mukaiset vastineet. ”Homeroom group” on amerikanenglannin termi. Sitä on kuitenkin päädytty suosittamaan Suomen lukiokoulutuksen ryhmänohjausryhmän vastineeksi sen vuoksi, että Suomen järjestelmä poikkeaa tältä osin niin paljon brittijärjestelmästä, ettei brittienglannista löydy kuvaavaa termiä tälle käsitteelle.

group: Englannin termi group viittaa laajempaan käsitteeseen kuin suomen luokka; *koulutuksen (1)* alalla group viittaa mihin tahansa opetusryhmään.

Ks. myös *luokanvalvoja*; *ryhmänohjaaja*.

Käsitteen tunnus: c445

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

Käsitteekaavio: *Opetus (1)*

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys ammatillisen englannin työryhmälle 21.4.2020: Onko ammatillisessa käytössä jokin täsmällisempi termi kuin ”group”? Meillä oli aluksi lukiokoulutuksessa vain tuo ”group”, mutta löysimme sitten tarkemman ilmaisun ”homeroom group”.

300

opetusryhmä (2)

sv undervisningsgrupp
en teaching group
not: study group

määritelmä

joukko, joka muodostuu yhtä aikaa opetettavista *oppilaista* tai *opiskelijoista*

huomautus

Opetusryhmä (2) voi muodostua esimerkiksi yhden tai useamman *luokan* tai *oppilaitoksen* oppilaista tai tietyn oppiaineen valinneista oppilaista tai opiskelijoista.

study group: Englannin termin study group käyttöä opetusryhmä-käsitteen vastineena ei suositella, sillä se viittaa myös toiseen käsitteeseen, tiettyä aihetta opiskelemaan kokoontuvien, toisiaan tukevien henkilöiden ryhmään.

Käsitteen tunnus: c444

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Opetus \(1\)](#)

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

301

erityisluokka

sv specialklass
en special needs class

määritelmä

opetusryhmä (2), joka muodostuu *erityistä tukea (1)* tarvitsevistä *oppilaista*

huomautus

Erytisluokan oppilaat voivat opiskella samalla *vuosiluokalla* tai erityisluokka voi muodostua useamman luokka-asteen oppilaista.

Käsitteen tunnus: c434

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Opetus \(1\)](#)

302

opetusryhmäkoko

sv undervisningsgruppens storlek
en teaching group size

määritelmä

yhteen *opetusryhmään (2)* kuuluvien *oppilaiden* tai *opiskelijoiden* määrä

huomautus

Käsitteen tunnus: c446

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

303

vuosikurssi (2)

sv årskurs (2)
en students who begin their studies in the same year; student year group

määritelmä

joukko *opiskelijoita*, jotka ovat aloittaneet opintonsa *koulutusorganisaatiossa* samana vuonna

huomautus

Esimerkiksi vuosikurssi 2002 eli vuonna 2002 aloittaneet.

Käsitteen tunnus: c1052

Luokka: <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

304

varhaiskasvatusympäristö

sv småbarnspedagogisk miljö
en environment of early childhood education and care

määritelmä

varhaiskasvatuksen fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja digitaalisen ympäristön kokonaisuus, joka on kehittävä, *oppimista* edistävä sekä terveellinen ja turvallinen

huomautus

Varhaiskasvatusympäristössä tulee ottaa huomioon *lapsen* ikä, kehitys ja muut edellytykset ja sen tulee suojata väkivallalta, kiusaamiselta ja muulta häirinnältä.

Varhaiskasvatusympäristö kattaa myös piha-alueet ja muun lähiympäristön. Toimitilojen ja toimintavälineiden on oltava asianmukaisia ja niissä on huomioitava esteettömyys.

Vertaa *oppimisympäristö*.

Käsitteen tunnus: c1600

Luokka: <varhaiskasvatus>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: Ehdotus: The environment of early childhood education and care. Lain käännöksestä.

305

oppimisympäristö; opiskeluympäristö

sv lärmiljö; lärandemiljö; inlärningsmiljö
en learning environment

määritelmä

fyysisen tai digitaalisen ympäristön, psyykkisten tekijöiden, sosiaalisten suhteiden ja pedagogisten ratkaisujen kokonaisuus, jossa *opetus (1)*, *ohjaus*, *opiskelu* ja *oppiminen* tapahtuvat

huomautus

Oppimisympäristöjä voivat olla esimerkiksi *oppilaitos*, työpaikka ja erilaiset verkkoympäristöt.

Säädöksissä (kuten perusopetuslaki 628/1998 ja laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017) käytetään termiä opiskeluympäristö; esimerkiksi säädetään oikeudesta turvalliseen opiskeluympäristöön.

Vrt. *opetustila*.

Käsitteen tunnus: c244

Luokka: <yleinen/yhteinen>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin korkeakoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<lukiolaki>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<korkeakoulutus ruotsi kesken> <korkeakoulutus englanti kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

306

nivelvaihe

sv etappmål *n*; övergångsskede *n*; övergångsperiod (?)

en transition point

määritelmä

vaihe, jossa henkilö siirtyy *opetuksen (1)* vaiheesta toiseen niin että opetuksen (1) menetelmät, sisällöt, tavoitteet tai *opiskelumuo* (1) muuttuvat merkittävästi, tai jossa henkilö siirtyy *koulutusasteelta* toiselle tai *koulutuksesta (1)* työelämään

huomautus

Nivelvaiheina voidaan pitää esimerkiksi *varhaiskasvatukseen* kuuluvan *esiopetuksen* aloittamista sekä siirtymistä esiopetuksesta perusopetuksen alkuopetukseen, *perusopetuksen* toiselta *vuosiluokalta* kolmannelle, *perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulusta perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 kouluun* ja perusopetuksesta sitä seuraavaan koulutukseen (1).

Käsitteen tunnus: c246

Luokka: <varhaiskasvatus>, <esiopetus>, <perusopetus>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus> <kieliversiointiin esiopetus> <kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken> <esiopetus ruotsi kesken> <esiopetus englanti kesken> <varhaiskasvatus ruotsi kesken> <varhaiskasvatus englanti kesken>

Ruotsi: Terminologi 27.12.2012: Mikä ruotsin vastineista laitetaan ensisijaiseksi? Ovatko ruotsin termit sellaisia, että niistä kutakin käytetään vain jossakin tietyssä yhteydessä (esim. termiä etappmål kun siirrytään perusopetuksen toiselta vuosiluokalta kolmannelle ja termiä övergångsperiod kun siirrytään koulutusasteelta toiselle)? Ovatko jotkut termivaihtoehdoista sellaisia että ne pitäisi poistaa? Termiä övergångsperiod on käytetty Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa 2004 termin "siirtymävaihe" käännöksenä ("Erilaisia kodin ja koulun vuoropuhelua tukevia yhteistyömuotoja tulee kehittää koko perusopetuksen ajan ja erityisesti siirryttäessä kouluasteelta toiselle tai muissa *siirtymävaiheissa.*" -> "Olika samarbetsformer som stöder dialogen mellan hemmet och skolan skall utvecklas under hela den grundläggande utbildningen och speciellt vid övergången från en skolnivå till en annan eller under andra *övergångsperioder.*")

307

<perusopetus, lukiokoulutus>

toimintakulttuuri

sv verksamhetskultur

en school ethos; school values, practices and procedures <selittävä vastine>; school culture

not: operating culture

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu *oppilaitoksessa* vallitsevista ajattelu-, käyttäytymis- ja toimintamalleista ja joka on määritelty *opetussuunnitelman perusteissa*

huomautus

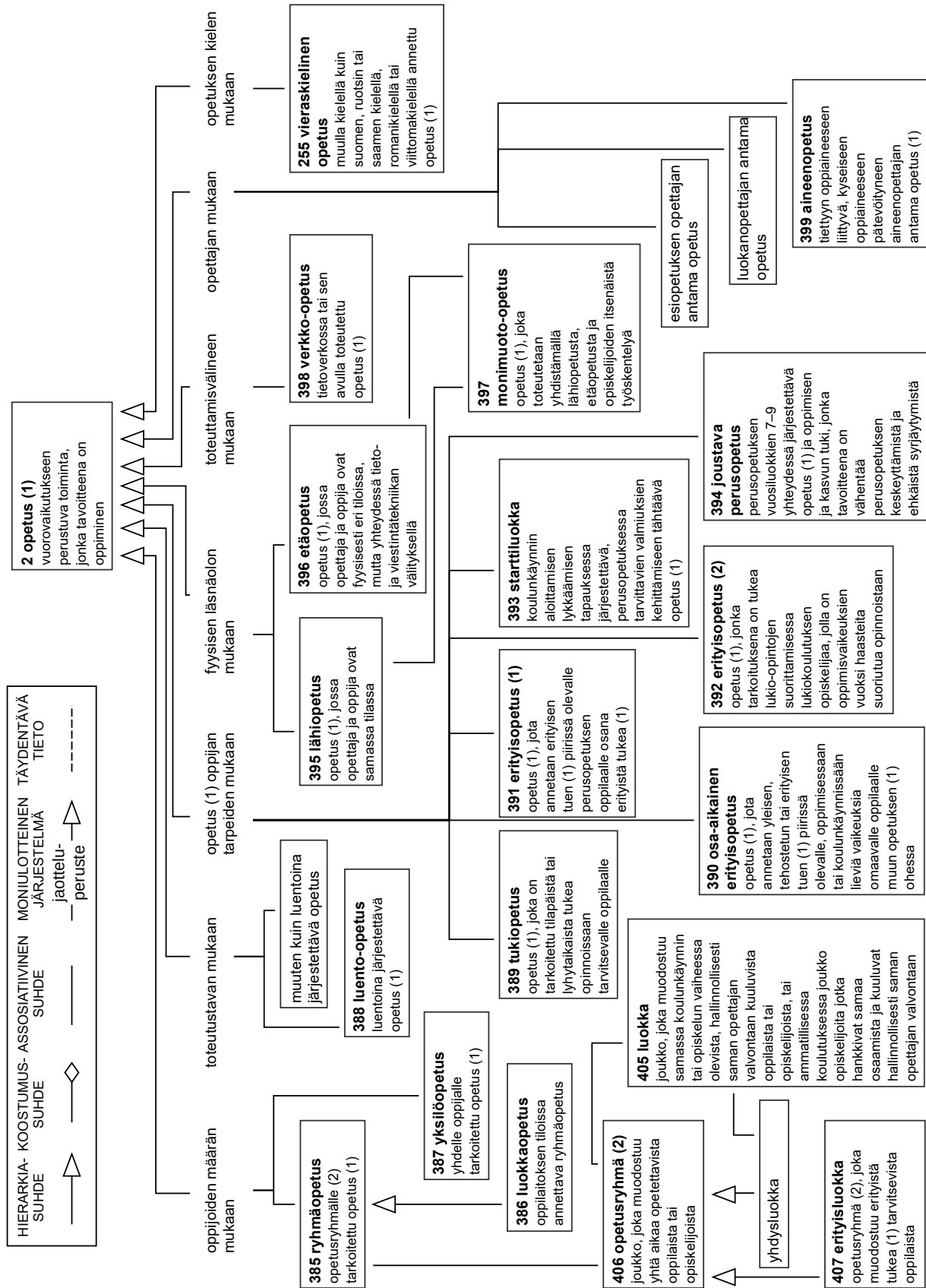
Toimintakulttuuriin sisältyvät myös oppilaitoksen työn laadun perustana olevat säännöt, arvot, periaatteet ja kriteerit.

Käsitteen tunnus: c447

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>



Käsitekaavio 28. Opetus (1).

6.2.1 Opetuksen (1) ja opiskelun koodistokäsitteitä

OKSA-jaos 29.3.2019: koulutustarjonnan uudistamisessa tulisi varmistaa, että koodistokäsitteistä käytetyt termit ovat ajan tasalla

OKSA-jaos 29.3.2019: Palataan OKSAn koodistokäsitteisiin (opetusmuoto, opiskelumuoto (2), opetustapa, opetusajankohta) myöhemmin koulutustarjontauudistuksen yhteydessä. Laila Purasen mukaan käsitteiden tulisi olla selvillä alkusyksystä 2019. Saisiko Laila myös käsitelistauksen nykyisin käytössä olevista käsitteistä?

OKSA-jaos 29.3.2019: Koodistokäsitteet tulevat esiin myös eHOKSin yhteydessä!

OKSA-jaos 28.8.2020: Koodistokäsitteistä ei ole varsinaisesti tullut palautetta, joten julkaistaan OKSAn 2. laitoksessa kuten nyt ovat. Koodistokäsitteiden omistajuus epäselvä!

308

<koodistot>

opetusmuoto; opiskelumuoto (1)

hakusana: päiväopetus (1); iltaopetus (1); päiväopiskelu; iltaopiskelu; monimuoto-opiskelu; varhaiskasvatuksen toimintamuoto (1)

sv undervisningsform

en mode of teaching

määritelmä

tapa, jolla *opetus (1)* ja *opiskelu* järjestetään ja johon sisältyvät käytettävät toimintatavat, välineet, ajankohdat ja paikat

huomautus

Opetusmuotoa voidaan kuvata *opiskelumuodon (2)*, *opetustavan* ja *opetusajankohdan* yhdistelminä; esimerkiksi ohjattu opiskelu *lähiopetuksena* iltaisin.

Näkökulman mukaan (esim. opettaja/opiskelija) käsitteestä opetusmuoto käytetään myös termiä opiskelumuoto (1). Vrt. myös näkökulma yhtäältä termeissä päivä- ja iltaopetus sekä *monimuoto-opetus* ja toisaalta termeissä päivä- ja iltaopiskelu sekä monimuoto-opiskelu.

Varhaiskasvatuksen puolella tätä käsitettä vastaa käsite varhaiskasvatuksen toimintamuoto, ks. käsitteen *varhaiskasvatus* kohdalla oleva huomautus.

Käsitteen tunnus: c420

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitteekaavio: [Opetuksen \(1\) ja opiskelun koodistokäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut englanti kesken>

tarkistettava / käsittelyyn yht 2019

tarkistettava / käsittelyyn tarkistettavat 2019

Englannin kielityöryhmän kommentti: englanti ok, kun opiskelumuoto korjattu (erotettu eri käsitteeksi)

Merja Flemingin kommentti 14.12.2016: Opetusmuoto ja opiskelumuoto ovat eri käsitteitä; tulee jakaa kahdeksi ja tehdä määritelmät sen mukaan. Kyseessä ei ole pelkkä näkökulmaero [opettaja/opiskelija].

OKSA-jaoksen kysymys korkeakoulujen englannin kielityöryhmälle 15.6.2018: Jos opetusmuoto- ja opiskelumuoto-termeillä/-käsitteillä on jokin muu kuin näkökulmaero, niin siitä tarvittaisiin lisäselvitystä tai esimerkkejä.

309

<koodistot>

opiskelumuoto (2)

sv studieform
en form of learning

määritelmä

koulutuksen (2) osaamistavoitteiden (1) saavuttamistapa, joka ilmaisee, onko *opiskelu* ohjattua vai itsenäistä

huomautus

Opiskelumuotoja (2) ovat ohjattu opiskelu ja itsenäinen opiskelu.

Käsitteen tunnus: c421

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opetuksen \(1\) ja opiskelun koodistokäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

310

<koodistot>

opetustapa

sv undervisningssätt *n*
inte: undervisningsmetod
en form of instruction

määritelmä

opetuksen (1) muoto tarkasteltuna sen mukaan, missä ympäristössä tai millä välineillä *opettaja* ja *oppija* ovat yhteydessä toisiinsa ohjatun *opiskelun* aikana

huomautus

Opetustapoja ovat *lähi-* ja *etäopetus*.

Opetustapa-tiedon ruotsinkielisenä vastineena koodistoissa on suositeltavaa käyttää termiä undervisningssätt. Termiä undervisningsmetod ei tulisi tässä yhteydessä käyttää, sillä se kuuluu lähinnä pedagogiikan alaan ja viittaa opetusmetodiin.

Vrt. *verkko-opetus*.

Käsitteen tunnus: c422

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opetuksen \(1\) ja opiskelun koodistokäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

311

<koodistot>

opetusajankohta

mieluummin kuin: opetusaika
hakusana: päiväopetus (2); iltaopetus (2); viikonloppuopetus
sv undervisningstidpunkt

en time period when teaching takes place; > time period when instruction takes place
not: teaching time

määritelmä

ajankohta, jona *opetus (1)* tai *opettaminen* tapahtuu

huomautus

Opetusajankohta voi olla esimerkiksi päivä, ilta tai viikonloppu, jolloin kyseessä on vastaavasti päivä-, ilta- tai viikonloppuopetus.

Englanniksi voidaan käyttää termimuotoa "time of day or week day when instruction takes place", kun viitataan esimerkiksi *varhaiskasvatukseen*.

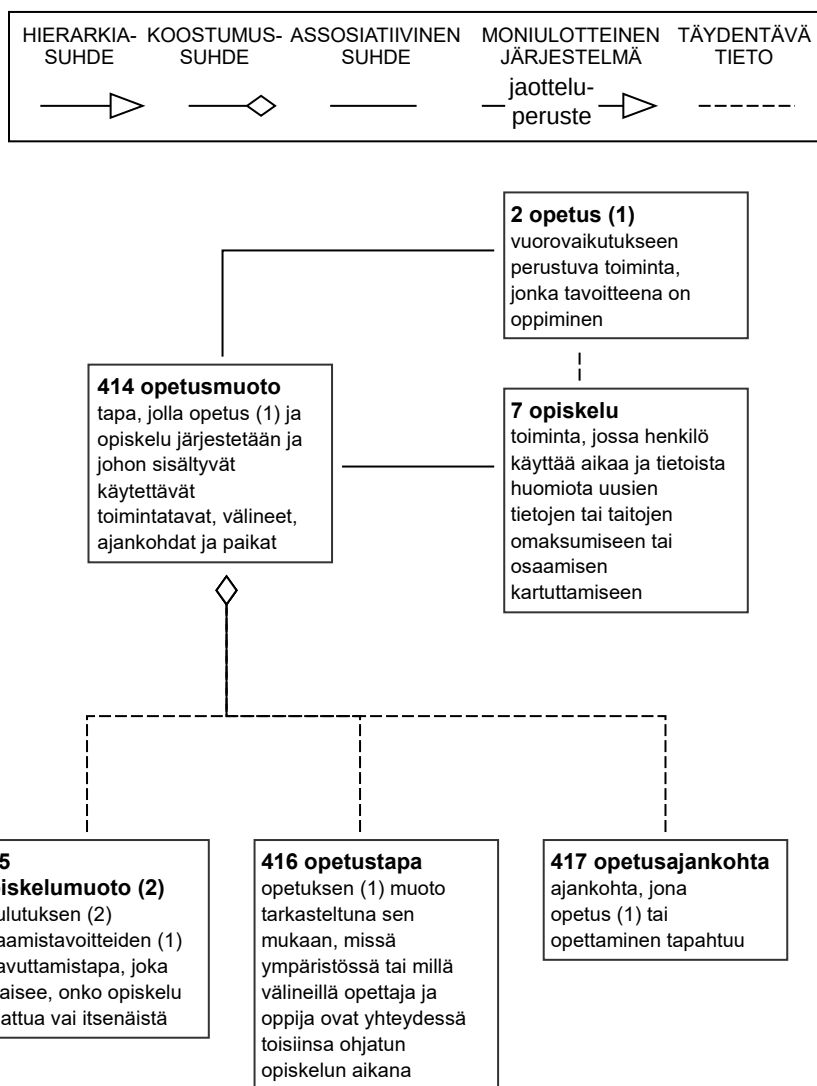
Englannin termi teaching time viittaa opetuksen (1) tai opettamisen keston, esim. kaksi tuntia.

Käsitteen tunnus: c423

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opetuksen \(1\) ja opiskelun koodistokäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>



Käsitekaavio 29. Opetuksen (1) ja opiskelun koodistokäsitteitä.

6.3 Koulutus (1)

6.3.1 Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan

312

yleissivistävä koulutus

sv allmänbildande utbildning

en general education

määritelmä

koulutus (1), jonka tarkoituksena on antaa tietoja ja taitoja, jotka auttavat toimimaan ja vaikuttamaan yhteiskunnassa

huomautus

Yleissivistävää koulutusta ovat *esiopetus*, *perusopetus*, *lukiokoulutus* ja muut ei-ammattilliset opinnot esimerkiksi *vapaan sivistystyön oppilaitoksissa*.

Vrt. *ammattillinen koulutus*.

Käsitteen tunnus: c448

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: *Kasvatus*, *opetus ja koulutus* ja *Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan*

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

313

ammattillinen koulutus; ammattikoulutus

sv yrkesutbildning

en vocational education and training; vocational upper secondary education and training; VET
 not: upper secondary vocational education <sanajärjestyksen vuoksi hylättävä muoto>; technical vocational education and training <käytössä ensisijaisesti Euroopan ulkopuolella>; TVET <käytössä ensisijaisesti Euroopan ulkopuolella>

määritelmä

koulutus (1), jonka tarkoituksena on tuottaa ammatillista osaamista ja tukea *elinikäistä oppimista* sekä ammatillista kasvua

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa voi suorittaa ammatillisia perustutkintoja sekä ammatti- ja erikoisammattitutkintoja.

Ammatillisessa koulutuksessa voi tutkinnon suorittamisen lisäksi suorittaa tutkinnon osia, valmentavia koulutuksia tai valmentavien koulutusten osia sekä muuta ammatillista koulutusta.

Ammatillisen koulutuksen tarkoitus ja tavoitteet on tarkemmin kuvattu ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017).

vocational education and training: Myös termi vocational education and training viittaa nimenomaan toisen asteen ammatilliseen koulutukseen, vaikkei termissä ole eksplisiittisesti mukana koulutusastetta ("upper secondary"). Sana "vocational" assosioituu *toisen asteen koulutukseen*; *korkeakouluissa (1)* käytetään sanaa "professional".

upper secondary vocational education: Ammatillinen koulutus -käsitteen englanninkielisessä vastineessa on vaihtelevaa sanajärjестystä: vocational upper secondary education vs. upper secondary vocational education. Myös *lukiokoulutus*-käsitteen englanninkielisessä vastineessa sanajärjestys vaihtelee: general upper secondary education vs. upper secondary general education. On tarkoituksenmukaista, että näiden kahden käsitteen englanninkielisissä vastineissa on yhdenmukainen sanajärjestys. Kielenkäytön yhtenäistämiseksi on suositettavaa käyttää yleisempiä muotoja vocational upper secondary education ja general upper secondary education.

technical vocational education and training (TVET): Termiä technical vocational education and training käytetään ammatillisen koulutuksen englanninkielisenä vastineterminä erityisesti Euroopan ulkopuolella. Termillä tarkoitetaan (sanasta "technical" huolimatta) laajasti koko ammatillista koulutusta, ei pelkästään tekniikan alan *koulutusta (1)*.

Käsitteen tunnus: c449

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsitekaaviot: *Kasvatus, opetus ja koulutus, Koulutusjärjestelmä, Muu koulutuksen henkilöstö ja Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan*

<kieliversiointiin ammatillinen> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<ammattillinen ruotsi kesken>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle ja ammatilliselle koulutukselle 14.9.2020: Onko ok, että ammatillisen koulutuksen määritelmässä on mainittuna *elinikäinen oppiminen*? OKSA-jaos totesi 28.8.2020, että ammatillisen koulutuksen aiemmassa lainsäädännössä oli maininta elinikäisestä oppimisesta, mutta sitä ei ole enää nykyisessä laissa.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Huomautuksessa mainitaan valmentava koulutus; miten muokataan?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Huomautuksessa mainitaan valmentavan koulutuksen osa; miten muokataan?

314

vapaa sivistystyö; vapaan sivistystyön koulutus

sv fritt bildningsarbete
en liberal adult education

määritelmä

kaikille avoin, omaehtoinen ja vapaatavoitteinen [koulutus \(1\)](#)

huomautus

Vapaa sivistystyö on tutkintoon johtamatonta koulutusta (1). Vapaa sivistystyö voi olla luonteeltaan esimerkiksi harrastuspohjaista.

Vapaasta sivistystyöstä säädetään vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa (632/1998).

Vapaan sivistystyön järjestämiseen vaaditaan [oppilaitoksen ylläpitämislupa](#), ks. [vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjä](#).

Käsitteen tunnus: c463

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsitekaaviot: [Koulutusjärjestelmä](#), [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#) ja [Koulutus \(1\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#)

<lukiolaki>

Terminologin kysymys vapaan sivistystyön englannin työryhmälle 12.2.2019: Tämä käsite esiintyy lukiolaissa, ja lukion englannin työryhmä hyväksyi tämän vastineen, koska se on vakiintunut. Pulmana on, että eihän VST rajoitu vain aikuisiin. Onko teillä kantaa, tai parempaa ehdotusta englanninkieliseksi termiksi?

315

varhaiskasvatus

ei: päivähoito (2) (vanhentunut)

hakusana: varhaiskasvatuksen toimintamuoto (2)

sv småbarnspedagogik; småbarnspedagogisk verksamhet (1); förskola /SE/
inte: dagvård (föråldrad)

en early childhood education and care; ECEC

määritelmä

suunnitelmallinen ja tavoitteellinen toiminta, joka tarjoaa [lapselle kasvatusta](#), [opetusta \(1\)](#) ja [hoitoa](#) sekä painottaa erityisesti pedagogiikkaa

huomautus

Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat [päiväkotitoiminta](#), [perhepäivähoito](#) ja [avoin varhaiskasvatustoiminta](#). Opetuksen (1) ja [koulutuksen \(1\)](#) puolella käsitettä varhaiskasvatuksen toimintamuoto vastaa käsite [opetusmuoto](#).

Käsitteen tunnus: c125

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaaviot: [Kasvatus](#), [opetus ja koulutus](#), [Koulutusjärjestelmä](#), [Kaavio 2: UUSI Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#), [Kaavio 2: VANHA Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#), [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#) ja [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

Lukion englannin kielityöryhmä 17.8.2018: englannin vastineiden kohdalle olisi hyvä jotenkin (esim. tähdellä??) merkitä, että kun käsitteestä puhutaan englanniksi, olisi hyvä mainita ikävuodet joina tähän osallistutaan.

Lukion englannin kielityöryhmä 17.8.2018: Näin erityisesti varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kohdalla; toinen aste ei niinkään, koska siellä on myös aikuisopiskelijoita.

316

täydentävä varhaiskasvatus

sv kompletterande småbarnspedagogik

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsi* voi osallistua ennen oppivelvollisuusiä *esiopetuksen*, esiopetuksen tavoitteet saavuttavan toiminnan tai *perusopetuksen* lisäksi

huomautus

Täydentävä varhaiskasvatus järjestetään varhaiskasvatuslain (540/2018) perusteella.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään perusopetuksen *oppilaille*.

Käsitteen tunnus: c1669

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus ruotsi kesken>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

317

esiopetus; esikouluopetus

sv förskoleundervisning

en pre-primary education; preschool

määritelmä

varhaiskasvatukselle ominaisia toimintatapoja hyödyntävä *koulutus (1)*, johon osallistutaan pääsääntöisesti *oppivelvollisuuden* alkamista edeltävänä vuonna ja jonka tavoitteena on edistää lapsen oppimisedellytyksiä

huomautus

Esiopetuksesta on säädetty perusopetuslaissa (628/1998). Perusopetuslain (6 §) mukaan esiopetuksessa olevalla lapsella on oikeus myös varhaiskasvatukseen.

Kunta voi järjestää esiopetuksen itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa tai hankkia sen muulta julkiselta tai yksityiseltä palveluntuottajalta.

Esiopetusta voi järjestää kunta tai yksityinen *perusopetuksen* järjestäjä, jolla on *opetuksen järjestämisluvan* myötä oikeus järjestää myös esiopetusta.

Esiopetusta voidaan antaa *päiväkodissa* tai *peruskoulussa (1)*.

Määritelmän sana "pääsääntöisesti" viittaa siihen, että nk. *pidennetyn oppivelvollisuuden* piirissä olevilla *oppilailla* esiopetus kuuluu oppivelvollisuuden alkuun.

pre-primary education: Suomessa esiopetukseen osallistutaan vuosi ennen oppivelvollisuusiä, ja oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, jona *lapsi* täyttää seitsemän vuotta. Tämä tieto voi olla hyödyllistä mainita, kun Suomen esiopetus-käsitteestä puhutaan kansainvälisissä yhteyksissä, sillä muissa maissa pre-primary education -koulutukseen osallistuvat saattavat olla eri ikäisiä (usein nuorempia) kuin Suomessa.

Käsitteen tunnus: c450

Luokka: <varhaiskasvatus>, <esiopetus>, <perusopetus>

Käsitekaaviot: [Kasvatus, opetus ja koulutus](#), [Koulutusjärjestelmä](#), [Muu koulutuksen henkilöstö ja Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 20.8.2021: Työryhmä Fleming, Elomaa, Alila, Kahiluoto oli vuonna 2018 valinnut tämän englannin vastineeksi "pre-primary education". Entä Helsingin kaupungin sivuilta löydetty muoto preschool, mitä sille tehdään, merkitäänkö epäsuositettavaksi vai jätetäänkö vain pois?

318

perusopetus; peruskoulu (2)

sv grundläggande utbildning; grundskola (2)

en primary and lower secondary education; basic education; comprehensive education; comprehensive school education <nimenomaan koulussa annettava perusopetus>

määritelmä

kaikille tarkoitettu [yleissivistävä koulutus](#), jonka lakisääteinen [oppimäärän](#) laajuus on yhdeksän vuotta huomautus

Perusopetusta annetaan [peruskouluissa \(1\)](#). Sen lisäksi sitä voidaan antaa myös [kansanopistoissa](#), aikuislukioissa tai muissa [oppilaitoksissa](#). Perusopetukseen osallistumalla tai hankkimalla muulla tavoin vastaavat tiedot suoritetaan perusopetuslakiin (628/1998) perustuva oppimäärä.

Perusopetus antaa jatko-opintokelpoisuuden (1) [toisen asteen koulutukseen](#).

primary and lower secondary education: Ilmaisua ”primary and lower secondary education” on suositettava englannin vastine Suomen perusopetus-käsitteelle, sillä se antaa oikean mielikuvan käsitteestä myös Suomen [koulutusjärjestelmää](#) tuntemattomalle vastaanottajalle. Tätä ilmaisua kannattaa kuitenkin tarpeen mukaan täydentää Suomessa usein käytetyllä perusopetuksen vastineella ”basic education”, jonka voi kirjoittaa esimerkiksi sulkuihin: ”primary and lower secondary education (basic education)”.

basic education: Perusopetuksesta käytetään monissa yhteyksissä englanniksi sanasanaista käännöstä basic education. Englannin yleiskielessä basic education -termillä viitataan kuitenkin [oppimisen](#) alkeisiin (esim. lukemaan oppiminen, yhteen- ja vähennyslaskun oppiminen), joten jos termiä käytetään kansainvälisissä yhteyksissä, kannattaa varmistaa, että käsitteen sisältö on vastaanottajalle selvä (esimerkiksi käyttämällä monissa maissa tunnettua ilmaisua ”primary and lower secondary education”).

comprehensive education: Suomessa perusopetukseen osallistutaan oppivelvollisuusikäisenä, ja [oppivelvollisuus](#) alkaa sinä vuonna, jona [lapsi](#) täyttää seitsemän vuotta. Oppivelvollisuus päättyy, kun perusopetuksen oppimäärä on suoritettu tai kun oppivelvollisuuden alkamisesta on kulunut kymmenen vuotta. Tämä tieto voi olla hyödyllistä mainita, kun Suomen perusopetus-käsitteestä puhutaan kansainvälisissä yhteyksissä, sillä muissa maissa comprehensive education -tason [koulutukseen \(1\)](#) osallistuvat saattavat olla eri ikäisiä (usein vuotta nuorempia) kuin Suomessa.

comprehensive school education: Englannin termillä comprehensive school education viitataan perusopetukseen, jota annetaan nimenomaan peruskouluissa (1) (vrt. esim. kotiopetus).

Ks. myös [perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu](#), [perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu](#).

Käsitteen tunnus: c452

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>

Käsittekaaviot: [Kasvatus, opetus ja koulutus](#), [Koulutusjärjestelmä](#), [Muu koulutuksen henkilöstö ja Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

<lukiolaki>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

319

toisen asteen koulutus

sv utbildning på andra stadiet

en upper secondary education

määritelmä

[perusopetuksen](#) jälkeen annettava [ammattillinen koulutus](#) tai [lukiokoulutus](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c455

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaaviot: [Koulutusjärjestelmä](#), [Muu koulutuksen henkilöstö ja Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

320

lukiokoulutus; lukio (2)

sv gymnasieutbildning

en general upper secondary education

not: upper secondary general education <sanajärjestyksen vuoksi hylättävä muoto>

määritelmä

perusopetuksen oppimäärään perustuva *yleissivistävä koulutus*, joka antaa valmiudet aloittaa *opiskelu yliopistossa* tai *ammattikorkeakoulussa*

huomautus

Lukiokoulutus antaa myös valmiudet aloittaa opiskelu lukiokoulutuksen *oppimäärään* perustuvassa *ammattillisessa koulutuksessa*.

Lukiokoulutuksen päätteeksi suoritetaan ylioppilastutkinto.

Lukiokoulutusta annetaan pääasiassa *lukioissa (1)*.

general upper secondary education: Suomessa suoraan *perusopetuksesta* lukiokoulutukseen jatkavat *opiskelijat* ovat lukiokoulutuksen aikana tyypillisesti 16–19 vuoden ikäisiä. Tämä tieto voi olla hyödyllistä mainita, kun Suomen lukiokoulutus-käsitteestä puhutaan kansainvälisissä yhteyksissä, sillä muissa maissa upper secondary education -tason *koulutukseen (1)* osallistuvat saattavat olla eri ikäisiä (usein vuotta nuorempia) kuin Suomessa.

upper secondary general education: Lukiokoulutus-käsitteen englanninkielisessä vastineessa on vaihtelevaa sanajärjestystä: general upper secondary education vs. upper secondary general education. Myös *ammattillinen koulutus* -käsitteen englanninkielisessä vastineessa sanajärjestys vaihtelee: vocational upper secondary education vs. upper secondary vocational education. On tarkoituksenmukaista, että näiden kahden käsitteen englanninkielisissä vastineissa on yhdenmukainen sanajärjestys. Kielenkäytön yhtenäistämiseksi on suositettavaa käyttää yleisempiä muotoja general upper secondary education ja vocational upper secondary education.

Ks. myös *perusopetus*.

Käsitteen tunnus: c456

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: *Koulutusjärjestelmä*, *Muu koulutuksen henkilöstö* ja *Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan*

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

321

korkeakoulutus

sv högskoleutbildning; utbildning på högskolenivå

en higher education; tertiary education

määritelmä

toisen asteen koulutuksen jälkeen *korkeakoulussa (1)* annettava *koulutus (1)*

huomautus

Käsitteen tunnus: c457

Käsitekaaviot: *Koulutusjärjestelmä* ja *Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan*

<kieliversiointiin korkeakoulutus>

322

ammattikorkeakoulutus

sv yrkeshögskoleutbildning

en university of applied sciences education; education provided by universities of applied sciences

not: polytechnic education (obsolete)

määritelmä

ammattikorkeakoulussa annettava *korkeakoulutus*

huomautus

Käsitteen tunnus: c459

Käsitekaavio: *Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan*

<kieliversiointiin korkeakoulutus>

323

yliopistokoulutus

sv universitetsutbildning

en university education

määritelmä

yliopistossa annettava *korkeakoulutus*

huomautus

Käsitteen tunnus: c458

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

324

taiteen perusopetus

sv grundläggande konstundervisning

en basic education in arts

määritelmä

peruskoulun (1) ulkopuolinen, ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettu eri taiteenalojen *koulutus (1)*, joka ei johda tutkintoon

huomautus

Taiteen perusopetusta annetaan mm. musiikkioppilaitoksissa, kuvataidekouluissa, tanssioppilaitoksissa ja käsityökouluissa.

Käsitteen tunnus: c462

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#)

325

avoin korkeakouluopetus

sv öppen högskoleundervisning

en open higher education studies

määritelmä

tutkintovaatimusten mukainen *korkeakoulutus*, jota tarjotaan henkilöille, joilla pääsääntöisesti ei ole tutkinnonsuorittamisoikeutta

huomautus

Käsitteen tunnus: c431

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

326

avoin yliopisto-opetus

sv öppen universitetsundervisning

en open university studies

määritelmä

yliopistossa annettava *avoin korkeakouluopetus*

huomautus

Käsitteen tunnus: c432

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

327

avoin ammattikorkeakouluopetus

sv öppen yrkeshögskoleundervisning

en open university of applied sciences studies; open UAS studies

not: open polytechnic education (obsolete)

määritelmä

ammattikorkeakoulussa annettava *avoin korkeakouluopetus*

huomautus

Käsitteen tunnus: c433

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

328

aikuiskoulutus

sv vuxenutbildning

en adult education and training

määritelmä

aikuisille suunniteltu ja järjestetty *koulutus (1)*

huomautus

Aikuiskoulutusta järjestetään kaikilla koulutuksen (1) osa-alueilla. Se voi olla esimerkiksi täydennyskoulutusta tai tutkintoon johtavaa tai valmistavaa koulutusta (1). Aikuiskoulutus voi olla omaehtoista koulutusta (1), henkilöstökoulutusta tai työvoimakoulutusta.

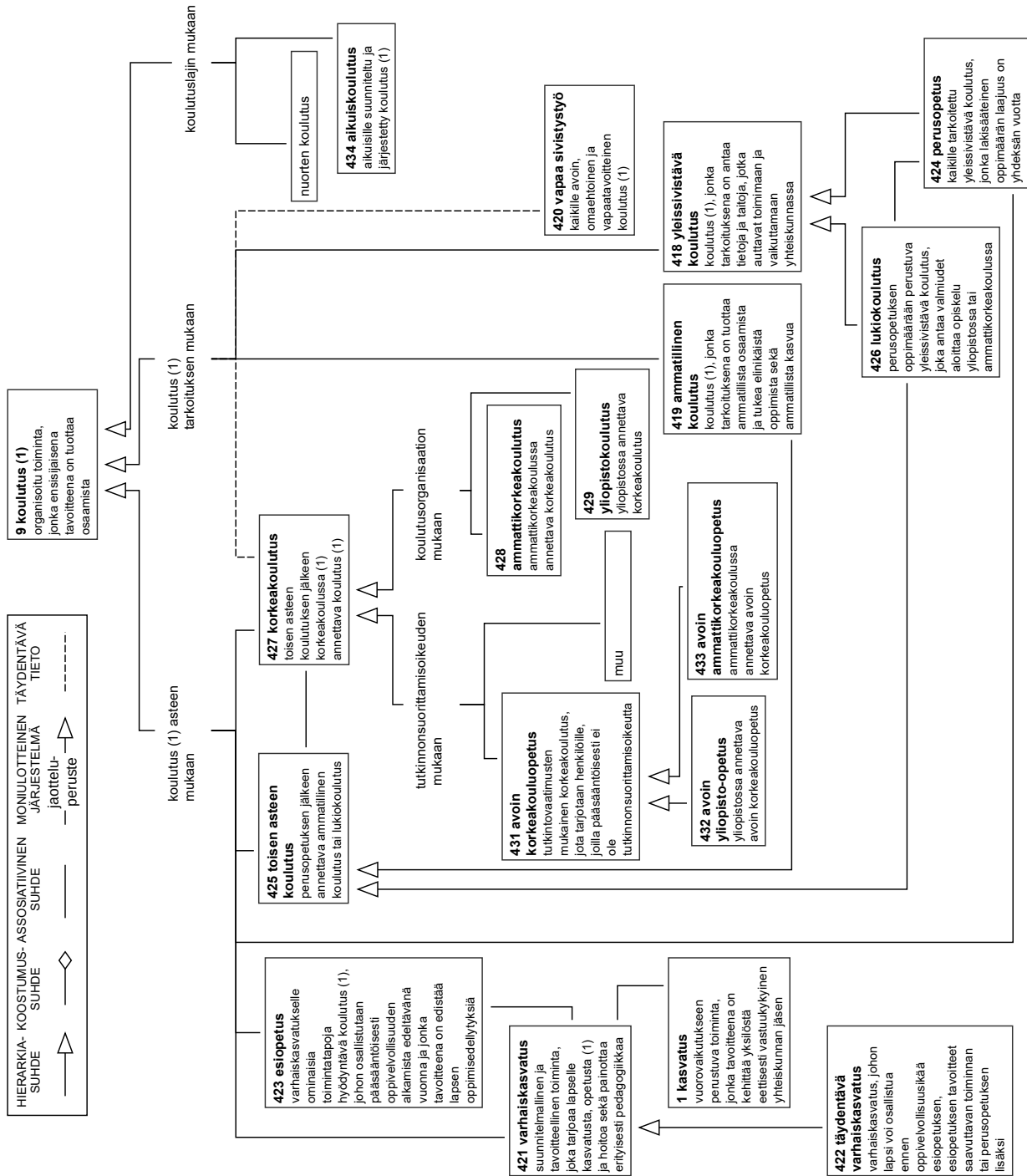
Käsite ammatillinen aikuiskoulutus poistui käytöstä, kun ammatillisesta koulutuksesta annettu laki ([531/2017](#)) tuli voimaan 1.1.2018.

Käsitteen tunnus: c464

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>



Käsitekaavio 30. Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan.

6.3.2 Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan eli tutkintoon johtavat ja tutkintoon johtamattomat koulutukset (1)

329

tutkintokoulutus; > tutkintoon johtava koulutus

sv examensutbildning; examensinriktad utbildning; utbildning som leder till examen
 en > programme leading to a general upper secondary qualification <lukiokoulutus>; > education and training to complete a qualification <ammattillinen koulutus>; > degree programme (4) <korkeakoulutus>; > graduate programme <ylempään korkeakoulututkintoon tai jatkotutkintoon johtava koulutus>; > graduate studies <ylempään korkeakoulututkintoon tai jatkotutkintoon johtavat opinnot>; > postgraduate programme <ylempään korkeakoulututkintoon tai jatkotutkintoon johtava koulutus>

määritelmä

tutkintoon tai – *ammattillisessa koulutuksessa* myös – tutkinnon osaan johtava *koulutus (1)*

huomautus

programme / studies: Englannin sana programme viittaa määrämuotoiseen koulutukseen (1); studies voi olla vähemmän määrämuotoinen kokoelma opintoja.

graduate programme, graduate studies: Englannin termit graduate programme ja graduate studies viittaavat yleisesti ainoastaan ylempään korkeakoulututkintoon ja jatkotutkintoihin johtavaan koulutukseen (1) tai opintoihin, eivät muuhun tutkintokoulutukseen.

Käsitteen tunnus: c1488

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

Käsitteekaaviot: [Opiskelijan rooleja](#) ja [Koulutus \(1\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#)

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen koulutus> <kieliversiointiin korkeakoulutus>
 <lukiolaki>

<korkeakoulutus englanti kesken> <korkeakoulutus ruotsi kesken>

<ammattillinen ruotsi kesken>

Terminologin kysymys ammatillisen koulutuksen ruotsin kieliryhmälle 24.1.2019: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok ammatillisen koulutuksen kannalta? Tarvitaanko vastine myös suppeammalle käsitteelle ”tutkinnon osaan johtava koulutus”?

Päivi Creber, VNK, 3.4.2019: Andrew Carnegie-Brown on täällä englannin asiantuntijana EU-puheenjohtajuuden ajan. Kysäisin häneltä graduate studies -juttua. Kävimme yhdessä läpi monen eri maan yliopistojen graduate studies -ohjelmia/osastoja/henkilöstöä (Singapore, USA, Kanada, Etelä-Afrikka, Britannia). Kaikissa graduate studies viittasi ylempään korkeakoulututkintoon ja jatko-opintoihin sen jälkeen. Sitä näytetään käytettävän lyhyempänä versiona sanasta postgraduate studies. Tätä tukee ainakin yksi sanakirjavastine. Substantiivin määrittäneenä graduate on Collins Cobuild -sanakirjan mukaan yksiselitteisesti sama kuin postgraduate, esimerkkeinä graduate students in the philosophy department ja the graduate prospectus.

Terminologin kysymys korkeakoulujen englannin työryhmälle 3.5.2019: Lukion englannin työryhmä haki tälle käsitteelle vastinetta lukiokoulutuksen näkökulmasta, mutta törmäsi myös korkeakoulukontekstissa käytettäviin vastineisiin (graduate programme, graduate studies ja postgraduate programme). Mitä mieltä olette näistä vastineista, niiden suositettavuusjärjestyksestä ja niitä koskevista huomautuksista?

Terminologin kysymys korkeakoulujen ruotsin työryhmälle 3.5.2019: Lukion ruotsin työryhmä haki tälle käsitteelle vastineita. Ovatko nämä löydetty vastineet (examensutbildning; examensinriktad utbildning; utbildning som leder till examen) ok myös korkeakoulukontekstiin? Vrt. myös englannin vastineet, joissa on omat terminsä korkeakoulututkintoon johtavalle koulutukselle.

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: Pitäisikö sanastoon lisätä termi ”valmistava tutkintokoulutus”? Esiityy VET-laisissa pykälässä 33. -- **Terminologin kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 9.3.2020:** Olisiko siis olennaista käyttää eri verbiä (johtaa vs. valmistaa)? Tulisiko ammatillisen koulutuksen osalta ottaa suomenkieliseksi termiksi ”tutkintoon valmistava koulutus”?

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: englannin termeissä on ammatillisen osalta ”education and training to complete a qualification”. Vrt. ammatillinen koulutus = vocational education and training. Miten saadaan ero näkyviin ja samalla säilytettyä VET-ajatus termin käännoksessä?

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: pitäisikö tässä (”education and training to complete a qualification”) olla myös ”or a unit of a qualification”, kun määritelmän mukaan voi olla tutkinnon osa...?

330

muuntokoulutus

sv examensinriktad fortbildning

en retraining and upgrading of qualifications

määritelmä

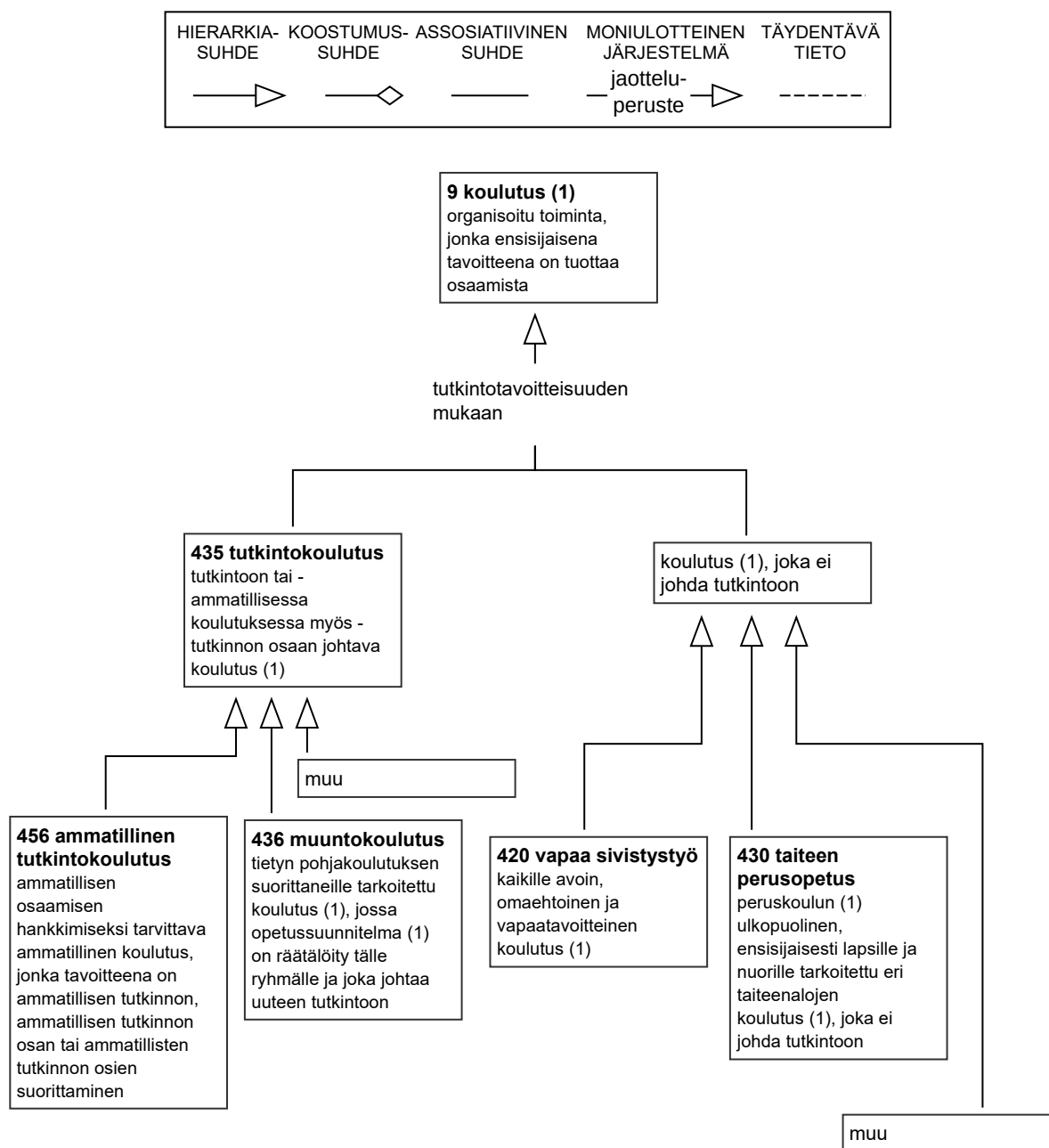
tietyin pohjakoulutuksen suorittaneille tarkoitettu *koulutus (1)*, jossa opetussuunnitelma (1) on räätälöity tälle ryhmälle ja joka johtaa uuteen tutkintoon

huomautus

Esimerkki muuntokoulutuksesta on insinööritutkintoon johtava kaivosalan *koulutus (2)*, joka on tarkoitettu henkilöille, jotka ovat suorittaneet insinööri (AMK)- tai DI-tutkinnon kone- ja tuotantotekniikan, sähkötekniikan tai tuotantotalouden alalta.

Käsitteen tunnus: c461

Käsitekaavio: [Koulutus \(1\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#)



Käsitekaavio 31. Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan.

tarkistettava / käsittelyyn yht 2020

Terminologi-Riinan kommentti 26.11.2020: Pitäisikö tämän kaavion käsitteitä ja kaavion ”Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2)” käsitteitä yhdistää yhteen kaavioon tai erottaa eri kaavioihin?? Toisaalta OKSAn 2. laitokseen jäivät vielä auki ammatillisen koulutuksen käsitteet ”ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus” ja ”työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus”: muutetaanko ne olemaan koulutus (2):ia ammatillisen koulutuksen eli koulutus (1):n sijaan.

6.4 Ilmoittautuminen

331

oppilaaksi ilmoittautuminen

sv anmäling (1)

määritelmä

toimenpide, jolla oppilasvalintaa käyttävään *esi-* tai *perusopetukseen* hyväksytty *oppilas* ilmoittaa, aikooko hän osallistua *opetukseen* (1)

huomautus

Käsitteen tunnus: c495

Käsitekaavio: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

332

opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)

ei: kirjoittautuminen (vanhentunut)

sv anmäling (2)

inte: inskrivning (1)

en enrolment

not: registration (2)

määritelmä

toimenpide, jolla opiskelupaikan vastaanottanut *hakija* ilmaisee *korkeakoululle* (1) aloittavansa *opiskelun*, minkä jälkeen hänet merkitään korkeakoulun (1) opiskelijarekisteriin *opiskelijaksi*

huomautus

Henkilön on tehtävä opiskelijaksi ilmoittautuminen (1), kun hän saa uuden opiskeluoikeuden.

Opiskelijaksi ilmoittautumisen (1) yhteydessä korkeakouluopiskelija tekee *lukuvuosi-ilmoittautumisen* läsnä olevaksi tai, mikäli laissa määritellyt ehdot täyttyvät, poissa olevaksi. Poissaolon syistä säädetään yliopistolaissa (558/2009) ja ammattikorkeakoululaissa (932/2014).

Mikäli korkeakouluopiskelijalla ei ole aiempia opiskeluoikeuksia, opiskelijaksi ilmoittautumisen (1) tuloksena tapahtuu *kirjoilletulo*.

Lukiokoulutuksessa ei ole erillistä ”opiskelijaksi ilmoittautuminen”-toimenpidettä, vaan *opiskelupaikan vastaanotto* kattaa myös *oppilaitoksen* opiskelijaksi ilmoittautumista vastaavan toimenpiteen.

enrolment, registration: Englannin registration-termiä käytetään ilmoittautumisesta *lukuvuosille* tai *lukukausille* (ks. *lukuvuosi-ilmoittautuminen* ja *lukukausi-ilmoittautuminen*), kun taas opiskelijaksi ilmoittautuminen (1), engl. enrolment, tehdään vain kerran, opintojen alussa.

Ks. myös *opiskelupaikan vastaanotto*.

Myös *vapaassa sivistystyössä* käytetään termiä opiskelijaksi ilmoittautuminen, mutta sillä viitataan eri käsitteeseen; ks. *opetukseen ilmoittautuminen*.

Käsitteen tunnus: c496

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

333

opiskelun alkamisen siirtäminen

sv skjuta upp studiestarten *verb*

en deferral of the start of studies; postponement of the start of studies

määritelmä

opiskelijan toimenpide, jolla *opiskelun* alkamista ensimmäisenä *lukuvuonna* siirretään myöhempään ajankohtaan

huomautus

Opiskelun alkamisen siirtäminen on mahdollista ainoastaan laissa säädetyistä syistä.

Opiskelun alkamisen siirtäminen tapahtuu ilmoittautumalla ensimmäiseksi lukuvuodeksi - tai poikkeuksellisesti ensimmäiseksi *lukukaudeksi* - poissa olevaksi (ks. *lukukausi-ilmoittautuminen*).

Vrt. *poissaoleva opiskelija*.

Käsitteen tunnus: c492

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

334

<korkeakoulut>

kirjoilletulo

sv inskrivning (2); inskrivning i matrikeln <historiallinen, juhlallinen>

en entry into the student register

määritelmä

henkilön ensimmäinen kirjaaminen *korkeakoulun* (1) opiskelijarekisteriin tutkintoon johtavien opintojen aloittamisen yhteydessä

huomautus

Ks. myös *opiskelijaksi ilmoittautuminen* (1).

Käsitteen tunnus: c500

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

335

lukuvuosi-ilmoittautuminen

mieluummin kuin: läsnäoloilmoittautuminen (1)

sv läsårsanmälan /FI/

en registration for the academic year

rather than: annual registration

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu tietyn *lukuvuoden lukukausia* koskevista *lukukausi-ilmoittautumisista*

huomautus

Opiskelijan velvollisuudesta ilmoittautua joka lukuvuosi säädetään yliopistolaissa (558/2009) ja ammattikorkeakoululaissa (932/2014).

Lukuvuosi-ilmoittautumisella opiskelija voi ilmoittautua lukuvuoden lukukausiksi läsnä [olevaksi tai, mikäli laissa mainitut ehdot täyttyvät, poissaolevaksi. Poissaolon syistä säädetään yliopistolaissa ja ammattikorkeakoululaissa.

Lukuvuosi-ilmoittautuminen voi kohdistua *korkeakouluun* (1) tai tiettyyn opiskeluoikeuteen.

Käsitteen tunnus: c883

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

336

lukukausi-ilmoittautuminen

mieluummin kuin: läsnäoloilmoittautuminen (2)

sv terminsanmälan

en registration for the academic term

määritelmä

toimenpide, jolla *opiskelija* ilmoittaa olevansa läsnä tai poissa tietyn *lukukauden* ajan

huomautus

Käsitteen tunnus: c497

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

337

poissaolevaksi ilmoittautuminen

sv anmäla sig som frånvarande *verb*

en register as non-attending *verb*

määritelmä

lukukausi-ilmoittautuminen, jolla *korkeakoulun (1) opiskelija* ilmoittaa olevansa *lukukauden* poissa

huomautus

Korkeakoulujen (1) poissaolevaksi ilmoittautuminen -käsitettä vastaa *toisen asteen*

koulutuksessa lähinnä käsite opiskeluoikeuden väliaikainen keskeyttäminen.

Ks. myös *väliaikaisesti keskeyttänyt; poissaoleva opiskelija*.

Käsitteen tunnus: c1660

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

338

lukukausi-ilmoittautumisen tila; ~ lukuvuosi-ilmoittautumisen tila

sv status för terminsanmälan

en registration status for the academic term; ~ registration status for the academic year

määritelmä

opiskelijan lukukausi-ilmoittautumiselle tietojärjestelmään määritetty tila

huomautus

Lukukausi-ilmoittautumisen tila liittyy tarkentavana tietona opiskeluoikeuden tilaan "aktiivinen".

Lukukausi-ilmoittautumisen tiloja ovat "läsnä", "poissa" ja "poissa, ei kuluta opintoaikaa".

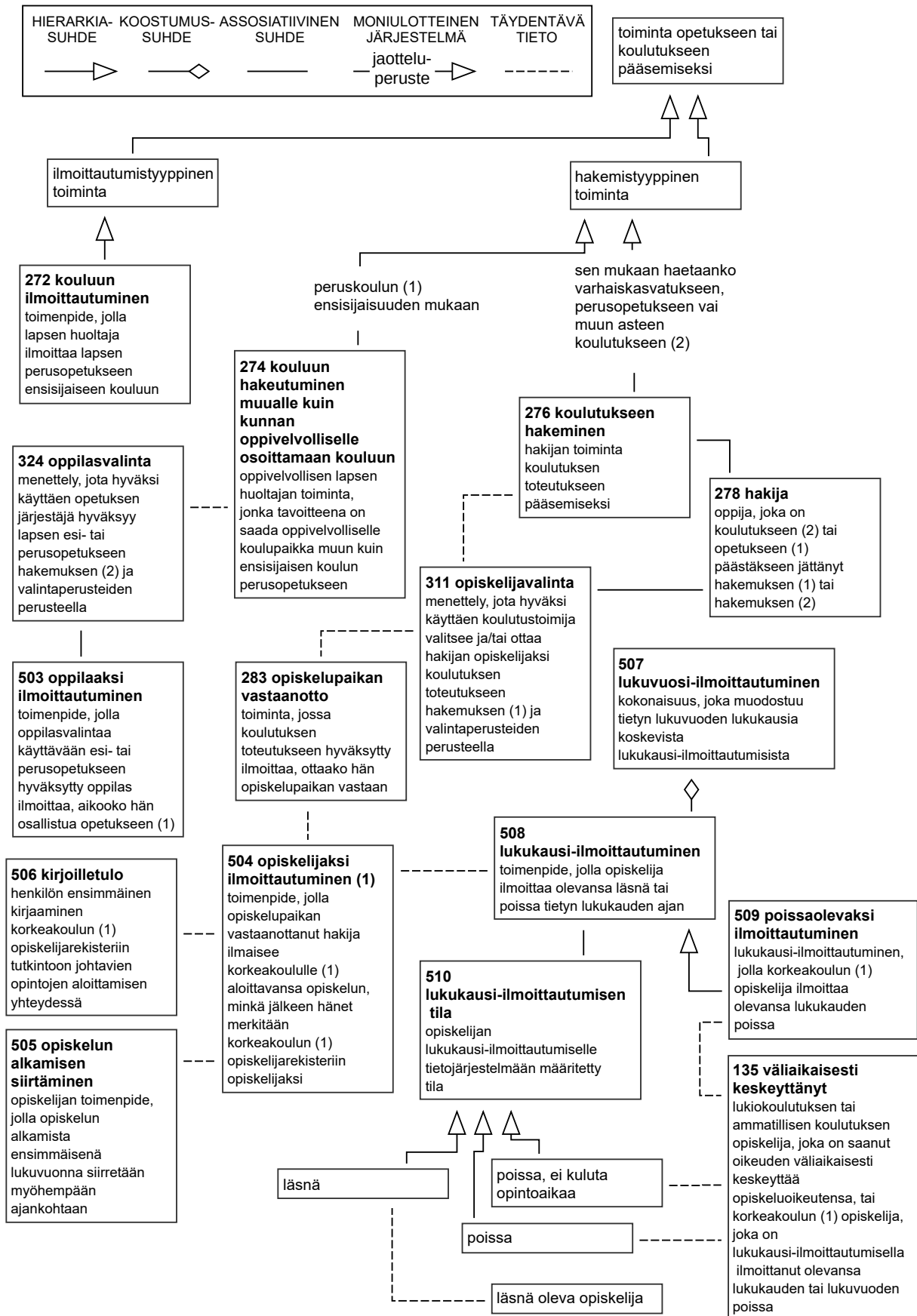
Lukuvuosi-ilmoittautumisen tila muodostuu tietyn *lukuvuoden* lukukausi-ilmoittautumisten

tilatiedoista.

Käsitteen tunnus: c884

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)



Käsitekaavio 32. Ilmoittautuskäsitteitä.

6.5 Opintojen keskeytyminen ja keskeyttäminen

6.6 Opiskelun tuki

Seija-terminologin kysymys 16.1.2017: Eikö näitä lukuja saisi (myöhemmässä vaiheessa) yhdisteltyä tai osaa käsitteistä siirrettyä muualle?

6.6.1 Oppilaan ohjaus ja opinto-ohjaus

339

oppilaanohjaus <perusopetus>; **opinto-ohjaus (1)** <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; **opintoneuvonta** <korkeakoulut>; **> opinto-ohjaus (2)** <yliopistot>; **~ opiskelijaneuvonta** <korkeakoulut>

sv elevhandledning <perusopetus>; studiehandedning <amatillinen koulutus, lukiokoulutus>;
< studierådgivning <korkeakoulut>

en guidance for studies (1) <lukiokoulutus>; study guidance <lukiokoulutus, korkeakoulut>; student advice <korkeakoulut>; academic advice <yliopistojen opinto-ohjaus (2)>; > guidance counselling <lukiokoulutus; oppiaineeseen rinnastettava opinto-ohjaus>

määritelmä

ohjaus, jonka tarkoituksena on tukea **oppilaita** ja **opiskelijoita** käynnissä olevan **opiskelun** eri vaiheissa sekä opiskelun jälkeistä tulevaisuutta koskevien ratkaisujen tekemisessä

huomautus

Tässä määriteltyyn ohjaustoimintaan sisältyy **perusopetuksessa** ja **lukiokoulutuksessa** myös opintoja: perusopetuksessa kaikille yhteiseen oppiaineeseen rinnastettava oppilaanohjauksen **oppimäärä** ja **lukiokoulutuksessa** oppiaineeseen rinnastettava opinto-ohjauksen pakollinen **oppimäärä**.

Perusopetuksen oppilaanohjaukseen, **amatillisen koulutuksen** opinto-ohjaukseen (1) ja **lukiokoulutuksen** opinto-ohjaukseen (1) kuuluu oppilaiden ja opiskelijoiden tukeminen opintojen etenemisessä, auttaminen oppimisongelmissa sekä henkilökohtainen ohjaus.

Perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa ohjaus on oppilaiden, **oppilaitoksen henkilöstön** ja **huoltajien** yhteistoimintaa. Perusopetuksen oppilaanohjaus ja lukiokoulutuksen opinto-ohjaus (1) tutustuttaa **oppijoita** myös työntekoon järjestämällä tutustumiskäyntejä yrityksiin ja toteuttamalla käytännön tutustumista työelämään.

Ammatillisessa koulutuksessa opinto-ohjauksen (1) tavoitteena on muun muassa turvata opintojen sujuminen, tukea ja edistää henkilökohtaista kehitystä ja ammatillista kasvua sekä antaa tietoa työmarkkinoista, työllisyystilanteesta, työllistymismahdollisuuksista ja jatko-opintoihin **hakeutumisesta**.

Lukiokoulutuksen osalta vertaa myös opinto-ohjausta (1) laajempi käsite **opintojen ohjaus**.

Jälkimmäiseen sisältyy opinto-ohjauksen (1) lisäksi henkilökohtaista ja muuta opintoihin ja jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää ohjausta.

Korkeakouluiissa (1) käytetään termiä opintoneuvonta. Opintoneuvonnan tavoitteena on neuvoa opiskelijoita opiskeluun liittyvissä kysymyksissä (esimerkkinä pääaineen vaihtamiseen tai tietyn sivuaineen saamiseen liittyvät menettelyt).

Yliopistoissa käsite opinto-ohjaus (2) on suppeampi kuin tässä määritelty käsite opintoneuvonta. Yliopistojen opinto-ohjauksella (2) tarkoitetaan kunkin **opintoalan** toimintaa, jota voi tehdä **professori** tai muu **opetushenkilöstön** edustaja.

Korkeakoulujen (1) käsite opiskelijaneuvonta on tässä määriteltyä laajempi käsite, johon sisältyy esimerkiksi opiskelijavaihtoa koskeva neuvonta.

studierådgivning: Ruotsin termi studierådgivning viittaa tässä määriteltyä laajempaan käsitteeseen, esimerkiksi opintososiaalisiin teemoihin liittyvään ohjaamiseen.

guidance counselling: Termi guidance counselling viittaa yhtäältä **lukiokoulutuksen** oppiaineeseen rinnastettavaan opinto-ohjaukseen ja toisaalta **opinto-ohjaajan** tekemään ryhmä- tai henkilökohtaiseen ohjaukseen, joka liittyy em. oppiaineeseen rinnastettavaan opinto-ohjaukseen.

Käsitteen tunnus: c902

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <amatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<amatillinen ruotsi kesken> <amatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys lukion sanastotyöryhmälle 28.9.2020: Pahoittelut että palataan tähän, mutta kun käsitteiden tietoja on tässä välillä muokattu, niin tarkistattekko vielä kerran, ovatko tämän opinto-ohjaus (1) -käsitteen tiedot ok, kun niitä vertaa käsitteeseen **opintojen ohjaus**? Näiden käsitteiden erohan vaikuttaa olevan veteen piirretty viiva, mutta onko ero nyt kuvattu siten kuin haluamme/kykenemme sen sanastossa kuvaamaan?

6.6.2 Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut

340

opintososiaalinen etu <perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus>; **opintososiaalinen etuus** <ammatillinen koulutus>; ~ **opintososiaalinen palvelu**

hakusana: opintoetus

sv studiesocial förmån

en social benefit for students

määritelmä

lakisääteinen etu, jolla ylläpidetään ja edistetään *perusopetuksen oppilaan* tai *toisen asteen koulutuksen opiskelijan* oppimista, terveyttä ja hyvinvointia

huomautus

Etuudella tarkoitetaan taloudelliselta arvoltaan määriteltävissä olevaa hyödykettä, joka myönnetään saajan aseman tai elämäntilanteen perusteella ennalta määritellyin perustein. Etuudet eivät aina ole rahamääräisiä, mutta niiden rahallinen arvo on laskettavissa. [Lähde: Kelan terminologinen sanasto – Etuuksiin liittyvät käsitteet, 4. laitos (TSK 49, 2017).] Etu puolestaan on yleiskielen sana ja viittaa hyödylliseen tai myönteiseen asiaan ottamatta kantaa siihen, voidaanko asian taloudellista arvoa määrittää. Opetus- ja koulutusallalla termejä opintososiaalinen etu ja opintososiaalinen etuus käytetään kuitenkin osin synonyymisesti.

Opintososiaaliset edut tai opintososiaaliset etuudet on laaja käsite, ja nämä edut tai etuudet voivat olla myös palveluita (nk. opintososiaaliset palvelut). Esimerkkejä opintososiaalisista palveluista ovat *opiskeluhoolto* sekä niihin sisältyvät *opiskeluterveydenhuolto* ja *kouluterveydenhuolto*.

Perusopetukseen, *lukiokoulutukseen* ja ammatilliseen perustutkintoon johtavaan *ammatilliseen koulutukseen* sekä valmentavaan koulutukseen liittyviä opintososiaalisia etuja ovat esimerkiksi *opetuksen (1)* ja *kouluaterian* maksuttomuus.

Ammatilliseen koulutukseen ja lukiokoulutukseen liittyviä opintososiaalisia etuuksia ovat esim. avustajapalvelut ja erityiset apuvälineet sekä ammatillisessa koulutuksessa lisäksi oppisopimuskoulutuksessa päiväraha ja korvaus majoitus- ja matkakustannuksista.

Vertaa Kelan maksamat opintoetuudet eli etuudet, joilla tuetaan *peruskoulun (1)* jälkeisiä päätoimisia opintoja. Kelan myöntämiä opintoetuksia ovat opintotukeen kuuluvat opintoraha, opintotuen asumislisä ja opintolainan valtiontakaus sekä koulumatkatuki, ateriatuki ja korkoavustus.

Käsitteen tunnus: c636

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut](#)

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

Terminologin kysymys lukion ruotsin kielityöryhmälle 19.11.2018: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok lukiokoulutuksen kannalta?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Huomautuksessa mainitaan valmentava koulutus; miten muokataan?

341

oppilashuolto <esiopetus, perusopetus>; **opiskelijahuolto** <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>;

opiskeluhoito <yhteinen nimitys oppilashuollolle ja opiskelijahuollolle>

hakusana: psykologi- ja kuraattoripalvelut

sv elevvård <esiopetus, perusopetus>; studerandevård <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; elevhälsa <opiskeluhoito>

en student welfare <oppilashuolto, opiskelijahuolto ja niiden yhdessä muodostama opiskeluhoito>; ~ student welfare body <opiskeluhoitoyhjä>

not: pupil and student welfare <opiskeluhoito>; student care services

määritelmä

oppilaitoksessa tapahtuva toiminta, jonka tavoitteena on edistää **esiopetuksessa** olevan lapsen, **perusopetuksen oppilaan** tai **lukiokoulutuksen** tai **ammattillisen koulutuksen opiskelijan oppimista** ja tukea hänen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointiaan

huomautus

Esiopetuksessa oppilashuollon palveluita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä terveydenhoitopalvelut, jotka järjestetään terveydenhuoltolain mukaisina ikäryhmälle suunnattuina lastenneuvolapalveluina.

Perusopetuksen oppilashuollon palvelut muodostuvat **kouluterveydenhuollon** sekä **koulukuraattorin** ja **koulupsykologin** palveluista.

Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijahuollon palvelut muodostuvat **opiskeluterveydenhuollon** palveluista sekä opiskeluhoollon **kuraattorin** ja **psykologin** palveluista.

Psykologi- ja kuraattoripalveluilla tarkoitetaan opiskeluhoollon psykologin ja kuraattorin antamaa koulunkäynnin ja **opiskelun** tukea ja **ohjausta**, joilla edistetään koulu- ja opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä **oppijoiden** perheiden ja muiden läheisten kanssa ja tuetaan oppijoiden **oppimista** ja hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia.

Oppilas- ja opiskelijahuolto on maksutonta.

oppilashuolto, opiskelijahuolto, opiskeluhoito: Oppilas- ja opiskelijahuollosta on säädetty laissa 1287/2013. Laissa käytetään termiä opiskeluhoito, jolla viitataan sekä perusopetuslain (628/1998) mukaiseen oppilashuoltoon että lukiolain (714/2018) ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaiseen opiskelijahuoltoon.

Käsitteen tunnus: c508

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut](#)

<kieliversiointiin esiopetus> <kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>
<kieliversiointiin ammatillinen>

<esiopetus ruotsi kesken> <esiopetus englanti kesken> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken> <ammattillinen ruotsi kesken>

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys perusopetuksen kielityöryhmälle 26.11.2018: pupil welfare –termi pohdittavaksi perusopetuksen kielityöryhmälle. Olisiko tarpeen ottaa sanastoon oppilashuollon englanninkieliseksi vastineeksi pupil welfare? Käyttöalaksi kuitenkin pitäisi ehkä merkitä vain ”esiopetus ja perusopetuksen vuosiluokat 1-6”? Eli perusopetuksen vuosiluokilla 7-9 ei enää käytettäisi pupil-termiä? Onko pulmallista, että termiä pitäisi vaihtaa perusopetuksen sisällä vuosiluokkien 6 ja 7 välillä...?

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys perusopetuksen kielityöryhmälle 26.11.2018:

Amerikanenglannista ”pupil” on hävinnyt, ja mm. somen kautta amerikanenglanti on vaikuttanut myös brittienglantiin, niin että brittienglannissakin pupil harvinaistunut.

342

kouluterveydenhuolto

sv skolhälsovård
en school health care

määritelmä

toiminta, jonka tarkoituksena on seurata ja tukea *perusopetuksen oppilaiden* kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia sekä ennaltaehkäistä heidän sairauksiaan

huomautus

Kouluterveydenhuollon tehtäviin kuuluu myös tarjota ja järjestää tukea oppilaiden tarpeen mukaan, tukea vanhempia heidän kasvatustehtävässään sekä varmistaa kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuus ja yhteisön hyvinvointi.

Kouluterveydenhuoltoon kuuluvat muun muassa *koululääkärin* ja *kouluterveydenhoitajan* tekemät terveystarkastukset, terveysneuvonta ja suun terveyden huolto.

Esiopetuksessa yksilölliset terveystarkastukset ja yksilöllinen terveysneuvonta järjestetään terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaisina lastenneuvolapalveluina.

Kouluterveydenhuollon palveluiden järjestämisvastuu on *peruskoulun (1)* sijaintikunnalla.

Kouluterveydenhuollosta säädetään terveydenhuoltolaissa (1326/2010).

Käsitteen tunnus: c198

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaaviot: [Muu koulutuksen henkilöstö](#) ja [Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

343

opiskeluterveydenhuolto

mieluummin kuin: opiskelijaterveydenhuolto

sv studerandehälsovård <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; studenthälsovård <korkeakoulut>
en student health care

määritelmä

toiminta, jonka tarkoituksena on edistää *toisen asteen oppilaitosten* ja *korkeakoulujen (1) opiskelijoiden* terveyttä, ennaltaehkäistä heidän sairauksiaan sekä parantaa ja hoitaa sairaita opiskelijoita

huomautus

Opiskeluterveydenhuollon palvelut kuuluvat *lukioiden (1)*, *ammattillista koulutusta* antavien *oppilaitosten* sekä *korkeakoulujen (1) opiskelijoille*. Opiskeluterveydenhuoltoon sisältyvät opiskelijoiden terveyden ja opiskelukyvyn edistäminen, oppilaitosympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä opiskeluyhteisön hyvinvoinnin turvaaminen ja parantaminen, terveyden- ja sairaanhoitopalvelut, opiskelijan *erityisen tuen (2)* ja tutkimuksen tarpeen varhainen tunnistaminen ja tarvittaessa tutkimuksiin ja hoitoon ohjaaminen.

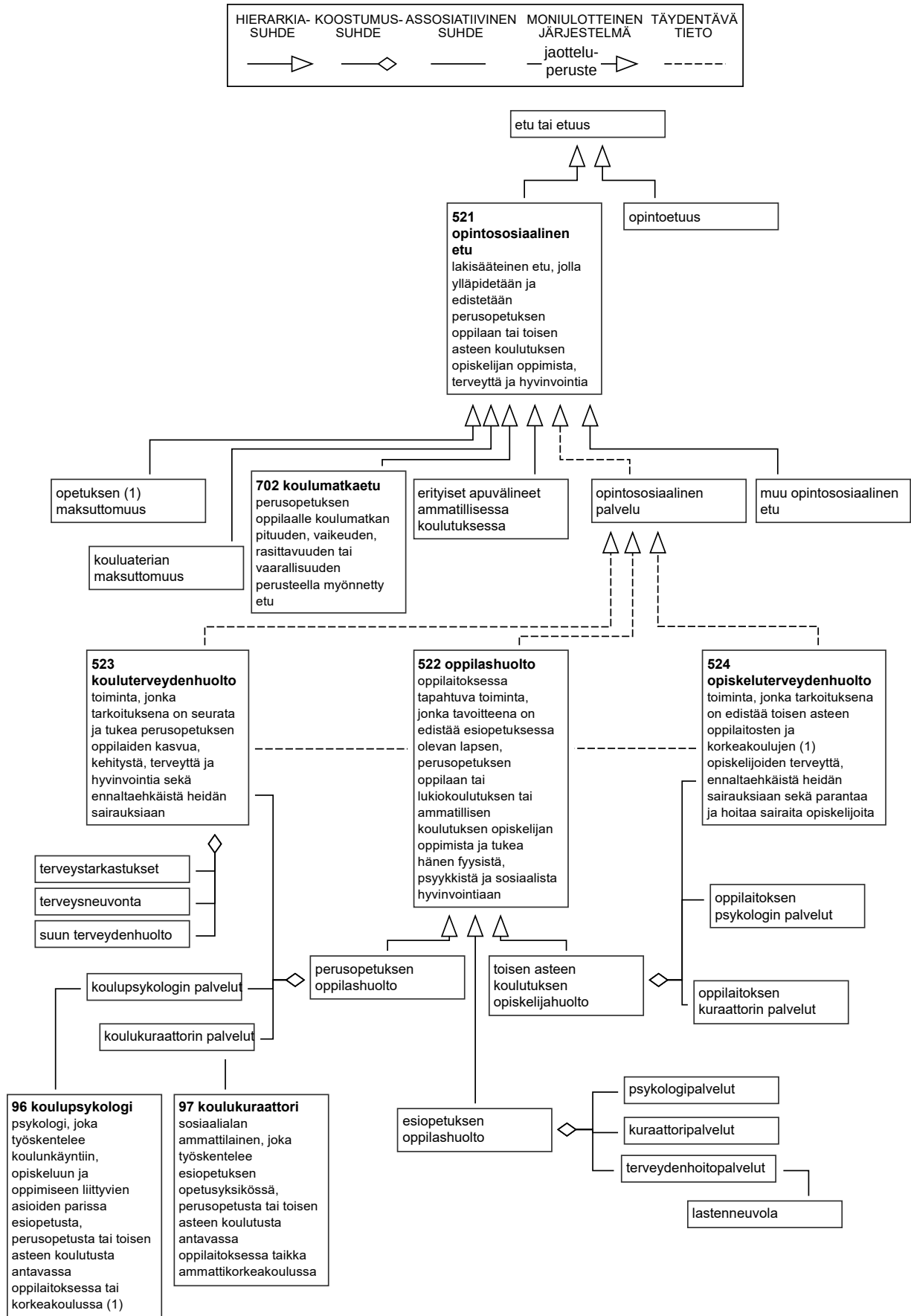
Opiskeluterveydenhuollosta säädetään terveydenhuoltolaissa (1326/2010) ja korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetussa laissa (695/2019).

Käsitteen tunnus: c199

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Muu koulutuksen henkilöstö](#) ja [Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>



Käsitekaavio 33. Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut.

6.6.3 Muut opiskelua tukevat palvelut

344

opiskelun tukipalvelut

sv stödtjänster för studerande

en ancillary student support services; non-academic student support services <korkeakoulut>
rather than: study support services; student services
not: academic support services

määritelmä

koulutusorganisaation tarjoamat, varsinaista *opiskelua* tukevat palvelut

huomautus

Esimerkkejä opiskelun tukipalveluiksi luettavista *korkeakoulujen (1)* palveluista ovat opiskelijapalvelut, terveydenhuoltopalvelut (ks. *opiskeluterveydenhuolto*), esteettömyyspalvelut, vakuutuspalvelut, vapaa-ajanpalvelut ja liikuntapalvelut.

Monissa *korkeakouluissa (1)* opiskelun tukipalveluihin sisältyvät myös tieto- ja viestintäteknikan tukipalvelut.

Käsitteen tunnus: c509

Luokka: <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

6.6.4 Oppilaan ja opiskelijan tukeminen perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa

345

kehityksen ja oppimisen tuki

sv stöd för utveckling och lärande

määritelmä

varhaiskasvatuksessa annettava tuki, jonka lähtökohtana ovat *lapsen* vahvuudet sekä *oppimiseen* ja kehitykseen liittyvät tarpeet

huomautus

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden ja varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaan lapsen tarvitsema tuki kirjataan *lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan*. Siihen kirjataan lapsen kehityksen ja oppimisen tukeen liittyvät vastuut ja työnjako, tukitoimenpiteet sekä niiden toteuttamistapa ja arviointi.

Kehityksen ja oppimisen tuki rakentuu lasten yksilöllisiin tarpeisiin vastaamisesta sekä yhteisöllisistä ja oppimisympäristöihin liittyvistä ratkaisuista.

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

<vaka2021>

Uusi käsite!

VAKA työryhmä 8.10.2021: Lakimuutoksesta HE menossa:

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Sivut/HE_148+2021.aspx

346

yleinen tuki

sv allmänt stöd *n*
en general support

määritelmä

kaiken *kasvatuksen* ja *opetuksen (1)* osana *opettajan arvioinnin (2)* perusteella annettava tuki, jonka tehtävänä on tukea *oppijaa* tavoitteiden saavuttamisessa

huomautus

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) mukaan yleinen tuki on ensimmäinen keino vastata *oppilaan* tuen tarpeeseen. Tämä tarkoittaa yleensä yksittäisiä pedagogisia ratkaisuja sekä ohjaus- ja tukitoimia, joilla tilanteeseen vaikutetaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa osana *peruskoulun (1)* arkea. Perusopetuslain (628/1998, 30 §) mukaan *oppimisen* ja koulunkäynnin tukea annetaan heti tuen tarpeen ilmetessä, eikä tuen aloittaminen edellytä erityisiä tutkimuksia tai päätöksiä.

Yleisen tuen aikana voidaan käyttää kaikkia tukimuotoja lukuun ottamatta *erityisen tuen (1)* päätökseen perustuvaa *erityisopetusta*. Tuen tarpeen kasvaessa ja oppilaan tarvitessa suunnitelmallista tukea hänen tulee saada *tehostettua tukea*.

Käsitteen tunnus: c510

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

347

tehostettu tuki

sv intensifierat stöd *n*
en intensified support

määritelmä

tuki, jota annetaan *oppijalle*, joka tarvitsee *yleistä tukea* voimakkaampaa, säännöllisempää ja suunnitelmallista tukea

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 16a §) mukaan *oppilaalle*, joka tarvitsee *oppimisessaan* tai koulunkäynnissään säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja, on annettava tehostettua tukea hänelle tehdyn oppimissuunnitelman mukaisesti.

Tehostettu tuki sisältää erityisesti *tukiopetusta* ja *osa-aikaista erityisopetusta, opetukseen (1)* osallistumisen edellyttämiä tulkitsemis- ja avustajapalveluita, muita opetuspalveluita, erityisiä apuvälineitä, *oppilashuollon* palveluita sekä tarvittavia pedagogisia järjestelyjä. Tehostetun tuen ja oppimissuunnitelman keskeisestä sisällöstä määrätään *opetussuunnitelman perusteissa*.

Käsitteen tunnus: c511

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

348

<esiopetus, perusopetus>

erityinen tuki (1)

hakusana: erityisen tuen päätös

sv särskilt stöd *n*

en special support

määritelmä

tuki, jota annetaan *esiopetuksen* ja *perusopetuksen oppijalle*, jonka kasvun, kehityksen tai *oppimisen* tavoitteiden saavuttaminen ei toteudu riittävästi *tehostetun tuen* avulla

huomautus

Perusopetuksessa peruste sille, että *oppilas* kuuluu erityisen tuen (1) piiriin, voi olla esimerkiksi vammaisuus, sairaus, kehityksessä viivästyminen tai tunne-elämän häiriö.

Perusopetuslain (628/1998, 17 §) mukaan erityinen tuki (1) muodostuu *erityisopetuksesta (1)* ja muusta *oppilaan* tarvitsemasta, perusopetuslain mukaan annettavasta tuesta.

Erityisen tuen (1) antamiseksi *opetuksen järjestäjän* tulee tehdä kirjallinen päätös.

Erityisopetus (1) ja oppilaan saama muu tuki muodostavat järjestelmällisen kokonaisuuden.

Käytettävissä ovat kaikki perusopetuslain mukaiset tukimuodot. Erityinen tuki (1) järjestetään joko yleisen *oppivelvollisuuden* tai *pidennetyn oppivelvollisuuden* piirissä. Erityistä tukea saava oppilas opiskelee joko oppiaineittain tai toiminta-alueittain. Mikäli oppilas opiskelee oppiaineittain, hän opiskelee eri oppiaineissa joko yleisen tai yksilöllistetyn *oppimäärän* mukaisesti.

Perusopetuksen erityistä tukea varten oppilaasta tehdään *pedagoginen selvitys*, minkä jälkeen tehdään erityistä tukea koskeva hallintopäätös.

Perusopetuksen oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma, josta käy ilmi erityistä tukea koskevan päätöksen mukaisen *opetuksen (1)* ja muun tuen antaminen.

Käsitteen tunnus: c512

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Terminologin kysymys perusopetuksen englannin kielityöryhmälle 28.1.2019: Ammatillisen koulutuksen puolella erityinen tuki -käsitteen englanninkielinen vastine-ehdotus näyttää olevan ”special needs support” (en tiedä, jääkö tämä lopulliseksi). Mutta onko perusteltua, että perusopetuksen erityinen tuki -käsitteellä ja ammatillisen koulutuksen erityinen tuki -käsitteellä on eri vastineet englanniksi?

349

pedagoginen arvio tehostettua tukea varten

sv pedagogisk bedömning för intensifierat stöd

en pedagogical evaluation

määritelmä

asiakirja, joka sisältää kuvauksen *oppijan oppimisen* ja koulunkäynnin tilanteesta, oppimisvalmiuksista ja erityistarpeista, hänen saamastaan *yleisestä tuesta* sekä arvion tarvittavista tukijärjestelyistä ja *tehostetun tuen* tarpeesta

huomautus

Tehostetun tuen aloittaminen ja käsittely moniammatillisessa oppilashuoltotyössä perustuu kirjalliseen pedagogiseen arvioon. Arvion laativat *oppilaan opettaja* tai opettajat yhdessä, ja tarvittaessa muut asiantuntijat yhteistyössä oppilaan ja *huoltajan* kanssa. Pedagogisessa arviossa kuvattavat asiat, kuten oppimisen ja koulunkäynnin tilanne kokonaisuutena, oppilaan saaman *yleisen tuen* vaikutukset sekä arvio tarvittavista tukijärjestelyistä, sisältyvät *opetussuunnitelman perusteisiin*.

Käsitteen tunnus: c513

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

<kieliversiointiin jos OPH>

hyväksytty

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken>

Ruotsi: Terminologi 30.12.2012: Ruotsin termi on terminologin (lähteiden perusteella) muodostama, pitäisi natiivin tarkistaa!

350

pedagoginen selvitys erityistä tukea varten

sv pedagogisk utredning för särskilt stöd

en pedagogical investigation for the type of support to be provided for the pupil

määritelmä

asiakirja, joka sisältää kuvauksen *oppijan oppimisen* ja koulunkäynnin tilanteesta, oppimisvalmiuksista ja erityistarpeista, hänen saamastaan *tehostetusta tuesta* sekä arvion tarvittavista tukijärjestelyistä ja *erityisen tuen (1)* tarpeesta

huomautus

Pedagogisessa selvityksessä arvioidaan *oppilaan* erityisen tuen (1) tarvetta. Pedagoginen selvitys tehdään ennen erityistä tukea koskevaa päätöstä.

Käsitteen tunnus: c515

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

<kieliversiointiin jos OPH>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

351

perusopetuksen yksilöllistetty oppimäärä

sv individualiserad lärokurs i den grundläggande utbildningen
en individualised curriculum

määritelmä

oppimäärä, joka on määritelty *erityistä tukea (1)* saavan *oppilaan* tavoitetasolle hänen omien edellytystensä mukaiseksi

huomautus

Käsitteen tunnus: c516

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

<kieliversiointiin jos OPH>

hyväksytty

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Ruotsi: Terminologiharjoittelija 30.12.2012: Ruotsin termi on terminologin (lähteiden perusteella) muodostama, pitäisi natiivin tarkistaa!

352

pidennetty oppivelvollisuus

sv förlängd läroplikt
en extended compulsory education

määritelmä

oppivelvollisuus, joka alkaa vuotta säädettyä aiemmin

huomautus

Jos *perusopetukselle* säädettyjä tavoitteita ei lapsen vammaisuuden tai sairauden vuoksi ilmeisesti ole mahdollista saavuttaa yhdeksässä vuodessa, oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, jona *lapsi* täyttää kuusi vuotta. Pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluvat vaikeasti vammaiset ja sairaat lapset. Päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta tehdään pääsääntöisesti ennen oppivelvollisuuden alkamista. Lapselle tehdään aina myös päätös *erityisestä tuesta (1)*.

Käsitteen tunnus: c517

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

<kieliversiointiin jos OPH>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

353

toiminta-alueittain järjestetty opetus

sv undervisning enligt verksamhetsområde

määritelmä

oppiainejaon sijasta käytettävä [perusopetuksen](#) järjestämistapa, jota voidaan käyttää vammaisen tai vakavasti sairaan [oppilaan](#) kohdalla ja josta tehdään päätös [erityisen tuen \(1\)](#) päätöksessä

huomautus

Vaikeimmin kehitysvammaisten [oppilaiden opetus \(1\)](#) voidaan järjestää oppiainejaon sijasta [koulutuksen järjestäjän](#) toiminta-alueittain. Myös muulla tavoin vammaisen tai vakavasti sairaan oppilaan opetus (1) voi olla perusteltua järjestää toiminta-alueittain. Perusopetuksen opetussuunnitelmaan (1) kuuluvat toiminta-alueet ovat motoriset taidot, kieli ja kommunikaatio, sosiaaliset taidot, päivittäisten toimintojen taidot ja kognitiiviset taidot.

Käsitteen tunnus: c518

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

<kieliversiointiin jos OPH>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

354

erityiset opetusjärjestelyt <perusopetus>; **erityiset opetus- ja opiskelijajärjestelyt** <ammattillinen koulutus>

sv särskilda undervisningsarrangemang

määritelmä

hallintopäätökseen perustuva *opetuksen (1)* järjestäminen toisin kuin laissa ja sen nojalla säädetään tai määrätään

huomautus

Perusopetuksessa erityisiä opetusjärjestelyitä voidaan käyttää, kun kyse on *erityistä tukea (1)* saavasta *oppilaasta*. Tällaisen oppilaan erityisistä opetusjärjestelyistä määrätään erityisen tuen päätöksessä.

Erityisiä opetusjärjestelyjä voidaan käyttää myös tietyissä muissa perusopetuslain (628/1998) mukaisissa tilanteissa, kuten jos oppilaalla katsotaan joltakin osin ennestään olevan perusopetuksen *oppimäärää* vastaavat tiedot ja taidot, jos perusopetuksen oppimäärän suorittaminen olisi oppilaalle joltakin osin kohtuutonta tai jos järjestelyt ovat perusteltuja oppilaan terveydentilaan liittyvistä syistä. Erityisistä opetusjärjestelyistä tehdään hallintopäätös, minkä jälkeen oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma.

Ammatillisessa koulutuksessa erityisiä opetus- ja opiskelijajärjestelyitä voidaan käyttää, kun on kyse erityisopetuksessa olevasta *opiskelijasta*.

Erityisiä opetus- ja opiskelijajärjestelyitä voidaan käyttää myös tietyissä muissa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaisissa tilanteissa, kuten jos *opiskelijalla* katsotaan joltakin osin ennestään olevan tutkinnon sisältämiä opintoja vastaavat tiedot ja taidot, jos tutkinnon sisältämien opintojen suorittaminen olisi opiskelijalle olosuhteet ja aikaisemmat opinnot huomioon ottaen joltakin osin kohtuutonta tai jos järjestelyt ovat perusteltuja opiskelijan terveydentilaan liittyvistä syistä.

Ammatillisessa koulutuksessa erityisten opetus- ja opiskelijajärjestelyiden käyttämisen tavoitteena on, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon tai *koulutuksen (2)*, vaikka hän joiltakin osin ei voi saavuttaa *tutkinnon perusteiden* tai koulutuksen (2) perusteiden mukaisia ammattitaitovaatimuksia tai osaamistavoitteita (2). Ammattitaitovaatimuksista ja osaamistavoitteista (2) voidaan poiketa vain siinä määrin kuin se on välttämätöntä.

Käsitteen tunnus: c519

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>

Käsitteekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

<kieliversiointiin jos OPH>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken> <ammattillinen ruotsi kesken>

<ammattillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys 29.12.2020: Tulisiko OKSAan lisätä erityisopetus ammatillisen koulutuksen käsitteenä? Tai vähintään tarkistaa, sopiiko OKSAssa oleva erityisopetus (1) (joka on perusopetuksen käsite) tai erityisopetus (2) (joka on lukion käsite) myös ammatilliselle koulutukselle (ehkä jotenkin muokattuna). Erityisopetukseen viitataan mm. käsitteen "erityisopetuksena järjestettävä ammatillinen koulutus" määritelmässä ja huomautuksessa sekä käsitteen "erityiset opetusjärjestelyt" huomautuksessa. Nyt viittaukset poistettu, sillä johtivat perusopetuksen kannalta määriteltyyn erityisopetus-käsitteeseen.

355

<amatillinen koulutus>

erityinen tuki (2); amatillisen koulutuksen erityinen tuki

sv särskilt stöd *n* (2)

en special needs support

määritelmä

tuki ja siihen liittyvät erityiset opetus- ja opiskelijajärjestelyt, jota annetaan *amatillisen koulutuksen opiskelijalle* silloin, kun hän tarvitsee pitkäaikaista tai säännöllistä *oppimisen* ja *opiskelun* tukea oppimisvaikeuksien, vamman, sairauden tai muun syyn vuoksi

huomautus

Erityinen tuki (2) on opiskelijan tavoitteisiin ja valmiuksiin perustuvaa suunnitelmallista ja pedagogista tukea.

Käsitteen tunnus: c1306

Luokka: <amatillinen koulutus>

Käsittekaavio: *Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, amatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa*

<kieliversiointiin amatillinen>

<amatillinen ruotsi kesken> <amatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys amatillisen koulutuksen englannin kielityöryhmälle 28.1.2019:

Perusopetuksen puolella erityinen tuki -käsitteen englanninkielinen termiehdotus näyttää olevan "special support" (en tiedä, jääkö tämä lopulliseksi). Mutta onko perusteltua, että perusopetuksen erityinen tuki -käsitteellä ja amatillisen koulutuksen erityinen tuki -käsitteellä on eri vastineet englanniksi?

356

<amatillinen koulutus>

vaativa erityinen tuki

sv krävande särskilt stöd *n*

en intensive special needs support

määritelmä

erityinen tuki (2), jota annetaan *amatillisen koulutuksen opiskelijalle* silloin, kun hänellä on vaikea vamma tai sairaus, joiden vuoksi hän tarvitsee yksilöllistä, laaja-alaista ja monipuolista tukea

huomautus

Vaativaa erityistä tukea voivat antaa vain vaativan erityisen tuen tehtävän saaneet *koulutuksen järjestäjät*.

Käsitteen tunnus: c1307

Luokka: <amatillinen koulutus>

Käsittekaavio: *Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, amatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa*

<kieliversiointiin amatillinen>

<amatillinen ruotsi kesken>

357

osaamisen arvioinnin mukauttaminen

sv anpassning av bedömningen av kunnandet
en adjustment of competence assessment

määritelmä

järjestely, jossa *erityistä tukea (2)* saavan *opiskelijan* ammatillisen perustutkinnon *perusteiden* mukaista *osaamisen arviointia (2)* muutetaan laatimalla opiskelijalle yksilöllinen osaamisen arviointi (2), jossa otetaan huomioon opiskelijan henkilökohtaiset tavoitteet ja valmiudet

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa erityisen tuen (2) tavoitteena on, että opiskelija voi saavuttaa *tutkinnon perusteiden* tai *koulutuksen (2)* perusteiden mukaiset ammattitaitovaatimukset ja osaamistavoitteet (2). Erityistä tukea (2) saavan opiskelijan osalta ammatillisen perustutkinnon perusteiden mukaista osaamisen arviointia (2) voidaan mukauttaa laatimalla opiskelijalle yksilöllinen osaamisen arviointi (2). Osaamisen arviointia (2) voidaan mukauttaa vain siinä määrin, kuin se on opiskelijan henkilökohtaiset tavoitteet ja valmiudet huomioon ottaen välttämätöntä.

Käsitteen tunnus: c881

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys ammatillisen englannin kielityöryhmälle 21.1.2020: Kääntäjät pohtivat tätä. Adjust vai adapt?

358

oppimisen tuki

en support for learning

määritelmä

tuki, jonka tarkoituksena on tukea lukio-opintojen suorittamisessa *lukiokoulutuksen opiskelijaa*, jolla on oppimisvaikeuksien vuoksi haasteita suoriutua opinnoistaan

huomautus

Yksi lukiokoulutuksessa käytetty oppimisen tuen muoto on *erityisopetus (2)*. Muita tuen muotoja ovat esimerkiksi *aineenopettajan* antama pedagoginen tuki, erilaiset opetusjärjestelyt ja *ylioppilaskokeen* suorittamiseen annettava lisäaika.

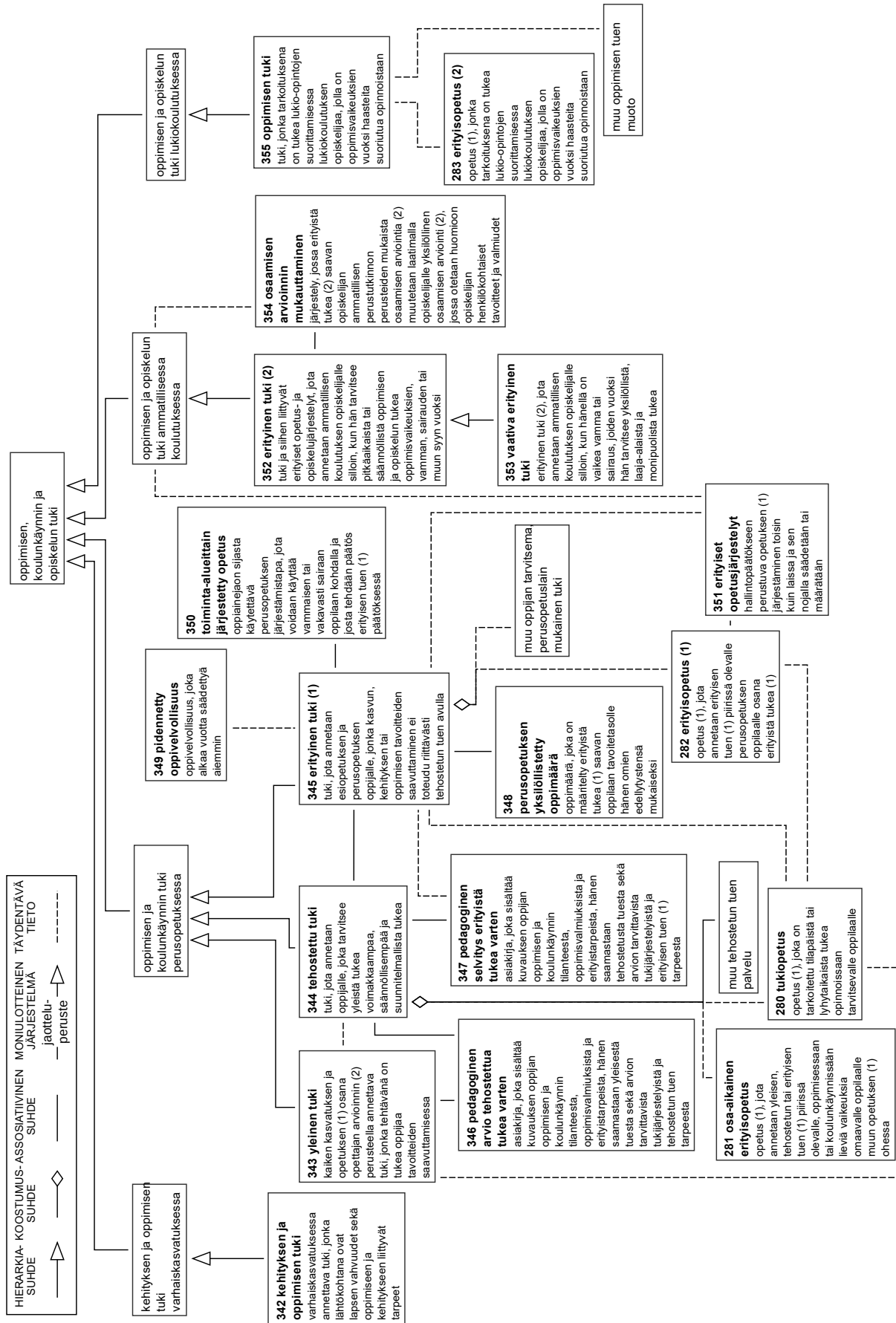
Käsitteen tunnus: c1686

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>



Käsittekaavio 34. Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa.

6.6.5 Oppilaan ja opiskelijan suorituksen arviointi

359

arviointi (2); oppilaan arviointi; opiskelijan arviointi; opintosuorituksen arviointi <korkeakoulut>; > arvostelu

sv bedömning; elevbedömning <oppilaan arviointi>; bedömning av eleven <oppilaan arviointi>; bedömning av den studerande <opiskelijan arviointi>; bedömning av studieprestationer <opintosuorituksen arviointi korkeakouluissa>
inte: utvärdering (2); evaluering (2)

en assessment (1); student assessment <opiskelijan arviointi>; > assessment of learning; > assessment of learning outcomes <oppimistulosten arviointi>; > assessment for learning <formatiivisessa arvioinnissa>; > marking <arvostelu>; > grading <arvostelu>
not: evaluation (2)
search term: grading

määritelmä

arviointi (1), jonka tavoitteena on *oppilaan* tai *opiskelijan oppimisen*, osaamisen tai oppimistulosten arvottaminen

huomautus

Perusopetuslain (628/1998) mukaan oppilaan arvioinnissa arvioidaan oppilaan oppimista, työskentelyä, käyttäytymistä ja opintosuorituksia.

Arviointia (2) voidaan tehdä opintojen aikana ja opintojen päättyessä (nk. *päättöarviointi*). Opintojen aikaista arviointia (2) on esimerkiksi kokeen tai tentin pisteyttäminen ja kurssiarvosanan antaminen.

Arvioinnin (2) tyyppejä ovat *numeerinen arviointi* ja *sanallinen arviointi*.

Termiä arvostelu käytetään suppeammassa merkityksessä; esimerkiksi kokeen arvostelu.

Englannin termi assessment viittaa tavoitteen ja tuloksen vertailuun mittausten perusteella, joten se voidaan kääntää suomeksi paitsi sanalla "arviointi", myös sanalla "mittaaminen".

assessment / evaluation: Kun on kyse yksilön oppimisen, osaamisen tai oppimistulosten arvioinnista (2), englannin kielessä käytetään termiä assessment, ei evaluation. Englannin termi evaluation tarkoittaa arvottavaa analyysia, ja koulutuksen alalla evaluation liittyy lähinnä järjestelmän *arviointiin (1)* (esimerkiksi *koulutuksen arviointi*).

assessment / evaluation: Esimerkki englannin termien evaluation ja assessment käytöstä opetus- ja koulutusalailla:

fi: Tämän oppimisen ja osaamisen arviointiin perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa kohdentuneen arvioinnin tarkoituksena on [--].

en: The purpose of this evaluation focusing on the assessment of learning and competence in basic education and general upper secondary education is to [--].

Käsitteen tunnus: c594

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaaviot: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#), [Arviointi](#) ja [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus englanti kesken>

<lukiolaki>

Terminologin kommentti ammatillisen ruotsin kielityöryhmälle 22.2.2019: Korkeakoulujen ja lukion ruotsin työryhmä antanut ruotsin vastineen/vastineet; varmistatteko että ok ammatillisen koulutuksen näkökulmasta?

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 18.12.2018: suomenkielisistä synonyymeista puuttuu "oppimisen arviointi" (engl. assessment of learning). Tätä termiä käytetty LOPSissa. Tulisiko se lisätä myös OKSAan, samoin kuin englanninkielinen vastine? -- **Najat Ouakrim-Soivio 11.2.2019:** HUOM! Assessment for learning tarkoittaa oppimisen aikaista arviointia, osaamisen arviointi on puolestaan assessment of learning. En missään tapauksessa käyttäisi englanninkielisiä käsitteitä vaan oppimisen arvioinnin synonyyminä formatiivista arviointia ja osaamisen arvioinnin synonyyminä summatiivista arviointia. -- **OKSA-jaos 15.2.2019:** Tässä käsitteessä lienee yhdistetty oppimisen aikainen eli formatiivinen arviointi ja oppimistulosten arviointi eli summatiivinen arviointi. Voisiko tämä toimia yhteisenä yläkäsitteenä näille molemmille?

Hyväksytty arviointityöryhmän kokouksessa 15.6.2020

360

arviointiaineisto

sv bedömningsmaterial *n*; evalueringsmaterial *n*

en assessment data; evaluation data

määritelmä

kaikki [arvioinnissa \(1\)](#) tai [arvioinnissa \(2\)](#) käytetty ja sitä varten kerätty tieto ja materiaali tai annettu näyttö, johon arviointi (1) tai arviointi (2) perustuu

huomautus

Arviointiaineisto voi olla tuotettu esimerkiksi myös kyselyillä, haastatteluilla tai muilla [arviointimenetelmillä \(1\)](#).

Arviointiaineistoa voi olla esimerkiksi kirjallinen tai muuten tallennettu opintoja tai osaamista koskeva aineisto.

Määritelmässä käytetty sana näyttö on merkitykseltään laajempi kuin [ammattillisessa koulutuksessa](#) käytettävä käsite näyttö.

Käsitteen tunnus: c609

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#)

Kysymys arviointisanastoryhmän kokouksessa 15.6.2020: Pitäisikö ammatillisen koulutuksen osalta arviointiaineiston ja näytön välillä olla suhde? Termi näyttö esiintyy myös yleissivistävässä koulutuksessa, mutta käsite ei ole sama kuin ammatillisessa koulutuksessa. Voisiko joku ammatillisen koulutuksen asiantuntija ottaa kantaa? Laissa on näytön kohdalla viittaus arviointiaineiston säilyttämisestä. **Jan** voisi kysyä Karvissa. Toisaalta näyttö on tässä määritelmässä yleisemmässä merkityksessä ja sitä ei linkitetä näyttö-käsitteeseen.

Vastaus 2.7. Janilta: Tällaisen vastauksen sain: Itse miellän asian seuraavasti: näyttö on toiminnallinen tilanne, jossa opiskelija osoittaa osaamisensa työtehtäviä tekemällä aidoissa työelämän tilanteissa. Arviointiaineisto on taas puolestaan se, johon kirjataan opiskelijan näytöstä tai muusta arviointimenetelmästä (esim. koe) saama arvosana sekä arvioinnin perustelut. Koulutuksen järjestäjien tulee lain mukaan säilyttää tätä aineistoa vähintään puoli vuotta mahdollisten opiskelijan pyytämien tarkistus- ja oikaisupyynnöiden vuoksi.

Vastaus ammatillisen koulutuksen työryhmältä 8.7.2020: Arviointisanastotyöryhmä kysyi OKSAn ammatillisen koulutuksen työryhmältä 15.6.2020, olisiko tarpeen lisätä ammatillisen koulutuksen näyttö-käsitteen kohdalle viittaus käsitteeseen ”arviointiaineisto”. Viittaus voisi tulla esim. sitä kautta, että laissa säädetään (141 §) näyttöön liittyvän arviointiaineiston säilyttämisestä. Ammatillisen koulutuksen sanastotyöryhmä ei 26.6. pidetyssä kokouksessaan nähnyt järkeväksi lisätä huomautusta näyttö-käsitteen kohdalle, vaan osaamisen arviointi (c1099) -käsitteen kohdalle. Sinne lisättiin huomautus: ”Osaamisen arviointi tehdään arviointiaineiston pohjalta.” **Lisäksi:** ”Arviointiaineisto-käsitteen määritelmässä on ok käyttää näyttö-sanaa yleisemmässä merkityksessä kuin ammatillisessa koulutuksessa määritelty näyttö-käsite. Kuitenkin ammatillisen koulutuksen sanastotyöryhmä ehdottaa, että arviointiaineisto-käsitteen (c609) kohdalle merkittäisiin esim. viimeiseksi huomautukseksi seuraava: ”Määritelmässä käytetty sana ’näyttö’ on merkitykseltään laajempi kuin ammatillisessa koulutuksessa käytettävä käsite /näyttö/.”

Seija 5.8.2020: Kirjattu ehdotus uudeksi huomautukseksi ammatillisen koulutuksen työryhmän mukaan.

Hyväksytty arviointityöryhmän kokouksessa 17.8.2020

361

arviointikriteeri; arvioinnin kriteeri <ammattillinen koulutus>; **arviointiperuste** <lukiokoulutus>

sv bedömningskriterium *n*; utvärderingskriterium *n*; kriterium *n* för bedömning; kriterium *n* för utvärdering

en > evaluation criterion <arvioinnin (1) kriteeri>; > assessment criterion <arvioinnin (2) kriteeri>

määritelmä

peruste, jonka avulla *arvioinnin (1)* tai *arvioinnin (2)* kohteen tai kohteiden arvo, tila tai keskinäinen järjestys määritetään

huomautus

Arvioinnissa (1) ja arvioinnissa (2) käytetään usean arviointikriteerin kokonaisuutta.

Toiminnan arvioinnissa (1) arviointikriteerit kertovat millaista toimintaa, tulosta tai laatutasoa tavoitellaan.

Arviointikriteeri on *varhaiskasvatuksessa laatuindikaattoria* tarkemmin määrittävä tai erotteleva ominaisuus.

Oppilaan tai *opiskelijan* arvioinnissa (2) arviointikriteerit määrittelevät eri *arvosanoihin* vaadittavan osaamisen tason. Arviointikriteerit on määritelty esimerkiksi *perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa* ja *lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteissa*. Vertaa *päättöarvioinnin kriteeri*.

Ammatillisessa koulutuksessa arvioinnin kriteereitä ovat *osaamisen arvioinnissa (2)* käytettävät kuvaukset kunkin *arvosanan* edellyttämästä osaamisesta. Määritelmässä mainittu ”kohteiden keskinäisen järjestyksen määrittäminen” ei päde ammatilliseen koulutukseen, sillä ammatillisessa koulutuksessa *arvioinnin (2)* tarkoitus on osoittaa *opiskelijan* osaamisen taso suhteessa ennalta määrättyihin arvioinnin kriteereihin, ei esimerkiksi asettaa opiskelijoita paremmuusjärjestykseen.

evaluation criterion: Esimerkki termin käytöstä: ”One evaluation criterion used in evaluating learning outcomes is the number of students who enter higher education.”

assessment criterion: Esimerkki termin käytöstä: ”When assessing a pupil’s knowledge and skills for the purpose of issuing reports and certificates, assessment criteria derived from the objectives defined in the core curriculum are used.”

Käsitteen tunnus: c613

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>

Luokka: <arviointi>

Käsitteekaaviot: *Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi*, *Arviointi* ja *Laatukäsitteitä*

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<lukiokoulutus englanti kesken>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Hyväksytty arviointityöryhmässä 17.8.2020 ja tarkennettu 2.9.2020

362

<perusopetus>

päätöarvioinnin kriteeri

sv kriterium *n* vid slutbedömning

en final assessment criteria

määritelmä

arviointikriteeri, jota käytetään *perusopetuksen oppilaan* kunkin oppiaineen päätöarvosanaa muodostettaessa ja joka perustuu oppiaineelle määriteltyihin *arvosanoihin* vaadittavaan tieto- ja taitotasoon

huomautus

Arvioinnissa (2) käytetään usean arviointikriteerin kokonaisuutta.

Perusopetuksen yhteisten oppiaineiden päätöarvioinnin kriteerit on määritelty perusopetuksen *opetussuunnitelman perusteissa*.

Perusopetuksen päätöarvioinnin kriteerit arvosanoille 5, 7, 8 ja 9 otetaan käyttöön 1.8.2021 alkaen. Tätä aikaisemmin kriteerit on määritelty vain arvosanalle 8.

Käsitteen tunnus: c614

Luokka: <perusopetus>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#)

Hyväksytty arviointiryhmässä 2.9.2020.

363

arvosana; > numeroarvosana

sv vitsord *n*; > siffervitsord *n* <numeroarvosana>

en grade (2); mark; > matriculation examination grade <ylioppilastutkinnon arvosana>; > matriculation examination test grade <ylioppilaskokeen arvosana>

määritelmä

arvioinnin (2) tuloksena *oppilaalle* tai *opiskelijalle* annettava, järjestetystä joukosta valittava numeerinen tai sanallinen ilmaus

huomautus

Numeromuotoinen arvosana voidaan antaa esimerkiksi asteikolta 4–10 (*perusopetus* ja *lukiokoulutus*) tai 1–5.

Esimerkki sanallisen ilmauksen muotoisesta arvosanasta on magna cum laude approbatur.

Käsitteen tunnus: c617

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#)

<kieliversiointiin korkeakoulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

Ei muutoksi arviointisanastoryhmässä

364

arvosana-asteikko

sv vitsordsskala
hellre än: bedömnings skala
en grading scale; marking scale

määritelmä

asteikko, joka määrittää *arvosanojen* keskinäisen järjestyksen ja suhteet

huomautus

Eri *koulutusasteilla* käytetään eri asteikkoja. Esimerkiksi *perusopetuksessa* käytetään numeroasteikkoa 4–10.

Arvosana-asteikoista on säädetty lainsäädännössä, esimerkiksi perusopetusasetuksessa (1998/852) ja asetuksessa lukiokoulutuksesta (1998/810).

Ruotsin termi bedömnings skala viittaa mihin tahansa arviointiasteikkoon.

Käsitteen tunnus: c618

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

Hyväksytty arviointisanastotyöryhmässä 19.10.2020

365

arviointimenetelmä (2)

sv bedömningsmetod; metod för bedömning; utvärderingsmetod
en assessment method; evaluation method

määritelmä

oppilaan tai *opiskelijan oppimisen*, osaamisen tai oppimistulosten *arvioinnissa (2)* käytettävä kohdekohtainen *arviointimenetelmä (1)*

huomautus

Käsitteen tunnus: c610

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaaviot: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#) ja [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#)

<arviointi ruotsi kesken>

<arviointi englanti kesken>

Hyväksytty arviointityöryhmän kokouksessa 15.6.2020 ja 2.9.2020 (määritelmän muokkaus)

366

osaamisen arviointi (1)

määritelmä

oppilaan tai *opiskelijan* tiedollisen ja taidollisen osaamisen tason *arviointi (2)*

huomautus

Perusopetuksessa osaamisen arvioinnissa (1) käytetään perusopetuksen *opetussuunnitelman perusteissa* määriteltyjä, tavoitteista johdettuja *arviointikriteereitä* kuudennen *vuosiluokan* päätteeksi annettavassa arvioinnissa (2) ja *päättöarvioinnissa*.

Käsitteen tunnus: c1736

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#)

Hyväksytty arviointityöryhmässä 2.9.2020

367

<ammatillinen koulutus>

osaamisen arviointi (2)

sv bedömning av kunnandet

en competence assessment

määritelmä

ammatillisen tutkintokoulutuksen tai valmentavan koulutuksen *opiskelijan* osaamisen olemassaolon ja tason *arviointi (2)*

huomautus

Osaamisen arviointi (2) tapahtuu vertaamalla osaamista *tutkinnon perusteissa* tai *koulutuksen (2)* perusteissa määrättyihin ammattitaitovaatimuksiin tai osaamistavoitteisiin (2) ja niiden *arviointikriteereihin*.

Erityistä tukea (2) saavalle opiskelijalle voidaan laatia yksilöllinen osaamisen arviointi (2) (ks. *osaamisen arvioinnin mukauttaminen*). Lisäksi ammattitaitovaatimuksista ja osaamistavoitteista (2) on mahdollista poiketa (ks. ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen).

Osaamisen arviointia (2) tehdään osaamisen tunnistamisen ja osaamisen tunnustamisen yhteydessä sekä erilaisten osaamisen osoittamistapojen, kuten näyttöjen, yhteydessä.

Osaamisen arviointi (2) tehdään *arviointiaineiston* pohjalta.

Käsitteen tunnus: c1099

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#)

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

368

<oppijan arviointi>

sanallinen arviointi

sv verbal bedömning; verbalt omdöme

en written assessment

määritelmä

arviointi (2), jonka tulos ilmaistaan tekstinä

huomautus

Sanallinen arviointi voidaan ilmaista yhteydestä riippuen määrättyssä muodossa tai yksilöllisenä tekstinä.

Käsitteen tunnus: c595

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#)

Hyväksytty arviointityöryhmässä 2.9.2020

369

numeerinen arviointi

määritelmä

arviointi (2), jonka tulos ilmaistaan numerona *arvosana*-asteikolla

huomautus

Käsitteen tunnus: c1535

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#)

Hyväksytty arviointityöryhmässä 2.9.2020

370

päätösarviointi

sv slutbedömning
en final assessment

määritelmä

opintojen päättyessä tehty *arviointi (2)*

huomautus

Perusopetuksessa päätösarvioinnin tehtävänä on määrittää, kuinka hyvin ja missä määrin *oppilas* on saavuttanut perusopetuksen *opetussuunnitelman perusteissa* oppiaineille asetetut tavoitteet perusopetuksen päättyessä.

Käsitteen tunnus: c1423

Käsittekaavio: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#)

Hyväksytty arviointiryhmässä 2.9.2020

371

itsearviointi (2); oppilaan itsearviointi; opiskelijan itsearviointi

sv självbedömning; självvärdering (2); självutvärdering; självvärdering (2)
en self-assessment

määritelmä

arviointi (2), jossa *oppilas* tai *opiskelija* itse arvottaa *oppimistaan*, osaamistaan tai työskentelyään

huomautus

Itsearvioinnin (2) tulee tapahtua suhteessa tavoitteeseen ja perustellusti.

Vrt. *itsearviointi (1)*, jossa arvioinnin kohde on yleisempi.

Käsitteen tunnus: c616

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaaviot: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#) ja [Arviointi](#)

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

Lukion ruotsin kieliryhmä 7.2.2019: kysytään vielä Pamelalta

Lukion ruotsin kieliryhmä 7.2.2019: självbedömning olisi ensisijainen termi

Lukion ruotsin kieliryhmä 7.2.2019: entä värdering ja utvärdering? Ovatko esim. joillakin toisilla koulutusasteilla käytössä, esim. perusopetus?? Kysytään tosiaan Pamelalta näistä.

Hyväksytty arviointisanastoryhmässä 19.10.2020

372

<varhaiskasvatus, opetus ja koulutus>

palaute

hakusana: palautekeskustelu; palauteraportti

määritelmä

[oppimisesta](#), osaamisesta, työskentelystä tai toiminnasta saatava kommentti tai arvio, joka tukee kohteen kehittymistä tai kehittämistä

huomautus

Palaute voi olla luonteeltaan hyvin erilaista ja se voi olla henkilökohtaista tai kohdistua esim. [koulutuksen](#) tai [varhaiskasvatuksen järjestäjään](#) tai [koulutukseen \(1\)](#).

Palaute voi olla positiivista tai negatiivista.

Jotta palautetta voidaan saada tai antaa, tavoitteen saavuttamista on pitänyt ensin arvioida.

Palautetta voidaan käsitellä palautekeskustelussa tai siitä voidaan laatia palauteraportti.

Palaute on osa [formatiivista arviointia](#).

Käsitteen tunnus: c1737

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>, <perusopetus>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaaviot: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#) ja [Arviointi](#)

Hyväksytty arviointityöryhmän kokouksessa 15.6.2020

373

vertaispalaute

määritelmä

[palaute](#), jonka ryhmän jäsenet antavat toisilleen

huomautus

Esimerkiksi [oppilaan](#) tai [opiskelijan](#) toisen oppilaan tai opiskelijan [oppimisesta](#), osaamisesta tai työskentelystä antama palaute.

Vertaispalautteen tavoite oppilaan ja opiskelijan työskentelyssä on myös kehittää palautetaitoja.

Vertaispalaute on lähellä [vertaisarviointia \(1\)](#).

[Perusopetuksessa itsearviointi \(2\)](#) ja vertaispalaute ovat osa [formatiivista arviointia](#).

Käsitteen tunnus: c1739

Luokka: <arviointi>

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>

Käsittekaaviot: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#) ja [Arviointi](#)

<arviointi ruotsi kesken>

Käsite erotettu vertaisarvioinnin (1) käsitteestä omaksi käsitteekseen arviointityöryhmän kokouksessa 7.5.2020. Siirretään ehkä jatkossa muiden palautekäsitteiden yhteyteen?

Terminologin kommentti 12.5.2020: Korkeakouluissa on käytössä lähikäsite **vertaisoppiminen**, jolla tarkoitetaan yhteisöllistä työtapaa, jossa oleellista on toiselta yhteisöltä oppiminen, aktiivinen vuorovaikutus ja yhteiseen kehittämiseen sitoutuminen. Vertaisoppiminen on parhaimmillaan osa pitkäkestoista kehittämiskumppanuutta. (Korkeakoulujen auditointikäsikirja 2019 - 2024, Karvi Julkaisut 19:2019). Vastavuoroinen oppimisprosessi, jossa organisaatiot tai yhteisöt jakavat tietoa, osaamista ja kokemuksia. Vertaisoppimisessa organisaatio voi saada vertaispalautetta omasta toiminnastaan sekä uusia oivalluksia ja ideoita oman organisaation ja sen toiminnan kehittämiseen. Vertaisoppimista voi tapahtua eri tasoilla: yksilö, organisaatio tai verkostot. (Karvi.fi: Arvioinnin ja laadunhallinnan tuen käsitteet). **Vertaisoppiminen lisätään sanastoon, jos OKSA-työryhmä niin päättää. Ei kuulu arviointiryhmän rajaukseen.** Välitetty pääryhmälle / Riina Kosuselle

<arviointi ruotsi kesken>

Hyväksytty arviointityöryhmän kokouksessa 28.5.2020. Tarkistettu 17.8.2020.

374

<ammattillinen koulutus>

palaute osaamisen kehittymisestä

sv respons på hur kunnandet utvecklas

määritelmä

ammattillisen koulutuksen opiskelijalle annettava *palaute*, jolla ohjataan ja kannustetaan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseen sekä kehitetään edellytyksiä *itsearviointiin (2)*

huomautus

Opiskelijan osaamisen kehittymistä arvioi ja siitä palautetta voi antaa esimerkiksi *opetuksesta (2)* vastaava *opettaja* tai työpaikkaohjaaja. Palaute osaamisen kehittymisestä annetaan ammatillisen tutkintokoulutuksen aikana tai ammatillisen tutkinnon suorittamisen ja *osaamisen arvioinnin (2)* yhteydessä.

Ks. myös näyttö.

Käsitteen tunnus: c1313

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#)

OKSA-jaos / Tim L. 15.2.2019: Kun OKSAn arviointiluvut ovat valmiit, niin tämän käsitteen kohdalle lisätään viittaus käsitteeseen 'opintojen/opetuksen/oppimisen aikainen arviointi' (mikä käsitteen termiksi sitten lopullisessa arviointiluvussa tuleekaan, 'formatiivinen arviointi' vai??)

375

tieteellisen julkaisun vertaisarviointi; vertaisarviointi (2)

määritelmä

menettely, jossa tutkimustuloksia julkaiseva taho pyytää tieteenalan asiantuntijoita ennakolta arvioimaan julkaistavaksi tarjotun käsikirjoituksen tieteellisen julkaisukelpoisuuden

huomautus

Tieteellisen julkaisun vertaisarvioinnilla pyritään varmistamaan, että tutkimustulokset ovat valideja, ajanmukaisia ja kiinnostavia. Vertaisarviointi (2) liittyy myös julkaisukanavien tasoluokitusvaatimuksiin.

Vertaisarviointia (2) voivat käyttää esimerkiksi lehdet, konferenssit ja kirjankustantajat.

Käsitteen tunnus: c1547

Luokka: <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut englanti kesken> <korkeakoulut ruotsi kesken>

Korkeakoulujen pikkusanastotyöryhmä 5.4.2019: käsite liittyy tähän lukuun vain assosiaation kautta. Tässä ei ole kyse vuorovaikutteisesta toiminnasta, jollaista tässä luvussa määritelty vertaisarviointi on.

376

(vanhentunut)

<ammattillisen koulutuksen näyttötutkinnot>

arviointikeskustelu

sv bedömningssamtal *n*; utvärderingssamtal *n*

en assessment discussion

määritelmä

keskustelu, joka käydään *tutkinnon suorittajan* sekä opetusalan ja työelämän edustajien välillä osana *arviointia (2)*

huomautus

Arviointikeskustelu käydään esimerkiksi tutkintotilaisuuden arvioinnin (2) yhteydessä.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c607

Luokka: <ammattillinen koulutus>

377

(vanhentunut)

näyttötutkinnon arviointikokous

sv bedömningsmöte *n*

määritelmä

kokous, jossa työnantaja, työntekijöitä ja *opettaja* edustavat, *tutkintotoimikunnan* hyväksymät arvioijat tekevät *arviointiaineiston* perusteella esityksen tutkinnon osan *arvioinnista (2)* tutkintotoimikunnalle

huomautus

Arvioijilla tarkoitetaan henkilöitä, jotka arvioivat *opiskelijan* oppimista, osaamista tai tutkintosuoritusta.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c608

Luokka: <ammatillinen koulutus>

378

(vanhentunut)

tutkinnon osan arviointisuunnitelma

sv bedömningsplan för examensdel

määritelmä

suunnitelma tutkinnon osan *arvioinnin (2)* tekemisestä ja *arviointimenetelmistä (2)*

huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c611

Luokka: <ammatillinen koulutus>

379

(vanhentunut)

<ammatillinen koulutus>

arviointiesitys

sv bedömningsförslag *n*

määritelmä

työnantaja, työntekijöitä ja *opettaja* edustavan arvioijaryhmän tekemä tutkinnonosakohtainen esitys, joka tehdään *tutkintotoimikunnalle* päätöksentekoa varten ja joka perustuu kattaviin näyttötutkintojen tutkintosuoritusten *arviointeihin (2)*

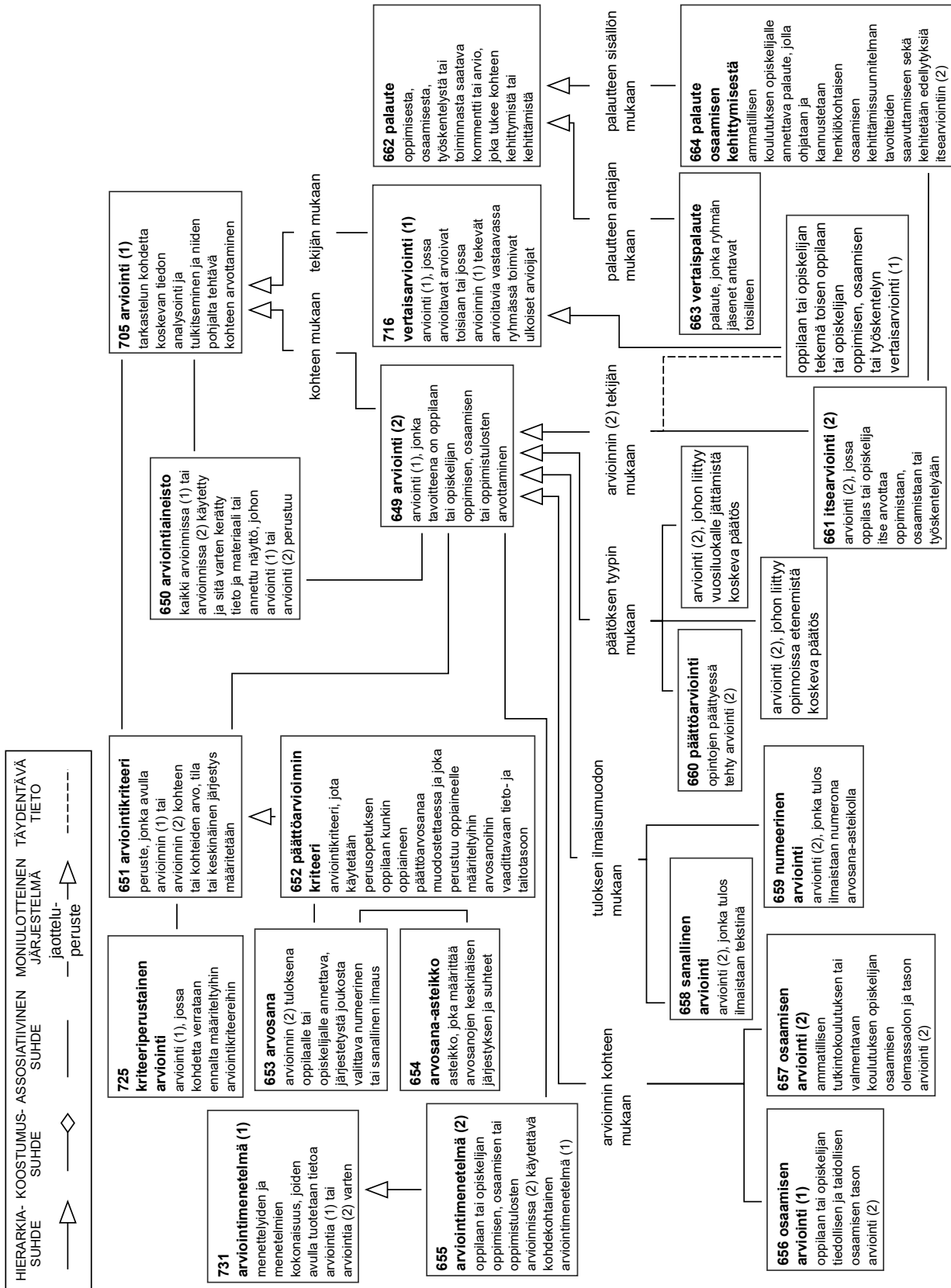
huomautus

Arvioijaryhmä esittää tutkintotoimikunnalle, miltä osin *opiskelijan todennettu osaaminen* soveltuu tunnustettavaksi vastaamaan suoritettavan tutkinnon tutkinnonosia.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c615

Luokka: <ammatillinen koulutus>



Käsitekaavio 35. Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi.

6.7 Varhaiskasvatukseen, opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut

380

varhaiskasvatuksen asiakasmaksu

sv klientavgift för småbarnspedagogik; kundavgift för småbarnspedagogik

en early childhood education and care client fee; client fee in early childhood education and care

määritelmä

[varhaiskasvatuksesta](#) perittävä asiakasmaksu

huomautus

VAIHTOEHTO 1: Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu on aina lapsikohtainen ja kunta tekee siitä maksupäätöksen tai [yksityinen varhaiskasvatuksen palveluntuottaja](#) sopimuksen.

VAIHTOEHTO 2: Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu on aina lapsikohtainen ja [varhaiskasvatuksen järjestäjä](#) tekee siitä maksupäätöksen tai [yksityinen varhaiskasvatuksen palveluntuottaja](#) sopimuksen.

Laissa varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista (1503/2016) säädetään kunnan järjestämässä [päiväkotitoiminnassa](#) ja [perhepäivähoidossa](#) perittävistä asiakasmaksuista. Muusta kunnan järjestämästä varhaiskasvatuksesta, esimerkiksi [avoimesta varhaiskasvatustoiminnasta](#) kunta voi periä päättämänsä asiakasmaksun.

Käsitteen tunnus: c1602

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen maksut](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

<vaka2021>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: Ehdotus 1: early childhood education and care client fee vai Ehdotus 2: client fee in early childhood education and care? Lain käännöksestä muokattu, minusta eka parempi.

Inventaario: ehdotettu sopimus lisättäväksi määritelmään. Merkintä: Sopimuksen myötä myös yksityiset mukana, yksityisellä ei tehdä maksupäätöstä.

Seija: Onko pelkkä sopimuksen lisäys ok vai tulisiko ero määräyksen ja sopimuksen välillä avata huomautuksessa? **Kokous1:** Kunnan osuus epäselvä. Mitä jos päätöksen tekee kuntayhtymä. Tarja voisi osata sanoa näistä. Tee toinen vaihtoehtoinen huomautus, jossa ei ole kuntaa mainittu. -> **Seija:** korvasin kunnan järjestäjällä, jonka kohdalla on selitetty tarkemmin järjestäjästä. Onko OK, vai sotkeeko tapaus, jossa yksityinen voi toimia järjestäjänä? Auttaisiko silloin joku ilmaisu tyyliin "julkinen varhaiskasvatuksen järjestäjä?"

381

kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksu

sv klientavgift för småbarnspedagogik på heltid; kundavgift för småbarnspedagogik på heltid

määritelmä

[kokoaikaisesta varhaiskasvatuksesta](#) perittävä [varhaiskasvatuksen asiakasmaksu](#)

huomautus

Kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta on säädetty varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaissa (1503/2016).

Käsitteen tunnus: c1603

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen maksut](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

382

osa-aikaisen varhaiskasvatuksen maksu

sv Klientavgift för småbarnspedagogik på deltid; kundavgift för småbarnspedagogik på deltid

määritelmä

osa-aikaisesta varhaiskasvatuksesta perittävä *varhaiskasvatuksen asiakasmaksu*

huomautus

Osa-aikaisen varhaiskasvatuksen maksusta on säädetty varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain 6 §:ssä (1503/2016).

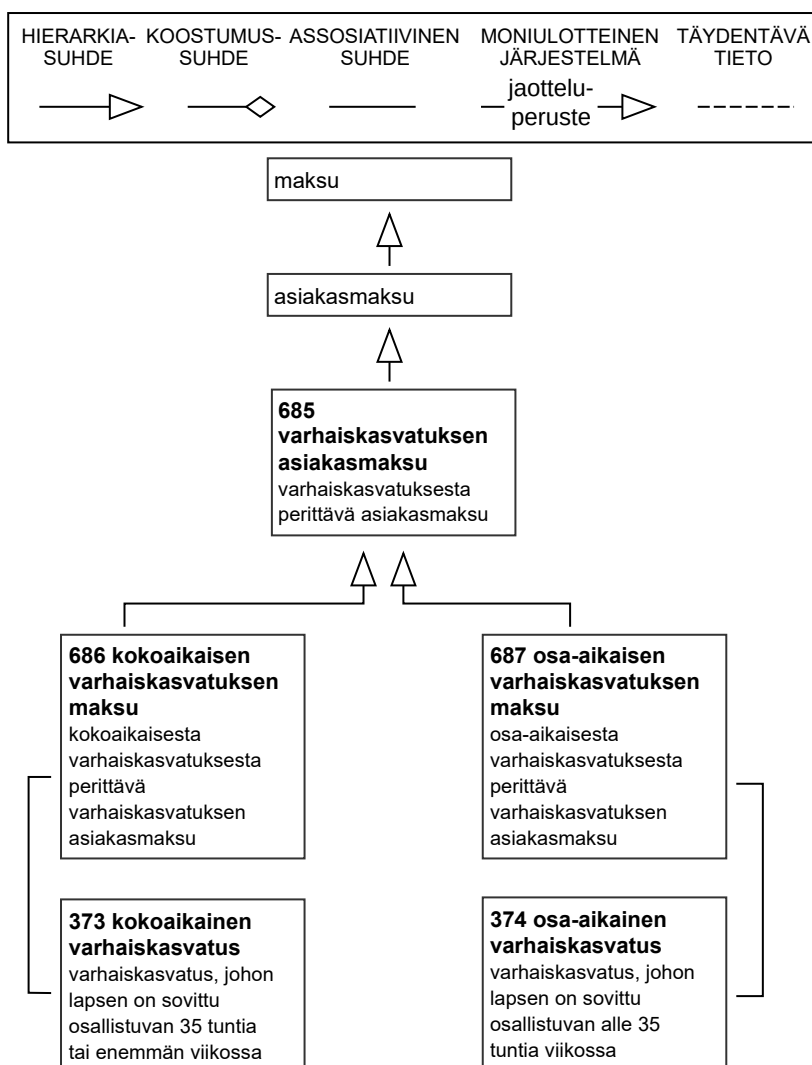
Käsitteen tunnus: c1604

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen maksut](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>



Käsittekaavio 36. Varhaiskasvatuksen maksut.

383

opiskelumaksu; opintomaksu; opiskelijamaksu; maksu opetukseen osallistumisesta <esim. aikuisten lukiokoulutuksessa aineopiskelijalta perittävä maksu>; **opetuksesta perittävä maksu** <korkeakoulut>; ~ **materiaalimaksu**

hakusana: kurssimaksu

sv studieavgift

en > course fee <esim. aikuisten lukiokoulutuksessa aineopiskelijalta perittävä maksu opetukseen osallistumisesta>; > education and training fee <ammattillinen koulutus>; ~ materials fee <materiaalimaksu>

määritelmä

koulutukseen (1) osallistumisesta perittävä maksu

huomautus

Toisen asteen koulutukseen (*lukiokoulutus* ja *ammattillinen koulutus*) liittyvä *opetus (1)* ja *ohjaus* on maksutonta, mutta *opiskelijoilta* voidaan periä esimerkiksi materiaalimaksuja.

Ammattitutkintokoulutuksessa, erikoisammattitutkintokoulutuksessa ja muussa ammatillisessa koulutuksessa *koulutuksen järjestäjä* voi periä opiskelijalta kohtuullisen opiskelumaksun, jolla katetaan osittain *koulutuksen (2)* järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia.

Aikuisten *lukiokoulutuksessa* yksittäisen oppiaineen opiskelijalta (nk. aineopiskelija) voidaan periä maksu opetukseen osallistumisesta.

Vapaan sivistystyön lainsäädännössä käytetään termiä opiskelumaksu, mutta yleiskielessä vapaan sivistystyön opiskelumaksuista käytetään nimityksiä kurssimaksu, *lukukausimaksu* ja lukuvuosimaksu. Vapaan sivistystyön koulutuksessa voi olla myös materiaalimaksuja.

Ammattikorkeakoulujen toiminnassa perittävistä maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1440/2014) mukaan *ammattikorkeakoulu* voi periä maksuja avoimista ammattikorkeakouluopinnoista ja erillisellä opiskeluoikeudella suoritettavista opinnoista.

Yliopistojen toiminnassa perittävistä maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1082/2009) mukaan *yliopisto* voi periä maksuja avoimista yliopisto-opinnoista ja erillisellä opiskeluoikeudella suoritettavista opinnoista.

Korkeakouluissa (1) voidaan edellä mainittujen opetuksesta perittävien maksujen lisäksi periä myös mm. materiaalimaksuja.

Käsitteen tunnus: c634

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: [Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut](#)

<kieliversiointiin ammatillinen> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin korkeakoulut>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

<ammattillinen ruotsi kesken>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 10.1.2017: Onko tämä sellainen käsite, joka tulisi ottaa korkeakoulujen kielityöryhmien kieliversioitavaksi? Vai mille asteelle kuuluu (nyt merkitty lukio, ammatillinen, vapaa sivistystyö, vai onko kaikille yhteinen? Onko määritelmä ok?

OKSA-jaos 28.8.2020: Palataan tähän, sillä käsite menee osin uusiksi oppivelvollisuuden laajentamisen vuoksi. Joko syksyllä 2020 tai viimeistään vuoden 2021 alussa.

384

lukukausimaksu; ~ lukuvuosimaksu

sv termsavgift; ~ läsårsavgift <lukuvuosimaksu>
 en tuition fee /GB/; ~ annual tuition fee <lukuvuosimaksu>
 rather than: tuition (2) /US/

määritelmä

koulutuksesta (1) lukukautta kohti perittävä *opiskelumaksu*

huomautus

Termillä lukuvuosimaksu viitataan *lukuvuotta* kohti perittävään opiskelumaksuun.

Lainsäädännössä termi lukuvuosimaksu (tai lukukausimaksu) on käytössä ainoastaan *korkeakoulujen (1)* osalta. Kuitenkin myös muilla *koulutusasteilla* (esim. *perusopetuksessa erityisen koulutustehtävän* saaneilla *oppilaitoksilla* sekä *vapaassa sivistystyössä*) perittäviä maksuja voidaan nimittää lukukausi- tai lukuvuosimaksuiksi.

Suomen *korkeakouluissa (1)* lukukausimaksu on käytössä EU- ja ETA-alueen ulkopuolelta tuleville *opiskelijoille vieraskielisessä koulutuksessa*.

Englannin sana tuition viittaa *opettamiseen*. Amerikanenglannissa termi tuition viittaa myös *opetukseen (1)* liittyvään maksuun, kuten lukukausimaksuun; brittienglannissa tuition-sanan perään on lisättävä 'fee'. On suositettavampaa käyttää sanaa tuition *opettamisesta* ja tuition fee opetukseen liittyvästä maksusta, jotta käsitteiden välille saadaan tehtyä ero.

Käsitteen tunnus: c630

Luokka: <perusopetus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: [Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

385

lukuvuosimaksuvelvollisuus

määritelmä

opiskelijan velvollisuus suorittaa lukuvuosimaksu

huomautus

Lukuvuosimaksulla tarkoitetaan *koulutuksesta (1) lukuvuotta* kohti perittävää *opiskelumaksua*, ks. *lukukausimaksu*.

Suomen *korkeakouluissa (1)* lukuvuosimaksu ja lukuvuosimaksuvelvollisuus liittyy *koulutukseen (1)*, joka on muun kuin suomen- tai ruotsinkielistä, johtaa alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon eikä ole tilauskoulutusta. Esimerkki tällaisesta koulutuksesta (1) on vieraskielinen perustutkintokoulutus, kuten englanninkielisen maisteriohjelman *koulutus (2)*.

Yliopistolain (558/2009) ja ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan opiskelijalla ei ole lukuvuosimaksuvelvollisuutta, mikäli hän on Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalainen tai mikäli hänet Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen mukaan rinnastetaan Euroopan unionin kansalaiseen, tai mikäli hän on edellä mainittujen perheenjäsen. Lukuvuosimaksuvelvollisuutta ei ole myöskään opiskelijalla, jolla on ulkomaalaislaissa tarkoitettu Euroopan unionin sininen kortti, jatkuva tai pysyvä oleskelulupa tai pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa tai jos hän on edellä mainittujen perheenjäsen.

Käsitteen tunnus: c1541

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut](#)

tarkistettava / käsittelyyn krk 2019

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

386

lukuvuosimaksuvelvollinen opiskelija

määritelmä

opiskelija, jolla on *lukuvuosimaksuvelvollisuus*

huomautus

Lukuvuosimaksuvelvollisia ovat *korkeakoulujen (1) tutkinto-opiskelijat*, joilta korkeakoulu (1) lain mukaisesti perii *opiskelusta* lukuvuosimaksun.

Yliopistolain (558/2009) mukaan *yliopiston* on perittävä muuhun kuin suomen- tai ruotsinkieliseen alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon johtavaan *koulutukseen (2)* hyväksytyltä opiskelijalta vähintään 1 500 euron suuruinen maksu *lukuvuodessa*.

Ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan *ammattikorkeakoulun* on perittävä muuhun kuin suomen- tai ruotsinkieliseen ammattikorkeakoulututkintoon tai ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavaan *koulutukseen (2)* hyväksytyltä opiskelijalta vähintään 1 500 euron suuruinen maksu lukuvuodessa.

Ks. myös *lukukausimaksu*.

Käsitteen tunnus: c1542

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: *Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut*

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

387

tutkintomaksu

sv examensavgift

määritelmä

tutkintoon osallistumisesta perittävä maksu

huomautus

Esimerkiksi ylioppilastutkintoon osallistuvalla tutkintomaksu peritään tutkintoon ilmoittautumisen yhteydessä.

Käsitteen tunnus: c631

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: *Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut*

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken> <lukiokoulutus englanti kesken>

388

ylioppilaskunnan jäsenmaksu

sv studentkårens medlemsavgift; studentkårsavgift

en student union membership fee

määritelmä

maksu, joka peritään *ylioppilaskunnan* jäsenyydestä

huomautus

Ylioppilaskunnan jäsenmaksu on *yliopistojen perustutkinto-opiskelijoille* pakollinen.

Käsitteen tunnus: c632

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: *Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut*

<kieliversiointiin korkeakoulut>

389

opiskelijakunnan jäsenmaksu

sv studerandekårens medlemsavgift; studerandekårsavgift
en student association membership fee

määritelmä

maksu, joka peritään [opiskelijakunnan \(1\)](#) jäsenyydestä

huomautus

Käsitteen tunnus: c1051

Luokka: <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut englanti kesken> <korkeakoulut ruotsi kesken>

Terminologin kysymys korkeakoulujen englannin työryhmälle 25.6.2018: Onko ehdotettu englannin vastine ok?

Terminologin kysymys korkeakoulujen ruotsin työryhmälle 25.6.2018: Ovatko em. ruotsinkieliset vastineet ok; ovat terminologin ”itse kehittämiä”?

390

YTHS-maksu; Ylioppilaiden terveydenhuoltosäätiön maksu

sv SHVS-avgift; avgift för studenternas hälsovårdsstiftelse
en Finnish Student Health Service fee
rather than: FSHS fee

määritelmä

terveydenhuoltopalveluista [korkeakoulun \(1\) lukukausi-ilmoittautumisen](#) yhteydessä perittävä maksu

huomautus

YTHS-maksu on [opiskelijalle](#) pakollinen, jos hän ilmoittautuu läsnä olevaksi.

Käsitteen tunnus: c633

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

391

(vanhentunut)

maksu tutkinnon järjestämisestä

sv avgift för examensarrangemangen

määritelmä

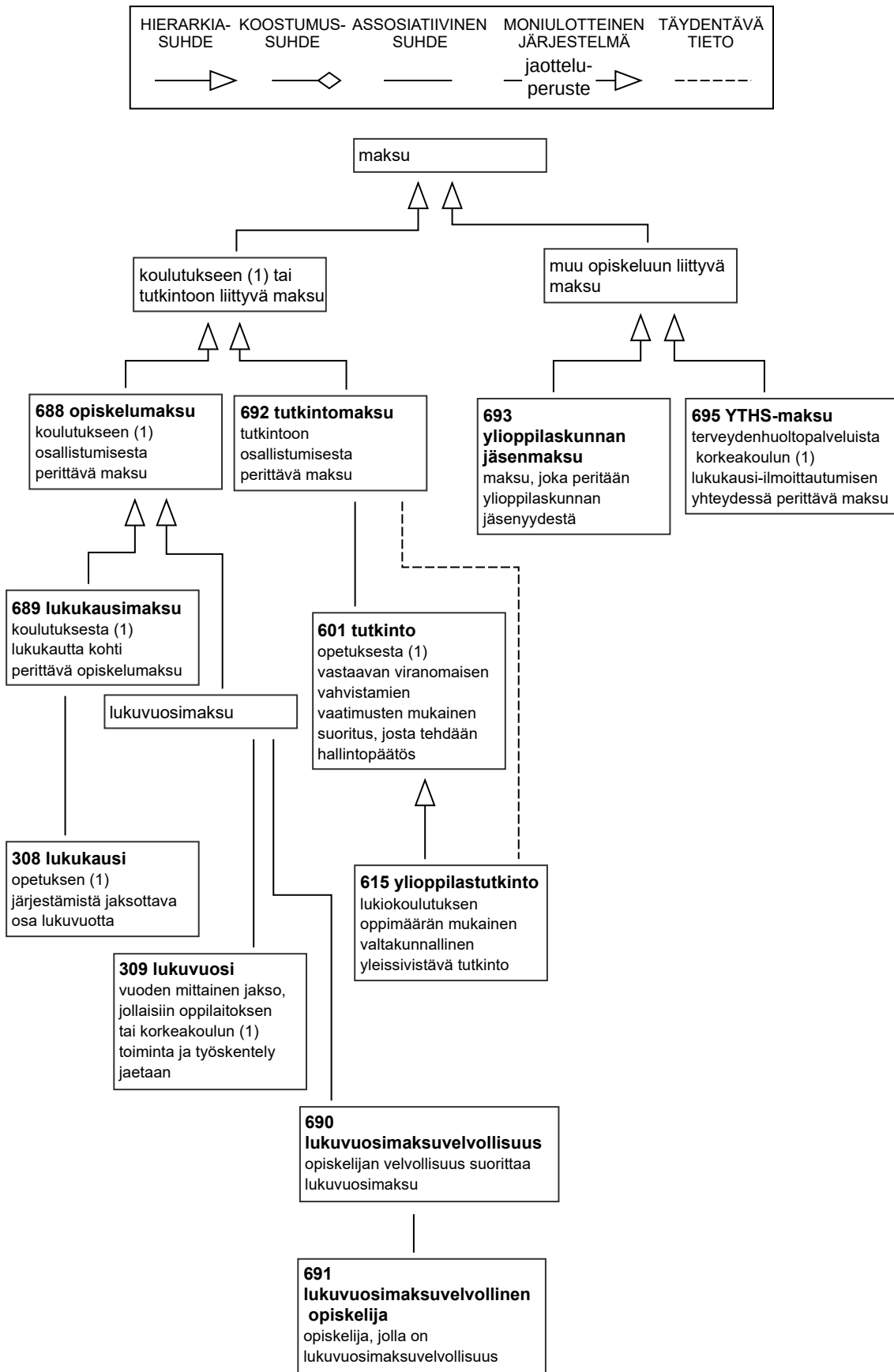
maksu, joka voidaan periä ammattitutkintoon tai erikoisammattitutkintoon osallistuvilta, joka suorittaa tutkinnon osallistumatta tutkintoon valmistavaan [koulutukseen \(2\)](#)

huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain ([531/2017](#)) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c635

Luokka: <ammattillinen koulutus>



Käsitekaavio 37. Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut.

6.8 Muita koulutuksen toteuttamiseen/läpivientiin ja opintoprosesseihin liittyviä käsitteitä

392

aamu- ja iltapäivätoiminta

hakusana: aamupäivätoiminta; iltapäivätoiminta

sv morgon- och eftermiddagsverksamhet

en morning and afternoon activities

määritelmä

perusopetuksen oppilaille ennen koulupäivää tai sen jälkeen järjestettävä vapaaehtoinen toiminta

huomautus

Aamu- ja iltapäivätoiminta on tarkoitettu 1- ja 2-luokkalaisille sekä niille muiden *vuosiluokkien* oppilaille, jotka saavat *erityistä tukea (1)*.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä on säädetty perusopetuslaissa (628/1998).

Opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteista.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa ovat esimerkiksi *koulun kerhotoiminta* ja *taiteen perusopetus*.

Toiminnan järjestäjinä voivat olla esimerkiksi *peruskoulut (1)*, kunnan nuorisopalvelut, järjestöt tai seurakunnat.

Käsitteen tunnus: c454

Käsittekaavio: [Muu koulutuksen henkilöstö](#)

393

koulun kerhotoiminta

hakusana: kerhotoiminta

sv skolans klubbverksamhet

määritelmä

perusopetuksen oppilaille järjestetty vapaa-ajan toiminta, jonka lähtökohtana ovat *peruskoulun (1)* kasvatukselliset, opetukselliset ja ohjaukselliset tavoitteet

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 47 §) mukaan perusopetuksen yhteydessä voidaan oppilaille järjestää kirjastotoimintaa, kerhotoimintaa ja muuta *opetukseen (1)* läheisesti liittyvää toimintaa.

Koulun kerhotoimintaa järjestetään *perusopetuksen* yhteydessä oppituntien ulkopuolella.

Kerhotoiminnan tavoitteena on olla monipuolista, lasten ja nuorten kasvua tukevaa toimintaa, joka vakiintuu osaksi lasten ja nuorten iltapäivää.

Käsitteen tunnus: c876

Luokka: <perusopetus>

394

varhaiskasvatuksen ruokailu

sv bespisning inom småbarnspedagogik

en meals in early childhood education and care

määritelmä

varhaiskasvatuksessa olevalle *lapselle* järjestetty tarkoituksenmukainen ja ohjattu ruokailu

huomautus

Vertaa *kouluateria*.

Käsitteen tunnus: c976

Luokka: <varhaiskasvatus>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus ruotsi kesken>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: Ehdotus: meals in early childhood education and care. Lain käännöksestä.

395

kouluateria <perusopetus>; **maksuton ateria** <ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus>; ~ **kouluruokailu** <perusopetus>; ~ **maksuton ruokailu** <ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus>

sv skolmåltid
en school meal

määritelmä

oppilaitoksen oppilailleen tai *opiskelijoilleen* maksutta tarjoama ateria

huomautus

Aterian järjestämisestä vastaa *opetuksen järjestäjä* tai *koulutuksen järjestäjä*, mutta käytännössä aterian tarjoaa oppilaitos.

Esiopetuksessa ja *perusopetuksessa* opetuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää oppilaille maksuton ateria työpäivittäin. Oikeus kouluateriaan koskee perusopetukseen valmistavan *opetuksen (1)* oppilaita, perusopetuksen ja perusopetuksen lisäopetuksen oppilaita sekä oppivelvollisuusikä yrittäneitä perusopetuksen opiskelijoita.

Lukiokoulutuksessa koulutuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää maksuton ateria päätoimisille opiskelijoille työpäivittäin. Velvollisuus järjestää maksuton ateria liittyy nuorten lukiokoulutukseen sekä toisaalta sisäoppilaitosmuotoisesti järjestettävään lukiokoulutukseen. Ks. tarkemmin lukiolaki 714/2018, 35 §.

Ammatillisessa koulutuksessa koulutuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää maksuton ateria muun muassa päätoimisille ammatillisen perustutkintokoulutuksen ja valmentavan koulutuksen opiskelijoille sellaisina päivinä, joina opiskelijan on oltava läsnä koulutuksen järjestäjän osoittamassa koulutuspaikassa. Ks. tarkemmin laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, 100 §.

Ammatillisessa koulutuksessa oikeus maksuttomaan ruokailuun ei kuitenkaan koske oppisopimuskoulutuksen, työvoimakoulutuksen eikä henkilöstökoulutuksen opiskelijoita.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (1) mukaan *peruskoulu (1)* määrittelee omassa opetuksen järjestäjän opetussuunnitelmassaan kouluruokailun keskeiset periaatteet sekä kuvaa järjestämisessä huomioon otettavat terveys-, ravitsemus- ja tapakasvatuksen tavoitteet.

Vrt. *varhaiskasvatuksen ruokailu*.

Käsitteen tunnus: c637

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken> <ammatillinen ruotsi kesken>
<ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Huomautuksessa mainitaan perusopetuksen lisäopetus. Pitäisikö korvata esim. käsitteellä tutkintokoulutukseen valmentava koulutus? Vai poistetaanko vain kokonaan?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Huomautuksessa mainitaan valmentava koulutus; miten muokataan?

396

koulumatka

- sv skolväg <koulumatka etäisyytenä tai konkreettinen tie tai reitti>; skolresa <koulumatka siirtymisenä paikasta toiseen>
 en distance between home and school; distance between a student's home and school
 not: school travel

määritelmä

oppilaan tai *opiskelijan* matka asuinpaikasta *oppilaitokseen*

huomautus

Perusopetuksessa oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen, jos matka kodin ja koulupaikkakoulun välillä on yli viisi kilometriä tai jos matka on oppilaalle esimerkiksi liian vaarallinen.

Oppilas tai opiskelija voi koulumatkatukilain (48/1997) mukaan olla oikeutettu koulumatkatukeen (katso koulumatkatuki-käsitteen määritelmä [Kelan sanastosta](#)).

Käsitteen tunnus: c638

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

397

koulumatkaetu

- sv skolreseförmån (??); skolskjutsförmån

määritelmä

perusopetuksen oppilaalle koulumatkan pituuden, vaikeuden, rasittavuuden tai vaarallisuuden perusteella myönnetty etu

huomautus

Koulumatkaetu voidaan myöntää, jos *oppilaan* koulumatka on yli viisi kilometriä tai jos koulumatka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Koulumatkaetu voi olla maksuton kuljetus tai oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä avustus.

Lukiokoulutuksessa perusopetuksen koulumatkaetua vastaa Kelan maksama koulumatkatuki (katso koulumatkatuki-käsitteen määritelmä [Kelan sanastosta](#)).

Käsitteen tunnus: c639

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Lukion ruotsin kielityöryhmä 1.3.2019: Perusopetuslaissa (628/1998) käytetään termiä ”koulumatkaetu”, onko se kuljetusedun synonyymi? Pitäisikö koulumatkaetu lisätä suomenkieliseksi termiksi?

Lukion ruotsin kielityöryhmä 1.3.2019: suomen termiä kuljetusetu ei löydy säädöksistä. Perusopetuslaissa ”koulumatkaetu” on käännetty ”stöd för skolresor”.

OKSA-jaoksen kommentti lukion ruotsin työryhmälle 14.6.2019: Suomen termimuoto ”kuljetusetu” oli virheellinen, tarkoitus on olla perusopetuslain mukainen termi ”koulumatkaetu”.

Anu Halvari / OPH: koulukuljetus: school transport. Check Leo

398

kuljetuspäätös

sv beslut *n* om skolskjuts

määritelmä

koulumatkaedun myöntämistä koskeva päätös

huomautus

Kuljetuspäätös tehdään oppijakohtaisesti. Kuljetuspäätös tehdään myös väliaikaisesta kuljetusedusta, jollainen voi tulla kyseeseen esimerkiksi loukkaantumistapauksessa.

Käsitteen tunnus: c641

Luokka: <perusopetus>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Anu Halvari / OPH: koulukuljetus: school transport. Check Leo

399

kodin ja koulun yhteistyö <perusopetus>; **kodin ja oppilaitoksen yhteistyö** <lukiokoulutus>

sv samarbete *n* mellan hem och skola <perusopetus>; samarbete *n* mellan hem och läroanstalt <lukiokoulutus>

en cooperation between home and school <perusopetus, lukiokoulutus>; home-school cooperation <perusopetus, lukiokoulutus>; ~ homes and schools working together

määritelmä

toiminta, jossa *huoltajilla* on mahdollisuus yhdessä *opettajan* ja *oppilaiden* kanssa osallistua *oppilaitoksen* opetus- ja kasvatustyön suunnitteluun ja *arviointiin* (1)

huomautus

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (1) mukaan huoltajille tulee antaa tietoa opetussuunnitelmasta (1), *opetuksen* (1) järjestämisestä, *oppilashuollosta* ja mahdollisuudesta osallistua kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön.

Käsitteen tunnus: c514

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiolaki>

7 Varhaiskasvatus- ja koulutusjärjestelmän, oppimistulosten ja osaamisen arviointi

7.1 Arvioinnin peruskäsitteitä

400

arviointi (1)

sv utvärdering (1); evaluering (1)

en evaluation (1); > assessment (2)

määritelmä

tarkastelun kohdetta koskevan tiedon analysointi ja tulkitseminen ja niiden pohjalta tehtävä kohteen arvottaminen

huomautus

Arviointi (1) tehdään [arviointikriteerien](#) tai tavoiteasetannan perusteella.

Arviointi (1) voi kohdistua esimerkiksi toiminnan tai sen tulosten laatuun tai tehokkuuteen.

Opetustoimen alueella tehtävää arviointia (1) ovat mm. opintosuoritusten arviointi (ks. [arviointi \(2\)](#)) ja [koulutuksen arviointi](#).

utvärdering / bedömning: Ruotsin kielessä terminkäyttö poikkeaa suomen kielestä. Tässä määrittelystä yläkäsitteestä arviointi (1) sekä käsitteestä koulutuksen arviointi käytetään termiä utvärdering, kun taas mm. käsitteistä oppilaan arviointi, opiskelijan arviointi ja opintosuorituksen arviointi (ks. [arviointi \(2\)](#)) käytetään termiä bedömning.

assessment (2): Englannin termi assessment (2) viittaa ennen kaikkea mittausten perusteella tehtävään tavoitteen ja tuloksen vertailuun, ja suomeksi assessment käännetään usein sanalla mittaaminen. Termiä assessment käytetään myös käsitteen oppilaan arviointi / opiskelijan arviointi / opintosuorituksen arviointi (ks. [arviointi \(2\)](#)) englanninkielisenä vastineena.

Ks. myös [arviointikriteeri](#).

Käsitteen tunnus: c750

Luokka: <yhteinen/yleinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitteekaaviot: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#), [Arviointi](#), [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#) ja [Laatukäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

OKSA-jaoston kokous 22.4.2016: termiä tarvitsee tarkentaa, tai sitten jätetään käsite kokonaan pois

OKSA-jaoston kokous 22.4.2016: Tero varmistaa vakan puolelta, tarvitaanko näitä (arviointi, auditointi, seuranta), mutta jos ei, niin voidaan jättää pois

Terminologien (Riina Kosunen ja Seija Suonuuti) kommentti 16.8.2016: käsite arviointi (1) tarvitaan monen muun käsitteen yläkäsitteenä, ei suositella jätettäväksi pois. Sen sijaan auditointi ja seuranta voidaan sanastotyön kannalta tarvittaessa jättää pois (jollei ole esim. vaarana, että alan kielenkäytössä käsitteet arviointi (1), auditointi ja seuranta sekoittuvat keskenään ja tarvitaan selvennystä).

Terminologin kommentti (Seija): siirretty tähän arviointisanastotyön ajaksi. Voidaan tarvittaessa siirtää takaisin kohtaan Oppilaan arviointi.

Hyväksytty arviointityöryhmän kokouksessa 7.5.2020

401

seuranta

sv uppföljning

en monitoring (?); follow-up (?)

määritelmä

tiedonkeruun perusteella tehtävä kohteen järjestelmällinen havainnointi

huomautus

Opetus- ja koulutussektorilla seurannan kohteena voivat olla yhtäältä *oppijoiden oppiminen*, osaaminen ja oppimistulokset ja toisaalta *opetukseen (1)* ja *koulutukseen (1)* liittyvä toiminta ja järjestelmät.

Seuranta ei ole luonteeltaan arvottavaa, vrt. *arviointi (1)*.

Käsitteen tunnus: c752

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

<arviointi ruotsi kesken>

<arviointi englanti kesken>

Varhaiskasvatuksen sanastoryhmä 9.3.2016: tämä on ok myös varhaiskasvatuksen näkökulmasta

OKSA-jaoston kokous 22.4.2016: termiä tarvitsee tarkentaa, tai sitten jätetään käsite kokonaan pois vakan osalta

OKSA-jaoston kokous 22.4.2016: Tero varmistaa vakan puolelta, tarvitaanko näitä (arviointi, auditointi, seuranta), mutta jos ei, niin jätetään pois

Englannin kielityöryhmän kommentti 31.5.2016: Merja selvittää, mitä Karvi käyttää, tarvitaan varmaan useita synonyymeja

Englannin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaostolle 31.5.2016: Määritelmässä "kohteen" on hyvin epämääräinen, kohdehan voi olla vaikka yksittäinen lapsi. Mitä tällä tarkemmin tarkoitetaan?

OKSA-jaoksen kommentti korkeakoulujen englannin kielityöryhmälle 26.1.2018: Seurannan kohteet ovat samat kuin arvioinnin (1) kohteet. Asiasta on kirjoitettu täsmentävä huomautus: "Opetus- ja koulutussektorilla seurannan kohteena voivat olla yhtäältä oppijoiden oppiminen, osaaminen ja oppimistulokset ja toisaalta opetukseen (1) ja koulutukseen (1) liittyvä toiminta ja järjestelmät."

Korkeakoulujen englannin kielityöryhmän kommentti 2.2.2018: Käsitteen esiintymiskontekstiin kaivataan täsmennystä, jotta englannin vastineet voidaan valita.

Korkeakoulujen englannin kielityöryhmän kommentti 2.2.2018: 'Student tracking' saa osumia UK:ssa. En tiedä, onko sama asia.

Hyväksytty arviointisanastotyöryhmässä 7.5.2020.

402

kehittävä arviointi

määritelmä

arvioinnin (1) toimintaperiaate, jossa kehitetään toimintaa sitomalla yhteen arviointi (1) ja aktiivinen kehittäminen

huomautus

Kehittävä arviointi on osallistavaa ja sen perustana on arvioinnin (1) toteuttajan ja arviointiin osallistuvan välinen luottamus ja *koulutusorganisaation* vastuu toimintansa kehittämisestä.

Kehittävän arvioinnin menetelmät voidaan räätälöidä tapauskohtaisesti tukemaan *arviointien vaikuttavuutta* ja toiminnan kehittämistä jo arviointiprosessin aikana.

Kehittävän arvioinnin tuloksena osallistujat saavat *palautetta* toimintansa kehittämiskohteista, hyvistä käytänteistä ja vahvuuksista.

Käsitteen tunnus: c1742

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

Hyväksytty arviointityöryhmän kokouksessa 2.9.2020

403

kansallinen arviointi; kansallisen tason arviointi

määritelmä

arviointi (1), joka tehdään valtakunnallisesti samoilla yhteisillä periaatteilla

huomautus

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) vastaa *varhaiskasvatuksen, opetuksen (1)* ja *koulutuksen (1)* kansallisesta arvioinnista.

Kansallinen arviointi voi kohdistua esimerkiksi *koulutustoimijoihin* tai oppilas- tai opiskelijaryhmiin. Kansallinen arviointi voi olla myös esimerkiksi *teema-arviointia*.

Kansallinen arviointi on *ulkoista arviointia*.

Käsitteen tunnus: c1744

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

Hyväksytty kokouksessa 7.5.2020

404

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus; Karvi

sv Nationella centret för utbildningsutvärdering

en Finnish Education Evaluation Centre; FINEEC

määritelmä

koulutuksen (1) ja *varhaiskasvatuksen ulkoisen arvioinnin* riippumaton asiantuntijaorganisaatio, jonka tehtävät määritellään laissa

huomautus

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus tuottaa *arviointiin (1)* perustuvaa tietoa koulutuspoliittista päätöksentekoa ja koulutuksen (1) ja varhaiskasvatuksen kehittämistä varten.

Arviointikeskuksen päätehtävänä on toteuttaa koulutukseen (1) ja varhaiskasvatukseen sekä *varhaiskasvatuksen, opetuksen* ja *koulutuksen järjestäjien* ja *korkeakoulujen (1)* toimintaan sekä *vapaaseen sivistystyöhön* liittyviä arviointeja (1), tehdä *arviointisuunnitelman* mukaisia *oppimistulosten arviointeja*, tukea *varhaiskasvatuksen, opetuksen* ja *koulutuksen järjestäjiä* sekä korkeakouluja (1) arviointia (1) ja *laadunhallintaa* koskeissa asioissa sekä kehittää koulutuksen (1) ja varhaiskasvatuksen arviointia (1).

Arviointikeskuksesta on säädetty laissa Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta (2013/1295).

Käsitteen tunnus: c1745

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

<arviointi ruotsi kesken>

<arviointi englantia kesken>

Hyväksytty Arviointisanastoryhmän kokouksessa 28.5.2020, tarkistettu Karvissa.

405

arviointineuvosto

määritelmä

valtioneuvoston nimittämä asiantuntijaelin, joka seuraa ja kehittää *Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen* toimintaa ja laatii toiminnan strategiset linjaukset sekä vastaa kansallisesta koulutuksen *arviointisuunnitelman* laatisemisesta

huomautus

Arviointineuvostoilla on keskeinen rooli kansallisten arviointikohteiden määrittämisessä.

Arviointineuvoston kokoonpanosta, tehtävistä ja päätösvaltaisuudesta säädetään asetuksessa Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta ([1317/2013](#)).

Käsitteen tunnus: c1746

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

Hyväksytty Arviointisanastoryhmän kokouksessa 28.5.2020, tarkistettu Karvissa.

406

paikallinen arviointi; paikallisen tason arviointi

määritelmä

arviointi (1), joka tehdään alueellisesti tai yhden toimijan alueella

huomautus

Paikallinen arviointi voi olla esimerkiksi yhden *koulutuksen* tai *varhaiskasvatuksen järjestäjän* tai *palveluntuottajan* tekemä arviointi (1).

Käsitteen tunnus: c1747

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

Hyväksytty kokouksessa 7.5.2020

407

toiminnan tasolla tehtävä arviointi; yksikössä tehtävä arviointi

määritelmä

paikallinen arviointi, joka tehdään yhden toimijan alueella tai *varhaiskasvatuksen toimipaikassa* tai *koulutusorganisaation toimipisteessä*

huomautus

Toiminnan tasolla tehtävä arviointi on *itsearviointia (1)*.

Käsitteen tunnus: c1748

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

Hyväksytty kokouksessa 7.5.2020

408

<varhaiskasvatus>

pedagogisen toiminnan arviointi

määritelmä

toiminnan tasolla tehtävä arviointi, joka tehdään *varhaiskasvatuksen toimipaikassa* tai *lapsiryhmässä*

huomautus

Pedagogisen toiminnan tasolla *arvioinnin (1)* kohteena on *varhaiskasvatushenkilöstön* toiminta ja *lapsen* kohtaama *varhaiskasvatuksen* laatu. Arvioinnin kohteena eivät ole lasten ominaisuudet, kehitys tai *oppiminen*.

Pedagogisen toiminnan arviointi on pääasiassa *itsearviointia (1)*.

Käsitteen tunnus: c1749

Luokka: varhaiskasvatus

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

Hyväksytty arviointisanastoryhmän kokouksessa 28.5.2020

Kirsi Alila 22.1.2021: Minusta pedagogisen toiminnan arviointi pitäisi ehdottomasti koskea muutakin [=muutakin koulutusasteita] kuin varhaiskasvatusta, mutta te osaatte sanoa, voinko sen vielä lisätä muille ja keskusteluttaa sen lisäämisestä tässä vaiheessa vai vasta myöhemmin. Yksi vaihtoehto toki on, että jos keskustelu tästä käsitteestä käydään muiden tahojen osalta myöhemmin, myös vakan osalta se käydään silloin samaan aikaan, eli jäisi nyt kokonaan pois. Minulle käy kuinka vaan.

409

ulkoinen arviointi; ulkopuolinen arviointi

määritelmä

arviointi (1), jonka tekee kohteen ulkopuolinen arvioija

huomautus

Varhaiskasvatus- ja *koulutustoimijoita* on laeissa velvoitettu osallistumaan ulkoiseen arviointiin, esimerkiksi varhaiskasvatuslaki 540/2018, perusopetuslaki 628/1998, lukiolaki 714/2018, laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, ammattikorkeakoululaki 932/2014, ja yliopistolaki 558/2009.

Kansallista koulutusta koskeva ulkoinen arviointi on laissa (2013/1295) säädetty *Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen* (Karvi) tehtäväksi.

Vertaa *itsearviointi (1)*.

Käsitteen tunnus: c1479

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

Hyväksytty arviointisanastoryhmän kokouksessa 28.5.2020

410

itsearviointi (1)

sv självbedömning; självvärdering (1); självvärdering (1); intern utvärdering
en self-evaluation

määritelmä

arvioinnin (1) kohteen itse tekemä *arviointi (1)*

huomautus

Itsearviointin (1) kautta tuotetaan tietoa toiminnasta, *toimintakulttuurista* sekä vallitsevista arvoista ensisijaisesti toimijan sisäiseen käyttöön. Itsearviointi (1) auttaa tunnistamaan kehittämiskohteita sekä olemassa olevia vahvuuksia, joita voidaan edelleen hyödyntää systemaattisen kehittämisen tukena.

Itsearviointi (1) on keskeisessä asemassa laadun ylläpitämisessä ja kehittämisessä.

Itsearviointi (1) on osa *formatiivista arviointia*.

Esimerkiksi varhaiskasvatuslaki (540/2018) ja perusopetuslaki (628/1998) velvoittavat *koulutuksen järjestäjiä* oman toiminnan arviointiin (1).

Itsearviointi (1) on käytössä *oppilaiden* ja *opiskelijoiden* arvioinnissa. Vrt. *itsearviointi (2)*

Vertaa *ulkoinen arviointi*.

Käsitteen tunnus: c1029

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: *Arviointi*

<arviointi ruotsi kesken>

<arviointi englanti kesken>

Terminologin kommentti 6.5.2016: OKSAn puolella on käsitteet arviointi (1), arviointi (2) ja arviointi (3):

arviointi (1) on yleinen arviointi-käsite (arviointi (2):n ja arviointi (3):n yläkäsite)

arviointi (2); opiskelijan/opintosuorituksen arviointi = oppilaan, opiskelijan tai tutkinnon suorittajan oppimisen, osaamisen tai oppimistulosten arvon määrittäminen (c594)

arviointi (3); koulutuksen arviointi = toiminta, jossa selvitetään, missä määrin opetus (1) tai koulutus (1) on saavuttanut lainsäädännön mukaiset tavoitteensa (c642)

Terminologin kysymys Karville 14.8.2018: Tulisiko käsitteen *vertaisarviointi* (ID1094) olla tässä luvussa, jossa on yleisiä arviointikäsitteitä (kuten tekijän mukaan itsearviointi ja ulkopuolinen arviointi)? Onko vertaisarviointi sekä oppilaan/opiskelijan arvioinnin että koulutuksen arvioinnin muoto?

Seija 22.4.2020: Nyt esimerkeissä on vain varhaiskasvatus. Niitä voidaan joko muokata yleisemmiksi tai lisätä esimerkkejä muilta koulutusasteilta.

Seija 15.5.2020: Onko lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden itsearviointi oikeasti aikaisemmin määriteltyä itsearviointi (2):sta? 28.5.2020: Todettiin, että lapset voi jättää pois itsearviointin yhteydessä.

Hyväksytty arviointisanastoryhmän kokouksessa 28.5.2020

411

vertaisarviointi (1)

sv kamratbedömning; kollegial bedömning; referentgranskning

määritelmä

arviointi (1), jossa arvioitavat arvioivat toisiaan tai jossa arvioinnin (1) tekevät arvioitavia vastaavassa ryhmässä toimivat ulkoiset arvioijat

huomautus

Esimerkiksi *oppilaan* tai *opiskelijan* tekemä toisen oppilaan tai opiskelijan *oppimisen*, osaamisen tai työskentelyn vertaisarviointi (1).

Vertaisarvioinnin (1) tavoite oppilaan ja opiskelijan työskentelyssä on myös kehittää arviointitaitoja.

Vertaisarviointia (1) voidaan käyttää myös *varhaiskasvatus-* tai *koulutustoimijoiden* arvioinnissa.

Vrt. *tieteellisen julkaisun vertaisarviointi* ja *vertaispalaute*.

Käsitteen tunnus: c1094

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaaviot: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#) ja [Arviointi](#)

tarkistettava / käsittelyyn yht 2019

tarkistettava / käsittelyyn po 2019

tarkistettava / käsittelyyn luk 2019

tarkistettava / käsittelyyn amm 2019

tarkistettava / käsittelyyn krk 2019

Ruotsin kielityöryhmä 6.2.2017: Ehdotus OKSA-sanastoon/ kysymys OKSA-sanastojaostolle: pitäisikö sanastoon lisätä kamratbedömning / kollegial bedömning / referentgranskning ?

OKSA-jaoston kokous 22.4.2016: Tämä käsite mahdollisesti lisättävä arviointikäsitteisiin (itsearviointi, ulkopuolinen arviointi, vertaisarviointi...)

OKSA-jaos 15.6.2018: arviointikäsitteet yleensäkin kaipaavat Karvin osallistumista

OKSA-jaos 15.6.2018: pyydetään Karvia kommentoimaan OKSAn arviointikäsitelukuja ja ehdottamaan lisäehdotuksia

OKSA-jaos 15.6.2018: Riina tekee arviointikäsitteisiin liittyvistä kysymyksistä Excel-taulukon joka lähetetään Karviin

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle ja Karville 14.8.2018: Tulisiko vertaisarviointi-käsite olla sanastossa määritelty oppilaan/opiskelijan arvioinnin muotona vai koulutuksen arvioinnin muotona vai kenties sekä että?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle ja Karville 14.8.2018: Pidetäänkö vertaisarviointia ulkopuolisen arvioinnin muotona vai jaotellaanko erikseen itsearviointi, ulkopuolinen/ulkoinen arviointi ja vertaisarviointi?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle ja Karville 14.8.2018: Pitäisikö määritellä myös ulkopuolinen/ulkoinen arviointi -käsite?

OKSA-jaos 24.8.2018: Käsite on käytössä korkeakouluilla käytössä sekä tässä määritellyssä merkityksessä että liittyen tieteellisten artikkeleiden arvioimiseen julkaisua varten. Kun määritelmä on selvillä, näkee, tarvitaanko tieteellisten artikkeleiden tapaus määritellä eri käsitteenä.

Totti Tuhkanen 24.9.2018: Korkeakouluissa tieteelliseen julkaisemiseen liittyvä vertaisarviointi määritellään usein julkaisusarjakohtaisesti, kuten <https://aikakauskirjalahde.wordpress.com/vertaisarviointi/>, tai yliopisto/laitostasolla vahvistettuna tutkimuksen laadunvarmistusperiaatteena. Tieteellisten Seurain Valtuuskunta kuvaa va-toiminnan tiivistetysti: <https://www.tsv.fi/fi/palvelut/tunnus/lisatietoa-vertaisarviointista>

Seija 12.5.2020: Käsite on jaettu kahtia kokouksen 7.5.2020 päätöksen mukaisesti. Korkeakoulujen vertaisoppiminen on toistaiseksi jätetty pois, koska oppimiskäsitteet eivät kuulu arviointityöryhmän työn rajaukseen.

Hyväksytty arviointityöryhmän kokouksessa 15.6.2020. Tarkistettu 17.8.2020.

412

systemaattinen arviointi

määritelmä

[arviointi \(1\)](#), jossa kohteesta kerätään tietoa suunnitelmallisesti eri tavoin ja menetelmin ja tietoa verrataan ennalta asetettuihin ominaisuuksiin ja tavoitteisiin

huomautus

Systemaattiseen arviointiin liittyy myös ajallinen suunnitelmallisuus ja toistettavuus.

Määriteltyjä tavoitteita voidaan kuvailla tarkemmin [laatuindikaattorien](#) avulla.

Systemaattisen arviointitiedon kerääminen edellyttää, että indikaattorit käsitteellistetään vielä arviointiperusteiksi, [arviointikriteereiksi](#).

Käsitteen tunnus: c1750

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

Hyväksytty arviointisanastotyöryhmässä 7.5.2020.

413

diagnostinen arviointi

sv diagnostisk bedömning <oppilaan tai opiskelijan arviointi>; diagnostisk utvärdering

määritelmä

etukäteen tehtävä [arviointi \(1\)](#), jonka tarkoitus on selvittää [oppilaan](#) tai [opiskelijan](#) lähtötaso

huomautus

Diagnostisen arvioinnin tarkoitus on kartoittaa oppimisedellytyksiä ja sitä, miten oppilas tai opiskelija hallitsee arvioitavia tietoja ja taitoja.

Diagnostinen arviointi on tyypillistä myös oppimisvaikeuksien seulonnassa.

Diagnostiseen arviointiin voi liittyä [seurantaa](#).

Käsitteen tunnus: c1041

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

<kieliversiointiin arviointi>

<arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

OKSA-jaosto 22.4.2016: poistetaan diagnostinen, prognostinen, formatiivinen ja summatiivinen arviointi luvusta "Oppilaan, opiskelijan tai tutkinnon suorittajan suorituksen arviointi" ja siirretään ehdolle lukuun "Varhaiskasvatus- ja koulutusjärjestelmän, oppimistulosten ja osaamisen arviointi"

OKSA-jaosto 20.5.2016 / Tomi Kytölä: näitä käytetään ammatillisella puolella myös opiskelijan/opintosuorituksen arvioinnissa

Seija 30.4.2020: mukana on myös aikaisemmin kirjattu termi koulutuksen diagnostinen arviointi, mutta jos koulutuksen arvioinnilla arvioidaan tavoitteiden saavuttamista, voidaanko sitä tehdä lähtötason selvittämiseksi etukäteen?

Hyväksytty arviointityöryhmässä 28.5.2020

414

formatiivinen arviointi; ohjaava arviointi

sv formativ bedömning <oppilaan tai opiskelijan arviointi>; formativ utvärdering; formativ utvärdering av utbildning <koulutuksen arviointi>

määritelmä

oppimisprosessin aikainen arviointi (1), jonka tarkoitus on ohjata ja tukea *oppilaan* tai *opiskelijan oppimisen* edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin

huomautus

Formatiivinen arviointi auttaa oppilasta tai opiskelijaa ymmärtämään omaa oppimistaan, tunnistamaan vahvuuksiaan ja kehittämään työskentelyään asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Formatiiivinen arviointi on osa *opetusta (1)*.

Itsearviointi (1) ja *vertaispalautte* ovat osa formatiivista arviointia.

Käsitteen tunnus: c1043

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

<kieliversiointiin arviointi>

<arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

OKSA-jaosto 22.4.2016: poistetaan diagnostinen, prognostinen, formatiivinen ja summatiivinen arviointi luvusta "Oppilaan, opiskelijan tai tutkinnon suorittajan suorituksen arviointi" ja siirretään ehdolle lukuun "Varhaiskasvatus- ja koulutusjärjestelmän, oppimistulosten ja osaamisen arviointi"

OKSA-jaosto 20.5.2016 / Tomi Kytölä: näitä käytetään ammatillisella puolella myös opiskelijan/opintosuorituksen arvioinnissa -> käsitellään tämä syksyllä, kun käsitellään muutakin ammatillista

Hyväksytty kokouksessa 28.5.2020

415

prognostinen arviointi; koulutuksen prognostinen arviointi

sv prognostisk utvärdering; prognostisk utvärdering av utbildning <koulutuksen arviointi>

määritelmä

arviointi (1), joka pyrkii ennustamaan nykytilan perusteella tulevaa

huomautus

Suomalaisessa *koulutusjärjestelmässä* esimerkiksi ylioppilastutkinnolla ja valintakokeilla on prognostinen tehtävä.

Käsitteen tunnus: c1042

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

odottaa käsittelyä / käsittelyyn yht 2019

OKSA-jaosto 22.4.2016: poistetaan diagnostinen, prognostinen, formatiivinen ja summatiivinen arviointi luvusta "Oppilaan, opiskelijan tai tutkinnon suorittajan suorituksen arviointi" ja siirretään ehdolle lukuun "Varhaiskasvatus- ja koulutusjärjestelmän, oppimistulosten ja osaamisen arviointi"

OKSA-jaosto 20.5.2016 / Tomi Kytölä: näitä käytetään ammatillisella puolella myös opiskelijan/opintosuorituksen arvioinnissa -> käsitellään tämä syksyllä 2016, kun käsitellään muutakin ammatillista

Terminologin kysymys 26.5.2016: Tarvitaanko siis luoda sanastoon mm. käsitteet *prognostinen arviointi (1)*, joka on opiskelijan/opintosuorituksen arviointia, ja *prognostinen arviointi (2)*, joka on koulutuksen arviointia? Eli luodaanko kaikista näistä käsitteistä kaksi homonymista versiota?

Arviointisanastoryhmä 28.5.2020: Tämä ei ryhmän mielestä kuulu sen rajauksessa oleviin arviointikäsitteisiin. Pitäisi käsitellä ammatillisen koulutuksen puolella. Kahta käsitettä ei meistä tarvita ja määritelmäehdotuksesta on tehty yleinen. Samoin on tehty arviointisanastoryhmässä tässä yhteydessä oleville muille arviointikäsitteille.

Riina- ja Seija-terminologit 5.6.2020: Tämän kohdalta on poistettu CLAS <arviointi>, jotta Riinan ei tarvitse varoa muokkaamasta tietuetta. Mutta kuuluu siis toisen asteen koulutuksen ja korkeakoulujen arviointikäsitteistöön.

416

summatiivinen arviointi

sv summativ bedömning <oppilaan tai opiskelijan arviointi>; summativ utvärdering <koulutuksen arviointi>

määritelmä

tarkastelujakson lopussa tehtävä *arviointi (1)*, jonka tarkoitus on selvittää, saavutettiin asetetut tavoitteet

huomautus

Summatiivinen arviointi voi kohdistua esimerkiksi *oppilaan* tai *opiskelijan* osaamiseen.

Summatiivista arviointia käytetään esimerkiksi kuvaamaan, kuinka hyvin ja missä määrin oppilas tai opiskelija on saavuttanut opetussuunnitelmassa (2) asetetut tavoitteet.

Esimerkiksi perusopetusasetus (852/1998) velvoittaa antamaan kunkin *lukuvuoden* päättyessä oppilaalle lukuvuositodistuksen, joka perustuu summatiiviseen arviointiin. Myös opintojen päättyessä annettu päättötodistus perustuu summatiiviseen arviointiin.

Koulutuksen (1) summatiivisesta arvioinnista käytetään ruotsin termiä summativ utvärdering av utbildning.

Käsitteen tunnus: c1044

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

<arviointi ruotsi kesken>

OKSA-jaosto 22.4.2016: poistetaan diagnostinen, prognostinen, formatiivinen ja summatiivinen arviointi luvusta ”Oppilaan, opiskelijan tai tutkinnon suorittajan suorituksen arviointi” ja siirretään ehdolle lukuun ”Varhaiskasvatus- ja koulutusjärjestelmän, oppimistulosten ja osaamisen arviointi”

OKSA-jaosto 20.5.2016 / Tomi Kytölä: näitä käytetään ammatillisella puolella myös opiskelijan/opintosuorituksen arvioinnissa -> käsitellään tämä syksyllä, kun käsitellään muutakin ammatillista

Hyväksytty kokouksessa 28.5.2020, tarkistettu vielä 17.8.2020

417

koulutuksen arviointi; < arviointi (3)

sv utvärdering av utbildning; evaluering av utbildning

en evaluation of education; < evaluation (3)

määritelmä

arviointi (1), jossa selvitetään, missä määrin *opetus (1)* tai *koulutus (1)* on saavuttanut lainsäädännön mukaiset tavoitteensa

huomautus

Koulutuksen arviointi koskee kaikkia *koulutusasteita*. Koulutuksen arvioinnilla pyritään tukemaan *koulutuksen (1)* toteuttamista ja kehittämistä ja parantamaan *oppimisen* edellytyksiä.

Koulutuksen järjestäjällä voi olla velvollisuus arvioida järjestämänsä koulutusta (1) itse (ks. *itsearviointi (1)*) ja osallistua ulkopuolisen tahon tekemään koulutuksen arviointiin (1) (nk. *ulkoinen arviointi*).

Käsitteen tunnus: c642

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiolaki>

Hyväksytty arviointityöryhmässä 2.9.2020

418

oppimistulosten arviointi

määritelmä

opetussuunnitelman (1) tavoitteiden saavuttamisen, oppiaineen osaamisen tason sekä *koulutuksen (2)* tasa-arvon toteutumisen *arviointi (1)*

huomautus

Oppimistulosten arviointi koostuu yleensä tehtäväsarjasta, joka voi kohdistua osaamisen eri osa-alueille.

Esi- ja *perusopetuksessa* kansallinen oppimistulosten arviointi kohdistuu *opetussuunnitelman perusteiden* tavoitteiden saavuttamiseen ja on yleensä *otantaperustaista arviointia*, jonka tulokset voidaan yleistää koskemaan koko ikäluokkaa.

PISA (Programme for International Student Assessment) on esimerkki kansainvälisestä oppimistulosten arvioinnista. PISA on OECD:n jäsenmaiden yhteinen tutkimusohjelma, joka tuottaa tietoa *koulutuksen (2)* tilasta ja tuloksista kansainvälisessä vertailukehyksessä. Muita esimerkkejä kansainvälisistä arvioinneista ovat TIMMS (Trends in International Mathematics and Science Study) ja PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study).

Käsitteen tunnus: c1752

Luokka: <arviointi>

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <esiopetus>, <perusopetus>

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

Hyväksytty arviointityöryhmässä 2.9.2020, lisätty huomautus 24.9.

419

otantaperustainen arviointi

hakusana: otos

määritelmä

arviointi (1), jossa tarkastellaan vain osaa kohteista ja otoksen perusteella tehdään päätelmiä kokonaisuudesta

huomautus

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus arvioi oppimistuloksia otantaperustaisesti. Kansalliset *oppimistulosten arvioinnit* eivät ensisijaisesti arvioi yksittäisiä kouluja, *oppilaita* tai *opiskelijoita*, vaan ne arvioivat *koulutusjärjestelmää*.

Otos on varsinaisen kohderyhmän osa, joka valitaan joko satunnaisotannalla tai systemaattisella otannalla. Otoksen edustavuus ratkaisee, kuinka tarkasti tulokset kuvaavat koko kohderyhmää.

Käsitteen tunnus: c1754

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

Hyväksytty arviointityöryhmässä 2.9.2020

420

kriteeriperustainen arviointi; kriteeriperusteinen arviointi

määritelmä

arviointi (1), jossa kohdetta verrataan ennalta määriteltyihin [arviointikriteereihin](#)

huomautus

Esimerkiksi [varhaiskasvatuksessa arvioinnin \(1\)](#) kohteena olevaa toimintaa verrataan arviointikriteereihin ja sen perusteella päätellään, miten toiminta toteutuu.

[Perusopetuksessa](#) yhteisten oppiaineiden [päättöarvioinnin kriteerit](#) on määritelty perusopetuksen [opetussuunnitelman perusteissa](#).

[Oppilaan](#) tai [opiskelijan arvioinnissa \(2\)](#) arviointikriteerit määrittelevät eri [arvosanoihin](#) vaadittavan osaamisen tason

Toiminnan laatua ja tuloksia verrataan yleensä yhdessä sovittuihin arviointikriteereihin.

Käsitteen tunnus: c1756

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>, <perusopetus>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaaviot: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#) ja [Arviointi](#)

Seija 28.4.2020: Tästä puuttuvat muut koulutusasteet, koska ne ovat tällä hetkellä arviointikäsitteistön rajauksen ulkopuolella.

Hyväksytty arviointityöryhmässä 2.9.2020

421

teema-arviointi

määritelmä

arviointi (1), joka kohdistuu johonkin sisällölliseen kokonaisuuteen tai aihepiiriin

huomautus

Teema-arviointi voi kohdistua [koulutusta \(1\)](#) tai [varhaiskasvatusta](#) käsitteleviin, yhteiskunnallisesti ajankohtaisiin ja kriittisiin teemoihin tai [koulutusjärjestelmän](#) osaan tai tilaan.

Käsitteen tunnus: c1758

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

Hyväksytty arviointityöryhmän kokouksessa 2.9.2020

422

arvioinnin vaikuttavuus

sv effekt
en impact

määritelmä

arviointitiedon hyödyntämisen aikaansaama ensi- tai toissijainen muutos

huomautus

Arvioinnilla (1) haetaan ensisijaisesti positiivista vaikuttavuutta. Vaikuttavuus voi olla suoraa tai epäsuoraa.

Arvioinnin vaikuttavuus voi ilmetä tietyllä aikajänteellä sekä *arvioinnin (1)* kohteille että päätöksenteossa ja kehittämisessä *koulutusjärjestelmän* eri tasoilla.

Esimerkki epäsuorasta vaikuttavuudesta on ylioppilastutkinnon kielikoetyyppien heijastuminen *oppimateriaaleihin* ja koetyyppien käyttö lukio-opetuksessa.

Arvioinnin vaikuttavuus on esimerkiksi myös yksi *Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen* strategisista tavoitteista.

Käsitteen tunnus: c1759

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#)

<arviointi englanti kesken>

<arviointi ruotsi kesken>

Hyväksytty arviointisanastoryhmän kokouksessa 28.5.2020.

423

arvioinnin viitekehys

sv referensram
en framework of reference

määritelmä

arvioinnin (1) runkona toimivat ja sitä ohjaavat osaamisen ja laadun määrittelyt

huomautus

Arvioinnin viitekehys voi arvottaa eri osaamisen tasoja ja tavoitteita. Sen voivat muodostaa esimerkiksi laatustandardit, erilaisten osaamiskokonaisuuksien määrittelyt tai arviointi- tai laatukriteerit.

Tutkintojen viitekehuksesta säädetään tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehuksesta annetussa laissa (93/2017) sekä tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehuksesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (120/2017). Viitekehys perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston suositukseen eurooppalaisesta tutkintojen viitekehuksesta (European Qualifications Framework, EQF).

Muita arvioinneissa (1) käytettäviä viitekehyskäsitteitä ovat esimerkiksi perusopetuksen laatukriteerit ja Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja suositukset (Karvi 24:2018) sekä esimerkiksi myös kansainväliset varhaiskasvatuksen laadun teoreettinen viitekehys (European Quality Framework for Early Childhood and Care 2014) ja kieltenopetuksessa käytettävä Eurooppalainen viitekehys (Common European Framework of Reference, CEFR).

Käsitteen tunnus: c1760

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#)

<kieliversiointiin arviointi>

<arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

Hyväksytty arviointisanastoryhmän kokouksessa 28.5.2020.

424

arviointisuunnitelma

hakusana: kansallinen arviointisuunnitelma

määritelmä

suunnitelma, joka sisältää [arvioinnin \(1\)](#) kohteet ja arviointien (1) aikataulun

huomautus

[Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen](#) toimintaa ohjaa koulutuksen arviointisuunnitelma, jonka opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa.

[Varhaiskasvatuksen](#) tai [koulutuksen järjestäjillä](#) tai palveluntuottajilla voi olla organisaatio- tai kuntakohtainen arviointisuunnitelma

Käsitteen tunnus: c1761

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitteekaavio: [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#)

<kieliversiointiin arviointi>

<arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

Hyväksytty arviointisanastotyöryhmän kokouksessa 24.9.2020.

425

arviointiraportti

hakusana: kansallinen arviointiraportti

sv utvärderingsrapport

määritelmä

[arvioinnista \(1\)](#) ja sen tuloksista kirjoitettu raportti

huomautus

Arviointiraportit voivat olla paikallisesti, kansallisesti tai kansainvälisesti julkaistavia. Paikallisia raportteja julkaisevat esimerkiksi [varhaiskasvatuksen](#) ja [koulutuksen järjestäjät](#). Kansallisia arviointiraportteja julkaisee esimerkiksi [Kansallinen koulutuksen arviointikeskus](#).

Käsitteen tunnus: c1762

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitteekaavio: [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#)

<kieliversiointiin arviointi>

<arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

Hyväksytty arviointisanastotyöryhmässä 24.9.2020.

426

arviointimenetelmä (1); arviointimetodi

hakusana: arviointityökalu

määritelmä

menettelyiden ja menetelmien kokonaisuus, joiden avulla tuotetaan tietoa [arviointia \(1\)](#) tai [arviointia \(2\)](#) varten

huomautus

Eri arviointimenetelmiä (1) voidaan käyttää esimerkiksi [varhaiskasvatuksen](#), [koulutuksen \(2\)](#) tai [opetuksen \(1\)](#) toteuttamisen arviointiin (1) tai [oppilaan](#) tai [opiskelijan oppimisen](#) ja osaamisen arviointiin (2).

Arviointimenetelmien (1) käyttöön liittyviin kokonaisuuksiin, esimerkiksi arviointikriteeristöihin (ks. [arviointikriteeri](#)) tai [itsearviointiin \(1\)](#) kyselylomakkeisiin, voidaan joissain yhteyksissä viitata termillä arviointityökalu.

Vrt. [arviointimenetelmä \(2\)](#)

Käsitteen tunnus: c1763

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaaviot: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#), [Arviointi ja Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#)

<kieliversiointiin arviointi>

<arviointi ruotsi kesken> <arviointi englantia kesken>

Hyväksytty arviointityöryhmän kokouksessa 2.9.2020

427

arviointijärjestelmä (1)

hakusana: laadunarviointijärjestelmä

määritelmä

tietojärjestelmä, jonka avulla kerätään arviointitietoja ja tuotetaan [arviointiin \(1\)](#) tai [arviointiin \(2\)](#) perustuvaa tietoa

huomautus

Esimerkki arviointijärjestelmästä (1) on [varhaiskasvatuksen](#) laadunarviointijärjestelmä.

Käsitteen tunnus: c1769

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#)

Hyväksytty arviointisanastoryhmän kokouksessa 28.5.2020.

428

arviointijärjestelmä (2); kansallinen laadun arviointijärjestelmä

määritelmä

kokonaisuus, jonka avulla [arviointeja \(1\)](#) toteutetaan ja arviointitietoa kerätään

huomautus

Yhtenäisellä arviointijärjestelmällä (2) pyritään suunnitelmalliseen ja kumuloituvaan arviointi- ja seurantatiedon tuotantoon. Kansallisella laadun arviointijärjestelmällä pyritään myös arviointien (1) luotettavuuden lisäämiseen.

Käsitteen tunnus: c1770

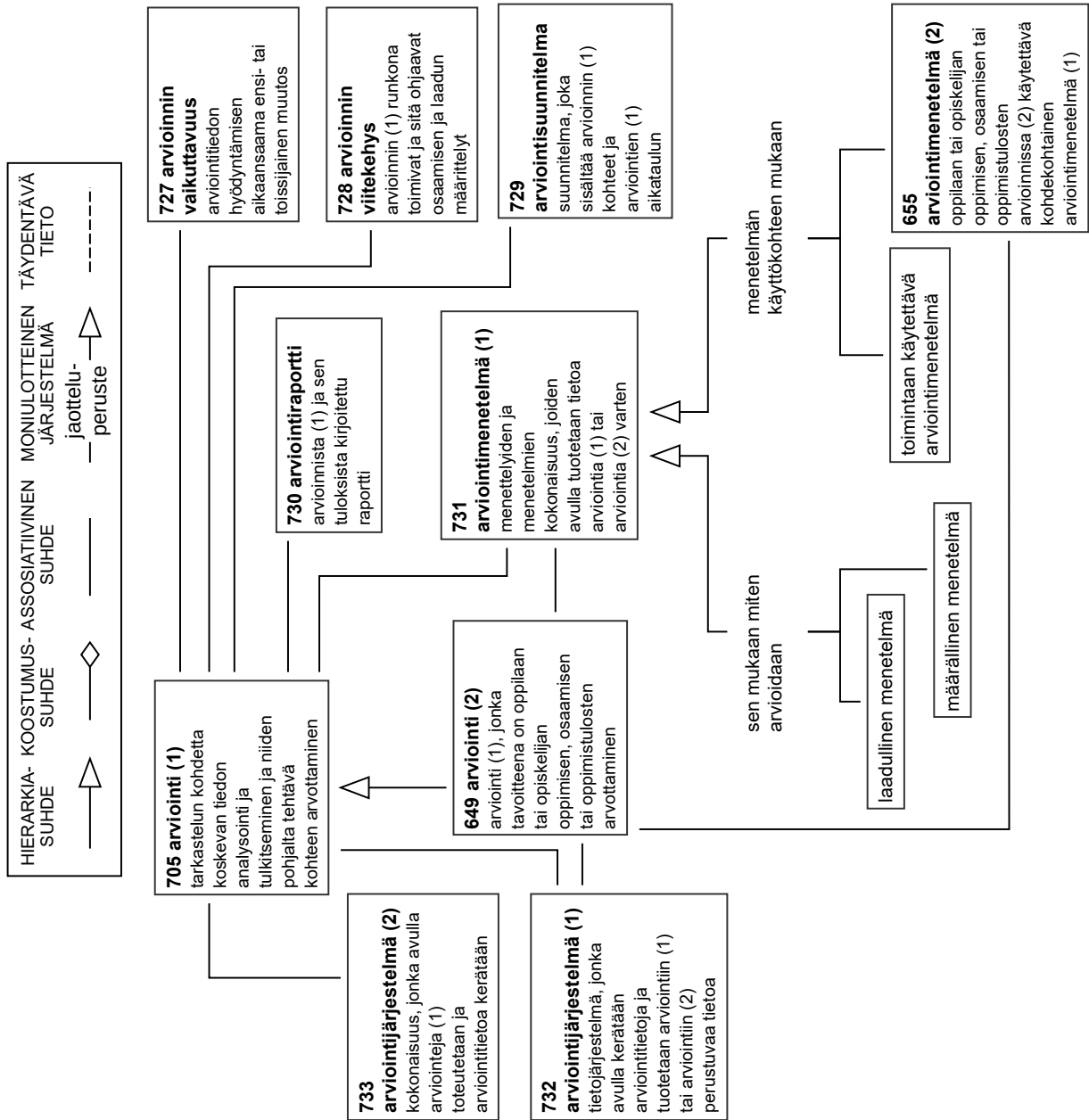
Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaaviot: [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#) ja [Laatukäsitteitä](#)

Seija 13.5.2020: Jaettu kahdeksi käsitteeksi kokouksen 7.5.2020 päätöksellä.

Hyväksytty arviointisanastotyöryhmässä 24.9.2020 ja tarkistettu laatukäsitteiden yhteydessä 24.9.2020



Käsittekaavio 39. Arviointeihin liittyviä käsitteitä.

7.2 Laatu

429

laadun arviointi

määritelmä

arviointi (1), jonka tavoitteena on laadun tarkastelu suhteessa asetettuihin kriteereihin

huomautus

Varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjien tulee arvioida toimintaansa (esimerkiksi varhaiskasvatustalaki 540/2018, perusopetuslaki 628/1998, lukiolaki 714/2018, laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, ammattikorkeakoululaki 932/2014 ja yliopistolaki 558/2009). *Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen* tehtävänä on tukea varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjiä sekä *korkeakouluja (1)* arviointia (1) ja *laadunhallintaa* koskevissa asioissa (1295/2013, § 2).

Laatukriteeri on ominaisuus, joka on valittu laadun määrittämisen perusteeksi. Ks. myös *arviointikriteeri*.

Käsitteen tunnus: c1773

Luokka: <arviointi>

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaaviot: [Arviointi](#) ja [Laatukäsitteitä](#)

Hyväksytty arviointityöryhmässä 24.9.2020

430

laadunarviointimalli

määritelmä

arviointimalli, jonka tukee *laadunhallintaa* ja laadun kehittämistä

huomautus

Laadunarviointimalli voi kohdistua esimerkiksi järjestäjätasolle tai pedagogiseen toimintaan esimerkiksi *varhaiskasvatuksessa*.

Esimerkki yleisesti käytetystä järjestäjätason laadunarviointimallista on CAF-arviointimalli (Common Assesment Framework, European Public Administration Network).

Käsitteen tunnus: c1774

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Laatukäsitteitä](#)

Hyväksytty 24.9.2020 arviointityöryhmän kokouksessa

431

laatuindikaattori

määritelmä

laatulausuma, jolla kuvataan millaista toimintaa, tulosta tai laatutasoa tavoitellaan

huomautus

Laatuindikaattorit muunnetaan systemaattisen arviointitiedon keräämiseksi *arviointikriteereiksi*.

Varhaiskasvatuksessa laatuindikaattori on kuvaus laadukkaan varhaiskasvatuksen olennaisista ja tavoiteltavista ominaisuuksista. Varhaiskasvatuksen laatuindikaattorit kuvaavat tavoitetasoa ja ne luovat pohjan kansallisesti yhtenäisille toimintatavoille ja periaatteille, joiden mukaisesti varhaiskasvatuksen *arviointia (1)* ja kehittämistä voidaan toteuttaa.

Käsitteen tunnus: c1775

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Laatukäsitteitä](#)

Hyväksytty arviointityöryhmässä 2.9.2020

432

laadunhallinta

sv kvalitetsledning
en quality management

määritelmä

toimenpiteet, joilla pyritään määrittämään ja saavuttamaan organisaation laatutavoitteet

huomautus

Laadunhallinta sisältää johtamista, suunnittelua, [arviointia \(1\)](#) ja toiminnan kehittämistä.

Laadunhallinta kattaa laadun suunnittelun ja ohjauksen, laadunvarmistuksen ja laadun parantamisen tai kehittämisen. Laadunhallinta on laadukasta organisaation johtamista, eikä sitä voi toteuttaa organisaation johtamisjärjestelmästä erillisenä.

[Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen](#) tehtävänä on tukea [varhaiskasvatuksen](#), [opetuksen](#) ja [koulutuksen järjestäjiä](#) sekä [korkeakouluja \(1\)](#) [arviointia \(1\)](#) ja laadunhallintaa koskeissa asioissa (1295/2013, § 2).

Käsitteen tunnus: c1776

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Laatukäsitteitä](#)

<arviointi ruotsi kesken>

<arviointi englanti kesken>

Hyväksytty 24.9.2020 arviointiryhmän kokouksessa

433

laadunhallintajärjestelmä; laatujärjestelmä; laadunvarmistusjärjestelmä

sv kvalitetsstyrningssystem
en quality management system

määritelmä

kokonaisuus, jonka avulla laatua hallitaan ja [laadunhallintaan](#) liittyvää tietoa kerätään ja käsitellään

huomautus

Laadunhallintajärjestelmä kattaa yleensä ainakin laadunhallinnan organisaatiosta, vastuunjaosta, menettelytavoista ja resursseista muodostuvan kokonaisuuden.

Vrt. [arviointijärjestelmä \(2\)](#)

Käsitteen tunnus: c1777

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Laatukäsitteitä](#)

<arviointi ruotsi kesken>

<arviointi englanti kesken>

Hyväksytty 24.9.2020 arviointiryhmän kokouksessa

434

laatutekijä; laadun tekijä

määritelmä

tekijä, joka kuvaa laatua tietystä näkökulmasta

huomautus

Käsitteen tunnus: c1778

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Laatukäsitteitä](#)

Hyväksytty arviointisensatotyöryhmässä 19.10.2020

435

laadun rakennetekijä

määritelmä

varhaiskasvatuksen tai *koulutuksen (2)* järjestämiseen liittyvä *laatutekijä*, jota määrää lainsäädäntö tai muu sääätely

huomautus

Laadun rakennetekijöitä voidaan säädellä esimerkiksi laeissa, asetuksissa tai muissa valtakunnallisissa asiakirjoissa, esimerkiksi opetussuunnitelmissa (1).

Esimerkiksi *varhaiskasvatuksessa* laadun rakennetekijät liittyvät toiminnan puitteisiin, kuten varhaiskasvatuksen järjestämiseen, toimintamuotoihin, tiloihin ja turvallisuuteen, *varhaiskasvatushenkilöstön* ja *lasten* suhdelukuihin, *kelpoisuuksiin* ja henkilöstörakenteeseen.

Laadun rakennetekijät ovat suhteellisen pysyviä ja ne luovat reunaehtoja pedagogisen toiminnan toteuttamiselle eli *laadun prosessitekijöille*.

Käsitteen tunnus: c1780

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Laatukäsitteitä](#)

Hyväksytty arviointisansatotyöryhmässä 26.10.2020

436

laadun prosessitekijä

määritelmä

laatutekijä, joka kuvaa miten toiminnalle asetettuja tavoitteita ja sisältöjä toteutetaan

huomautus

Esimerkiksi *varhaiskasvatuksessa* laadun prosessitekijät ovat pedagogiikan ydintoimintoja ja yksikön pedagogista *toimintakulttuuria* kuvaavia tekijöitä, joilla on suora yhteys *lapsen* kokemuksiin.

Esimerkiksi *varhaiskasvatuksessa* laadun prosessitekijät ovat pedagogista toimintakulttuuria, kuten vuorovaikutusta, pedagogista prosessia tai toiminnan sisältöjä kuvaavia tekijöitä, joilla on suora yhteys *lapsen* kokemuksiin, *oppimiseen*, kehitykseen ja hyvinvointiin.

Laadun rakennetekijät luovat reunaehtoja pedagogisen toiminnan toteuttamiselle eli laadun prosessitekijöille.

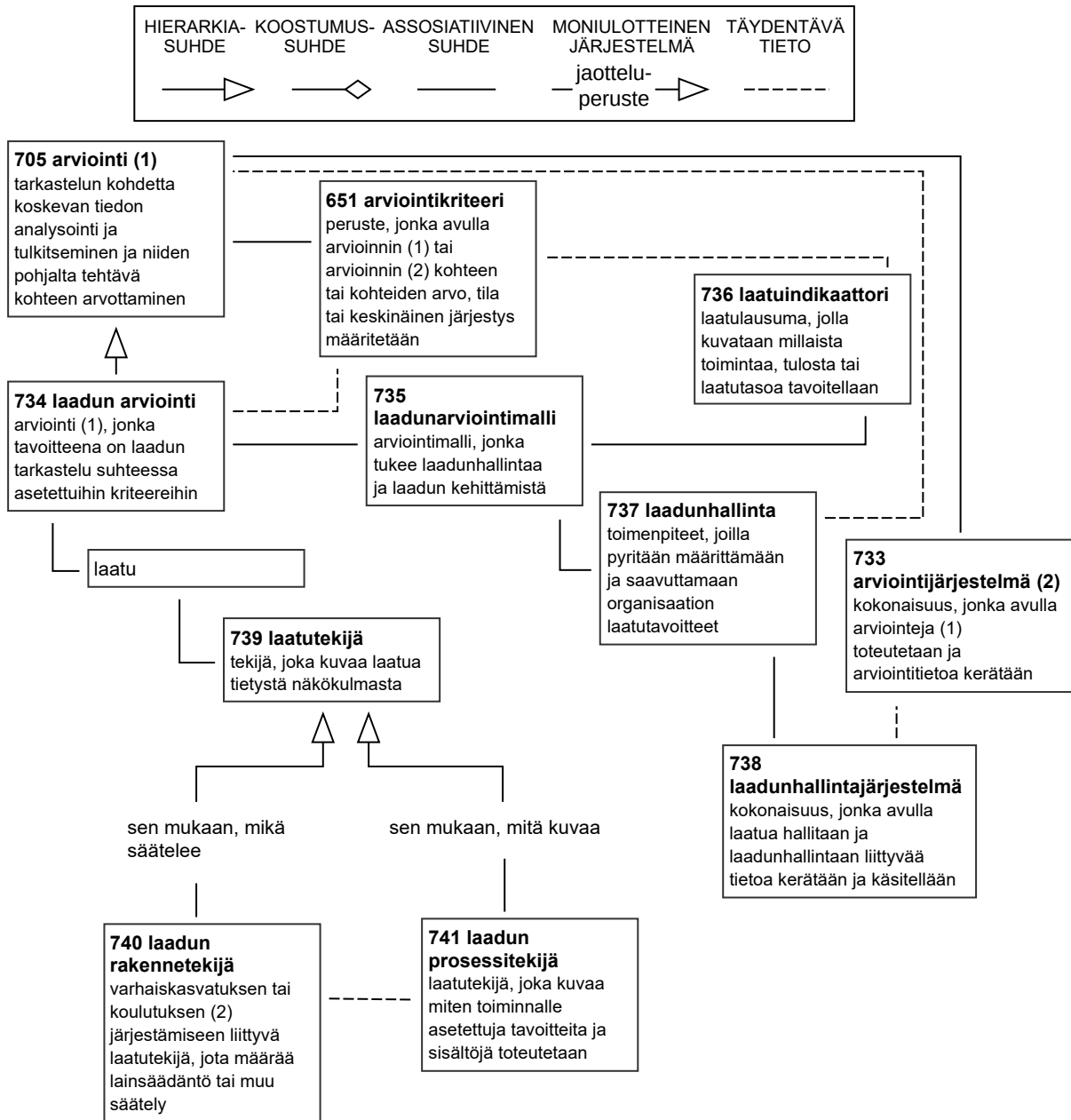
Käsitteen tunnus: c1782

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Laatukäsitteitä](#)

Hyväksytty arviointisansatotyöryhmässä 26.10.2020



Käsitekaavio 40. Laatukäsitteitä.

8 Muita opetustoimeen liittyviä käsitteitä

437

ammattiala

sv yrkesområde *n*; fackområde; bransch
en vocational field (?)

määritelmä

luokka, jollaisiin ammatit jaotellaan sen perusteella, miten ne sijoittuvat yhteiskunnan tai työelämän aloille

huomautus

Ammattialoja ovat esimerkiksi elektroniikka, sähköteollisuus ja kauneudenhoitoala.

Käsitteen tunnus: c754

Luokka: <yleinen/yhteinen>

<ammatillinen englanti kesken>

tarkistettava / käsittelyyn yht 2019 (kieliversiointi)

Merja Flemingin kommentti 14.12.2016: Termi ”vocational field” on suppeampi kuin määritelmä. Mikä termi käytössä Tilastokeskuksessa?

438

elinikäinen oppiminen

sv livslångt lärande *n*
en lifelong learning; lifewide learning (???)

määritelmä

oppiminen, joka jatkuu ihmisen koko eliniän

huomautus

Elinikäisen oppimisen käsitteellä halutaan korostaa, että oppimista tapahtuu myös muulloin kuin esimerkiksi *perusopetuksen* aikana tai henkilön ensimmäiseen tutkintoon tähtäävässä *koulutuksessa (1)*. Elinikäinen oppiminen alkaa jo ennen *oppivelvollisuutta* ja jatkuu termin mukaisesti elämänkaaren loppuun saakka.

Elinikäistä oppimista tapahtuu paitsi erilaisissa *koulutuksissa (2)*, myös kaikissa arjen ja työn tilanteissa.

Vertaa käsite jatkuva oppiminen, jonka määrittely tapahtuu työ- ja elinkeinoministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön yhteisessä sanastohankkeessa (2020–2021).

Käsitteen tunnus: c753

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>, <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: *Oppiminen*

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus englanti tarkistettava> <lukiolaki>

tarkistettava / käsittelyyn yht 2019

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 1.4.2019: Hyvin usein puhutaan myös jatkuvasta oppimisesta (engl. continuous learning). Onko tämä sama vai eri käsite kuin elinikäinen oppiminen?

Lukion englannin kielityöryhmä 1.4.2019: Myöhemmin, kun OKSA-jaokselta saadaan tieto, pitääkö suomeksi olla myös käsite (jatkuva oppiminen tm.), niin voidaan pohtia, pitäisikö elinikäisen oppimisen / jatkuvan oppimisen vastine englanniksi olla (myös) continuous learning.

Terminologin kysymys 12.9.2019: Onko tarpeen muokata tämän käsitteen tietoja, kun sanastoon lisätään käsite *jatkuva oppiminen*?

Totti Tuhkanen, TY, 8/2020: Vrt. <https://www.utu.fi/fi/ajankohtaista/vaitos/elinikaisen-oppimisen-politiikassa-maaritellaan-kasitys-vaadittavasta>

OKSA-jaos 2.10.2020: keskustelua: Onko niin, että elinikäinen oppiminen on optio, jatkuvaan oppimiseen on velvollisuus tai sitä edellytetään?

OKSA-jaos 2.10.2020: Jätetään sanaston 2. laitoksesta pois käsite jatkuva oppiminen, palautetaan se sanastoon, kun käsite on määritelty Jatkuvan oppimisen sanastossa (2020-2021). Lisätään tästä maininta huomautukseen (tehty, RK 20.10.2020).

439

jatkuva oppiminen

sv kontinuerligt lärande *n*; livslångt lärande *n*; livslång inläring
 en continuous learning; lifewide learning (???)

määritelmä

oppiminen, jossa yksilö omaksuu tietoja ja taitoja, jotka ovat hyödyllisiä tulevaisuuden ja uusien tilanteiden haltuunotossa sekä työelämän muuttuvissa olosuhteissa

huomautus

Jatkovaa oppimista voi tapahtua esimerkiksi jatkuvan opiskelun kautta. Jatkuvalle opiskelulle tarkoitetaan opiskelua, jonka tarkoituksena on hankkia tietoja ja taitoja, joita tarvitaan tulevaisuuden ja uusien tilanteiden haltuunotossa sekä työelämän muuttuvissa olosuhteissa.

Jatkuva oppiminen -käsite on lähes synonyyminen käsitteen **elinikäinen oppiminen** kanssa. Käsite ja termi jatkuva oppiminen on otettu käyttöön muutoksenhaallinnan tueksi.

Käsitteen tunnus: c1639

Luokka: <varhaiskasvatust>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>, <vapaa sivistystyö>

Käsittekaavio: [Oppiminen](#)

OKSA-jaos 30.8.2019: Onko yläkäsite **oppiminen** (prosessi, jossa yksilö omaksuu uusia tai muuttaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä) vai **opiskelu** (toiminta, jossa henkilö käyttää aikaa ja tietoista huomiota uusien tietojen tai taitojen omaksumiseen tai osaamisen kartuttamiseen)?

OKSA-jaos 30.8.2019: elinikäinen oppiminen vs. jatkuva oppiminen, eroja:

- subjektin aktiivisuus
- yksilön kyky hankkia osaamista
- työelämässä tarvittava osaaminen vs. (myös) yleissivistävyys?

OKM:n määritelmä (verkkosivuilta): Jatkuvalle oppimisella tarkoitetaan osaamisen kehittämistä ja uudistamista elämän ja työuran eri vaiheissa. Sillä vastataan mm. uudelleen- ja täydennyskoulutustarpeisiin, joita teknologian kehitys ja työn murros tuo.

Sitra: <https://media.sitra.fi/2019/05/27150539/jatkuvan-oppimisen-rakenteita-maailmalla.pdf>

Seija Rasku 9.9.2019: Alla on tämänhetkisen luonnosversion määritelmää [EU-kontekstista]. Mitään lopullista ja hyväksyttyä ei vielä ole: *”Continuous learning complements and updates the concept of life-long learning by emphasizing continuity, permeability, accumulation, multiple and seamless transitions in education and training as with an aim to ensure continuous learning paths throughout the lifespan. Concept of continuous learning urges more proactive roles from individual learners, society and employers, with an aim to empower, guide and motivate people to reach their potentials both in employment and as citizens throughout their lives. Systemic and strategic policymaking is required to ensure that education and training systems are open, future-oriented and consistent with the aims of continuous learning. Continuous learning approaches should cover all levels and forms of education from early childhood to post-retirement age, support individual choices, skills anticipation, aim to empower and generate motivation to learn. Coordination with other relevant policy sectors is imperative for successful continuous learning systems.”*

Kirsi-Marja Putkonen 12.9.2019: Jos elinikäinen oppiminen on yksilön prosessi, niin millä vastaavalla käsitteellä kuvataan yksilöiden muodostamien yhteisöjen oppimista? Oppivasta organisaatiosta puhuttiin viime vuosikymmeninä, ennen globaalia käsitystä yhteisestä maapallosta. Kun ”noustaan tarpeeksi ylös” ja havainnoidaan koululuokkia, työyhteisöjä, kuntia ja kaupunkeja, valtioneuvostoa, Suomea ja maapalloa niin voisiko yhteisöjen oppimista kuvata käsitteellä jatkuva oppiminen? Se olisi siis oppivien yksilöiden yhdessä yhteisön tasolla tuottamaa. Ja kun tähän yhtälöön lisätään vielä tekoäly, niin saadaan kuvattua jotain sellaista, jota ei ole vielä määritelty. Ja tarpeeksi kokonaisvaltaisesti.

Terminologin kysymys 12.9.2019: Onko tarpeen muokata tämän käsitteen tietoja, jotta saadaan tehtyä riittävä ero käsitteeseen elinikäinen oppiminen (jos ero on tarpeen tehdä)?

OKSA-jaos 28.8.2020: Tämän käsitteen määritelmälle olisi tarvetta, mutta aikataulusyistä jätetään pois OKSAn 2. laitoksesta; kerrotaan julkaisua koskevassa viestinnässä. Palataan käsitteen määrittelyyn jatkuvan oppimisen sanastotyössä ja sen jälkeen tarpeen mukaan OKSAssa.

Aalto-yliopisto 5.3.2021: Aalto on ottanut käyttöön termin ”lifewide learning” kuvaamaan jatkuvaa oppimista (organisaation näkökulmasta). Tätä termiä ei ole OKSA-sanastossa, ja kysymmekin nyt, olisiko se mahdollista ottaa sinne?

OKSA-jaoksen kommentti englannin kieliryhmälle 19.3.2021 (Aalto-yliopiston kommenttiin liittyen): lifelong learning ja lifewide learning ovat pari, joista toinen korostaa muodollista koulutusta elämän eri vaiheissa ja toinen nonformaalin ja informaalin oppimisen tunnistamista ja tunnustamista

440

elinikäisen oppimisen avaintaidot

sv nyckelkompetenser för livslångt lärande

en key competences for lifelong learning

määritelmä

niiden tietojen, taitojen, asenteiden ja arvojen kokonaisuus, jollaisia yksilöt tarvitsevat [elinikäisessä oppimisessa](#)

huomautus

Tämän käsitte kuvauksen lähde on Euroopan parlamentin ja neuvoston suositus elinikäisen oppimisen avaintaidoista (2018/C 189/01). Suosituksen mukaiset kahdeksan avaintaitoa ovat 1) lukutaito, 2) monikielitalo, 3) matematiikan taidot sekä luonnontieteiden, teknologian ja insinööritieteiden alan taidot, 4) digitaalitaidot, 5) henkilökohtaiset, sosiaaliset ja oppimistaidot, 6) kansalaistaidot, 7) yrittäjyystaidot ja 8) kulttuuritietoisuuteen ja kulttuurin ilmaisumuotoihin liittyvät taidot.

Ks. myös [elinikäinen oppiminen](#).

Käsitteen tunnus: c622

441

<koulutus, työnhaku>

kelpoisuus

sv behörighet

en eligibility (2); qualification (2); competence; ~ meet the requirements *verb*

määritelmä

ominaisuus, joka ilmentää sitä, että henkilö täyttää [koulutukseen \(2\)](#) tai työtehtävään valituksi tulemisen edellytykset

huomautus

Koulutukseen (2) liittyvien edellytysten täyttämiseen viitataan täsmällisemmin termillä hakukelpoisuus.

Työtehtävään liittyvien edellytysten täyttämässä voidaan joissakin tapauksissa erottaa toisistaan lähikäsitteet kelpoisuus ja [pätevyys](#).

Ks. myös [pääsyvaatimukset](#).

Käsitteen tunnus: c755

<kieliversiointiin korkeakoulut>

442

kokelasnumero

en matriculation examination candidate ID

määritelmä

tunnus, joka annetaan ylioppilastutkintoon osallistuvalla henkilöllä kunkin tutkintokerran yksilöimistä varten

huomautus

Vrt. [oppijanumero](#), [opiskelijanumero](#).

Käsitteen tunnus: c1683

Luokka: <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

443

koulunkäyntihistoria

en student education record; education record

määritelmä

tieto *oppilaitoksista*, joissa *oppilas* on opiskellut

huomautus

Koulunkäyntihistoria on usein opintohallintojärjestelmään liittyvä, ja historiatietoja kerätään esimerkiksi koulunvaihtotilanteissa.

Käsitteen tunnus: c756

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

444

lähtökoulu

määritelmä

peruskoulu (1), josta *oppilas* siirtyy kesken *oppivelvollisuuden* suorittamisen toiseen peruskouluun (1) tai *perusopetuksen* päätyttyä jatko-opintoihin

huomautus

Käsitteen tunnus: c757

Luokka: <perusopetus>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken>

Harjoittelija Riikka Suursalmi-Seppälä, TSK, kommentti perusopetuksen ruotsin

kielityöryhmälle (kesä 2018): edu.fi-sivustolla perusopetuksen oppilaan arviointia käsittelevän otsikon alla olevassa ”erotodistus”-kohdassa puhutaan suomeksi lähtökoulusta, mutta ruotsinkielisessä vastaavassa tekstissä käytetään nimitystä ”gammal skola”. Ks.

https://www.edu.fi/perusopetus/oppilaan_arviointi/ops2004/erotodistus &

https://www.edu.fi/planera/grundlaggande_utbildning/elevbedomningen/skiljebetyg. Herää kysymys, pitääkö termi luoda itse, mikäli ”den gamla skolan” on liian yleiskielinen.

445

mukautettu arviointi

sv anpassad bedömning /SE/

huomautus

Käsitteen tunnus: c895

odottaa käsittelyä / käsittelyyn yht 2019

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: Todennetun osaamisen rekisterin kehittämisen tiimoilta on noussut muutamia käsitetarpeita, jotka voin tässä luetella.

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: mukautettu arviointi, mukautetut osaamistavoitteet, yms... nyt OKSAsta löytyy vain käsite *ammattillisen koulutuksen mukauttaminen* ja siinä viitataan näihin ja muihinkin mukautuskäsitteisiin. Näistä voisi ainakin keskustella, että lisätäänkö.

446

mukautetut osaamistavoitteet

sv anpassade krav på yrkeskicklighet

huomautus

Käsitteen tunnus: c896

odottaa käsittelyä / käsittelyyn yht 2019

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: Todennetun osaamisen rekisterin kehittämisen tiimoilta on noussut muutamia käsitetarpeita, jotka voin tässä luetella.

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: mukautettu arviointi, mukautetut osaamistavoitteet, yms... nyt OKSAsta löytyy vain käsite *ammattillisen koulutuksen mukauttaminen* ja siinä viitataan näihin ja muihinkin mukautuskäsitteisiin. Näistä voisi ainakin keskustella, että lisätäänkö.

447

opetustila

sv undervisningslokal

hellre än: undervisningsutrymme

en teaching facilities; education facilities; > classroom <luokkahuone>; > lecture room <luentosali>
search term: luokkahuone; luentosali

määritelmä

fyysinen tila, jossa *opetusta* (1) järjestetään

huomautus

Opetustiloja ovat esimerkiksi luokkahuone, luentosali ja auditorio.

Opetustila ja *opiskelutila* on tässä sanastossa määritelty fyysisiksi tiloiksi. Muut kuin fyysiset tilat kattava käsite on *oppimisympäristö*.

Käsitteen tunnus: c758

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

448

opiskelutila

sv studierum *n*

en study facilities *pl*; learning facilities *pl*

määritelmä

fyysinen tila, joka on tarkoitettu *oppijan* itsenäiseen *opiskeluun*

huomautus

Esimerkkejä opiskelutiloista ovat ryhmätyöskentelytila ja mikroluokka.

Opiskelutila ja *opetustila* on tässä sanastossa määritelty fyysisiksi tiloiksi. Muut kuin fyysiset tilat kattava käsite on *oppimisympäristö*.

Käsitteen tunnus: c759

Luokka: <yleinen/yhteinen>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

449

opiskelijakunta (1)

sv studerandekår (1)

en student association

rather than: student body (2); student union (2)

määritelmä

ammattikorkeakoulun opiskelijoiden julkisoikeudellinen yhteisö

huomautus

Ammattikorkeakoulun opiskelijakuntaan kuuluminen on vapaaehtoista; vrt. *yliopiston ylioppilaskunta*.

student body (2), student union (2): Opiskelijakunnan vastineina käytetään joskus myös termejä student body ja student union, mutta niiden käyttöä ammattikorkeakoulun opiskelijakunnan (1) englanninkielisenä vastineena ei suositella. Student body -termi viittaa *oppilaitoksen* kaikkien opiskelijoiden muodostamaan kokonaisuuteen, ja sitä käytetään perusasteen *oppilaskunnista* ja *toisen asteen oppilaitosten opiskelijakunnista* (2). Student union puolestaan on *yliopistojen* vastaavan käsitteen, *ylioppilaskunnan*, englanninkielinen vastine.

Vrt. *oppilaskunta*, *ylioppilaskunta*.

Käsitteen tunnus: c774

Luokka: <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

450

opiskelijanumero

sv elevnummer *n*; studienummer *n*; studentnummer *n* (1) <korkeakoulut>; studerandenummer *n* <lukiokoulutus, korkeakoulut>; ~ matrikelnummer <korkeakoulut juhlavissa yhteyksissä>
 inte: inlärandenummer (1)
 en student number

määritelmä

koulutusorganisaation sisäisessä käytössä oleva **opiskelijan** yksilöivä tunnus

huomautus

Toisen asteen oppilaitoksissa käytäntö vaihtelee: joissakin **oppilaitoksissa** on oppilaitoksen sisäisessä käytössä oleva opiskelijanumero, toisissa ei.

studentnummer (1), studerandenummer, matrikelnummer: Joissakin **yliopistoissa** termi matrikelnummer on täysi synonyymi termeille studentnummer (1) ja studerandenummer. Toisissa yliopistoissa matrikelnummer on puolestaan lähinnä historiallinen ja juhlavissa yhteyksissä käytettävä termi. Joissakin yliopistoissa studerandenummer- ja matrikelnummer-nimiset tunnukset muodostetaan keskenään eri tavalla.

Vrt. **oppijanumero**.

Käsitteen tunnus: c897

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Lukion sanastotyöryhmän kommentti lukion ruotsin kielityöryhmälle 21.5.2019: YTL:ssä kokelailla on numerot (8 merkkiä pitkät), mutta YTL:n numero ei tietysti käsitteenä ole sama kuin koulutusorganisaation oma opiskelijanumero... Oppilaitoksilla lienee kyllä omilla järjestelmissään (esim. Vilmassa) oppilaitoskohtaiset numerot.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 14.2.2020: Onko niin, että perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa ei ole tällaista oppilaitoskohtaista numeroa (oppilasnumero tai opiskelijanumero)? Voidaanko OKSAan merkitä, että tämä käsite on käytössä vain korkeakouluissa? Muilla koulutusasteilla käytetään valtakunnallista ID:tä?

OKSA-jaos 28.2.2020: Toisella asteella käytäntö vaihtelee oppilaitoksittain, joissakin oppilaitoksissa opiskelijanumero on, toisissa ei. Pidetään tästä huolimatta käsite myös lukion ja ammatillisen alalla käytössä olevana.

Lukion ruotsin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 1.3.2019: Missä tätä termiä käytetään (lukioyhteyksissä)? Mistä lähteistä ruotsin vastinetermejä kannattaa hakea tai kysyä? Oppilaitoksista?

Lukion ruotsin kielityöryhmä 1.3.2019: elevnummer: ei kuulosta sopivalta lukioon

Lukion ruotsin kielityöryhmä 1.3.2019: studienummer: kuulostaa oudolta

Lukion ruotsin kielityöryhmä 1.3.2019: studentnummer: olisi virheellinen lukioon

Lukion ruotsin kielityöryhmä 1.3.2019: studerandenummer: kuulostaa sopivimmalta/oikeimmalta lukioon; eri asia on, käytetäänkö tätä missään!

Terminologin kysymys lukion ja ammatillisen sv-kielityöryhmille 27.11.2020: Merkitäänkö, että elevnummer on käytössä lukiossa/ammattillisessa koulutuksessa? Entä studienummer?

451

opiskelijapalautte

sv studentrespons
en student feedback

määritelmä

toiminta, jossa *opetukseen (1)* tai *koulutuksen toteutukseen* osallistunut *oppija* antaa tietoa niitä koskevista näkemyksistään huomioonotettavaksi opetuksen (1) tai *koulutuksen (2)* arvioimisessa, suunnittelussa ja kehittämisessä, tai tällaisen toiminnan tulos

huomautus

Opetukseen (1) tai koulutuksen toteutukseen osallistunut *opiskelija* voi olla velvoitettu tai oikeutettu antamaan siitä *palautetta*.

Käsitteen tunnus: c623

<kieliversiointiin korkeakoulut>

452

oppijanumero

sv studentnummer *n (2)* <lain 1058/1998 mukainen termi kaikille koulutusasteille>; nationellt elevnummer *n*
inte: inlärandenummer *n (2)*
en national learner ID

määritelmä

oppijan yksilöivä valtakunnallinen tunnus

huomautus

Oppijanumeroa voidaan käyttää yksilöintiin ja indeksointiin, ja sitä voivat käyttää niin *koulutuksen* ja *opetuksen järjestäjät* kuin viranomaisetkin.

Henkilölle luodaan oppijanumero, kun hän asioi ensimmäistä kertaa Opintopolku-palvelussa.

Oppijanumero on valtakunnallisesti yksikäsitteinen, joten sitä voidaan käyttää korvaamaan *koulutusorganisaatioiden* paikalliset *opiskelijanumerot* ja -tunnukset. Oppijanumero on 11 numeroa pitkä luku, jonka viimeinen numero on tarkistusmerkki. Teknisesti oppijanumero rakentuu osaksi JHS 159:n ohjeistamaa ISO OID -yksilöintitunnusta (International Standard Organization: Object Identifier). ISO OID -koodi on puurakenteinen hierarkia, jonka haara 1.2.246.562.24 on varattu oppijanumerolle.

studentnummer (2), nationellt elevnummer: Laissa 1058/1998 (laki opiskelijavalintarekisteristä, korkeakoulujen valtakunnallisesta tietovarannosta ja ylioppilastutkintorekisteristä) oppijanumeron ruotsinkielisenä vastineena käytetään termiä studentnummer *koulutusasteesta* riippumatta. Tämän termin sijaan voi käyttää termiä nationellt elevnummer niissä yhteyksissä, joihin termi studentnummer ei konnotaatioidensa vuoksi sovi (ruotsin sana 'student' viittaa *ylioppilaaseen* ja korkeakouluopiskelijaan).

Käsitteen tunnus: c760

Luokka: <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

OKSA-jaos 21.5.2021: Oppijanumeron kuvausta tulee tarkistaa, mutta ei tehdä sitä nyt.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 4.6.2021: Mihin tarkistustarve liittyy, liittyikö se jotenkin koulutusjärjestelmän laajentamiseen lakisääteisestä? Syyn voisi kirjoittaa muistiin tulevaa käsittelyä varten.

OKSA-jaos 11.6.2021: Tämän käsitteen käytön laajentamista suunnitellaan nk. KOSKI-HE:ssa. Määritelmä voisi muuttua kattamaan oppijan lisäksi henkilökunnan jäsenet. Palataan kysymykseen vuodenvaihteen 2021-2022 jälkeen.

453

oppilaskunta <perusopetus>; **opiskelijakunta (2)** <lukiokoulutus, ammatillinen>

hakusana: oppilaskunnan hallitus; opiskelijakunnan hallitus

sv elevkår <perusopetus>; studerandekår (2) <lukiokoulutus>

en student body (1) <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>

määritelmä

perusopetusta antavan *oppilaitoksen oppilaista* tai *toisen asteen oppilaitoksen opiskelijoista* muodostuva yhteisö

huomautus

Perusopetuksessa oppilaskunta voi muodostua yhden *peruskoulun (1)* oppilaista tai olla useamman koulun yhteinen. Perusopetuslain (628/1998) mukaan oppilaskunnan tehtävänä on edistää oppilaiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista sekä kehittää oppilaiden ja *opetuksen järjestäjän* välistä yhteistyötä.

Ammatillisessa koulutuksessa koulutuksen järjestäjän oppilaitoksella tulee olla opiskelijakunta (2). Koulutuksen järjestäjän eri oppilaitoksilla voi olla myös yhteinen opiskelijakunta (2). Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan opiskelijakunnan (2) tehtävänä on edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista sekä kehittää opiskelijoiden ja koulutuksen järjestäjän välistä yhteistyötä.

Lukiokoulutuksessa jokaisella oppilaitoksella tulee olla opiskelijakunta (2). Koulutuksen järjestäjän eri oppilaitoksilla voi olla myös yhteinen opiskelijakunta. Lukiolain (714/2018) mukaan opiskelijakunnan (2) tehtävänä on edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista sekä kehittää opiskelijoiden ja koulutuksen järjestäjän välistä yhteistyötä. Opiskelijakunnat myös osaltaan valmistavat opiskelijoita aktiiviseen ja kriittiseen kansalaisuuteen.

Oppilas- tai opiskelijakunta voi keskuudestaan valita hallituksen. Käsitteet oppilaskunta ja oppilaskunnan hallitus (*toisen asteen oppilaitoksissa* opiskelijakunta (2) ja opiskelijakunnan hallitus) sekaantuvat toisinaan keskenään.

Vrt. *opiskelijakunta (1)*, *ylioppilaskunta*.

Käsitteen tunnus: c773

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken> <ammatillinen ruotsi kesken>

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys perusopetuksen englannin työryhmälle 1.4.2019:

Onko perusopetuksessa ”pupil and student association” vai pelkkä ”student association”?

OKSA-jaos 24.5.2019: voisi kirjoittaa huomautukset, joissa kuvataan, mihin tarkoitukseen oppilaskunta/opiskelijakunta on. Riina luonnostelee huomautukset. Palataan tarkistamaan ne.

Terminologin kysymys lukiolle 4.6.2019: Ovatko terminologin luonnostelemat huomautukset oman koulutusasteenne osalta ok?

454

koulutusmateriaali; > kurssimateriaali

sv utbildningsmaterial

en educational material; > course material <erityisesti korkeakoulut; kurssimateriaalista>

määritelmä

aineisto, jota *opettaja* tai *oppija* käyttää *opetuksen (1)* yhteydessä

huomautus

Käsite koulutusmateriaali kattaa oppijan käyttämän *oppimateriaalin* ja opettajan käyttämän *opetusmateriaalin* (esim. tehtävien ratkaisut).

Termillä kurssimateriaali viitataan esim. *korkeakoulun (1)* opintojaksolla käytettävään koulutusmateriaaliin.

Käsitteen tunnus: c1072

<kieliversiointiin korkeakoulut>

455

opetusmateriaali

sv undervisningsmaterial; ~ lärarens material

en teaching material; instructional material

määritelmä

aineisto, jota *opettaja* käyttää *opetuksen (1)* yhteydessä tai jonka avulla *opettaminen* tapahtuu

huomautus

Opettajan käyttämä opetusmateriaali voi poiketa *oppijan* käyttämästä *oppimateriaalista* esim. siten, että edellinen sisältää tehtävien ratkaisut.

Käsitteen tunnus: c1073

<kieliversiointiin korkeakoulut>

456

oppimateriaali

hakusana: kurssin kirjallisuus

sv studiematerial; ~ elevens material

en learning material; study material

määritelmä

aineisto, jota *oppija* käyttää *opetuksen (1)* yhteydessä tai jonka avulla *oppiminen* tapahtuu

huomautus

Oppimateriaaleja voivat olla kirjat ja muut painotuotteet, audiovisuaaliset aineistot kuten televisio-ohjelmat sekä mm. erilaiset sähköiset aineistot.

Kullakin opintojaksolla käytettävä oppimateriaali voidaan mainita opetustarjontatietojen yhteydessä (kohdassa "kurssin kirjallisuus").

Käsitteen tunnus: c761

Luokka: <yleinen/yhteinen>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

457

<työnhaku>

pätevyys; ammattipätevyys

sv behörighet; kompetens

en professional competence; occupational competence; vocational competence; vocational skill

määritelmä

se, että henkilö täyttää työtehtävään liittyvät vaatimukset

huomautus

Työtehtävään liittyvien vaatimusten täyttämiseksi voidaan joissakin tapauksissa erottaa toisistaan lähikäsitteet pätevyys ja *kelpoisuus*.

Käsitteen tunnus: c763

<kieliversiointiin ammatillinen>

<amatillinen englanti kesken> <amatillinen ruotsi kesken>

Terminologin kysymys ammatillisen englannin kielityöryhmälle 10.1.2020: Sovittu, että lain 531/2017 käännöksessä käytetään "ammattipätevyyden tunnustamisesta" vastinetta "recognition of professional qualifications". Pitäisikö tämä "professional qualification" ottaa mukaan myös tämän pätevyys; ammattipätevyys -käsitteen englannin vastineisiin?

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: Jos "professional" on pakko olla lain 531/2017 englannin käännöksessä, niin silloin olisi mielestäni syytä lisätä "ammattipätevyys" -termin yhdeksi vastineeksi tuo professional...

458

todennettu osaaminen

sv intygande av yrkeskompetens

en ~ validation of learning

huomautus

Käsitteen tunnus: c898

odottaa käsittelyä / käsittelyyn yht 2019

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: Todennetun osaamisen rekisterin kehittämisen tiimoilta on noussut muutamia käsitteitä, jotka voin tässä luetella.

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: todennettu osaaminen: Mietittiin tätä siitä näkökulmasta, että pitäisi määritellä mitä tarkoittaa todennettu osaaminen. Todennettu osaaminen sisältää luvanvaraisen ja viranomaisen tunnustaman tutkinto- ja suoritustiedon. Ehkä se voisi maallikolle olla hyvä tarkenne kun esimerkiksi tutkinto-käsitteestä ei ehkä aukene kunnolla? Tästäkin voidaan keskustella, että tarvitaanko lisää.

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: validation of learning -> validation of competence (ammatillinen osaaminen)? learning olisi kai lähinnä todennettu oppiminen?

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: vrt. esim. kansallinen todennetun osaamisen rekisteri – national register of verified competence

459

tutkimus- ja kehittämistoiminta; t&k-toiminta

sv forsknings- och utvecklingsverksamhet; FoU

määritelmä

järjestelmällinen / suunnitelmallinen toiminta tiedon lisäämiseksi ja uusien sovellusten löytämiseksi tietoa käyttämällä

huomautus

Käsitteen tunnus: c768

Luokka: <korkeakoulut>

odottaa käsittelyä / käsittelyyn krk 2019

Työryhmä 12.4.2013: Otetaanko mukaan? Vrt. ammatillisessa koulutuksessa työelämän kehittämis- ja palvelutoiminta. Ammattikorkeakouluilla on kaikilla t&k-toimintaa (eli ei ole sidottu mihinkään erikseen määriteltyyn tehtävään, kuten toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa).

OKSA-jaosto 20.5.2016: Suvi R. välittää tämän TUHA-verkoston pohdittavaksi.

KK valmisteluryhmä 9.9.2016: Pitäisikö olla tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta?

Terminologin kysymys 9.9.2016: Onko Outi Tasalalla tietoa, onko TUHA-verkosto saanut tämän pohdittavakseen ja ovatko kommentoineet jotain käsitteen tarpeellisuudesta sanastossa?

Outi Tasala 12.9.2016: ”tutkimus- ja kehittämistoiminta”-termin osalta sain seuraavan tiedon TUHA-ryhmän koordinaattorilta. Termi löytyy heiltä ja määrittely kuulemma tarketunee vielä:

järjestelmällistä / suunnitelmallista toimintaa tiedon lisäämiseksi ja uusien sovellusten löytämiseksi tietoa käyttämällä. Kriteeri on, että tavoitteena on oltava jotain olennaisesti uutta. T & K toimintaa sisältyy tavallisesti perustutkimus, soveltava tutkimus sekä kehittämissyö

OKSA-jaosto 23.9.2016: Käsitteellä on kuvaus TUHA-verkoston sanastossa. Ei sisällytetä tätä käsitettä ainakaan OKSAn ensimmäiseen julkaisuversioon.

460

tutkinnon vahvistuspäivämäärä

huomautus

Käsitteen tunnus: c899

odottaa käsittelyä / käsittelyyn yht 2019

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: Todennetun osaamisen rekisterin kehittämisen tiimoilta on noussut muutamia käsitetarpeita, jotka voin tässä luetella.

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: Mietittiin, että [tutkinnon vahvistuspäivämäärä] pitäisi laittaa käsitteeksi ja määritellä, mitä oikeasti tarkoittaa vahvistuspäivämäärä. Esim. ammatillisella puolella pitäisi olla oppilaitoksen rehtorin allekirjoitus ja tutkintotoimikunnan puheenjohtajan allekirjoitus. Eli onko vahvistuspäivämäärä esimerkiksi sellainen päivä, jolloin allekirjoitukset on tehty tai tutkintosuoritus on sähköisesti hyväksytty.

461

työkokemus

sv arbetserfarenhet

määritelmä

taitojen ja tietojen kokonaisuus, jonka työssäolo ja ammatillinen toiminta tuottaa

huomautus

Käsitteen tunnus: c748

462

viittomakieli

sv teckenspråk *n*

en sign language

määritelmä

kuurojen käyttämä luonnollinen kieli, joka on käsien ja kehon sekä ilmeiden avulla osoitettujen merkkien järjestelmä

huomautus

Perusopetuksessa viittomakieli on äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen *oppimäärä* sekä mahdollinen *koulutusorganisaation opetuskieli*.

Käsitteen tunnus: c749

odottaa käsittelyä / käsittelyyn yht 2019

UA 5.6.2012: perusopetus: äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimäärä, mahdollinen opetuskieli

UA 5.6.2012: lukio: viittomakieltä käyttävä syntymäkuuro, varhaislapsuudessa kuuroutunut tai kuuroilta vanhemmilta äidinkielenään viittomakielen oppinut henkilö

Terminologi 8.6.2012: sijoitetaanko käsite julkishallinnon käsitteisiin (käsitettä ei ole JHSmetassa) vai esim. koulutustarjontaan? Vai käsitteen opetuskieli yhteyteen?

463

ylioppilaskoe; ylioppilastutkinnon koe

sv studentexamensprov *n*; prov *n* i studentexamen

en matriculation examination test; test

määritelmä

ylioppilastutkinnon myöntämisen edellytyksenä oleva koe

huomautus

Lukiolain (714/2018) mukaan ylioppilaskokeita järjestetään äidinkielessä ja kirjallisuudessa, toisessa kotimaisessa kielessä, vieraissa kielissä, matematiikassa ja reaaliaineissa. Jokainen ylioppilaskoe arvostellaan erikseen. Mikäli kokelas saa vähintään neljässä ylioppilaskokeessa hyväksytyt *arvosanan* tietyin lisäehdoin, hänelle myönnetään ylioppilastutkinto.

matriculation examination test: Esimerkiksi käsitteen "äidinkielen (suomi) ylioppilaskoe" vastine englanniksi on "matriculation examination test in Finnish language and literature".

Käsitteen tunnus: c770

Luokka: <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

464

ylioppilastutkintolautakunta

sv studentexamensnämnden
en Matriculation Examination Board

määritelmä

opetus- ja kulttuuriministeriön alainen virasto, joka vastaa ylioppilastutkinnon johtamisesta, järjestämisestä ja toimeenpanosta sekä ylioppilastutkinnon hallinnosta

huomautus

Opetus- ja kulttuuriministeriö nimittää ylioppilastutkintolautakunnan jäsenet kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Lautakunnalla on oikeus ottaa apujäseniä.

Käsitteen tunnus: c771

Luokka: <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

465

ylioppilastutkinnon suoritusvuosi

sv år *n* då studentexamen har avlagts
en year of completion of the matriculation examination

määritelmä

vuosi, jona henkilölle on myönnetty ylioppilastutkinto

huomautus

Käsitteen tunnus: c772

Luokka: <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

466

ylioppilaskunnan jäsen

sv studentkårsmedlem
en student union member

huomautus

Ylioppilaskunnan jäsenyyden saa maksamalla jäsenmaksun. Jäsenyys oikeuttaa tiettyihin sosiaalipalveluihin ja taloudellisiin etuihin. Kaikkien *ylöpistojen* ylempää korkeakoulututkintoa ja alemmaa korkeakoulututkintoa suorittavien tulee maksaa *ylioppilaskuntien jäsenmaksu* ilmoittautuessaan läsnä olevaksi *opiskelijaksi*. Jatkotutkintoa suorittaville maksun suorittaminen on vapaaehtoista.

Käsitteen tunnus: c776

Luokka: <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

467

ylioppilaskunta

sv studentkår
en student union (1)

määritelmä

ylöpiston opiskelijoiden julkisoikeudellinen yhteisö

huomautus

Yliopistolain (558/2009) mukaan ylioppilaskuntaan kuuluvat kaikki yliopiston opiskelijat, jotka on otettu opiskelijoiksi alempaan korkeakoulututkintoon tai ylempään korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin, lukuun ottamatta tilauskoulutukseen osallistuvia opiskelijoita.

Ylioppilaskunta voi hyväksyä jäsenikseen myös muita yliopiston opiskelijoita, esimerkiksi *jatko-opiskelijoita*.

Vrt. *oppilaskunta*, *opiskelijakunta* (1).

Käsitteen tunnus: c775

Luokka: <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

9 Liite 2: European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS) -tietoelementtien nimiä ja sisältökuvauksia suomeksi

Tässä OKSA-sanaston liitteessä on annettu noin 45 European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS) -tietoelementin suomenkieliset nimet sekä lyhyet kuvaukset tietoelementtien sisällöstä. Tietoelementtien sisältökuvaukset on laadittu terminologisen sanastotyön periaatteista poikkeavalla tavalla.

9.1 Koulutustoimija (Learning Opportunity Provider)

468

esteettömyys ja vammaisten tukipalvelut

en GeneralInformationOnFacilitiesForStudentsWithSpecialNeeds

määritelmä

tietoa *koulutustoimijan* esteettömyydestä ja palveluista vammaisille *opiskelijoille*

huomautus

ECTS-tiedon kuvaus englanniksi: Descriptive information about facilities that would be useful to students with special needs contemplating study at an institution providing ECTS learning opportunities

Käsitteen tunnus: c777

469

hakukohteeseen liittyvän organisaation nimi; organisaation nimi; koulutustoimija (ECTS-termi)

en InstitutionName

määritelmä

koulutustoimijan yksilöivä tunnus

huomautus

Käsitteen tunnus: c778

470

kansainväliset koulutusohjelmat; vieraskieliset koulutusohjelmat

en GeneralInformationOnInternationalProgrammes

määritelmä

kuvaus kansainvälisille *opiskelijoille* suunnatuista koulutusohjelmista (2)

huomautus

Käsitteen tunnus: c779

471

kieliopinnot

en GeneralInformationOnLanguageCourses

määritelmä

tietoa [koulutuksen järjestäjän](#) tarjoamista kieliopinnoista

huomautus

Käsitteen tunnus: c780

Katarina Repo 21.12.2015: Avointen korkeakoulujen tarjontaan ollaan lisäämässä seuraavanlaisia opintokokonaisuus-käsitteitä:

- Soveltavat opinnot
- Kieliopinnot
- Yleiset/yhteiset opinnot
- Vapaasti valittavat opinnot
- Ammattiopinnot

Katarina Repo 21.12.2015: Käsite kieliopinnot löytyy ECTS-luvusta, joten sen voisi käsitellä myös Suomen korkeakoulutuksen näkökulmasta.

KK valmisteluryhmä 9.9.2016: Ehdotus termiksi: "koulutuksen järjestäjän tarjoamat kieliopinnot"

Terminologin kysymys 9.9.2016 Katalle (Slack): Kysyisin, oliko ajatus siis, että varsinaisen määrittelevän sanaston puolelle lisättäisiin Suomen korkeakoulujen käsitteenä kieliopinnot? Toisaalta en tiedä, mikä käsite korkeakouluissa vastaa tätä ECTS:n "kieliopinnot"-tietoa. Osaatko sinä sanoa/ehdottaa...? Niin ja eikö käsitettä kieliopinnot (tms.) ole tarpeen määritellä muuten kuin korkeakoulujen näkökulmasta? Eli eikö esim. ammatillisessa tai lukiossa ole / voi olla tällaista käsitettä?

Katarina Repo 12.9.2016: ei kieliopinnot varmastikaan ole mikään kk-spesifi käsite mutta se on sattunut tulemaan tuon avoimen kk-tarjonnan kautta ehdolle

472

opetuksen vastuuhenkilöt

en InstitutionAcademicAuthorities

määritelmä

tietoa [koulutuksen \(2\)](#) suunnittelun, toteutuksen ja korvaavuuksien määrittelystä vastaavista henkilöistä

huomautus

Käsitteen tunnus: c781

473

opetuksen vuosikello

en InstitutionAcademicCalendar

määritelmä

[lukukausien](#) ja periodien sekä opetustarjonnan ajankohdat kertova [koulutustoimijan](#) kalenteri

huomautus

Käsitteen tunnus: c782

474

opintojen rahoitus

en GeneralInformationOnFinancialSupport

määritelmä

tietoa opintotuesta, stipendeistä ja muusta rahoitukseen liittyvästä

huomautus

Käsitteen tunnus: c783

475

opintojen tunnustamissäännöt organisaatiossa

en InstitutionMainUniversityRegulations

määritelmä

opintojen hyväksilukemista koskeva [koulutustoimijan](#) ohjeisto

huomautus

Käsitteen tunnus: c784

476

opiskelijapalvelut; opintotoimisto; ~ hakutoimisto <ammattikorkeakoulut>

en GeneralInformationOnStudentAffairsOffice

määritelmä

tietoa opiskelijapalveluiden yhteystiedoista ja palveluista

huomautus

Käsitteen tunnus: c785

477

opiskelija ruokailu

en GeneralInformationOnMeals

määritelmä

tietoa ruokailusta, opiskelijaravintoloista ja opiskelijalounaan hinnoista

huomautus

Käsitteen tunnus: c786

478

organisaation ECTS-koordinaattori

en InstitutionalEctsCoordinator

huomautus

ECTS User's Guide -dokumentissa ei ole nimetty/määritelty organisaation ECTS-koordinaattoria. Annettu tarkkuustaso kuvattavalle asialle on yleisempi: organisaation tiedoista tulee löytyä kuvaus *opiskelijalle* tarjottavista opintopalveluista. Kyseessä on siis *koulutustoimijan* itse määrittelemä ja asettama kansainvälisiin opintohallintoasioihin liittyvä vastuurooli.

Käsitteen tunnus: c787

479

opintoihin liittyvät työharjoittelut

en GeneralInformationOnInternships

määritelmä

tietoa siitä, miten työharjoittelun voi liittää opintoihin, mahdollisesta rahoituksesta ja opintopisteistä (2) sekä työpaikan hankkimismenettelyistä

huomautus

Käsitteen tunnus: c788

480

organisaation yleiskuvaus

en InstitutionGeneralDescription

määritelmä

koulutustoimijaa koskevaa tietoa, josta käy ilmi mm. organisaation tyyppi

huomautus

Käsitteen tunnus: c789

481

opiskelijajärjestöt

sv studentnätverk *n pl*

en GeneralInformationOnStudentAssociations

määritelmä

tietoa opiskelijajärjestöjen toiminnasta ja yhteistyöstä *korkeakoulun (1)* kanssa

huomautus

Käsitteen tunnus: c790

482

terveydenhuoltopalvelut

en GeneralInformationOnMedicalFacilities

määritelmä

tietoa opiskelijaterveydenhuollosta (ml. yhteystiedot ja hinnat) (ks. OKSA-sanaston käsite [opiskeluterveydenhuolto](#))

huomautus

Käsitteen tunnus: c791

483

tietoa elämisen kustannuksista

en GeneralInformationOnCostOfLiving

määritelmä

[opiskelijaa](#) ohjaavaa tietoa siitä, mihin kaikkeen opintojen rahoituksen tulisi riittää

huomautus

Käsitteen tunnus: c792

484

tietoa opiskelijaliikkuvuudesta

en GeneralInformationForMobileStudents

määritelmä

käytännön tietoa vaihto-opiskelijoille, vaihtoon lähteville, koko tutkinnon suorittamista harkitseville ulkomailla asuville ja yhteistutkinnoista kiinnostuneille henkilöille (vrt. OKSA-sanaston käsite opiskelijaliikkuvuus)

huomautus

Käsitteen tunnus: c793

Ruotsi: Terminologi 21.2.2013: Synergia-ryhmän mukaan ”opiskelijaliikkuvuudesta” on korkeakoulujen tietomallissa tähän asti käytetty termiä ”studerandemobilitet”; Synergia-ryhmän suositus on ”studentmobilitet”. Onko näillä termeillä jokin ero? Onko esim. studerandemobilitet termi, joka sopii myös muualle kuin korkeakouluihin?

485

tietoa opiskelijaliikkunnasta

en GeneralInformationOnSportsFacilities

määritelmä

tietoa [koulutustoimijan](#), [opiskelijajärjestöjen](#) ja muiden yhteistyötahojen [opiskelijoille](#) tarjoamista liikuntapalveluista

huomautus

Käsitteen tunnus: c794

486

tietoa oppimisympäristöstä

en GeneralInformationOnStudyFacilities

määritelmä

konkreettinen kuvaus [opetuksen \(1\)](#) fyysisistä (mm. tilat, välineet ja opetusmateriaalit) ja tietoteknisistä resursseista (vrt. OKSA-sanaston käsite [oppimisympäristö](#))

huomautus

Käsitteen tunnus: c795

487

tietoa vakuutuksista

en GeneralInformationOnInsurance

määritelmä

[koulutustoimijan](#) tarjoamaa tietoa [opiskelun](#) aikaisista vakuutuksista

huomautus

Käsitteen tunnus: c796

488

valintamenettely (ECTS-termi)

en InstitutionAdmissionProcedures

määritelmä

tietoa opiskelijavalintojen toteutuksesta

huomautus

Käsitteen tunnus: c797

489

vapaa-ajanpalvelut

en GeneralInformationOnExtraMuralAndLeisureFacilities

määritelmä

tietoa tarjolla olevista vapaa-aikaan liittyvistä palveluista

huomautus

Käsitteen tunnus: c798

9.2 Koulutus (Learning Opportunity)

490

arviointikriteerit (ECTS-termi)

en DegreeProgrammeExaminationAndAssesmentRegulations

määritelmä

sanallinen kuvaus arviointikriteereistä (vrt. OKSA-sanaston käsite [arviointikriteerit](#))

huomautus

Käsitteen tunnus: c799

491

arviointimenetelmät (ECTS-termi)

en CourseUnitAssessmentMethods

määritelmä

menetelmä, jolla *opiskelijan* osaaminen mitataan ja todetaan (vrt. OKSA-sanaston käsite [arviointimenetelmä \(2\)](#))

huomautus

Esimerkiksi kirjalliset kokeet, testit, haastattelut, portfolioit.

Käsitteen tunnus: c800

492

jatko-opintomahdollisuudet

en DegreeProgrammeAccessToFurtherStudies

määritelmä

tietoa mahdollisista jatko-opintoväylistä

huomautus

Käsitteen tunnus: c802

493

koulutukselliset ja ammatilliset tavoitteet

en DegreeProgrammeEducationAndProfessionalGoals

määritelmä

kuvaus siitä, mitä *oppija* tietää, ymmärtää tai kykenee tekemään *koulutuksen (2)* suoritettuaan (vrt. OKSA-sanaston käsite osaamistavoitteet (1))

huomautus

Käsitteen tunnus: c803

494

koulutuksen nimi; tutkintoon johtavan koulutuksen nimi

en DegreeProgrammeTitle

määritelmä

koulutuksen (2) yksilöivä, luonnollista kieltä oleva tunnus

huomautus

Käsitteen tunnus: c804

495

koulutuksen rakenne (ECTS-termi)

en DegreeProgrammeStructureDiagram

määritelmä

osat, joista tutkintoon johtavat tai *koulutukseen (2)* kuuluvat opinnot koostuvat (vrt. OKSA-sanaston käsite tutkintorakenne (1))

huomautus

Koulutuksen rakenne esitetään kaaviona ja kuvauksena. Koulutuksen rakenne -tiedoista ilmenevät osat, joista opinnot koostuvat, sekä tutkinnon osien laajuudet ja mahdollisesti suoritusaikataulu.

Käsitteen tunnus: c805

496

koulutuksen tyyppi

en LearningOpportunityType

määritelmä

tieto siitä, minkä tyyppinen *koulutus (2)* on kyseessä

huomautus

Arvoja ovat esimerkiksi tutkinto, tutkinnon osa, opintokokonaisuus (2) ja opintojakso.

Käsitteen tunnus: c806

497

koulutustunnus

mieluummin kuin: koulutusmoduulitunnus

sv id *n* för utbildning

määritelmä

oppilaitoksen tai *korkeakoulun (1) koulutukselle (2)* antama tunnus

huomautus

Koulutustunnus voidaan antaa Learning Opportunitylle tai LO-instancelle.

Tunnuksen on oltava yksikäsitteinen kontekstissa, jossa sitä käytetään.

Käsitteen tunnus: c807

498

kuvaus valmistumiseen vaadittavista oppinnäytetöistä; kuvaus valmistumiseen vaadittavista loppukokeista

en DegreeProgrammeFinalExamination

määritelmä

sanallinen kuvaus *koulutuksen (2)* loppukokeista/opinnäytetyöstä

huomautus

Käsitteen tunnus: c808

499

luennoitsija (ECTS-termi); opettaja (ECTS-termi)

en Lecturer

määritelmä

koulutuksen (2) sisällöllisestä toteutuksesta vastaava henkilö

huomautus

Vrt. Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) käsite *opettaja*.

Käsitteen tunnus: c809

500

ohjeellinen suoritusvuosi

en CourseUnitYearOfStudy

määritelmä

tieto siitä, millä *vuosiluokalla* opintojakso on tarkoitus suorittaa

huomautus

Käsitteen tunnus: c810

501

opetuskieli (ECTS-termi); opetuskielet (ECTS-termi)

en LanguageOfInstruction

määritelmä

kieli, jolla *opetusta (1)* annetaan (vrt. OKSA-sanaston käsite *koulutusorganisaation opetuskieli*)

huomautus

Käsitteen tunnus: c811

502

opetusmenetelmät

en CourseUnitTeachingMethods

määritelmä

kuvaus opetusmenetelmistä

huomautus

Käsitteen tunnus: c812

503

opintojakso (ECTS-termi); kurssi (ECTS-termi); opinto (ECTS-termi)

en CourseUnit

määritelmä

vrt. Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) käsite opintojakso

huomautus

Käsitteen tunnus: c813

504

opintojakson kuvaus

en CourseUnitContent

määritelmä

kuvaus opintojakson sisällöstä

huomautus

Käsitteen tunnus: c814

505

opintojakson nimi; kurssin nimi; opinnon nimi

en CourseUnitTitle

määritelmä

opintojakson yksilöivä tunnus

huomautus

Käsitteen tunnus: c815

506

opintojakson taso ; kurssin taso; opinnon taso

en CourseUnitLevel

määritelmä

kansallisella tasolla käytetyn tasoluokituksen mukainen tieto

huomautus

Esimerkiksi *korkeakouluissa (1)* perusopinnot, aineopinnot ja syventävät opinnot.

Käsitteen tunnus: c816

507

opintojakson tunnus; kurssin tunnus; opinnon tunnus

en CourseUnitCode

määritelmä

opintojakson, kurssin tai opinnon yksiselitteisesti yksilöivä tunnus

huomautus

Käsitteen tunnus: c817

508

opintojakson tyyppi <ECTS-termi>; kurssin tyyppi; opinnon tyyppi

en CourseUnitType

määritelmä

opintojakson, kurssin tai opinnon pakollisuutta kuvaava tieto

huomautus

Käsitteen tunnus: c818

509

oppimateriaali (ECTS-termi); > kirjallisuus

en CourseUnitRecommendedReading

määritelmä

aineisto, jota käytetään *opetuksessa (1)* tai jonka avulla *oppiminen* tapahtuu (vrt. OKSA-sanaston käsite *oppimateriaali*)

huomautus

Käsitteen tunnus: c819

510

pääsyvaatimukset; edellytykset

en prerequisite

määritelmä

vaatimukset, jotka *hakijan* tai *opiskelijan* täytyy täyttää päästäkseen *koulutukseen (2)* tai tietyille opintojaksolle

huomautus

Esimerkiksi mitä opintoja tai millainen *työkokemus* hakijalla (1) on oltava.

Vrt. Opetus- ja koulutussanastossa (OKSA) määritelty osittain vastaava käsite hakukelpoisuus.

Käsitteen tunnus: c820

511

toistuva opetuksen järjestämisaajanjakso

en CourseUnitTermPattern

huomautus

Esimerkiksi "syyslukukausittain", "joka toinen vuosi kevätlukukaudella", "vuosittain periodissa 2".

Käsitteen tunnus: c821

512

tutkintonimike (ECTS-termi)

en qualification (ECTS)

määritelmä

nimike, jota henkilö voi käyttää, kun hän on suorittanut jonkin tutkinnon (vrt. OKSA-sanaston käsite tutkintonimike)

huomautus

Käsitteen tunnus: c822

10 Lisättäväksi sovittuja käsitteitä

513

tutkinnon tunnustaminen

määritelmä

määritelmäehdotus: päätös siitä, millaisen *kelpoisuuden* yhdessä maassa suoritettu tutkinto antaa haettaessa työtä tai opiskelupaikkaa toisessa maassa

huomautus

Vrt. osaamisen tunnustaminen.

Käsitteen tunnus: c1035

Luokka: <korkeakoulut>

odottaa käsittelyä / käsittelyyn yht 2019

odottaa käsittelyä / käsittelyyn krk 2019

odottaa käsittelyä / käsittelyyn lisä 2019

Suvi Remes 19.4.2016: korkeakouluilta (AHOT) saatuihin tietoihin pohjautuva käsitelisäysehdotus

Suvi 19.4.2016: http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/tutkintojen_tunnustaminen

OKSA-jaos 15.6.2018: tutkintojen tunnustamista tehdään myös OPH:ssa

OKSA-jaos 15.6.2018: Otetaan käsite mukaan OKSAan

11 Lisättäväksi ehdotettuja käsitteitä

514

osaaminen; ~ kompetenssi <erityisesti kansainvälisissä yhteyksissä>

sv kompetens; kunnande

en competence

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu henkilöllä olevista tiedoista ja taidoista sekä valmiuksista käyttäen niitä tiettyyn tarkoitukseen

huomautus

Osaamiseen sisältyvät henkilön tiedot ja taidot. Osaamiseen liittyvät myös henkilön käyttäytyminen, arvot, asenteet ja mieltymykset.

Määritelmässä käytetyllä sanalla valmiudet viitataan muun muassa arvoihin, asenteisiin ja käyttäytymiseen.

Määritelmässä mainittu "tietty tarkoitus" voi olla esimerkiksi työtehtävä tai ammatillinen tai henkilökohtainen kehittyminen.

Käsitteen tunnus: c95

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Lähde: Jatkuvan oppimisen sanastoluonnos (kesäkuu 2021)

<kieliversiointiin korkeakoulut> <kieliversiointiin ammatillinen>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 4.6.2021: Jatkuvan oppimisen sanastossa on määritelty käsite osaaminen. Tulisiko käsite lisätä myös OKSAan? Ja jos lisätään, sopiiko sama käsittekuvaus kuin Jatkuvassa oppimisessa, vai tulisiko sitä muokata?

OKSA-jaos 11.6.2021: mahdollisesti tämän käsitteen voisi lisätä OKSAan, toki geneerinen

OKSA-jaos 11.6.2021: Kysymys: missä ja miten on määritelty tieto ja taito? Riina selvittää.

OKSA-jaos 11.6.2021: tulisiko koulutus/koulutusjärjestelmä mainita jotenkin ainakin huomautuksessa, ainakin OKSAn puolella?

OKSA-jaos 11.6.2021: myös muualla kuin koulutusjärjestelmässä hankittu osaaminen pyritään laajenevasti tunnustamaan

OKSA-jaos 11.6.2021: osaamis-käsite OKSAssa syytä pitää laajana, myös yleissivistävyyden kattavana, ei vain esim. työelämän tarvitsemia taitoja sisältävänä

OKSA-jaos 11.6.2021: chat: "Laaja-alaisella osaamisella tarkoitetaan tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostamaa kokonaisuutta. Osaaminen tarkoittaa myös kykyä käyttää tietoja ja taitoja tilanteen edellyttämällä tavalla."

OKSA-jaos 11.6.2021: palataan tähän(kin) käsitteeseen, kun jatkuvan oppimisen sanaston kokonaisuus on valmis

Terminologin kommentti OKSA-jaokselle 17.6.2021: Osaaminen-käsite, samoin kuin käsitteet tiedot ja taito, on määritelty **Työllisyyspalvelujen sanastoluonnoksessa** (toukokuu 2021) ja **ESCO-luokituksen sanastossa**. Palataan tosiaan käsitteeseen/käsitteisiin, kun jatkuvan oppimisen sanaston kokonaisuus on valmis.

- **tiedot:** määritelmä: oppimalla tapahtuneen asioiden omaksumisen tulos. huomautus: Tiedot muodostuvat työ- tai opintoalaan liittyvien faktojen, periaatteiden, teorioiden ja käytäntöjen kokonaisuudesta.

- **taito:** kyky soveltaa tietoja ja käyttää olemassa olevaa osaamista tehtävien suorittamiseen ja ongelmien ratkaisuun

- **osaaminen:** tietojen ja taitojen kokonaisuus

Tässä vaikuttaa olevan määrittelykehä taidon ja osaamisen käsitteiden välillä, täytyy kysyä tästä.

ESCO-luokituksen sanasto:

knowledge: "knowledge means the outcome of the assimilation of information through learning. Knowledge is the body of facts, principles, theories and practices that is related to a field of work or study."

skill: ESCO applies the same definition of "skill" as the European Qualifications Framework (EQF). According to this "skill means the ability to apply knowledge and use know-how to complete tasks and solve problems". They can be described as cognitive (involving the use of logical, intuitive and creative thinking) or practical (involving manual dexterity and the use of methods, materials, tools and instruments).

competence: ESCO applies the same definition of "competence" as the European Qualification Framework (EQF). According to this "competence means the proven ability to use knowledge, skills and personal, social and/or methodological abilities, in work or study situations and in professional and personal development." They are described in terms of responsibility and autonomy. While sometimes used as synonyms, the terms skill and competence can be distinguished according to their scope. The term skill refers typically to the use of methods or instruments in a particular setting and in relation to defined tasks. The term competence is broader and refers typically to the ability of a person - facing new situations and unforeseen challenges - to use and apply knowledge and skills in an independent and self-directed way.

515

osaamismerkki

Luokka:

OKSA-jaos 23.4.2021: Tarvitaanko OKSAan? On mm. käsitteeseen liittyvä käsite.

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 15.6.2021: Voitaisiko esim. käsitteen pieni osaamiskokonaisuus huomautusteksteissä antaa esimerkkejä, millainen/minkäniminen määritelmässä mainittu "todistus" voi olla: sertifikaatti, lupa (ajolupa), kortti (tulityö), passi (hygienia), todistus, diplomi, osaamismerkki...?

Osaamiskokonaisuudet-pikkusanastotyöryhmä 29.6.2021: Suomessa osaamismerkkejä myöntää esim. TIEKE

Osaamiskokonaisuudet-pikkusanastotyöryhmä 29.6.2021: Onko osaamismerkeillä laajuus? Vrt. pienille osaamiskokonaisuuksille määriteltävä laajuus.

516

oppimiskokemus (?); oppimistilanne (?) (uudistermi)

en learning experience

määritelmä

vuorovaikutustilanne, jossa tapahtuu *oppimista*

huomautus

Vuorovaikutustilanne voi olla esimerkiksi opintojakso tai opinto-ohjelma(?). Vuorovaikutus voi tapahtua perinteisessä oppimisympäristössä, kuten oppilaitoksen tiloissa, tai muunlaisissa ympäristöissä, kuten oppilaitoksen ulkopuolella. Vuorovaikutus voi olla perinteistä, esimerkiksi opettajan ja oppijoiden välillä tapahtuvaa, tai muunlaista, kuten oppijoiden ja pelien tai muiden vuorovaikutteisten sovellusten välillä tapahtuvaa.

Käsitteen tunnus: c1811

Luokka:

Totti Tuhkanen 3.6.2021: [--] onko meillä vielä avattava kysymystä 'pienen osaamiskokonaisuuden' ja 'oppimiskokemuksen' suhteesta? Oppimiskokemuksen vastaavuus 'opintojakson toteutukseen' näyttää monessa kv. määritelmässä olevan aika suoraviivainen. Mutta kuitenkin terminologisesti sumea.

Totti Tuhkanen 3.6.2021: [--] Turun yliopistossa on strategiaan kirjattu tavoite tarjota Suomen paras oppimiskokemus. [--] Tässä kiteytyy arkipuhunnan dilemma käsitteen ympärillä.

Euroopan komissio: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12858-Micro-credentials-broadening-learning-opportunities-for-lifelong-learning-and-employability_en: "Micro-credentials are achieved through short learning experiences leading to a certification of skills."

www.edglossary.org: learning experience: Learning experience refers to any interaction, course, program, or other experience in which learning takes place, whether it occurs in traditional academic settings (schools, classrooms) or nontraditional settings (outside-of-school locations, outdoor environments), or whether it includes traditional educational interactions (students learning from teachers and professors) or nontraditional interactions (students learning through games and interactive software applications). The term is often used as a more accurate, preferred or inclusive alternative to terms such as course for example that have more limited or conventional connotations.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 7.6.2021: Otetaanko tämä käsite mukaan OKSAan?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 7.6.2021: Terminologi laatinut Totin antamien tietojen pohjalta luonnosta käsitekuvaukseksi. Miten muokataan?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 7.6.2021: Termi oppimiskokemus kuulostaa huonosti suomeen istuvalta, kuten Totin esimerkki strategiasta osoittaa. Voidaanko nähdäksenne suositella jotain muuta termiä? Esim. "oppimistilanne", "oppimiskokemustilanne", "oppimistilaisuus" tai jotain???? (Näistä kyllä mikään ei ihan toimiva, ehdotuksia otetaan vastaan.)

OKSA-jaos 11.6.2021: Nykyinen määritelmäluonnos vaikuttaa suppealta. Sovitaan, että osaamiskokonaisuudet-sanastotyöryhmä käsittelee myös tämän käsitteen ja pyytää OKSA-jaosta kommentoimaan ehdotustaan.

517

monimuoto-opiskelu

huomautus

Käsitteen tunnus: c1059

odottaa käsittelyä / käsittelyyn lisä 2019

Suvi Remes 3.8.2016: Olen saanut toiveen, että seuraavat käsitteet määriteltäisiin ja lisättäisiin OKSA-sanastoon: monimuoto-opiskelu ja päiväopinnot (engl. daytime studies). Kata, onko teillä OPH:ssa näille olemassa olevia määritelmiä (kun esiintyvät ainakin Opintopolussa koodistoarvoina jo)? Jos ei, niin muotoillaan J.

Terminologin kysymys 19.8.2016: Monimuoto-opetus ja monimuoto-opiskelu on mainittu käsitteen opetusmuoto yhteydessä. Nämä ovat myös sanaston hakemistossa ja niistä on viittaus "ks. opetusmuoto". Tarvitaanko monimuoto-opiskelu kuitenkin määritellä myös erikseen?

OKSA-jaos 15.6.2018: Kysymys, lisätäänkö tämä käsite OKSAan, jäi vielä auki. Käsite liittyy *opetusmuoto*-käsitteeseen; tämän käsitteen OKSAan ottaminen riippuu siitä, mitä opetusmuoto-käsitteelle tehdään.

518

päiväopinnot

en daytime studies

huomautus

Käsitteen tunnus: c1060

odottaa käsittelyä / käsittelyyn lisä 2019

Suvi Remes 3.8.2016: Olen saanut toiveen, että seuraavat käsitteet määriteltäisiin ja lisättäisiin OKSA-sanastoon: monimuoto-opiskelu ja päiväopinnot (engl. daytime studies). Kata, onko teillä OPH:ssa näille olemassa olevia määritelmiä (kun esiintyvät ainakin Opintopolussa koodistoarvoina jo)? Jos ei, niin muotoillaan J.

Terminologin kysymys 19.8.2016: Sanastossa on käsitteet päiväopiskelu ja päiväopetus mainittu käsitteen opetusmuoto yhteydessä, ja lisäksi päiväopetus on mainittu käsitteen opetusajankohta yhteydessä ("Opetusaika voi olla esimerkiksi päivä, ilta tai viikonloppu, jolloin kyseessä on vastaavasti päivä-, ilta- tai viikonloppuopetus").

Terminologin kysymys 19.8.2016: Onko päiväopinnot päiväopetuksen tai päiväopiskelun synonyymi vai pitäisikö se määritellä vielä erillisenä käsitteenä?

OKSA-jaos 15.6.2018: Kysymys, lisätäänkö tämä käsite OKSAan, jäi vielä auki. Käsite liittyy [opetusmuoto](#)-käsitteeseen; tämän käsitteen OKSAan ottaminen riippuu siitä, mitä opetusmuoto-käsitteelle tehdään.

519

?

sv handledning

huomautus

Käsitteen tunnus: c1069

odottaa käsittelyä / käsittelyyn lisä 2019

odottaa käsittelyä / käsittelyyn krk 2019

odottaa käsittelyä / käsittelyyn yht 2019

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken>

Ruotsin kielityöryhmän kysymys lokakuu 2016: "Handledning" voisi olla [opetus \(1\)](#)- tai [opettaminen](#)-käsitteen (toinen) vastine ruotsiksi?

Outi Tasalan ja Riina Kosusen kommentti 4.11.2016: Otetaan kielityöryhmässä tarkempaan käsittelyyn (minkä käsitteen vastineeksi termiä ajatellaan), mahdollisesti vuoden 2017 puolella.

OKSA-jaos 15.6.2018: Riina valmistelee tätä vielä kielityöryhmässä

OKSA-jaos 15.6.2018: yliopistoissa käsite on käytössä jatkotutkinnoissa, esim. väitöskirjan "handledning"

520

?

sv handledare

huomautus

Käsitteen tunnus: c1070

odottaa käsittelyä / käsittelyyn lisä 2019

odottaa käsittelyä / käsittelyyn krk 2019

odottaa käsittelyä / käsittelyyn yht 2019

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken>

Ruotsin kielityöryhmän kysymys lokakuu 2016: "Handledare", pitäisikö lisätä sanastoon tällainen käsite? Tai vastine käsitteille opettaja, kouluttaja tai ohjaaja?

Outi Tasalan ja Riina Kosusen kommentti 4.11.2016: Otetaan kielityöryhmässä tarkempaan käsittelyyn (minkä käsitteiden vastineeksi termiä ajatellaan), mahdollisesti vuoden 2017 puolella.

OKSA-jaos 15.6.2018: Riina valmistelee tätä vielä kielityöryhmässä

OKSA-jaos 15.6.2018: yliopistoissa käsite on käytössä jatkotutkinnoissa, esim. väitöskirjan "handledning"

521

opiskelijavalintapäätöksen oikaisu

huomautus

Käsitteen tunnus: c1074

Outi Tasala 4.11.2016: korkeakoulujen Glossary Group ehdottaa tätä käsitettä lisättäväksi OKSAan. Käytössä AMKeilla, mutta ehkä väistymässä.

522

ehdollinen valinta; ehdollisuus

huomautus

Käsitteen tunnus: c1075

Outi Tasala 4.11.2016: korkeakoulujen Glossary Group ehdottaa tätä käsitettä lisättäväksi OKSAan.

523

tutkinnonsuoritusoikeus

huomautus

Käsitteen tunnus: c1093

Luokka:

odottaa käsittelyä

Englannin kielityöryhmän kommentti 15.12.2016: Kysymys OKSA-sanastojoostolle: Tulisiko lisätä sanastoon tutkinnonsuoritusoikeus (lähikäsitteenä)?

524

tutkintotavoitteet

huomautus

Käsitteen tunnus: c1492

odottaa käsittelyä

VNK:n englannin kääntäjän Merja Flemingin kommentti 5.5.2017: Minulla on yhtenä isona kokonaisuutena työn alla OKM:n uudet verkkosivut englanniksi. Siinä yhteydessä tuli mieleen, että OKSAssa ei taida olla termiä (korkeakoulujen) tutkintotavoitteet. Olisiko se mahdollisesti sellainen, joka voisi olla sanastossa? Ei haittaa jos ei sovi kokonaisuuteen, tuli vain mieleen.

525

omaehtoinen koulutus (2)

sv frivillig utbildning; självständig utbildning (2); självständiga studier; utbildning på egen hand
en self-motivated education (2)

määritelmä

omaehtoinen koulutus (1), joka kustannetaan valtaosin valtion ja kuntien rahoituksella ja mahdollisesti pieneltä osin *opiskelumaksuilla*

huomautus

Ammatillisen koulutuksen ja *vapaan sivistystyön* rahoituksen näkökulmasta käsitteet omaehtoinen koulutus (2) ja *henkilöstökoulutus (1)* ovat vastinpari.

Käsitteen tunnus: c473

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <vapaa sivistystyö>

OKSA-jaos 18.8.2017: Riina viestittää Kari Korhoselle, että karsittiin omaehtoinen koulutus (2) ja *henkilöstökoulutus (2)* OKSAn ensimmäisestä julkaisusta; siirretään käsiteltäviksi siinä vaiheessa kun sanastoon lisätään muut rahoituskäsitteet.

OKSA-jaos 21.5.2021: OKSasta karsittiin pois käsite omaehtoinen koulutus (määritelmällä "muu kuin oppivelvollisuuteen kuuluva koulutus"). Tuntui oudolta ajatella, että esim. korkeakoulutus olisi omaehtoista koulutusta, ja muutenkin käsitteen koettiin enemmän sekoittavan kuin selventävän.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 8.6.2021: Tarvitaanko siis myöskään käsitettä omaehtoinen koulutus (2)? Tai jos tarvitaan, silloin täytyy ehkä lisätä myös omaehtoinen koulutus (1).

526

henkilöstökoulutus (2)

sv personalutbildning
en staff-development and other training provided or purchased by employers; staff training

määritelmä

henkilöstökoulutus, joka on kokonaan tai osittain työnantajan rahoittamaa

huomautus

Ammatillisen koulutuksen ja *vapaan sivistystyön* rahoituksen näkökulmasta käsitteet henkilöstökoulutus (2) ja *omaehtoinen koulutus (2)* ovat vastinpari.

Käsitteen tunnus: c465

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <vapaa sivistystyö>

tarkistettava / käsittelyyn ammref 2018

tarkistettava / käsittelyyn yht 2019

Ammatillisen reformisanaston työryhmän kysymys OKSA-jaostolle 30.3.2017: OKSA-jaostolle ehdotus: pidetään sanastossa myös käsite, jota EI määritellä rahoituksen kautta vaan yksinkertaisesti "työnantajan henkilöstölleen järjestämä tai hankkima koulutus (1)". Tämä käsite on vastinpari OKSAn käsitteelle .

Ammatillisen reformisanaston työryhmän kysymys OKSA-jaostolle 30.3.2017: Ehdotetaan että vastinparin "henkilöstökoulutus (1)" & "omaehtoinen koulutus (1)" lisäksi tulee toinen vastinpari: "henkilöstökoulutus (2)" (rahoituksen kautta määritelty) & "omaehtoinen koulutus (2)". Onko ok?

Terminologin kysymys OKSA-jaostolle 7.4.2017: Pitäisikö/voisiko tämän käsitteen nimetä täsmällisemmin, esim. "työnantajan rahoittama henkilöstökoulutus"? Tai "työnantajan kokonaan tai osittain rahoittama henkilöstökoulutus"?

OKSA-jaos 18.8.2017: Riina viestittää Kari Korhoselle, että karsittiin *omaehtoinen koulutus (2)* ja OKSAn ensimmäisestä julkaisusta; siirretään käsiteltäviksi siinä vaiheessa kun sanastoon lisätään muut rahoituskäsitteet.

527

näyttökoe; näyttö (2) ?

määritelmä

korkeakoulun opintojakson suoritustapa, jossa opiskelija osoittaa x-tavalla, miten hyvin hän on saavuttanut y:n (???)

huomautus

Käsitteen tunnus: c1494

Luokka: <korkeakoulut>

odottaa käsittelyä

Totti Tuhkanen 10.10.2017: Koulutuksen toteutustietoja kuvaavassa M2R-skeemassa on kohdassa suoritustapa | tapa seuraavat arvot:

Kirjallinen tentti

Sähköinen tentti: luokat Exam-tentti, muu sähköinen tentti

Suullinen tentti

Essee

Harjoitustyö(t)

Tutkielma / opinnäytetyö

Projekti / käytännön työ

Työharjoittelu

Portfolio

Luento- / oppimispäiväkirja

Osallistuminen opetukseen

Seminaari

Näyttökoe

Totti Tuhkanen 10.10.2017: OKSAssa 'näyttö' on ammatillisen koulutuksen käsite. Samoin sen johdannaiset. Näyttö on relevantti suoritusmuoto kuitenkin myös korkeakouluissa, erityisesti taidekorkeakouluissa. Miten ajattelette, onko 'näyttökoe' ongelmaton nimeämistapa tälle arvolle suoritustapaluettelossa? Tällaiset tulkinta/kontekstimuutoksen piirissä olevat termit mielellään kiinnittäisi viittauksella OKSAan. Aina se ei ole yksiselitteisten helppoa.

Katarina Repo 10.10.2017: Onko taidekorkeakouluissa käytetty myös näyttö-termiä? Näyttökoe on varmasti ihan ok mutta jos on käytetty termiä näyttö ja se on tutumpi, miksei sitäkin voisi käyttää?

Terminologin kommentti 10.10.2017: Sopisiko ammatillisen koulutuksen -käsitteen (ID1318) määritelmä muokattuna myös korkeakoulujen näyttö(koe)-käsitteelle? Vai olisiko OKSAan otettava erikseen korkeakoulujen käsite 'näyttökoe; näyttö (2)' ja annettava sille oma määritelmänsä?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 10.10.2017: Otetaanko tämä käsite OKSAan?

528

maksu hyväksytyn arvosanan korottamisesta

huomautus

Käsitteen tunnus: c1495

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Seija Rasku 7.11.2017: Maksuihin liittyen "maksu hyväksytyn arvosanan korottamisesta" voisi olla käsite, joka voitaisiin lisätä. Ks. laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, 105 §.

529

korkea-asteen tutkinto

huomautus

Käsitteen tunnus: c1499

Luokka:

Kata Repo 23.11.2017: Onko käsite käytössä? En pidä esimerkiksi ja toisiinsa verrannollisina. Pitäisi ehkä puhua ”korkea-asteen tutkinnosta” jos haluttaisiin rinnastaa?

Terminologin kysymys 28.11.2017: Lisätäänkö sanastoon käsite korkea-asteen tutkinto? Joka voisi olla vieruskäsite käsitteille perusasteen tutkinto ja toisen asteen tutkinto, vai...?

Tilastokeskus: Korkea-asteen tutkinnon suorittaneet jaetaan alimman korkea-asteen, alemman korkeakouluasteen, ylemmän korkeakouluasteen ja tutkijakoulutusasteen suorittaneisiin. Alimman korkea-asteen koulutus kestää 2-3 vuotta keskiasteen jälkeen. Näitä ovat esim. teknikon, merkonomin ja sairaanhoitajan tutkinnot, jotka eivät ole ammattikorkeakoulututkintoja. Alempaan korkeakouluasteeseen luetaan ammattikorkeakoulututkinnot ja alemmat korkeakoulututkinnot.

Ylempään korkeakouluasteeseen luetaan ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot ja ylemmät korkeakoulututkinnot (maisteritutkinnot) sekä lääkäreiden erikoistumistutkinnot. Tutkijakoulutusasteen tutkinnot ovat tieteellisiä lisensiaatin ja tohtorin tutkintoja.

530

ensimmäisen syklin tutkinto

määritelmä

korkeakoulututkinto (?),

huomautus

Käsitteen tunnus: c1500

Luokka: <korkeakoulut>

OKSA-jaos / Ilmari 24.11.2017: Sanastoon voisi lisätä myöhemmin Bolognan [korkeakoulututkintojen?] luokittelun: ensimmäisen, toisen ja kolmannen syklin tutkinto.

Terminologin kysymys 28.11.2017: Tai riittäisikö näistä huomautus käsitteen kohdalla?

531

toisen syklin tutkinto

huomautus

Käsitteen tunnus: c1501

Luokka: <korkeakoulut>

OKSA-jaos / Ilmari 24.11.2017: Sanastoon voisi lisätä myöhemmin Bolognan [korkeakoulututkintojen?] luokittelun: ensimmäisen, toisen ja kolmannen syklin tutkinto.

Terminologin kysymys 28.11.2017: Tai riittäisikö näistä huomautus käsitteen kohdalla?

532

kolmannen syklin tutkinto

huomautus

Käsitteen tunnus: c1502

Luokka: <korkeakoulut>

OKSA-jaos / Ilmari 24.11.2017: Sanastoon voisi lisätä myöhemmin Bolognan [korkeakoulututkintojen?] luokittelun: ensimmäisen, toisen ja kolmannen syklin tutkinto.

Terminologin kysymys 28.11.2017: Tai riittäisikö näistä huomautus käsitteen kohdalla?

533

oppiarvo

huomautus

Käsitteen tunnus: c1545

Luokka: <korkeakoulut>

odottaa käsittelyä / käsittelyyn krk 2019

odottaa käsittelyä / käsittelyyn yht 2019

Sanastokeskus TSK:n työntekijän kommentti/kysymys 13.9.2018: Onko oppiarvo sama vai eri käsite kuin ? Jos kyseessä on eri käsite, voisiko myös käsitteen oppiarvo määritellä? Tai jos oppiarvo on tutkintonimikkeen synonyymi, voisiko sen mainita tutkintonimikkeen kohdalla? Onko oppiarvo kenties vanhentunut termi?

Korkeakoulusanasto: ”Tutkinnon suorittaneelle voidaan myöntää oikeus käyttää tutkintoa vastaavaa, suoritettujen oppinnäytteiden perusteella saavutettua oppiarvoa, esimerkiksi humanististen tieteiden kandidaatin arvo, lääketieteen kandidaatin arvo, maisterin arvo (oikeustieteen maisterin arvo, filosofian maisterin arvo jne.), ekonomin arvo ja tohtorin arvo. Oppiarvoja ei käännetä.”

534

laskennallinen rahoitus

en imputed funding

huomautus

Käsitteen tunnus: c1543

Olga Lappi, OPH:n viestintä ja OPH:n sanastotyöryhmä, 14.6.2018: Toinen hankaluus on ”laskennallinen rahoitus”- termin käännökseen kanssa. Ministeriö käyttää ”imputed funding”. Tämä on ilmeisesti rahoitusalan perussanastoa, mutta meille aiemmin tuntematon. Olemme aikaisemmin käyttäneet ”calculatory funding”, joka on meidän mielestä paljon ymmärrettävämpi, mutta onko sillä sitten kovinkin eri merkitys?

535

ryhmänohjaus

en homeroom group guidance

määritelmä

lukiokoulutukseen kuuluva *ohjaus*, jota *ryhmänohjaaja* antaa *ryhmälleen*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1784

Luokka: <lukiokoulutus>

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 22.10.2020: OKSAsta puuttuu tämä lukiokoulutuksessa tarpeellinen käsite. Sopiiko lisätä? Yllä oma luonnoksemme määritelmäksi.

Mikko Hartikainen, OKSAn lukiotyöryhmän jäsen, OPH, 6.11.2020: Nopeasti asiaa pohdittuani, lisäämiselle olisi ehkä hyvät perusteensa. Selkeästi määrittyvä ja laajasti vakiintunut käsite ryhmäohjaus lukiokoulutuksessa on. Käsittääkseni myös aikuisten perusopetuksessa se on ainakin jossain määrin käytössä. Oppivelvolliselle annettavassa perusopetuksessa ryhmänohjaus ei käsittääkseni ole perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 käsite, eikä myöskään perusopetuksen järjestämisessä käytössä yksiselitteisenä käsitteenä. On siis ennen kaikkea toisella asteella, lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa tunnistettu / käytetty termi.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle, erit. ammatilliselle koulutukselle, 6.11.2020: Tulisiko määritellä laajemmin, siis myös ammatillisen koulutuksen näkökulmasta? Eli pitäisikö esim. määritelmään kirjoittaa ”lukiokoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen kuuluva ohjaus, jota --”?

536

vertaisoppiminen

huomautus

Käsitteen tunnus: c1684

Luokka:

terminologi Seija Suonuuti 29.5.2020: [OKSAn arviointisanastotyöryhmässä] vertaisarvioinnin ja vertaispalautteen kohdalla tuli esille käsite vertaisoppiminen, jota työryhmä ehdotti lisättäväksi. Heidän kuvauksissaan yksilötaso ei näy, mutta se on kuitenkin myöhemmin mainittu.

Seija-terminologin kommentti 12.5.2020: Korkeakouluissa on käytössä lähikäsite vertaisoppiminen, jolla tarkoitetaan yhteisöllistä työtapaa, jossa oleellista on toiselta yhteisöltä oppiminen, aktiivinen vuorovaikutus ja yhteiseen kehittämiseen sitoutuminen. Vertaisoppiminen on parhaimmillaan osa pitkäkestoista kehittämiskumppanuutta. (Korkeakoulujen auditointikäsikirja 2019 - 2024, Karvi Julkaisut 19:2019). Vastavuoroinen oppimisprosessi, jossa organisaatiot tai yhteisöt jakavat tietoa, osaamista ja kokemuksia. Vertaisoppimisessa organisaatio voi saada vertaispalautetta omasta toiminnastaan sekä uusia oivalluksia ja ideoita oman organisaation ja sen toiminnan kehittämiseen. Vertaisoppimista voi tapahtua eri tasoilla: yksilö, organisaatio tai verkostot. (Karvi.fi: Arvioinnin ja laadunhallinnan tuen käsitteet). Vertaisoppiminen lisätään sanastoon, jos OKSA-työryhmä niin päättää. Ei kuulu arviointiryhmän rajaukseen.

537

suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus

huomautus

Käsitteen tunnus: c1685

Luokka:

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 27.2.2020: Kuulimme, ettei OKSAn ole otettu esim. yksittäisiä oppiaineita erillisinä käsitteinään. Ymmärrämme, ettei oppiaineita ole määritelty, mutta ehdottaisimme, että ylioppilastutkinnon eri kokeet (jotka osin ovat samoja kuin oppiaineet) otettaisiin mukaan ilman määritelmiä eli pelkillä ruotsin ja erityisesti(?) englannin vastinetermeillä varustettuina.

Lukion sanastotyöryhmä 26.5.2020: portugali, lyhyt oppimäärä / portugali, pitkä oppimäärä? Oppiaineet ja yo-tutkinnon kokeet tosiaan osin eri nimisiä.

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 27.2.2020: Ylioppilaskokeiden kohdalla englannin termipulmia aiheuttaneet mm. "suomi tai ruotsi toisena kielenä", "suomi toisena kotimaisena kielenä", "reaaliaineet", "islamin uskonto" ("islam religion" vai pelkkä "islam"?) jne. -> **Lukion sanastotyöryhmä 26.5.2020:** nämä saattaisivat kaivata määrittelemistä/avaamista.

OKSA-jaos 15.5.2020: Todettiin, että on OKSAn on toivottu lisättäväksi käsitteitä, esim. oppiaineet tai yo.tutkinnon kokeet, joita ei kuitenkaan kannata määritellä, mutta joille tarvittaisiin luotettavasti selvitetty ruotsin ja englannin vastineet.

OKSA-jaos 15.5.2020: Keskusteltiin, voisivatko tällaiset käsitteet olla OKSAssa omana liitteenään tai voitaisiinko Opetushallinnon sanastoa (<http://www03.oph.fi/sanasto/>) päivittää ja viedä käsitteet osaksi sitä. Opetushallinnon sanasto pitäisi harmonisoida OKSA-sanaston vastineiden kanssa, nykyisellään Opetushallinnon sanasto vanhentunut. Käsitteitä on monessa paikassa ja ajantasalla pitäminen haastavaa, tämä haaste puoltaisi liitettä OKSA-sanastoon. VNK:n kääntäjillä kaikista ajantasaisimmat listaukset sv- ja en-vastineista; niitä kannattaa hyödyntää. Sovittiin, että Tuula Sumkin selvittää Opetushallinnon sanaston tilanteen ja tiedustelee ylläpidon tilannetta. Riina tiedustelee VNK:n kääntäjiltä listauksia.

OKSA-jaos 9.3.2021: Tässä mennään helposti oppiainekeskusteluun. Onko OKSAn rajauksen mukaista sisällyttää sanastoon käsitteitä, joilla ei ole terminologisia määritelmiä? Tero ottaa yhteyttä OPH:hon; palataan seuraavassa kokouksessa.

538

osaamistaso

määritelmä

oppilaan tai *opiskelijan* osaaminen verrattuna määriteltyihin *arviointikriteereihin*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1785

Luokka: <perusopetus>

Luokka: <arviointi>

Seija 31.8.2020: todella monessa määritelmässä on käytetty ilmaisua ”osaamisen taso”. Tätä on käytetty enemmän yleiskielisenä ja osaamistason lisääminen tarkoittaa, että nämä ilmaisut on käytävä läpi. Niitä on paljon myös ammatillisessa koulutuksessa. Mahtaako aika riittää tähän?

Jos käsite määritellään, sen linkkautuminen muihin käsitteisiin tulee esille, jos termi muissa määritelmässä muutetaan. Esim osaamisen arvioinnin määritelmä muuttuu ”..tiedollisen ja taidollisen osaamistason arviointi”.

Ei määritellä arviointityöryhmässä, päätös 24.9.2020. Siirretään jatkokehityslistalle. Käsite esiintyy laajasti ja sanastossa viitataan usein osaamiseen, osaamisen tasoon ja osaamistasoon. Siirretään viimeistelyssä lukuun Lisättäväksi ehdotettuja käsitteitä.

539

auditointi

sv auditing

en auditing

määritelmä

toiminnan tai järjestelmän *arviointi (1)*, jossa kohdetta verrataan toimijan itse laatimaan toiminnan tai järjestelmän standardin tai mallin mukaiseen kuvaukseen

huomautus

Käsitteen tunnus: c751

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

tarkistettava / käsittelyyn vaka 2019

tarkistettava / käsittelyyn yht 2019

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Varhaiskasvatuksen sanastoryhmä 9.3.2016: tämä on ok myös varhaiskasvatuksen näkökulmasta

OKSA-jaoston kokous 22.4.2016: termiä tarvitsee tarkentaa, tai sitten jätetään käsite kokonaan pois vakan osalta

OKSA-jaoston kokous 22.4.2016: Tero varmistaa vakan puolelta, tarvitaanko näitä (arviointi, auditointi, seuranta), mutta jos ei, niin jätetään pois vakan osalta

Arviointityöryhmä 7.5.2020: Jätetään hautumaan, kunnes ammatillinen ja korkeakoulutus ovat mukana. Keskeinen esim ammatillisella ja korkeakoulupuolella. Ehkä jatkossa varhaiskasvatuksessa. VAKAssa tehty kunnan laatustandardien tsekkaamisessa.

540

formaali oppiminen; muodollinen oppiminen; virallinen oppiminen

en formal learning; structured learning

määritelmä

oppiminen, joka tapahtuu maan (virallisen/julkisen/??) koulutusjärjestelmän mukaisessa *koulutuksessa (1)*

huomautus

Formaali oppiminen on julkisen hallinnon / *opetuksesta* vastaavien viranomaisten (?) tai julkisen hallinnon hyväksymien yksityisten toimijoiden organisoimaa. Formaali oppiminen johtaa *opetuksesta* vastaavien viranomaisten vahvistamien vaatimusten mukaisiin tutkintoihin tai oppimääriin.

Formaaliin oppimiseen luetaan esimerkiksi perusopetuksessa, toisen asteen koulutuksessa ja korkeakoulutuksessa sekä aikuiskoulutuksessa (?) tapahtuva oppiminen.

Käsitteen tunnus: c91

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Oppiminen](#)

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä 4.9.2020: Nämä (formaali, informaali ja non-formaali oppiminen) ovat EU:ssa käytettyjä käsitteitä

<http://www.young-adults.eu>: Formal learning refers to what takes place in the education and training system of a country. It is official, structured, organised by public organisations or recognised private institutions and results with formal certification and formal level of qualification which is recognised by relevant national educational authorities. Formal education is usually organised as full – time education and is organised as a continuous process with defined stages. Formal education encompasses primary, lower and upper secondary education, higher and university education that culminate in the achievement of a degree or a professional qualification or diploma or a recognised certification as well as adult education programmes.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 10.12.2020: Mikä olisi sopiva suomenkielinen termi (nimitys) tälle käsitteelle? Onko muodollinen oppiminen ok? Laitetaanko se ensisijaiseksi eli suositettavaksi termiksi? Entä mitä tehdään termimuodolle virallinen oppiminen, onko se "sallittava" synonyymi?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 10.12.2020: Miten määritelmää ja huomautuksia pitää muokata?

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä 4.3.2021: tässä olennainen piirre myös, miten koulutus on rahoitettu (julkinen rahoitus)

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä 4.3.2021: myös työvoimakoulutus on formaalia

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä 4.3.2021: esim. kaavio "Suomen koulutusjärjestelmä" kuvaa vain osan formaalista oppimisesta

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä 4.3.2021: entä määritelmään ilmaus "luvan saaneet kouluttajat", joka sisältäisi eri hallinnonalat?

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä 4.3.2021: mihin tätä samoin kuin non-formaali oppiminen - käsitettä tarvitaan jatkuvan oppimisen palvelujärjestelmän kehittämisessä ja sanallistamisessa?

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä 4.3.2021: käytössä kv-konteksteissa, esim. OECD, mutta entä Suomessa?

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä 4.3.2021: käsitteet formaali, non-formaali ja informaali oppiminen voitaisiin rajata pois jatkuvan oppimisen sanastosta, määritellä vain OKSAssa ja viitata Jatkuvan oppimisen sanastosta sinne

541

non-formaali oppiminen; epämuodollinen oppiminen; epävirallinen oppiminen

en non-formal learning

määritelmä

oppiminen, joka tapahtuu koulutukseksi (1) organisoidussa, mutta maan (virallisen/julkisen/??) koulutusjärjestelmän ulkopuolisessa *koulutuksessa* (1)

huomautus

Non-formaali oppiminen on oppijan kannalta tavoitteellista.

Non-formaali oppiminen ei johda kansallisten opetuksesta vastaavien viranomaisten hyväksyntään tutkintoihin.

Non-formaalia oppimista tapahtuu esimerkiksi ase- ja siviilipalveluksessa sekä yksityisten koulutuksenjärjestäjien koulutuksissa (2).

Käsitteen tunnus: c93

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Oppiminen](#)

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä 4.9.2020: Nämä (formaali, informaali ja non-formaali oppiminen) ovat EU:ssa käytettyjä käsitteitä

Terminologin kysymys 22.9.2020: Mistä tietoa määritelmän pohjaksi?

Learning which is embedded in planned activities not explicitly designated as learning (in terms of learning objectives, learning time or learning support), but which contain an important learning element. Non-formal learning is intentional from the learner's point of view. It typically does not lead to certification. Source: Cedefop, 2003.

<http://www.young-adults.eu>: Non-formal learning is characterised by a deliberate choice of the person, which takes place outside of the systems mentioned above, in any organisation pursuing educational and training purposes, even volunteering, the national civil service, private social service and in enterprises. Thus, non – formal education is any type of structured and organised learning which is institutionalised, intentional and planned by an educational provider, but which does not lead to formal level of qualification recognised by the relevant national education authorities. People of all age groups can participate in non - formal education which can be offered through courses, workshops, seminars.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 10.12.2020: Mikä olisi sopiva suomenkielinen termi (nimitys) tälle käsitteelle? Onko epämuodollinen oppiminen ok? Laitetaanko se ensisijaiseksi eli suositettavaksi termiksi? Entä mitä tehdään termimuodolle epävirallinen oppiminen, onko se "sallittava" synonyymi?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 10.12.2020: Miten määritelmää ja huomautuksia pitää muokata?

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä 4.3.2021: käsitteet formaali, non-formaali ja informaali oppiminen voitaisiin rajata pois jatkuvan oppimisen sanastosta, määritellä vain OKSAssa ja viitata Jatkuvan oppimisen sanastosta sinne

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä 4.3.2021:

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012H1222\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012H1222(01)&from=EN)
epävirallinen ja arkioppiminen

542

informaali oppiminen; arkioppiminen

en informal learning

määritelmä

oppiminen, joka tapahtuu arkipäivän toiminnassa ja ympäristöissä, joita ei ole organisoitu erityisesti **koulutukseksi (1)**

huomautus

Informaali oppiminen ei oppijan kannalta ole välttämättä tavoitteellista.

Informaalia oppimista tapahtuu esimerkiksi arkielämän erilaisissa vuorovaikutustilanteissa: työssä, perheen tai suvun kesken ja vapaa-ajalla.

Käsitteen tunnus: c92

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitteekaavio: [Oppiminen](#)

Jatkuvan oppimisen **sanastotyöryhmä 4.9.2020**: Nämä (formaali, informaali ja non-formaali oppiminen) ovat EU:ssa käytettyjä käsitteitä

Terminologin kysymys 22.9.2020: Mistä tietoa määritelmän pohjaksi?

Cedefop Terminology of European education and training policy,

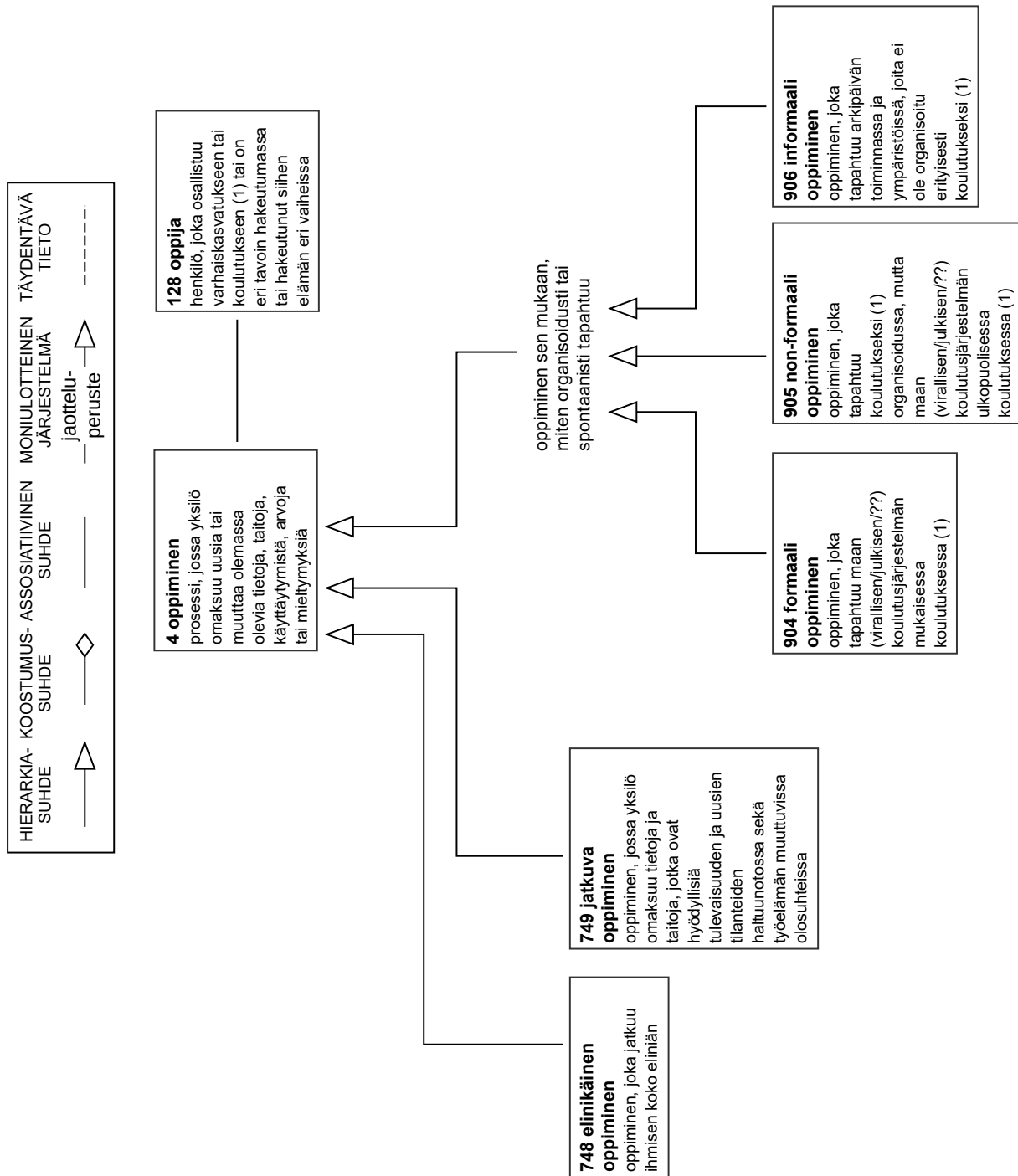
http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/4064_en.pdf (21.9.2011): "Learning resulting from daily activities related to work, family or leisure. It is not organised or structured in terms of objectives, time or learning support. Informal learning is in most cases unintentional from the learner's perspective. (...) informal learning outcomes do not usually lead to certification but may be validated and certified in the framework of recognition of prior learning schemes; (...) informal learning is also referred to as experiential [IATE:1404130] or incidental/random learning."

<http://www.young-adults.eu>: Informal learning, lastly, is also developed whether or not there is a deliberate choice and is realised in the performance, by any person, of activities in everyday situations and interactions that take place in them, within the context of work, family and leisure, i.e. it is without external support and is not institutionalised. In the educational process, therefore, the soft dimensions come into play such as teaching styles and management of interactions that enable, especially those who do not have access to the resources that allow them to be active and able participants, to make use of knowledge to achieve their personal ambitions. Furthermore, this also attenuates or reinforces motivations, expectations, intentions, self-representations and practices of inclusion and exclusion, discrimination and social hierarchisation.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 10.12.2020: Mikä olisi sopiva suomenkielinen termi (nimitys) tälle käsitteelle? Onko arkioppiminen ok? Laitetaanko se ensisijaiseksi eli suositettavaksi termiksi?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 10.12.2020: Miten määritelmää ja huomautuksia pitää muokata?

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä 4.3.2021: käsitteet formaali, non-formaali ja informaali oppiminen voitaisiin rajata pois jatkuvan oppimisen sanastosta, määritellä vain OKSAssa ja viitata Jatkuvan oppimisen sanastosta sinne



Käsitekaavio 41. Oppiminen.

Englanninkielinen hakemisto / English index

Numbers in the index refer to the term record numbers.

| | | | |
|--|-----|---|-----|
| academic advice | 339 | VET | 35 |
| academic staff | 98 | authorisation to provide education | 35 |
| academic support services | 344 | authority | 100 |
| academic year | 239 | available intake | 246 |
| academy | 81 | available student place | 246 |
| accepting a place in early childhood education | 205 | basic education | 318 |
| accepting a student place | 220 | basic education in arts | 324 |
| accepting an offer of admission | 220 | basic education syllabus | 175 |
| accepting an offered place in early childhood education | 205 | bilingual education | 295 |
| accepting an offered student place | 220 | bilingual educational institution | 68 |
| acquiring competence | 8 | blended teaching | 291 |
| acquisition of competence | 8 | business and industry committee | 86 |
| actor within early childhood education and care | 23 | campus | 46 |
| additional application round | 232 | care | 3 |
| adjustment of competence assessment | 357 | careers adviser | 134 |
| admission offered | 240 | caregiver | 145 |
| admissions procedure (1) | 222 | centre-based early education activities | 258 |
| admitted | 243 | child | 144 |
| admitted student (1) | 243 | childcarer (ECEC) | 121 |
| admitted student (2) | 143 | childcarer in early childhood education and care | 121 |
| admittee | 243 | childminder in family daycare | 122 |
| adult education and training | 328 | class | 299 |
| adult education centre | 72 | class supervisor | 128 |
| adult student | 155 | class teacher | 128 |
| alumna | 170 | class teacher | 129 |
| alumnae | 170 | class teaching | 280 |
| alumni | 170 | classroom | 447 |
| alumnus | 170 | classroom assistant | 110 |
| ancillary student support services | 344 | classroom teacher | 129 |
| annual registration | 335 | client fee in early childhood education and care | 380 |
| annual tuition fee | 384 | college | 80 |
| applicant | 215 | commissioned education student | 159 |
| applicant for early childhood education | 201 | communication language | 192 |
| application | 218 | competence | 441 |
| application data | 248 | competence | 514 |
| application period | 225 | competence assessment | 367 |
| application procedure | 222 | comprehensive education | 318 |
| application semester | 234 | comprehensive school | 61 |
| application term | 234 | comprehensive school education | 318 |
| application year | 235 | comprehensive school enrolment | 209 |
| applying for early childhood education | 200 | compulsory education | 176 |
| applying for education | 213 | compulsory schooling | 176 |
| applying for education and training | 213 | computer-aided teaching | 292 |
| applying to weighted-curriculum education | 212 | conditional acceptance of an offer of admission | 221 |
| area of study | 21 | conditional acceptance of student place | 221 |
| around-the-clock early childhood education and care | 276 | contact teaching | 289 |
| assessment (1) | 359 | continuous learning | 439 |
| assessment (2) | 400 | contract for arranging competence-based qualifications | 37 |
| assessment criterion | 361 | cooperation between home and school | 399 |
| assessment data | 360 | coordinating teacher | 132 |
| assessment discussion | 376 | core curriculum | 185 |
| assessment for learning | 359 | course (3) | 175 |
| assessment method | 365 | course coordinator | 132 |
| assessment of learning | 359 | course fee | 383 |
| assessment of learning outcomes | 359 | course material | 454 |
| assistant in early childhood education and care | 123 | course registration | 210 |
| auditing | 539 | CourseUnit | 503 |
| authorisation to award a qualification and to provide | | CourseUnitAssessmentMethods | 491 |
| | | CourseUnitCode | 507 |

Numbers in the index refer to the term record numbers.

| | | | |
|---|-----|--|-----|
| CourseUnitContent | 504 | early education setting | 28 |
| CourseUnitLevel | 506 | ECEC | 315 |
| CourseUnitRecommendedReading | 509 | ECEC director | 113 |
| CourseUnitTeachingMethods | 502 | ECEC service organiser | 24 |
| CourseUnitTermPattern | 511 | ECEC service provider | 25 |
| CourseUnitTitle | 505 | ECEC unit | 26 |
| CourseUnitType | 508 | education (1) | 1 |
| CourseUnitYearOfStudy | 500 | education (2) | 2 |
| cross-institutional student | 167 | education (3) | 9 |
| custodian | 145 | education and training fee | 383 |
| daily early childhood education and care | 272 | education and training to complete a qualification | 329 |
| day in early childhood education and care | 273 | education assistant | 110 |
| daycare centre | 28 | education facilities | 447 |
| daytime studies | 518 | education institution (2) | 45 |
| decide which courses to take | 210 | education licence | 35 |
| decision on the organisation of early childhood education and care | 202 | education note | 208 |
| deem to have discontinued studies | 154 | education programme (1) | 10 |
| deem to have dropped out | 154 | education programme (2) | 11 |
| deem to have resigned | 154 | education provided by universities of applied sciences | 322 |
| deferral of the start of studies | 333 | education provided in a foreign language | 199 |
| degree programme (1) | 10 | education provider (1) | 32 |
| degree programme (2) | 11 | education provider (2) | 33 |
| degree programme (4) | 329 | education provider offering comprehensive education | 32 |
| degree student | 156 | education provider offering general upper secondary education | 33 |
| degree system | 22 | education record | 443 |
| DegreeProgrammeAccessToFurtherStudies | 492 | education system | 13 |
| DegreeProgrammeEducationAndProfessionalGoals . 493 | | educational establishment (1) | 44 |
| DegreeProgrammeExaminationAndAssesmentRegul ations | 490 | educational establishment (2) | 45 |
| DegreeProgrammeFinalExamination | 498 | educational institute (1) | 44 |
| DegreeProgrammeStructureDiagram | 495 | educational institute (2) | 45 |
| DegreeProgrammeTitle | 494 | educational institution (1) | 44 |
| designated person | 100 | educational institution (2) | 45 |
| development and service activities for working life 52 | | educational level | 19 |
| director of early childhood education and care | 113 | educational material | 454 |
| distance between a student's home and school . | 396 | educational organisation | 44 |
| distance between home and school | 396 | educational premises | 46 |
| distance teaching | 290 | educator in early childhood Steiner education | 124 |
| distribution of lesson hours | 174 | educator in early childhood Steiner education and care | 124 |
| distribution of study hours | 174 | elementary school | 47 |
| dropout | 153 | eligibility (2) | 441 |
| e-teaching | 292 | enrolment | 332 |
| early childhood education and care | 315 | entrance examination group | 254 |
| early childhood education and care activity | 256 | entrant | 143 |
| early childhood education and care application procedure | 200 | entry into the student register | 334 |
| early childhood education and care client fee | 380 | environment of early childhood education and care ... 304 | |
| early childhood education and care personnel | 89 | European School | 66 |
| early childhood education and care place | 203 | European Schooling | 66 |
| early childhood education and care service | 255 | evaluation (1) | 400 |
| early childhood education and care service organiser | 24 | evaluation (2) | 359 |
| early childhood education and care service provider . 25 | | evaluation (3) | 417 |
| early childhood education and care site | 26 | evaluation criterion | 361 |
| early childhood education decision | 202 | evaluation data | 360 |
| early childhood education enrolment | 207 | evaluation method | 365 |
| early childhood education premises | 26 | evaluation of education | 417 |
| early education centre | 26 | evening care in early childhood education and care .. 278 | |
| early education centre | 28 | extended compulsory education | 352 |
| early education centre activities | 258 | facilitation | 5 |

| | | | |
|--|-----|---|-----|
| faculty (1) | 81 | GeneralInformationOnStudentAssociations | 481 |
| faculty (2) | 98 | GeneralInformationOnStudyFacilities | 486 |
| family daycare | 259 | geographical area of operation of a vocational education and training provider | 56 |
| family daycare childminder | 122 | grade (1) | 298 |
| family daycare premises | 29 | grade (2) | 363 |
| family-based daycare | 259 | grading | 359 |
| fee-paid teacher | 137 | grading scale | 364 |
| fee-paying service | 59 | grading; see assessment (1)..... | 359 |
| field of education (1) | 20 | graduate programme | 329 |
| field of education (2) | 21 | graduate studies | 329 |
| field of study (1) | 20 | group | 299 |
| field of study (2) | 21 | group family daycare | 260 |
| field of vocational education and training | 20 | group family daycare premise | 30 |
| final assessment | 370 | group in early childhood education and care | 27 |
| final assessment criteria | 362 | group supervisor | 128 |
| FINEEC | 404 | group tutor | 128 |
| Finnish Education Evaluation Centre | 404 | guardian | 145 |
| Finnish Student Health Service fee | 390 | guidance | 6 |
| first calendar year of educational programme | 237 | guidance counselling | 339 |
| first semester of studies | 236 | guidance counsellor (1) | 133 |
| first term of school | 236 | guidance counsellor (2) | 134 |
| first term of studies | 236 | guidance for studies (1) | 339 |
| first-time applicant | 216 | guidance for studies (2) | 6 |
| flexible basic education | 288 | head of early childhood education and care | 113 |
| flexible comprehensive education | 288 | head of early education centre | 114 |
| folk high school | 70 | head of family daycare | 116 |
| follow-up (?) | 401 | head of family-based daycare | 116 |
| foreign language educational institution | 67 | high school | 63 |
| form of education (1) | 41 | higher education | 321 |
| form of education (2) | 42 | higher education institution | 77 |
| form of education (3) | 39 | home-school cooperation | 399 |
| form of instruction | 310 | homeroom group | 299 |
| form of learning | 309 | homeroom group guidance | 535 |
| form of vocational education and training; see form of education (3)..... | 39 | homeroom teacher | 128 |
| form teacher | 128 | homes and schools working together | 399 |
| formal learning | 540 | hourly-paid teacher | 137 |
| framework of reference | 423 | impact | 422 |
| fresher | 143 | imputed funding | 534 |
| freshman | 143 | individualised curriculum | 351 |
| FSHS fee | 390 | informal learning | 542 |
| full-day early childhood education and care | 267 | initial intake | 246 |
| full-time early childhood education and care | 267 | InstitutionAcademicAuthorities | 472 |
| full-time early childhood education and care | 269 | InstitutionAcademicCalendar | 473 |
| general education | 312 | InstitutionAdmissionProcedures | 488 |
| general support | 346 | InstitutionalEctsCoordinator | 478 |
| general upper secondary education | 320 | InstitutionGeneralDescription | 480 |
| general upper secondary education syllabus | 175 | InstitutionMainUniversityRegulations | 475 |
| general upper secondary school | 63 | InstitutionName | 469 |
| GeneralInformationForMobileStudents | 484 | instruction (1) | 2 |
| GeneralInformationOnCostOfLiving | 483 | instruction (2) | 5 |
| GeneralInformationOnExtraMuralAndLeisureFacilitie s | 489 | instruction given in the form of lectures | 282 |
| GeneralInformationOnFacilitiesForStudentsWithSpec ialNeeds | 468 | instructional material | 455 |
| GeneralInformationOnFinancialSupport | 474 | instructor | 110 |
| GeneralInformationOnInsurance | 487 | instructor | 125 |
| GeneralInformationOnInternationalProgrammes | 470 | intensified support | 347 |
| GeneralInformationOnInternships | 479 | intensive special needs support | 356 |
| GeneralInformationOnLanguageCourses | 471 | joint application procedure | 227 |
| GeneralInformationOnMeals | 477 | joint application system; see joint application procedure..... | 227 |
| GeneralInformationOnMedicalFacilities | 482 | key competences for lifelong learning | 440 |
| GeneralInformationOnSportsFacilities | 485 | language immersion | 296 |
| GeneralInformationOnStudentAffairsOffice | 476 | language of instruction (1) | 194 |
| | | language of instruction (2) | 195 |

| | | | |
|--|-----|---|-----|
| language of instruction and degrees | 194 | morning and afternoon activities instructor | 102 |
| language of instruction and examination | 194 | multi-member governing body of the education | |
| language of instruction, examinations and degrees ... | 194 | provider | 55 |
| language of learning | 197 | multiform teaching | 291 |
| language of qualification | 197 | national application procedure; see joint application | |
| language shower | 297 | procedure..... | 227 |
| language used in early childhood education and care | | national core curriculum | 185 |
| (?) | 193 | national core curriculum for early childhood | |
| LanguageOfInstruction | 501 | education and care | 182 |
| learner | 141 | national core curriculum for preparatory education | |
| learning | 4 | for general upper secondary education | 186 |
| learning environment | 305 | national curriculum guidelines on early childhood | |
| learning experience | 516 | education and care | 182 |
| learning facilities | 448 | national education and training committee | 84 |
| learning material | 456 | national learner ID | 452 |
| learning opportunity (1) | 10 | national qualification requirements | 187 |
| learning opportunity (2) | 11 | non-academic student support services | 344 |
| learning opportunity (3) | 12 | non-attending student | 149 |
| learning opportunity instance | 11 | non-degree student | 162 |
| learning opportunity specification | 10 | non-formal learning | 541 |
| LearningOpportunityType | 496 | obligation to arrange pre-primary education | 179 |
| lecture | 282 | occupational competence | 457 |
| lecture room | 447 | on a waiting list | 244 |
| lecturer | 126 | online teaching | 292 |
| Lecturer | 499 | open activities in early childhood education and care | |
| lectures | 282 | | 261 |
| legal entity for early childhood education and care | 23 | open activities in ECEC | 261 |
| legal entity for education | 31 | open centre-based early education activity | 262 |
| level of education | 19 | open early childhood education and care | 261 |
| liberal adult education | 314 | open early childhood education and care activities | 261 |
| liberal adult education institution | 69 | open ECEC | 261 |
| liberal adult education teacher | 140 | open ECEC activities | 261 |
| licence to award a qualification and to provide VET . . | 35 | open higher education studies | 325 |
| 35 | | open polytechnic education | 327 |
| licence to provide education | 35 | open UAS studies | 327 |
| lifelong learning | 438 | open university of applied sciences studies | 327 |
| lifewide learning (???) | 438 | open university studies | 326 |
| lifewide learning (???) | 439 | operating culture | 307 |
| local curriculum for early childhood education | 183 | operating day of the early education centre | 274 |
| LOI; see organisation of studies..... | 11 | operating licence | 35 |
| LOS; see studies (1)..... | 10 | operational unit | 50 |
| lower secondary school | 48 | option available for application | 251 |
| luentosali; see teaching facilities..... | 447 | order of preference | 253 |
| luokkahuone; see teaching facilities..... | 447 | organisation of studies | 11 |
| maintainer of liberal adult education institution | 34 | organiser of competence test | 36 |
| mark | 363 | organiser of competence-based qualification | 36 |
| marking | 359 | organiser of early childhood education and care .. | 24 |
| marking scale | 364 | parent | 145 |
| materials fee | 383 | parent or guardian | 145 |
| Matriculation Examination Board | 464 | parent or other person who has custody of a student | |
| matriculation examination candidate ID | 442 | | 145 |
| matriculation examination grade | 363 | part-time early childhood education and care | 268 |
| matriculation examination test | 463 | part-time special needs education | 284 |
| matriculation examination test grade | 363 | part-time teacher | 137 |
| maximum intake | 246 | part-weekly early childhood education and care .. | 271 |
| meals in early childhood education and care | 394 | partner institution for open university instruction ... | 83 |
| meet the requirements | 441 | pedagogical evaluation | 349 |
| method of vocational education and training (2) ... | 40 | pedagogical investigation for the type of support to | |
| migrant student | 166 | be provided for the pupil | 350 |
| mode of teaching | 308 | person having custody | 145 |
| monitoring (?) | 401 | person in charge | 100 |
| morning and afternoon activities | 392 | person in charge in early childhood education and | |
| | | care | 117 |

| | | | |
|---|-----|---|-----|
| person of compulsory school age | 177 | requirements for preparatory education and training . | 191 |
| person participating in commissioned education . | 159 | requirements of competence-based qualification . | 188 |
| person who has custody of a child | 145 | retraining and upgrading of qualifications | 330 |
| person who qualifies as a first-time applicant | 217 | right to early childhood education and care | 173 |
| person within the scope of compulsory education | 177 | rolling admissions | 229 |
| personal early childhood education plan | 184 | rolling application procedure | 229 |
| personnel | 88 | school (1) | 45 |
| place in early childhood education and care | 203 | school (2) | 81 |
| place of activity | 50 | school culture | 307 |
| plan for arranging competence tests | 38 | school doctor | 112 |
| polytechnic | 78 | school dropout | 153 |
| polytechnic education | 322 | school enrolment | 209 |
| postgraduate programme | 329 | school ethos | 307 |
| postgraduate student | 158 | school head | 99 |
| postponement of the start of studies | 333 | school health care | 342 |
| potential applicant | 142 | school meal | 395 |
| potential intake | 246 | school nurse | 111 |
| pre-application stage | 206 | school psychologist | 108 |
| pre-primary education | 317 | school social worker | 109 |
| pre-primary education enrolment | 207 | school travel | 396 |
| pre-primary teacher | 127 | school values, practices and procedures | 307 |
| pre-school teacher | 127 | school year | 239 |
| preferred option for application | 252 | scope of syllabus | 175 |
| preferred study programme | 252 | screening of application opportunities | 206 |
| preparatory education student | 161 | secondary application round | 233 |
| prerequisite | 510 | secondary education establishment | 62 |
| preschool | 317 | secondary education institution | 62 |
| preschool education obligation | 178 | secondary educational establishment | 62 |
| president | 99 | secondary school graduate | 172 |
| primary and lower secondary education | 318 | self-assessment | 371 |
| primary application round | 231 | self-evaluation | 410 |
| primary school | 47 | self-motivated education (2) | 525 |
| principal | 99 | semester | 238 |
| principal lecturer | 139 | SEN teacher | 131 |
| private daycare | 264 | senior high school | 63 |
| private early childhood education | 264 | separate admissions procedure | 228 |
| privately run early childhood education and care . | 264 | separate application procedure | 228 |
| procurement of education | 58 | service and production supporting instruction | 60 |
| professional competence | 457 | service and production supporting tuition | 60 |
| professor | 107 | set of study options available for applicants | 249 |
| programme leading to a general upper secondary | | shared application procedure | 226 |
| qualification | 329 | shift care in early childhood education and care . | 275 |
| public health nurse | 111 | sign language | 462 |
| pupil | 146 | site of early childhood education and care | 26 |
| pupil and student welfare | 341 | sixth form | 63 |
| pupil in compulsory education | 177 | social benefit for students | 340 |
| qualification (2) | 441 | social pedagogue (ECEC) | 120 |
| qualification (ECTS) | 512 | social pedagogue in early childhood education and | |
| qualification committee | 85 | care | 120 |
| qualification structure (2) | 22 | special education teacher | 131 |
| quality management | 432 | special education teacher (ECEC) | 119 |
| quality management system | 433 | special education teacher in early childhood | |
| receiving a place in early childhood education | 205 | education and care | 119 |
| rector | 99 | special educational mission | 51 |
| register as non-attending | 337 | special educational needs teacher | 131 |
| registration (1) | 210 | special kindergarten teacher | 119 |
| registration (2) | 332 | special needs assistant | 110 |
| registration for the academic term | 336 | special needs class | 301 |
| registration for the academic year | 335 | special needs education (1) | 285 |
| registration status for the academic term | 338 | special needs education (2) | 286 |
| registration status for the academic year | 338 | special needs school | 76 |
| remedial teaching | 283 | special needs support | 355 |
| remote teaching | 290 | special needs teacher | 131 |

| | | | |
|---|-----|---|-----|
| special school | 76 | study programme (2) | 11 |
| special support | 348 | study programme available for application | 251 |
| specialised vocational institution | 75 | study support services | 344 |
| specific educational mission | 51 | study year | 239 |
| sports institute | 74 | subfield | 21 |
| staff | 88 | subject student | 160 |
| staff training | 526 | subject syllabus | 175 |
| staff-development and other training provided or purchased by employers | 526 | subject teacher | 130 |
| start class | 287 | subject teaching | 293 |
| start comprehensive school education one year earlier than enacted | 180 | summer university | 71 |
| start comprehensive school education one year later than enacted | 181 | supplementary application round | 232 |
| statutory duty to arrange pre-primary education .. | 179 | support for learning | 358 |
| structured learning | 540 | syllabus | 175 |
| student | 146 | syllabus student | 160 |
| student | 147 | target language | 196 |
| student advice | 339 | teacher | 125 |
| student advisor | 101 | teacher (ECEC) | 118 |
| student assessment | 359 | teacher in early childhood education and care | 118 |
| student association | 449 | teacher in pre-primary education | 127 |
| student association membership fee | 389 | teacher of common studies | 136 |
| student body (1) | 453 | teacher-in-charge | 132 |
| student body (2) | 449 | teacher's aide | 110 |
| student care services | 341 | teaching (1) | 2 |
| student counsellor | 134 | teaching (2) | 5 |
| student education record | 443 | teaching aide | 110 |
| student entitled to special needs education | 171 | teaching and research staff | 98 |
| student entitled to special needs support (?) | 171 | teaching and research staff on the 1st level of their career path | 103 |
| student feedback | 451 | teaching and research staff on the 2nd level of their career path | 104 |
| student health care | 343 | teaching and research staff on the 3rd level of their career path | 105 |
| student in compulsory education | 177 | teaching and research staff on the 4th level of their career path | 106 |
| student number | 450 | teaching and research staff on the first level of their career path | 103 |
| student services | 344 | teaching and research staff on the fourth level of their career path | 106 |
| student studying for an upper secondary qualification | 156 | teaching and research staff on the second level of their career path | 104 |
| student taking part in a program leading to an upper secondary qualification | 156 | teaching and research staff on the third level of their career path | 105 |
| student union (1) | 467 | teaching assistant | 110 |
| student union (2) | 449 | teaching facilities | 447 |
| student union member | 466 | teaching group | 300 |
| student union membership fee | 388 | teaching group size | 302 |
| student welfare | 341 | teaching material | 455 |
| student welfare body | 341 | teaching premises | 49 |
| student who has discontinued studies | 153 | teaching provided in a foreign language | 198 |
| student who has forfeited the right to study | 153 | teaching staff | 97 |
| student who has relinquished the right to study .. | 152 | teaching time | 311 |
| student who has resigned | 152 | team study | 279 |
| student who has waived the right to study | 152 | technical vocational education and training | 313 |
| student with special needs | 171 | term | 238 |
| student year group | 303 | tertiary education | 321 |
| students who begin their studies in the same year ... | 303 | tertiary-level institution for occupational teacher training | 79 |
| studies (1) | 10 | test | 463 |
| studies (2) | 11 | time period when instruction takes place | 311 |
| study (4) | 7 | time period when teaching takes place | 311 |
| study centre | 73 | time-restricted admissions | 230 |
| study counsellor | 134 | time-restricted application procedure | 230 |
| study facilities | 448 | training | 9 |
| study group | 300 | training staff | 97 |
| study guidance | 339 | | |
| study material | 456 | | |
| study programme (1) | 10 | | |

| | | | |
|--|-----|--|-----|
| transfer application procedure | 214 | upper secondary school teacher | 138 |
| transfer student | 166 | upper secondary vocational education | 313 |
| transition point | 306 | validation of learning | 458 |
| tuition (1) | 5 | VET | 313 |
| tuition (2) | 384 | VET provider | 33 |
| tuition fee | 384 | vocational competence | 457 |
| tutor group | 299 | vocational education and training | 313 |
| TVET | 313 | vocational education and training provider | 33 |
| type of application procedure | 223 | vocational field (?) | 437 |
| type of application round | 224 | vocational institution | 64 |
| type of ECEC activity? | 257 | vocational school | 64 |
| type of ownership | 43 | vocational school teacher | 135 |
| UAS | 78 | vocational skill | 457 |
| undergraduate student | 157 | vocational special education institution | 65 |
| unit (1) | 50 | vocational studies teacher | 135 |
| university | 80 | vocational teacher | 135 |
| university consortium | 82 | vocational teacher training institution | 79 |
| university education | 323 | vocational upper secondary education and training ... | 313 |
| university of applied sciences | 78 | web-based teaching | 292 |
| university of applied sciences education | 322 | weekend care in early childhood education and care | 277 |
| untenured teacher | 137 | | 277 |
| upbringing | 1 | written assessment | 368 |
| upper secondary education | 319 | year | 298 |
| upper secondary general education | 320 | year of completion of the matriculation examination .. | 465 |
| upper secondary general school | 63 | you have not received a study place | 245 |
| upper secondary school (1) | 62 | | |
| upper secondary school (2) | 63 | | |

| | | | |
|---|-----|--|-----|
| den som anses ha avgått | 153 | fristående studerande | 162 |
| den som avgått | 152 | fritt bildningsarbete | 314 |
| den som avstått | 152 | frivillig utbildning | 525 |
| den som har förlorat sin studierätt | 153 | frånvaroa­n­m­ä­l­d studerande | 149 |
| diagnostisk bedömning | 413 | föreläsning | 282 |
| diagnostisk utvärdering | 413 | föreläs­nings­undervisning | 282 |
| direkt ansökan | 228 | förlängd läroplikt | 352 |
| direktör för småbarnspedagogik | 113 | förskola | 315 |
| distansundervisning | 290 | förskoleundervisning | 317 |
| du har inte fått en studieplats | 245 | förstagångssökande | 216 |
| dygnetruntvård | 276 | förvärvande av kunnande | 8 |
| dygnetruntvård inom småbarnspedagogik | 276 | gemensam ansökan (1) | 227 |
| e-kurs | 292 | gemensam ansökan (2) | 226 |
| effekt | 422 | grunderna för examen | 187 |
| egentlig ansökan | 231 | grunderna för fristående examen | 188 |
| elev | 146 | grunderna för förberedande utbildning | 191 |
| elevbedömning | 359 | grunderna för gymnasieförberedande utbildning | 186 |
| elevens material | 456 | grunderna för handledande utbildning | 191 |
| elevhandledare | 133 | grunderna för läroplanen | 185 |
| elevhandledning | 339 | grunderna för planen för småbarnspedagogik | 182 |
| elevhälsa | 341 | grunderna för utbildning som förbereder för | |
| elevkår | 453 | gymnasieutbildning | 186 |
| elevnummer | 450 | grundexamensstuderande | 157 |
| elevvård | 341 | grundläggande konstundervisning | 324 |
| ersättande undervisning | 294 | grundläggande utbildning | 318 |
| etappmål | 306 | grundskola (1) | 61 |
| Europaskola | 66 | grundskola (2) | 318 |
| evaluering (1) | 400 | grupp av ansökningsalternativ | 249 |
| evaluering (2) | 359 | grupp av ansökningsmål | 249 |
| evaluering av utbildning | 417 | grupp av ansökningsobjekt | 249 |
| evalueringsmaterial | 360 | grupp för urvalsprovssamarbete | 254 |
| examensarrangör | 36 | grupp inom småbarnspedagogik | 27 |
| examensavgift | 387 | gruppfamiljedaghem | 30 |
| examensgrunder | 187 | gruppfamiljedagvård | 260 |
| examensinriktad fortbildning | 330 | gruppu­ndervisning | 279 |
| examensinriktad utbildning | 329 | gymnasieutbildning | 320 |
| examenskommission | 85 | gymnasium | 63 |
| examenssystem | 22 | halvdagsverksamhet inom småbarnspedagogiken | |
| examensutbildning | 329 | 270 | |
| examinand | 155 | halvdagsvård | 270 |
| examinator | 100 | handledare | 520 |
| fackområde | 437 | handledning | 519 |
| fakultet | 81 | handledning | 6 |
| familjedaghem | 29 | heldagsverksamhet inom småbarnspedagogiken | |
| familjedagvård | 259 | 269 | |
| familjedagvårdare | 122 | heldagsvård | 269 |
| familjedagvårdschef | 116 | huvudman för läroanstalt för fritt bildningsarbete | 34 |
| familjedagvårdsföreståndare | 116 | högskola (1) | 77 |
| familjedagvårdsledare | 116 | högskola (2) | 81 |
| flerformsundervisning | 291 | högskoleutbildning | 321 |
| flexibel grundläggande utbildning | 288 | högstadium; se 7–9-skola | 48 |
| folkhögskola | 70 | id för utbildning | 497 |
| form att anordna verksamhet inom | | idrottsutbildningscenter | 74 |
| småbarnspedagogik | 263 | individualiserad lärokurs i den grundläggande | |
| form för ordnande av utbildning | 39 | utbildningen | 351 |
| form i vilken utbildningen ordnas | 39 | individuell undervisning | 281 |
| formativ bedömning | 414 | inledningstermin för utbildningen | 236 |
| formativ utvärdering | 414 | inlärandenummer (1) | 450 |
| formativ utvärdering av utbildning | 414 | inlärandenummer (2) | 452 |
| forskarstuderande | 158 | inlärare | 141 |
| forsknings- och utvecklingsverksamhet | 459 | inläring | 4 |
| fortgående ansökan | 229 | inlärningsmiljö | 305 |
| fostran | 1 | inskrivning (1) | 332 |
| FoU | 459 | inskrivning (2) | 334 |

| | | | |
|--|-----|---|-----|
| inskrivning i matrikeln | 334 | läroanstalt med undervisning på främmande språk ... | 67 |
| inskrivning till förskolan | 207 | läroanstalt på andra stadiet | 62 |
| intensifierat stöd | 347 | läroinrättning | 45 |
| intern utvärdering | 410 | lärokurs | 175 |
| intygande av yrkeskompetens | 458 | läroplansgrunderna | 185 |
| kamratbedömning | 411 | läroplikt | 176 |
| klass | 299 | läropliktig | 177 |
| klassföreståndare | 128 | läsåår | 239 |
| klasslärare | 129 | läsårsanmälan | 335 |
| klassundervisning | 280 | läsårsavgift | 384 |
| klientavgift för småbarnspedagogik | 380 | matrikelnummer | 450 |
| klientavgift för småbarnspedagogik på deltid | 382 | medborgarinstitut | 72 |
| klientavgift för småbarnspedagogik på heltid | 381 | meddelande om läroplikt | 208 |
| kollegial bedömning | 411 | metod för bedömning | 365 |
| kollegialt organ hos utbildningsanordnaren | 55 | morgon- och eftermiddagsverksamhet | 392 |
| kommunikationsspråk | 192 | mottagande av plats inom småbarnspedagogik | 205 |
| kompetens | 457 | mottagande av studieplats | 220 |
| kompetens | 514 | målspår | 196 |
| kompletterande småbarnspedagogik | 316 | Nationella centret för utbildningsutvärdering | 404 |
| kompletteringsansökan | 233 | nationellt elevnummer | 452 |
| kontaktspråk | 192 | nyantagen | 243 |
| kontaktundervisning | 289 | nybörjarplats | 246 |
| kontinuerlig ansökan | 229 | nyckelkompetenser för livslångt lärande | 440 |
| kontinuerligt lärande | 439 | närundervisning | 289 |
| kontor | 50 | nätbaserad undervisning | 292 |
| kriterium för bedömning | 361 | nätundervisning | 292 |
| kriterium för utvärdering | 361 | omfattning av lärokurs | 175 |
| kriterium vid slutbedömning | 362 | organ som svarar för planeringen och | |
| krävande särskilt stöd | 356 | genomförandet av yrkesprov | 54 |
| kundavgift för småbarnspedagogik | 380 | pedagogisk bedömning för intensifierat stöd | 349 |
| kundavgift för småbarnspedagogik på deltid | 382 | pedagogisk utredning för särskilt stöd | 350 |
| kundavgift för småbarnspedagogik på heltid | 381 | person som behandlas som förstagångssökande | 217 |
| kunnande | 514 | person som börjat studera | 143 |
| kurator | 109 | person som inlett studier | 143 |
| kurs via Internet | 292 | person som påbörjat studier | 143 |
| kursanmälan | 210 | personal | 88 |
| kvalitetsledning | 432 | personal inom småbarnspedagogik | 89 |
| kvalitetsstyrningssystem | 433 | personalutbildning | 526 |
| kvällsvård | 278 | plan för anordnande av fristående examen | 38 |
| kvällsvård inom småbarnspedagogik | 278 | plats inom småbarnspedagogiken | 203 |
| ledare inom morgon- och eftermiddagsverksamhet ... | 102 | plikt att delta i förskoleundervisningen | 178 |
| lektor | 126 | prioritering av ansökningsönskemål | 253 |
| livslång inläring | 439 | privat småbarnspedagogik | 264 |
| livslångt lärande | 438 | privat småbarnspedagogisk verksamhet | 264 |
| livslångt lärande | 439 | professor | 107 |
| lokal plan för småbarnspedagogik | 183 | prognostisk utvärdering | 415 |
| lågstadium; se 1–6-skola..... | 47 | prognostisk utvärdering av utbildning | 415 |
| läkare inom studerandehälsovård | 112 | prov i studentexamen | 463 |
| lära sig | 4 | psykolog | 108 |
| lära ut | 5 | på reservplats | 242 |
| lärande | 4 | på reservplats | 244 |
| lärandemiljö | 305 | rangordning av ansökningsönskemål | 253 |
| lärare | 125 | referensram | 423 |
| lärare i fritt bildningsarbete | 140 | referentgranskning | 411 |
| lärare i gemensamma ämnen | 136 | rektor | 99 |
| lärare i yrkesämnen | 135 | reservplats (???) | 247 |
| lärare inom förskoleundervisning | 127 | respons på hur kunnandet utvecklats | 374 |
| lärare inom småbarnspedagogik | 118 | rätt till småbarnspedagogik | 173 |
| lärare på andra stadiet | 138 | samarbete mellan hem och läroanstalt | 399 |
| lärarens material | 455 | samarbete mellan hem och skola | 399 |
| lärmiljö | 305 | samarbetsläroanstalt för ordnandet av öppen | |
| läroanstalt | 45 | universitetsundervisning | 83 |
| läroanstalt för fritt bildningsarbete | 69 | | |

| | | | |
|---|-----|--|-----|
| senareläggande av inledandet av skolgången | 181 | starttermin för utbildningen | 236 |
| separat ansökan | 228 | status för terminsanmälan | 338 |
| service- och produktionsverksamhet som stöder undervisningen | 60 | steinerpedagog inom småbarnspedagogik | 124 |
| serviceproducent av småbarnspedagogik | 25 | student (1) | 147 |
| SHVS-avgift | 390 | student (2) | 172 |
| siffervitsord | 363 | studentexamensnämnden | 464 |
| självbedömning | 371 | studentexamensprov | 463 |
| självbedömning | 410 | studenthälsovård | 343 |
| självevaluering (1) | 410 | studentkår | 467 |
| självevaluering (2) | 371 | studentkårens medlemsavgift | 388 |
| självständig utbildning (2) | 525 | studentkårsavgift | 388 |
| självständiga studier | 525 | studentkårsmedlem | 466 |
| självutvärdering | 371 | studentnummer (1) | 450 |
| självvärdering (1) | 410 | studentnummer (2) | 452 |
| självvärdering (2) | 371 | studentnätverk | 481 |
| skiftesvård | 275 | studentrespons | 451 |
| skiftesvård inom småbarnspedagogik | 275 | studerande | 147 |
| skjuta upp studiestarten | 333 | studerande i examensutbildning | 156 |
| skolans klubbverksamhet | 393 | studerande i utbildning som handleder för yrkesutbildning | 161 |
| skolgångsbiträde | 110 | studerande i öppen högskoleundervisning | 163 |
| skolhälsovård | 342 | studerande som deltar i examensutbildning | 156 |
| skolhälsovårdare | 111 | studerande som deltar i uppdragsutbildning | 159 |
| skolkurator | 109 | studerande som har tillfälligt avbrutit studierna | 149 |
| skolläkare | 112 | studerandehälsovård | 343 |
| skolmåltid | 395 | studerandekår (1) | 449 |
| skolning | 9 | studerandekår (2) | 453 |
| skolplikt | 176 | studerandekårens medlemsavgift | 389 |
| skolpliktig | 177 | studerandekårsavgift | 389 |
| skolpsykolog | 108 | studerandenummer | 450 |
| skolresa | 396 | studerandevård | 341 |
| skolreseförmån (??) | 397 | studieavgift | 383 |
| skolskjutsförmån | 397 | studiecentral | 73 |
| skolväg | 396 | studieform | 309 |
| skyldighet att ordna förskoleundervisning | 179 | studiehandledare | 134 |
| slutbedömning | 370 | studiehandledning | 339 |
| småbarnspedagogik | 315 | studiematerial | 456 |
| småbarnspedagogik på deltid | 268 | studienummer | 450 |
| småbarnspedagogik på heltid | 267 | studieområde | 21 |
| småbarnspedagogik som ordnas dagligen | 272 | studiepsykolog | 108 |
| småbarnspedagogik under en del av veckan | 271 | studier | 7 |
| småbarnspedagogik under veckoslut | 277 | studierum | 448 |
| småbarnspedagogisk dag | 273 | studierådgivare | 101 |
| småbarnspedagogisk miljö | 304 | studierådgivning | 339 |
| småbarnspedagogisk service | 255 | studiesocial förmån | 340 |
| småbarnspedagogisk verksamhet (1) | 315 | studiespråk | 197 |
| småbarnspedagogisk verksamhet (2) | 256 | stöd för utveckling och lärande | 345 |
| småbarnspedagogiska tjänster | 255 | stödtjänster för studerande | 344 |
| socionom inom småbarnspedagogik | 120 | stödundervisning | 283 |
| sommaruniversitet | 71 | summativ bedömning | 416 |
| specialbarträdgårdslärare | 119 | summativ utvärdering | 416 |
| specialklass | 301 | särskild utbildningsuppgift | 51 |
| speciallärare | 131 | särskild yrkesläroanstalt | 75 |
| speciallärare inom småbarnspedagogik | 119 | särskilda undervisningsarrangemang | 354 |
| specialskola | 76 | särskilt stöd | 348 |
| specialstuderande | 171 | särskilt stöd (2) | 355 |
| specialundervisning (1) | 285 | sättet på vilket yrkesutbildningen ordnas | 40 |
| specialundervisning (2) | 286 | söka information om utbildningar | 206 |
| specialundervisning på deltid | 284 | söka sig till utbildning | 206 |
| specialyrkesläroanstalt | 65 | söka utbildning | 206 |
| språk inom småbarnspedagogiken (?) | 193 | sökande (1) | 215 |
| språkbad | 296 | sökande (2) | 142 |
| språkdusch | 297 | sökande (3) | 141 |
| startklass | 287 | sökande som antagits | 243 |

| | | | |
|---|-----|---|-----|
| sökande till småbarnspedagogik | 201 | undervisningsspråk (2) | 195 |
| ta emot studieplatsen villkorligt | 221 | undervisningsställe | 49 |
| teckenspråk | 462 | undervisnings sätt | 310 |
| tentator | 132 | undervisningstidpunkt | 311 |
| termin | 238 | undervisningsutrymme | 447 |
| terminsanmälan | 336 | universitet | 80 |
| terminsavgift | 384 | universitetscenter | 82 |
| tidigareläggande av inledandet av skolgången ... | 180 | universitetsutbildning | 323 |
| tillstånd att driva läroanstalt | 35 | uppdragsutbildningsstuderande | 159 |
| tillstånd att ordna undervisning | 35 | uppföljning | 401 |
| tillstånd att ordna utbildning | 35 | urvalsgrupp | 250 |
| tilläggsansökan | 232 | urvalsparti | 248 |
| timfördelning | 174 | urvalsprovgrupp | 254 |
| timlärare | 137 | utbildning (1) | 9 |
| tjänster inom småbarnspedagogik | 255 | utbildning (2) | 10 |
| tvåspråkig läroanstalt | 68 | utbildning (3) | 11 |
| tvåspråkig undervisning | 295 | utbildning på andra stadiet | 319 |
| typ av ansökan | 224 | utbildning på egen hand | 525 |
| undervisning (1) | 2 | utbildning på främmande språk | 199 |
| undervisning (2) | 5 | utbildning på högskolenivå | 321 |
| undervisning enligt verksamhetsområde | 353 | utbildning som leder till examen | 329 |
| undervisning på främmande språk | 198 | utbildningen inleds | 236 |
| undervisnings- och examensspråk | 194 | utbildningsaktör | 31 |
| undervisnings- och forskningspersonal | 98 | utbildningsanordnare (1) | 32 |
| undervisnings- och forskningspersonal på andra nivån | 104 | utbildningsanordnare (2) | 33 |
| undervisnings- och forskningspersonal på andra steget | 104 | utbildningsanordnarens verksamhetsområde | 56 |
| undervisnings- och forskningspersonal på fjärde nivån | 106 | utbildningsform | 39 |
| undervisnings- och forskningspersonal på fjärde steget | 106 | utbildningsform | 41 |
| undervisnings- och forskningspersonal på första nivån | 103 | utbildningsform | 42 |
| undervisnings- och forskningspersonal på första steget | 103 | utbildningsinstitution | 44 |
| undervisnings- och forskningspersonal på nivå 1 | 103 | utbildningskommission | 84 |
| undervisnings- och forskningspersonal på nivå 2 | 104 | utbildningsmaterial | 454 |
| undervisnings- och forskningspersonal på nivå 3 | 105 | utbildningsmöjlighet | 12 |
| undervisnings- och forskningspersonal på nivå 4 | 106 | utbildningsnivå | 19 |
| undervisnings- och forskningspersonal på nivå ett ... | 103 | utbildningsområde | 20 |
| undervisnings- och forskningspersonal på nivå fyra .. | 106 | utbildningsorganisation | 44 |
| undervisnings- och forskningspersonal på nivå tre ... | 105 | utbildningsstadium | 19 |
| undervisnings- och forskningspersonal på nivå två ... | 104 | utbildningssystem | 13 |
| undervisnings- och forskningspersonal på tredje nivån | 105 | utbildningstillfälle | 11 |
| undervisnings- och forskningspersonal på tredje steget | 105 | utvecklings- och serviceuppgift för arbetslivet | 53 |
| undervisningsform | 308 | 52 | |
| undervisningsgrupp | 300 | utvidgad uppgift att ordna läroavtalsutbildning | 57 |
| undervisningsgruppens storlek | 302 | utvärdering (1) | 400 |
| undervisningslokal | 447 | utvärdering (2) | 359 |
| undervisningsmaterial | 455 | utvärdering av utbildning | 417 |
| undervisningsmetod | 310 | utvärderingskriterium | 361 |
| undervisningspersonal | 97 | utvärderingsmetod | 365 |
| undervisningsspråk (1) | 194 | utvärderingsrapport | 425 |
| | | utvärderingssamtal | 376 |
| | | verbal bedömning | 368 |
| | | verbalt omdöme | 368 |
| | | verksamhet inom småbarnspedagogik | 256 |
| | | verksamhetsdag inom småbarnspedagogik | 274 |
| | | verksamhetsenhet | 46 |
| | | verksamhetsform inom småbarnspedagogik | 257 |
| | | verksamhetskultur | 307 |
| | | verksamhetsperiod inom småbarnspedagogik ... | 266 |
| | | verksamhetspunkt | 46 |
| | | verksamhetspunkt inom småbarnspedagogiken .. | 193 |
| | | verksamhetsställe (1) | 46 |
| | | verksamhetsställe (2) | 50 |
| | | verksamhetsställe inom småbarnspedagogik | 26 |
| | | verksamhetsår inom småbarnspedagogik | 265 |

| | | | |
|---|-----|---|-----|
| villkorligt mottagande av studieplats | 221 | ägartyp | 43 |
| vitsord | 363 | ämneslärare | 130 |
| vitsordsskala | 364 | ämneslärokurs | 175 |
| vuxenutbildning | 328 | ämnesstuderande | 160 |
| vård | 3 | ämnesundervisning | 293 |
| vård under veckoslut | 277 | öppen daghemsverksamhet | 262 |
| vårdnadshavare | 145 | öppen högskoleundervisning | 325 |
| webbaserad undervisning | 292 | öppen småbarnspedagogisk verksamhet | 261 |
| webbkurs | 292 | öppen universitetsundervisning | 326 |
| yrkeshögskola | 78 | öppen yrkeshögskoleundervisning | 327 |
| yrkeshögskoleutbildning | 322 | överflyttande studerande | 166 |
| yrkesläroanstalt | 64 | övergångsperiod (?) | 306 |
| yrkesområde | 437 | övergångsskede | 306 |
| yrkespedagogisk lärarhögskola | 79 | överlärare | 139 |
| yrkesutbildning | 313 | övrig personal; se undervisnings- och forskningspersonal..... | 98 |
| yrkesutbildningsanordnare | 33 | övrig småbarnspedagogik; se öppen småbarnspedagogisk verksamhet..... | 261 |
| år då studentexamen har avlagts | 465 | | |
| årskurs (1) | 298 | | |
| årskurs (2) | 303 | | |

Suomenkielinen hakemisto

Hakemiston numerot viittaavat termittietuenumeroihin.

| | | | |
|--|-----|---|-----|
| ? | 519 | arviointikriteerit (ECTS-termi) | 490 |
| ? | 520 | arviointimenetelmä (1) | 426 |
| 1. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö | 103 | arviointimenetelmä (2) | 365 |
| 2. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö | 104 | arviointimenetelmät (ECTS-termi) | 491 |
| 3. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö | 105 | arviointimetodi | 426 |
| 4. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö | 106 | arviointineuvosto | 405 |
| aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja | 102 | arviointiperuste | 361 |
| aamu- ja iltapäivätoiminta | 392 | arviointiraportti | 425 |
| aamupäivätoiminta; ks. aamu- ja iltapäivätoiminta | 392 | arviointisuunnitelma | 424 |
| aikuiskoulutus | 328 | arviointityökalu; ks. arviointimenetelmä (1) | 426 |
| aineenopettaja | 130 | arvosana | 363 |
| aineenopetus | 293 | arvosana-asteikko | 364 |
| aineopiskelija | 160 | arvostelu | 359 |
| ajallisesti määritelty haku | 230 | asiointikieli | 192 |
| akatemia | 81 | auditointi | 539 |
| ala-aste; ks. perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu | 47 | avoimen korkeakoulutuksen opiskelija | 163 |
| alakoulu; ks. perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu | 47 | avoimen yliopisto-opetuksen järjestämisen yhteistyöoppilaitos | 83 |
| aloituspaikka | 246 | avoin ammattikorkeakouluopetus | 327 |
| aloituspaikkamäärä; ks. aloituspaikka | 246 | avoin korkeakouluopetus | 325 |
| alumni | 170 | avoin päiväkotitoiminta (1) | 262 |
| ammattillinen erikoisoppilaitos | 75 | avoin päiväkotitoiminta (2) | 261 |
| ammattillinen erityisoppilaitos | 65 | avoin varhaiskasvatustoiminta | 261 |
| ammattillinen koulutus | 313 | avoin yliopisto-opetus | 326 |
| ammattillinen opettajakorkeakoulu | 79 | bruttomäärä (1) | 92 |
| ammattillinen oppilaitos | 64 | bruttomäärä (2) | 93 |
| ammattillisen koulutuksen erityinen tuki | 355 | diagnostinen arviointi | 413 |
| ammattillisen koulutuksen hakumenettely | 222 | edellytykset | 510 |
| ammattillisen koulutuksen jatkuva haku; ks. jatkuva haku | 229 | ehdollinen valinta | 522 |
| ammattillisen koulutuksen järjestäjä | 33 | ehdollisuus | 522 |
| ammattillisen koulutuksen järjestämistapa | 40 | elinikäinen oppiminen | 438 |
| ammattillisen koulutuksen opetuskieli | 194 | elinikäisen oppimisen avaintaidot | 440 |
| ammattillisen koulutuksen tutkintokieli | 197 | ensikertalainen | 216 |
| ammattillisen koulutuksen tutkintorakenne | 22 | ensikertalainen hakija | 216 |
| ammattillisen koulutuksen valtakunnallinen hakumenettely; ks. yhteishaku | 227 | ensikertalaisena kohdeltava | 217 |
| ammattillisten opintojen opettaja | 135 | ensikertalaisena kohdeltava hakija | 217 |
| ammattiala | 437 | ensimmäisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö | 103 |
| ammattikorkeakoulu | 78 | ensimmäisen syklin tutkinto | 530 |
| ammattikorkeakoulun toimilupa | 35 | ensimmäistä opiskelupaikkaa hakeva hakija | 216 |
| ammattikorkeakoulutus | 322 | epämuodollinen oppiminen | 541 |
| ammattikoulutus | 313 | epävirallinen oppiminen | 541 |
| ammattiosaamisen näyttöjen toimielin | 54 | erillishaku | 228 |
| ammattipätevyys | 457 | erillisopiskelija | 162 |
| arkioppiminen | 542 | erillisvalinta | 228 |
| arvioinnin kriteeri | 361 | erityinen koulutustehtävä | 51 |
| arvioinnin vaikuttavuus | 422 | erityinen tuki (1) | 348 |
| arvioinnin viitekehys | 423 | erityinen tuki (2) | 355 |
| arviointi (1) | 400 | erityiseen tukeen oikeutettu opiskelija | 171 |
| arviointi (2) | 359 | erityisen tuen päätöksen saanut oppilas | 171 |
| arviointi (3) | 417 | erityisen tuen päätös; ks. erityinen tuki (1) | 348 |
| arviointiaineisto | 360 | erityiset opetus- ja opiskelujärjestelyt | 354 |
| arviointiesitys | 379 | erityiset opetusjärjestelyt | 354 |
| arviointijärjestelmä (1) | 427 | erityiskoulu | 76 |
| arviointijärjestelmä (2) | 428 | erityislastentarhanopettaja | 119 |
| arviointikeskustelu | 376 | erityisluokka | 301 |
| arviointikriteeri | 361 | erityisopettaja | 131 |
| | | erityisopetukseen oikeutettu opiskelija | 171 |
| | | erityisopetus (1) | 285 |
| | | erityisopetus (2) | 286 |

Hakemiston numerot viittaavat termittietuenumeroihin.

| | | | |
|--|-----|--|-----|
| erityisopiskelija | 171 | jonotus | 221 |
| erityisoppilas | 171 | joustava perusopetus | 288 |
| eronneeksi katsominen | 154 | julkisen hankinnan kautta toteutettava lakisääteinen koulutustoiminta | 18 |
| eronneeksi katsottu | 153 | järjestämislupa; ks. opetuksen järjestämislupa..... | 35 |
| eronneeksi katsottu oppivelvollinen | 150 | kaksikielinen opetus | 295 |
| eronnut | 152 | kaksikielinen oppilaitos | 68 |
| esikouluopetus | 317 | kansainväliset koulutusohjelmat | 470 |
| esiopetukseen ilmoittautuminen | 207 | kansalaisopisto | 72 |
| esiopetuksen opettaja | 127 | kansallinen arviointi | 403 |
| esiopetus | 317 | kansallinen arviointiraportti; ks. arviointiraportti..... | 425 |
| esiopetusvelvollisuus (1) | 178 | kansallinen arviointisuunnitelma; ks. arviointisuunnitelma..... | 424 |
| esiopetusvelvollisuus (2) | 179 | Kansallinen koulutuksen arviointikeskus | 404 |
| esteettömyys ja vammaisten tukipalvelut | 468 | kansallinen laadun arviointijärjestelmä | 428 |
| etäopetus | 290 | kansallisen tason arviointi | 403 |
| Eurooppa-koulu | 66 | kansanopisto | 70 |
| formaali oppiminen | 540 | Karvi | 404 |
| formatiivinen arviointi | 414 | kasvatus | 1 |
| hakemus (1) | 218 | kasvatus- ja hoitovastuullinen henkilöstö | 90 |
| hakemus (2) | 219 | kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimiva henkilöstö | 90 |
| hakemus koulutukseen | 218 | kasvatus-, opetus- ja hoitovastuullinen henkilöstö .. | 90 |
| hakemus kouluun | 219 | kehittävä arviointi | 402 |
| hakemus painotettuun opetukseen | 219 | kehityksen ja oppimisen tuki | 345 |
| hakemus toissijaiseen kouluun | 219 | kelpoisuus | 441 |
| hakeutuja | 142 | kerhotoiminta; ks. koulun kerhotoiminta..... | 393 |
| hakeutuminen | 206 | keskeyttänyt | 149 |
| hakija | 215 | kesäyliopisto | 71 |
| haku (1) | 222 | kielikylpy | 296 |
| haku (2) | 248 | kieliopinnot | 471 |
| haku painotettuun opetukseen | 212 | kielisuihku | 297 |
| hakuaika | 225 | kirjallisuus | 509 |
| hakukausi | 234 | kirjoilletulo | 334 |
| hakukohde | 251 | kirjoittautuminen | 332 |
| hakukohdejoukko | 249 | kodin ja koulun yhteistyö | 399 |
| hakukohteeseen liittyvän organisaation nimi | 469 | kodin ja oppilaitoksen yhteistyö | 399 |
| hakukohteiden priorisointi | 253 | kohdekieli | 196 |
| hakumenettely; ks. koulutuksen hakumenettely .. | 222 | kokelasnumero | 442 |
| hakutapa | 223 | kokoaikainen varhaiskasvatus | 267 |
| hakutoimisto | 476 | kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksu | 381 |
| hakutoive | 252 | kokopäivähoito | 269 |
| hakutoiveiden priorisointi | 253 | kokopäiväinen varhaiskasvatus | 269 |
| hakutyypit | 224 | kolmannen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö | 105 |
| hakuvuosi | 235 | kolmannen syklin tutkinto | 532 |
| henkilöpohjainen lapsimäärä | 94 | kompetenssi | 514 |
| henkilöpohjainen työntekijämäärä | 95 | korkea-asteen tutkinto | 529 |
| henkilöstö | 88 | korkeakoulu (1) | 77 |
| henkilöstökoulutus (2) | 526 | korkeakoulu (2) | 81 |
| hoito | 3 | korkeakoulun opetus- ja tutkintokieli | 194 |
| huoltaja | 145 | korkeakoulutus | 321 |
| hylätty | 241 | korvaava opetus | 294 |
| hylätty hakija | 245 | koulu | 61 |
| hyväksytty | 240 | kouluateria | 395 |
| hyväksytty hakija | 243 | koulujärjestelmä; ks. koulutusjärjestelmä..... | 13 |
| iltahoito | 278 | koulukuraattori | 109 |
| iltaopetus (1); ks. opetusmuoto..... | 308 | koululainen | 146 |
| iltaopetus (2); ks. opetusajankohta..... | 311 | koululykkäys | 181 |
| iltaopiskelu; ks. opetusmuoto..... | 308 | koululääkäri | 112 |
| iltapäivätoiminta; ks. aamu- ja iltapäivätoiminta .. | 392 | koulumatka | 396 |
| informaali oppiminen | 542 | koulumatkaetu | 397 |
| itsearviointi (1) | 410 | koulumuoto | 41 |
| itsearviointi (2) | 371 | koulun kerhotoiminta | 393 |
| jatko-opintomahdollisuudet | 492 | | |
| jatko-opiskelija | 158 | | |
| jatkuva haku | 229 | | |
| jatkuva oppiminen | 439 | | |

| | | | |
|--|-----|---|-----|
| koulun opetuskieli | 194 | kurssi-ilmoittautuminen | 210 |
| koulunkäynnin aloittamisen lykkääminen | 181 | kurssimaksu; ks. opiskelumaksu..... | 383 |
| koulunkäynnin aloittamisen varhentaminen | 180 | kurssimateriaali | 454 |
| koulunkäyntiavustaja | 110 | kurssin kirjallisuus; ks. oppimateriaali..... | 456 |
| koulunkäyntihistoria | 443 | kurssin nimi | 505 |
| koulupsykologi | 108 | kurssin taso | 506 |
| kouluruokailu | 395 | kurssin tunnus | 507 |
| kouluterveydenhoitaja | 111 | kurssin tyyppi | 508 |
| kouluterveydenhuollon lääkäri | 112 | kurssivalinnat | 210 |
| kouluterveydenhuolto | 342 | kuvaus valmistumiseen vaadittavista loppukokeista .. | 498 |
| koulutukseen hakeminen | 213 | kuvaus valmistumiseen vaadittavista oppinäytetöistä | 498 |
| koulutukseen hakija | 215 | | 429 |
| koulutukseen haku (1) | 222 | laadun arviointi | 429 |
| koulutukseen haku (2) | 213 | laadun prosessitekijä | 436 |
| koulutukseen ilmoittautuminen | 210 | laadun rakennetekijä | 435 |
| koulutukselliset ja ammatilliset tavoitteet | 493 | laadun tekijä | 434 |
| koulutuksen alkamiskausi | 236 | laadunarviointijärjestelmä; ks. arviointijärjestelmä (1). | 427 |
| koulutuksen alkamisvuosi | 237 | laadunarviointimalli | 430 |
| koulutuksen arviointi | 417 | laadunhallinta | 432 |
| koulutuksen hakumenettely | 222 | laadunhallintajärjestelmä | 433 |
| koulutuksen hankinta | 58 | laadunvarmistusjärjestelmä | 433 |
| koulutuksen järjestäjä | 33 | laajennettu oppisopimuskoulutuksen | 57 |
| koulutuksen järjestäjän monijäseninen toimielin .. | 55 | järjestämistehtävä | 431 |
| koulutuksen järjestäjän toiminta-alue | 56 | laatuindikaattori | 433 |
| koulutuksen järjestämislupa | 35 | laatujärjestelmä | 434 |
| koulutuksen järjestämislupa | 39 | laatutekijä | 434 |
| koulutuksen järjestämismuoto | 39 | lapsen henkilökohtainen | 184 |
| koulutuksen järjestämistapa; ks. ammatillisen | 40 | varhaiskasvatussuunnitelma | 122 |
| koulutuksen järjestämistapa..... | 40 | lapsen kodissa toimiva perhepäivähoitaja; ks. | 184 |
| koulutuksen nimi | 494 | perhepäivähoitaja..... | 144 |
| koulutuksen prognostinen arviointi | 415 | lapsi | 123 |
| koulutuksen rakenne (ECTS-termi) | 495 | lapsikohtainen avustaja; ks. varhaiskasvatuksen | 534 |
| koulutuksen toteutus | 11 | avustaja..... | 121 |
| koulutuksen tyyppi | 496 | laskennallinen rahoitus | 118 |
| koulutulokas | 169 | lastenhoitaja | 126 |
| koulutus (1) | 9 | lastentarhanopettaja | 74 |
| koulutus (2) | 10 | lehtori | 232 |
| koulutus (3) | 11 | liikunnan koulutuskeskus | 499 |
| koulutus (4) | 12 | lisähaku | 282 |
| koulutusala | 20 | luennoitsija (ECTS-termi) | 63 |
| koulutusaste | 19 | luento-opetus | 320 |
| koulutusjärjestelmä | 13 | lukio (1) | 186 |
| koulutuslainsäädännössä säännelty koulutustoiminta | 15 | lukio (2) | 33 |
| | 15 | lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen | 175 |
| koulutusmahdollisuus | 12 | perusteet | 174 |
| koulutusmateriaali | 454 | lukiokoulutuksen järjestäjä | 320 |
| koulutusmoduulitunnus | 497 | lukiokoulutuksen oppimäärä | 175 |
| koulutusmuoto (1) | 41 | lukiokoulutuksen oppimäärään sisältyvät opinnot | 320 |
| koulutusmuoto (2) | 42 | 174 | 175 |
| koulutusorganisaatio | 44 | lukukausi | 238 |
| koulutusorganisaation opetuskieli | 194 | lukukausi-ilmoittautuminen | 336 |
| koulutusorganisaation toimipiste | 46 | lukukausi-ilmoittautumisen tila | 338 |
| koulutustoimija | 31 | lukukausimaksu | 384 |
| koulutustoimija (ECTS-termi) | 469 | lukuvuosi | 239 |
| koulutustoimikunta | 84 | lukuvuosi-ilmoittautuminen | 335 |
| koulutustoiminta | 14 | lukuvuosi-ilmoittautumisen tila | 338 |
| koulutustunnus | 497 | lukuvuosimaksu | 384 |
| kouluun hakeutuminen muualle kuin kunnan | 211 | lukuvuosimaksuvelvollinen opiskelija | 386 |
| oppivelvolliselle osoittamaan kouluun | 211 | lukuvuosimaksuvelvollisuus | 385 |
| kouluun ilmoittautuminen | 209 | | |
| kriteeriperustainen arviointi | 420 | | |
| kriteeriperusteinen arviointi | 420 | | |
| kuljetuspäätös | 398 | | |
| kuraattori | 109 | | |
| kurssi (ECTS-termi) | 503 | | |

| | | | |
|---|-----|--|-----|
| luokanohjaaja | 128 | opetuksen vastuhenkilöt | 472 |
| luokanopettaja | 129 | opetuksen vuosikello | 473 |
| luokanvalvoja | 128 | opetuksesta perittävä maksu | 383 |
| luokka | 299 | opetus (1) | 2 |
| luokkaopetus | 280 | opetus (2) | 5 |
| luopunut | 152 | opetus- ja tutkimushenkilöstö | 98 |
| lykkääminen; ks. koulunkäynnin aloittamisen lykkääminen | 181 | opetus- ja tutkintokieli; ks. koulutusorganisaation opetuskieli | 194 |
| lähiohjausryhmä | 299 | opetusaika | 311 |
| lähiopetus | 289 | opetusajankohta | 311 |
| lähtökoulu | 444 | opetushenkilöstö | 97 |
| läsnäoloilmoittautuminen (1) | 335 | opetuskielet (ECTS-termi) | 501 |
| läsnäoloilmoittautuminen (2) | 336 | opetuskieli (1) | 194 |
| lääkäri | 112 | opetuskieli (2) | 195 |
| maksu hyväksytyin arvosanan korottamisesta | 528 | opetuskieli (ECTS-termi) | 501 |
| maksu opetukseen osallistumisesta | 383 | opetusmateriaali | 455 |
| maksu tutkinnon järjestämisestä | 391 | opetusmenetelmät | 502 |
| maksullinen palvelutoiminta | 59 | opetusmuoto | 308 |
| maksuton ateria | 395 | opetuspiste | 49 |
| maksuton ruokailu | 395 | opetusryhmä (1) | 299 |
| markkinaehtoinen koulutustoiminta | 16 | opetusryhmä (2) | 300 |
| materiaalimaksu | 383 | opetusryhmäkoko | 302 |
| monimuoto-opetus | 291 | opetussuunnitelman perusteet | 185 |
| monimuoto-opiskelu | 517 | opetusta tukeva palvelu- ja tuotantotoiminta | 60 |
| monimuoto-opiskelu; ks. opetusmuoto | 308 | opetustapa | 310 |
| mukautettu arviointi | 445 | opetustila | 447 |
| mukautetut osaamistavoitteet | 446 | opinnon nimi | 505 |
| muodollinen oppiminen | 540 | opinnon taso | 506 |
| muu henkilöstö; ks. opetus- ja tutkimushenkilöstö | 98 | opinnon tunnus | 507 |
| muu varhaiskasvatus | 261 | opinnon tyyppi | 508 |
| muuntokoulutus | 330 | opinto (ECTS-termi) | 503 |
| neljännen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö | 106 | opinto-ohjaaja | 134 |
| nettomäärä (1) | 94 | opinto-ohjaus (1) | 339 |
| nettomäärä (2) | 95 | opinto-ohjaus (2) | 339 |
| nivelvaihe | 306 | opintoala | 21 |
| non-formaali oppiminen | 541 | opintoetus; ks. opintososiaalinen etu | 340 |
| numeerinen arviointi | 369 | opintoihin ilmoittautuminen | 210 |
| numeroarvosana | 363 | opintoihin liittyvät työharjoittelut | 479 |
| näyttö (2) ? | 527 | opintojakso (ECTS-termi) | 503 |
| näyttökoe | 527 | opintojakson kuvaus | 504 |
| näyttötutkinnon arviointikokous | 377 | opintojakson nimi | 505 |
| näyttötutkinnon järjestäjä | 36 | opintojakson taso | 506 |
| näyttötutkinnon järjestämissopimus | 37 | opintojakson tunnus | 507 |
| näyttötutkinnon järjestämisuunnitelma | 38 | opintojakson tyyppi | 508 |
| näyttötutkinnon perusteet | 188 | opintojaksovalinnat | 210 |
| ohjaava arviointi | 414 | opintojen ohjaus | 6 |
| ohjaus | 6 | opintojen rahoitus | 474 |
| ohjeellinen suoritusvuosi | 500 | opintojen rauhustamissäännöt organisaatiossa | 475 |
| oikeus varhaiskasvatukseen | 173 | opintokeskus | 73 |
| omaehtoinen koulutus (2) | 525 | opintomaksu | 383 |
| oman ilmoituksen perusteella eronneeksi katsottu 152 | | opintoneuvoja | 101 |
| oman ilmoituksen perusteella eronneeksi katsottu oppivelvollinen | 150 | opintoneuvonta | 339 |
| omassa kodissa toimiva perhepäivähoitaja; ks. perhepäivähoitaja | 122 | opintopsykologi | 108 |
| omistajatyypit | 43 | opintososiaalinen etu | 340 |
| opettaja | 125 | opintososiaalinen etuus | 340 |
| opettaja (ECTS-termi) | 499 | opintososiaalinen palvelu | 340 |
| opettaminen | 5 | opintosuorituksen arviointi | 359 |
| opetukseen ilmoittautuminen | 210 | opintosuorituksen kieli | 197 |
| opetuksen järjestäjä | 32 | opintotoimisto | 476 |
| opetuksen järjestämislupa | 35 | opiskelija | 147 |
| opetuksen järjestämismuoto | 39 | opiskelijahuolto | 341 |
| | | opiskelijajärjestöt | 481 |
| | | opiskelijaksi ilmoittautuminen (1) | 332 |
| | | opiskelijaksi ilmoittautuminen (2) | 210 |

| | | | |
|---|-----|---|-----|
| opiskelijakunnan hallitus; ks. oppilaskunta..... | 453 | oppivelvollisuusilmoitus | 208 |
| opiskelijakunnan jäsenmaksu | 389 | organisaation ECTS-koordinaattori | 478 |
| opiskelijakunta (1) | 449 | organisaation nimi | 469 |
| opiskelijakunta (2) | 453 | organisaation yleiskuvaus | 480 |
| opiskelijamaksu | 383 | osa-aikainen erityisopetus | 284 |
| opiskelijan arviointi | 359 | osa-aikainen varhaiskasvatus | 268 |
| opiskelijan itsearviointi | 371 | osa-aikaisen varhaiskasvatuksen maksu | 382 |
| opiskelijaneuvonta | 339 | osaaminen | 514 |
| opiskelijanumero | 450 | osaamisen arvioinnin mukauttaminen | 357 |
| opiskelijapalaute | 451 | osaamisen arviointi (1) | 366 |
| opiskelijapalvelut | 476 | osaamisen arviointi (2) | 367 |
| opiskelijaruokailu | 477 | osaamisen hankkiminen | 8 |
| opiskelijaryhmä | 299 | osaamismerkki | 515 |
| opiskelijaterveydenhuolto | 343 | osaamistaso | 538 |
| opiskelijavalintapäätöksen oikaisu | 521 | osakunnan kuraattori; ks. koulukuraattori..... | 109 |
| opiskelu | 7 | osapäivähoito | 270 |
| opiskeluhoito | 341 | osapäiväinen varhaiskasvatus | 270 |
| opiskelumaksu | 383 | osaviikkoinen varhaiskasvatus | 271 |
| opiskelumuoto (1) | 308 | otantaperustainen arviointi | 419 |
| opiskelumuoto (2) | 309 | otos; ks. otantaperustainen arviointi..... | 419 |
| opiskelun alkamisen siirtäminen | 333 | paikallinen arviointi | 406 |
| opiskelun aloittaja | 143 | paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma | 183 |
| opiskelun tukipalvelut | 344 | paikallisen tason arviointi | 406 |
| opiskeluoikeuden menettänyt | 153 | palaute | 372 |
| opiskeluoikeudesta luopunut | 152 | palaute osaamisen kehittymisestä | 374 |
| opiskelupaikan ehdollinen vastaanotto | 221 | palautekeskustelu; ks. palaute..... | 372 |
| opiskelupaikan vastaanotto | 220 | palauteraportti; ks. palaute..... | 372 |
| opiskeluterveydenhuollon lääkäri | 112 | palpa; ks. aloituspaikka..... | 246 |
| opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitaja | 111 | palveluntuottajakohtainen varhaiskasvatussuunnitelma; ks. paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma..... | 183 |
| opiskeluterveydenhuolto | 343 | pedagoginen arvio tehostettua tukea varten | 349 |
| opiskelutila | 448 | pedagoginen selvitys erityistä tukea varten | 350 |
| opiskeluympäristö | 305 | pedagogisen toiminnan arviointi | 408 |
| oppiaineen oppimäärä | 175 | perhepäivähoidon johtaja | 116 |
| oppiarvo | 533 | perhepäivähoidon ohjaaja | 116 |
| oppija | 141 | perhepäivähoitaja | 122 |
| oppijanumero | 452 | perhepäivähoito | 259 |
| oppilaaksi ilmoittautuminen | 331 | perhepäiväkoti | 29 |
| oppilaan arviointi | 359 | peruskoulu (1) | 61 |
| oppilaan itsearviointi | 371 | peruskoulu (2) | 318 |
| oppilaanohjaaja | 133 | peruskouluun ilmoittautuminen | 209 |
| oppilaanohjaus | 339 | perusopetukseen ilmoittautuminen | 209 |
| oppilaitoksen opetuskieli | 194 | perusopetuksen oppimäärä | 175 |
| oppilaitoksen ylläpitämislupa | 35 | perusopetuksen oppimäärä; ks. oppimäärä..... | 175 |
| oppilaitos | 45 | perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu | 47 |
| oppilas | 146 | perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu | 48 |
| oppilashuolto | 341 | perusopetuksen yksilöllistetty oppimäärä | 351 |
| oppilaskunnan hallitus; ks. oppilaskunta..... | 453 | perusopetus | 318 |
| oppilaskunta | 453 | perusopetuslain mukainen opetuskieli | 194 |
| oppimaan oppiminen; ks. oppiminen..... | 4 | perustutkinto-opiskelija | 157 |
| oppimateriaali | 456 | pidennetty oppivelvollisuus | 352 |
| oppimateriaali (ECTS-termi) | 509 | paiminta-ajankohta | 96 |
| oppiminen | 4 | poissaoleva opiskelija | 149 |
| oppimisen tuki | 358 | poissaolevaksi ilmoittautuminen | 337 |
| oppimiskokemus (?) | 516 | professori | 107 |
| oppimistilanne (?) | 516 | prognostinen arviointi | 415 |
| oppimistulosten arviointi | 418 | psykologi | 108 |
| oppimisympäristö | 305 | psykologi- ja kuraattoripalvelut; ks. oppilashuolto. | 341 |
| oppimäärä | 175 | puuttuva osaaminen; ks. osaamisen hankkiminen.. | 8 |
| oppimäärän laajuus (1) | 175 | puuttuvan osaamisen hankkiminen; ks. osaamisen hankkiminen..... | 8 |
| oppisopimustoimija | 87 | päivittäinen varhaiskasvatus | 272 |
| oppivelvollinen | 177 | päivähoito (2) | 255 |
| oppivelvollisen eronneeksi katsominen | 151 | | |
| oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttänyt ... | 148 | | |
| oppivelvollisuus | 176 | | |

| | | | |
|---|-----|--|-----|
| päivähoito (2) | 315 | toiminta-alue | 56 |
| päivähoitopaikka | 203 | toiminta-alueittain järjestetty opetus | 353 |
| päivähoitopalvelun tuottaja | 25 | toimintakulttuuri | 307 |
| päiväkodin apulaisjohtaja? | 115 | toimintamuotokohtainen | |
| päiväkodin johtaja | 114 | varhaiskasvatussuunnitelma; ks. paikallinen | |
| päiväkodin varajohtaja | 115 | varhaiskasvatussuunnitelma..... | 183 |
| päiväkoti | 28 | toimipaikka | 50 |
| päiväkotitoiminta | 258 | toimipiste; ks. koulutusorganisaation toimipiste..... | 46 |
| päiväopetus (1); ks. opetusmuoto..... | 308 | toisen asteen koulutus | 319 |
| päiväopetus (2); ks. opetusajankohta..... | 311 | toisen asteen opettaja | 138 |
| päiväopinnot | 518 | toisen asteen oppilaitos | 62 |
| päiväopiskelu; ks. opetusmuoto..... | 308 | toisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö | 104 |
| pätevyys | 457 | toisen syklin tutkinto | 531 |
| pääsyvaatimukset | 510 | toistuva opetuksen järjestämisaikajakso | 511 |
| päättöarvioinnin kriteeri | 362 | tukiopetus | 283 |
| päättöarviointi | 370 | tuntijako | 174 |
| päättökseen mukaiset aloituspaikat; ks. aloituspaikka... 246 | | tuntiopettaja | 137 |
| päätös päivähoitosta | 202 | tutkimus- ja kehittämistoiminta | 459 |
| rehtori | 99 | tutkinnon järjestäjä | 36 |
| ristiinopiskelija | 167 | tutkinnon osan arviointisuunnitelma | 378 |
| ryhmä | 299 | tutkinnon perusteet | 187 |
| ryhmäkohtainen avustaja; ks. varhaiskasvatuksen avustaja..... | 123 | tutkinnon suorittaja | 155 |
| ryhmäkohtainen varhaiskasvatussuunnitelma; ks. paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma..... | 183 | tutkinnon tunnustaminen | 513 |
| ryhmänohjaaja | 128 | tutkinnon vahvistuspäivämäärä | 460 |
| ryhmänohjaus | 535 | tutkinnonsuoritusoikeus | 523 |
| ryhmänohjausryhmä | 299 | tutkinto-opiskelija | 156 |
| ryhmäopetus | 279 | tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa | 35 |
| ryhmäperhepäivähoitaja; ks. perhepäivähoitaja.... | 122 | tutkintojärjestelmä | 22 |
| ryhmäperhepäivähoito | 260 | tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteet | 189 |
| ryhmäperhepäiväkoti | 30 | tutkintokoulutuksen opiskelija | 156 |
| ryhmässä toimiva päiväkodin johtaja; ks. päiväkodin johtaja..... | 114 | tutkintokoulutus | 329 |
| sanallinen arviointi | 368 | tutkintomaksu | 387 |
| seuranta | 401 | tutkintonimike (ECTS-termi) | 512 |
| siirto-opiskelija | 166 | tutkintoon johtava koulutus | 329 |
| siirtohaku | 214 | tutkintoon johtavan koulutuksen nimi | 494 |
| starttiluokka | 287 | tutkintorakenne (2) | 22 |
| starttiopetus | 287 | tutkintotavoitteet | 524 |
| steinerpedagoginen varhaiskasvattaja | 124 | tutkintotoimikunta | 85 |
| sulautuva opetus; ks. etäopetus..... | 290 | työelämän kehittämis- ja palvelutehtävä | 53 |
| summatiivinen arviointi | 416 | työelämän kehittämis- ja palvelutoiminta | 52 |
| suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus | 537 | työelämätoimikunta | 86 |
| suorahaku | 228 | työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen perusteet | 190 |
| systemaattinen arviointi | 412 | työkokemus | 461 |
| sääntelyperustainen julkinen koulustoiminta | 17 | työväenopisto | 72 |
| t&k-toiminta | 459 | täydennysopisto | 233 |
| taiteen perusopetus | 324 | täydennyskoulutuksen opiskelija | 165 |
| teema-arviointi | 421 | täydennysopiskelija | 164 |
| tehostettu tuki | 347 | täydentävä varhaiskasvatus | 316 |
| terveydenhoitaja | 111 | ulkoinen arviointi | 409 |
| terveydenhuoltopalvelut | 482 | ulkopuolinen arviointi | 409 |
| tiedekunta | 81 | vaativa erityinen tuki | 356 |
| tieteellisen julkaisun vertaisarviointi | 375 | valinnan aloituspaikat; ks. aloituspaikka..... | 246 |
| tietoa elämisen kustannuksista | 483 | valintakoeryhmä | 254 |
| tietoa opiskelijaliikkuvuudesta | 484 | valintamenettely (ECTS-termi) | 488 |
| tietoa opiskelijaliikkunnasta | 485 | valintaryhmä | 250 |
| tietoa oppimisympäristöstä | 486 | valmentavan koulutuksen opiskelija | 161 |
| tietoa vakuutuksista | 487 | valmentavan koulutuksen perusteet | 191 |
| tilauskoulutusopiskelija | 159 | valpa; ks. aloituspaikka..... | 246 |
| todennettu osaaminen | 458 | valtakunnallinen hakumenettely; ks. yhteishaku | 227 |
| toiminnan tasolla tehtävä arviointi | 407 | vapaa sivistystyö | 314 |
| | | vapaa-ajanpalvelut | 489 |
| | | vapaan sivistystyön koulutus | 314 |

| | | | |
|---|-----|--|-----|
| vapaan sivistystyön opettaja | 140 | esiopetusvelvollisuus (1)..... | 178 |
| vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjä | 34 | verkko-opetus | 292 |
| vapaan sivistystyön oppilaitos | 69 | vertaisarviointi (1) | 411 |
| varasija | 247 | vertaisarviointi (2) | 375 |
| varasijalla | 242 | vertaisohjaus; ks. ohjaus..... | 6 |
| varasijalla oleva hakija | 244 | vertaisoppiminen | 536 |
| varhaiskasvatukseen hakeminen | 200 | vertaispalaute | 373 |
| varhaiskasvatukseen hakija | 201 | vieraskielinen koulutus | 199 |
| varhaiskasvatuksen asiakasmaksu | 380 | vieraskielinen opetus | 198 |
| varhaiskasvatuksen avustaja | 123 | vieraskielinen oppilaitos | 67 |
| varhaiskasvatuksen erityisopettaja | 119 | vieraskieliset koulutusohjelmat | 470 |
| varhaiskasvatuksen iltahoito | 278 | viikonloppuhoito | 277 |
| varhaiskasvatuksen järjestäjä | 24 | viikonloppuopetus; ks. opetusajankohta..... | 311 |
| varhaiskasvatuksen järjestämisuoto | 263 | viittomakieli | 462 |
| varhaiskasvatuksen järjestämisuoto; ks. | | virallinen oppiminen | 540 |
| varhaiskasvatuksen järjestäjä..... | 24 | vuoroahoito | 275 |
| varhaiskasvatuksen lapsiryhmä | 27 | vuoropäivähoito | 275 |
| varhaiskasvatuksen lastenhoitaja | 121 | vuosikurssi (1) | 298 |
| varhaiskasvatuksen opettaja | 118 | vuosikurssi (2) | 303 |
| varhaiskasvatuksen palveluntuottaja | 25 | vuosiluokka | 298 |
| varhaiskasvatuksen ruokailu | 394 | vuositaso | 298 |
| varhaiskasvatuksen ryhmä | 27 | väliaikaisesti keskeyttänyt | 149 |
| varhaiskasvatuksen sosionomi | 120 | väyläopiskelija | 168 |
| varhaiskasvatuksen toimintakausi | 266 | yhdysluokka; ks. luokka..... | 299 |
| varhaiskasvatuksen toimintakieli | 193 | yhteinen haku | 226 |
| varhaiskasvatuksen toimintamuoto | 257 | yhteishaku | 227 |
| varhaiskasvatuksen toimintamuoto (1); ks. | | yhteisten opintojen opettaja | 136 |
| opetusmuoto..... | 308 | yhteistyöoppilaitos; ks. avoimen yliopisto-opetuksen | |
| varhaiskasvatuksen toimintamuoto (2); ks. | | järjestämisen yhteistyöoppilaitos..... | 83 |
| varhaiskasvatus..... | 315 | yksikkökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma; ks. | |
| varhaiskasvatuksen toimintapäivä | 274 | paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma..... | 183 |
| varhaiskasvatuksen toimintavuosi | 265 | yksikössä tehtävä arviointi | 407 |
| varhaiskasvatuksen toimipaikka | 26 | yksilöopetus | 281 |
| varhaiskasvatuksen toimintajäsen | 91 | yksityinen varhaiskasvatus | 264 |
| varhaiskasvatuksen vastuuhenkilö | 117 | yleinen tuki | 346 |
| varhaiskasvatuksen viikonloppuhoito | 277 | yleissivistävä koulutus | 312 |
| varhaiskasvatuksen vuoroahoito | 275 | yliopettaja | 139 |
| varhaiskasvatus | 315 | yliopisto | 80 |
| varhaiskasvatushenkilöstö | 89 | yliopistokeskus | 82 |
| varhaiskasvatusjohtaja | 113 | yliopistokoulutus | 323 |
| varhaiskasvatusoikeus | 173 | Ylioppilaiden terveydenhuoltosäätiön maksu | 390 |
| varhaiskasvatuspaikan vastaanottaminen | 205 | ylioppilas | 172 |
| varhaiskasvatuspaikka | 203 | ylioppilaskoe | 463 |
| varhaiskasvatuspaikkojen määrä | 204 | ylioppilaskunnan jäsen | 466 |
| varhaiskasvatuspalvelu | 255 | ylioppilaskunnan jäsenmaksu | 388 |
| varhaiskasvatuspäivä | 273 | ylioppilaskunta | 467 |
| varhaiskasvatuspäätös | 202 | ylioppilastutkinnon koe | 463 |
| varhaiskasvatussuunnitelman perusteet | 182 | ylioppilastutkinnon suoritusvuosi | 465 |
| varhaiskasvatustoimija | 23 | ylioppilastutkintolautakunta | 464 |
| Varhaiskasvatustoimijakohtainen lapsimäärä | 92 | yläaste; ks. perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu | |
| varhaiskasvatustoimijakohtainen työntekijämäärä | 93 | | 48 |
| varhaiskasvatustoiminta | 256 | yläkoulu; ks. perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 | |
| varhaiskasvatusympäristö | 304 | koulu..... | 48 |
| varsinainen haku | 231 | ympäri vuorokautinen hoito | 276 |
| vastuuhenkilö (1) | 100 | ympäri vuorokautinen päivähoito | 276 |
| vastuuhenkilö (2) | 117 | ympäri vuorokautinen varhaiskasvatus | 276 |
| vastuuopettaja | 132 | YTHS-maksu | 390 |
| velvollisuus osallistua esiopetukseen; ks. | | | |